

FEJÉR VÁRMEGYE
TERÜLETRENDEZÉSI TERVE RÉSZMÓDOSÍTÁSÁNAK
(STRATÉGIAI) KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA

Végleges jelentés

Budapest, 2023. július

Msz.: 109/2022

FEJÉR VÁRMEGYE

TERÜLETRENDEZÉSI TERVE RÉSZMÓDOSÍTÁSÁNAK

(STRATÉGIAI) KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA

Végleges jelentés

Készítették:

Magyar Emőke
Mészáros Szilvia
Puskás Erika

Tombác Fanni
Szappanos Márton
Zsemle Ferenc

Zsemle Ferenc
témafelelős

Magyar Emőke
igazgató

Budapest, 2023. július

Tartalomjegyzék

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamata.....	6
1.1. Bevezetés	6
1.2. A környezeti vizsgálat főbb jellemzői	7
1.2.1. A környezeti vizsgálat szükségessége és főbb céljai.....	7
1.2.2. A környezeti vizsgálat munkafolyamata, metodikai jellemzői	8
1.2.3. Az egyeztetett tematika	9
1.2.4. Az értékelés célja, módszertani vonatkozásai	11
1.2.5. A vizsgálat sajátosságai, korlátok	11
1.2.6. Kapcsolódás a tervezési folyamat más részeihez	12
1.2.7. A környezeti vizsgálatot végző szervezetek és szakértők	12
1.3. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása.....	13
1.4. Az egyeztetések során adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele	13
1.4.1. A tematika egyeztetése.....	13
1.4.2. A környezeti jelentés egyeztetése	14
1.5. A környezeti értékelés készítése és a hatósági egyeztetések során tett javaslatok hatása a terv alakulására.....	14
2. Fejér megye Területrendezési Terv Rész módosítása	15
2.1. Napelempark kijelölésének korlátozásával érintett terület övezete a 2020-ben elfogadott megyei tervben.....	15
2.2. A területrendezési terv módosításainak háttere.....	17
2.2.1. Térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező műszaki infrastruktúra elemek térségi szerkezeti terven történő ábrázolása	17
2.2.2. Isztimér és Balinka területén tervezett naperóművek ábrázolása a térségi szerkezeti terven.....	17
2.3. A naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetése	19
2.4. Az MTrT elfogadása után megvalósult műszaki infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása.....	20
2.5. Balinka-Isztimér között tervezett térségi jelentőségű mellékút nyomvonalának változása	20
2.6. A megyei területrendezési terv javaslattevő fázisában felmerülő vélemények alapján történő kiegészítő javítások.....	22
2.6.1. Települések közigazgatási határának változása Dunaújváros és Kisapostag esetében ..	22
2.6.2. Térségi területfelhasználás rendszerének változása Kisapostag területén.....	22
2.6.3. M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának módosítása	22
2.6.4. Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) térségi összekötő út nyomvonalának változása.....	23
2.6.5. Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút tervezett mellékút nyomvonalának módosítása.....	23
2.6.6. Budapest-Balaton kerékpárút módosítása	25
2.6.7. Székesfehérvár (Börgöndi repülőtér szomszédsága) 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű jelölése	25
2.6.8. Felzárkóztatandó belső periféria övezete módosítása	26
2.6.9. Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet	26
2.6.10. Zámoly település területén az országos ökológiai hálózat elemeinek pontosítása.....	27
2.7. Fejér megye Területrendezési Terve rész módosításának összefüggése más releváns területi tervekkel és koncepciókkal	27
2.7.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	27
2.7.2. Országos Területrendezési Terv.....	28
2.7.3. Fejér megye Területfejlesztési Koncepciója	30

2.7.4.	Fejér megye Területfejlesztési Programja.....	31
2.7.5.	Fejér megye korábbi területrendezési terve (2009).....	32
2.7.6.	Naperőmű építés szabályozása a többi megyében	33
3.	Fejér megye Területrendezési Terve célrendszerének vizsgálata	36
3.1.	A megyei terv céljainak illeszkedése a relevánsnak ítélt közösségi, illetve nemzeti szinten kitzűzött célokhoz.....	36
3.1.1.	A megyei tervhez kapcsolódó legfontosabbnak ítélt nemzetközi és hazai célkitűzések.....	36
3.1.2.	A megyei tervhez kapcsolódó legfontosabbnak ítélt megyei dokumentumok és célkitűzéseik.....	43
3.1.3.	A megyei terv értékelése a releváns kapcsolódó dokumentumokban meghatározott környezeti célok alapján.....	44
3.2.	A megyei terv céljainak környezeti szempontú konzisztencia vizsgálata, az esetleges ellentmondások feltárása.....	47
4.	Fejér megye környezeti állapota	49
4.1.	A megye környezeti, természeti, táji értékei.....	49
4.1.1.	Környezeti értékek	49
4.1.2.	Természeti értékek	49
4.1.3.	Kulturális örökségvédelmi értékek.....	52
4.1.4.	Táji jellemzők, értékek.....	54
4.1.4.1.	Területhasználati adottságok	54
4.1.4.2.	Főbb táji értékek, tájkarakter	58
4.2.	Problémák, konfliktusok a környezet állapota alapján	64
4.2.1.	Tájterhelhetőség	65
4.2.2.	Környezeti problémák, konfliktusok.....	65
5.	Fejér megye Területrendezési Terve környezeti hatásai	68
5.1.	Jól azonosítható, közvetlen környezet igénybevételek, terhelések, várható állapotváltozások ..	72
5.1.1.	Levegőminőség	72
5.1.2.	Felszíni és felszín alatti vizek	72
5.1.3.	Földtani, talajtani közeg	72
5.1.4.	Élővilág, ökoszisztémák.....	72
5.1.4.1.	Naperőmű létesítése céljából korlátozottan igénybevehető területek övezetének törlése következményei az élővilág, ökoszisztémák szempontjából	72
5.1.4.2.	Új vagy módosuló szerkezeti elemek következményei az élővilág, ökoszisztémák szempontjából.....	96
5.1.5.	Épített környezet – ennek részeként a települési környezet, kulturális örökség – műemlékek, régészeti értékek	101
5.1.6.	Táj- és területhasználatok, tájképvédelem	103
5.1.6.1.	Naperőművek területfoglalásának hatásai	103
5.1.6.2.	Naperőművek: tájképvédelmi (településképvédelmi) vonatkozások	115
5.1.6.3.	Új vagy módosuló szerkezeti elemek következményei tájvédelmi szempontból	121
5.1.7.	Egyéb környezeti hatások, hatótényezők	128
5.1.8.	Klíma.....	128
5.2.	A közvetett módon hatást kiváltó tényezők relevanciájának vizsgálata	129
5.3.	Az országhatáron áttérjedő környezeti hatások.....	130
6.	Fenntarthatósági vizsgálat.....	131
7.	Javaslatok.....	133
7.1.	Megeei terv rész módosítását befolyásoló javaslat.....	133
7.2.	Más hatósági eljárásoknál, a naperőmű parkok helykiválasztásánál, megvalósításánál figyelembe veendő javaslatok.....	134
8.	Közérthető összefoglaló.....	136
8.1.	Fejér megye Területrendezési Terv Rész módosítása	137

- 8.2. Az értékelés összefoglalása a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének törlése miatt.....138
- 8.3. Megyei terv rész módosítását befolyásoló javaslat.....141

Melléletek:

1. melléklet A (Stratégiai) Környezeti Vizsgálat tematikájára érkezett környezetvédelmi hatósági vélemények és azok beépítése a tematikába, vagy a vizsgálatba
2. melléklet A (Stratégiai) Környezeti Vizsgálat egyeztetési változatára érkezett vélemények és szakértői válaszok

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATA

1.1. Bevezetés

A **területrendezési tervek** a területfejlesztés környezeti, társadalmi és gazdasági céljaival összehangolt, hierarchikusan egymásra épülő, műszaki és ökológiai szempontok alapján elkészített tervek, amelyeknek **alapvető feladata a térszerkezet meghatározása és a térségi területhasználat szabályozása**. Feladatuk továbbá **a területfejlesztés lehetőségeinek és korlátainak meghatározása** a természeti és épített környezet értékei védelmével összhangban.

Fejér megye korábbi Területrendezési Tervét 2009 februárjában fogadta el a megyei közgyűlés, majd 2019. évben felülvizsgálták ezt a Tervet. A felülvizsgálat célja a 2019. március 15-én hatályba lépett „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (TrTv.), a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, illetve más hatályos jogszabályi előírásokkal való összhang megteremtése, valamint tervi javaslatok megfogalmazása volt a megye fejlesztése érdekében. A felülvizsgálat teljeskörű volt, tehát a megyei terv minden a TrTv-ben megfogalmazott és a megyei célok érdekében kialakított övezetre kiterjedt.

A megyei tervben, annak 3.19. mellékletében lehatárolásra került a „Naperőmű létesítése céljából korlátozottan igénybevehető terület” övezete is. A jelenlegi energiaválságos helyzetben azonban a megújuló energiára alapozott energiaellátás szerepe előtérbe került. A megye több önkormányzatának polgármestere ezért megkereste a Fejér Megyei Önkormányzatot, hogy ezen övezet lehatárolását, szabályozási előírásait oldja fel, vagy enyhítse. Ezért a Fejér Megyei Közgyűlés 102/2022 (V.26.) határozatában a Fejér Megyei Területrendezési Terv módosításának elindításáról döntött. Meghívásos közbeszerzés alapján az Önkormányzat megbízta a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. a megyei területrendezési terv rész módosításával, illetve az ÖKO Környezeti, Gazdasági, Technológiai, Kereskedelmi Szolgáltató és Fejlesztési Zrt-t (1013. Budapest Attila út 16. I./2.) a szükséges stratégiai környezeti vizsgálati eljárás lebonyolításával.

A Terv rész módosítása jelen esetben a „Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet”-ének törlésére terjed ki. A módosított területrendezési terv természetesen a 2019. óta megvalósult és kötelezően feltüntetendő szerkezeti elemeket is tartalmazza, így az érintett övezet mellett a megye szerkezeti terve aktualizálásra került.

A megyei tervhez, mint minden területi tervhez kötelező (stratégiai) környezeti vizsgálatot (SKV) végezni, amelynek módját és tartalmát az „Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról” szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szabályozza. A rendelet 1. mellékletében szereplő tevékenységekre, így az 1. melléklet 1. pontjában szereplő „Területi tervek [1996. évi XXI. tv. 23. § (1) bekezdés]” esetén is minden alkalommal szükséges a környezeti vizsgálat elvégzése. (A jogszabály 1. § 2/b pontjában szereplő, az 1. mellékletbe nem tartozó tevékenységek kisebb módosítása esetén csak szükségesség, azaz a hatások jelentősége esetén kell a környezeti vizsgálati eljárást lefolytatni.)

Jelen munka tehát a Fejér megye területrendezési terv rész módosítása stratégiai környezeti vizsgálata.

Az SKV feladata ilyen típusú terveknél általában az, hogy a megyei tervet környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontból vizsgálja, értékelje, megfogalmazza a terv rövid és hosszú távú környezeti és fenntarthatósági kockázatait, kiemelve a környezeti szempontból várható kedvező hatásokat és kidolgozza a fellépő kockázatok elhárítására, csökkentésére vonatkozó esetleges javaslatokat. **Jelen esetben azonban ezen elvárások is csak a megyei terv rész módosításának elemei vonatkozásában értelmezendők.**

A megyei területrendezési terv rész módosítása esetén a környezeti vizsgálat tehát arra terjed ki, hogy megállapítsa a „Naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet”-törlése a 2019-ben a megyei terv felülvizsgálatához készült SKV megállapításait befolyásolja-e és ha igen, milyen tekintetben. Azaz az alapkérdés az, hogy jelen tervben szereplő módosítás környezeti és fenntarthatósági szempontból elfogadható-e vagy sem.

A vizsgálat alapkérdése az, hogy a 2019-ben elkészült SKV-hoz képest jelen helyzet, azaz az övezet törlése milyen változásokat okoz. Nem célunk a 2019-ben elkészült SKV-t teljes terjedelmében megismételni, vagy felülvizsgálni. A terv rész módosítására vonatkozó SKV arra fog kitérni, hogy a korábbi SKV megállapításai jelen helyzetben változatlanok-e, illetve, hogy miben, milyen mértékben változtak. (Legyen ez a más jogszabályokkal való harmónia megállapítása, a jelenlegi környezetállapot releváns elemei, vagy a rész módosítás hatásainak értékelése.)

Jelen rész módosításnál tehát a környezeti vizsgálat nem kerül egységes szerkezetben újra kiadásra, hanem azon részeket kívánjuk a korábbi SKV-ból átvenni, aktualizálni, melyek a terv rész módosítása miatt módosultak vagy megváltoztak. Ez metodikailag/szerkezetileg azt jelenti, hogy egyes tartalmi részeknél csak azt jelezzük a munkában, hogy ez a módosítás szempontjából nem releváns rész (lásd pl. a korábbi Terv övezeteinek részletes bemutatása, a megyei ajánlások leírása), másutt viszont részleteiben kidolgozásra kerül a rész módosítás hatása, vagy az azóta kidolgozott elvárások (lásd pl. a kapcsolódó, új, energetikai szempontból lényeges dokumentumok bemutatása) hatása.

1.2. A környezeti vizsgálat főbb jellemzői

1.2.1. A környezeti vizsgálat szükségessége és főbb céljai

1985-ben az Európai Unió elsőként bizonyos beruházásokra vonatkozóan írta elő a környezeti hatásvizsgálatok elvégzésének szükségességét. Mintegy egy évtized tapasztalatai alapján azonban világossá vált, hogy számos esetben a beruházások megvalósításának szakaszában a környezeti érdekek érvényesítésére már nincs megfelelő lehetőség, tehát az elkésett, ezért azt korábban, a stratégiai tervezés, koncepcióalkotás, ágazati programok kidolgozásának részeként érdemes elindítani.

Az Európai Parlament és a Tanács bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2001/42/EK (2001. június 27.) irányelvének (a továbbiakban: SKV irányelv) 2. cikk (a) pont 2. francia bekezdése szerint a jogszabály tárgyi hatálya kiterjed azokra a tervekre és programokra, amelyeket törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő. Az Irányelvet a hazai jogba átültető, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: SKV Korm. rendelet) 1. § (2) bekezdés a) pontja szerint ilyen vizsgálatot kell végezni az 1. számú mellékletben felsorolt minden tevékenységre, a tevékenységek módosítására. Az 1. melléklet 1 pontját: „Területi tervek [1996. évi XXI. tv. 23. § (1) bekezdés]” figyelembe véve, tehát a megyei területrendezési tervekre, azok módosítására is szükséges e vizsgálat elvégzése.

A (stratégiai) környezeti vizsgálat (SKV) olyan eszköz, mely eredetét tekintve a környezeti hatásvizsgálatokból (KHV) nőtt ki és önállósult. A környezeti vizsgálat egyik fő „erénye”, hogy optimális esetben együtt készül a stratégiával, tervvel, így a környezetvédelmi szempontok figyelembevételének erősítésére, a különböző érdekviszonyok közötti kompromisszum megtalálására is alkalmas lehet.

A környezeti hatásvizsgálat során valamilyen tervezett emberi tevékenység következtében várható lényeges környezeti állapotváltozások becslésére és értékelésére szolgál, és ezen keresztül befolyásolja a tevékenységre vonatkozó döntést. (A KHV típusú szabályozás a beruházás formájában megjelenő tevékenységekre vonatkozik.) A beruházások környezeti hatásvizsgálata során a legfontosabb eldöntendő kérdés az, hogy a tervezett új tevékenység megvalósítása miatt kialakuló környezetállapot elfogadható-e vagy sem számunkra. Más a helyzet, ha feljebb lépünk a tervezési hierarchia szintjén a stratégiai környezeti vizsgálat irányába. Utóbbi nem egy-egy konkrét beruházásra vonatkozik, ahol a tevékenység elfogadása, vagy el nem fogadása a tét. A stratégiai környezeti vizsgálatok tárgyát képező ágazati fejlesztési koncepcióknál, programoknál, területi terveknél és más, a beruházási szint felett elhelyezkedő terveknél a tervek készítésének, megvalósítási módjának („hogyanjának”) befolyásolása az elsődleges cél.

A stratégiák szintjén a környezetvédelem általában nemcsak feltételrendszert, de célokat is jelent, ezért a környezeti vizsgálat feladata kiegészül a környezeti célok megfelelőségének, illetve a nem környezetvédelmi célok környezeti célokkal való összehangjának vizsgálatával.

Minden fejlesztési típusú tervnek, intézkedésnek alapcélja ma már a jobb életminőség, és a térségi szinten értelmezhető fenntartható gazdasági fejlődés biztosítása kell, hogy legyen a környezeti értékek megtartása és szükség esetén helyreállítása mellett. A legfontosabb cél, amit minden tervnek meg kellene fogalmaznia, **annak elérése, hogy jobb legyen a térségben élni a tervek megvalósulása után.**

Az SKV célja, hogy a környezeti védelméért felelős hatóságok és az érintettek véleményét már az előkészítés és a tervezés folyamatába figyelembe véve:

- javítsa a tervezési dokumentumok minőségét, az intézkedések környezeti hatékonyságát, hatásosságát és környezeti szempontú konzisztenciáját,
- segítse a terv esetleges kedvezőtlen környezeti hatásainak csökkentését, kiküszöbölését,
- segítse a terv elvárható kedvező környezeti hatásainak növelését, erősítse eredményességét,
- segítse a méltányosság és a nyilvánosság részvételi szempontjainak érvényesülését.

1.2.2. A környezeti vizsgálat munkafolyamata, metodikai jellemzői

A környezeti hatásvizsgálatokat sokféle típusú terv, tevékenység környezeti értékelésére alkalmazzák a beruházásoktól, a stratégiákon keresztül, a területi tervekig, azonban a vizsgálat alaplogikája, lépései szinte minden esetben közel azonosak. A környezeti vizsgálat alaplépéseit területi tervek esetében általában a következők:

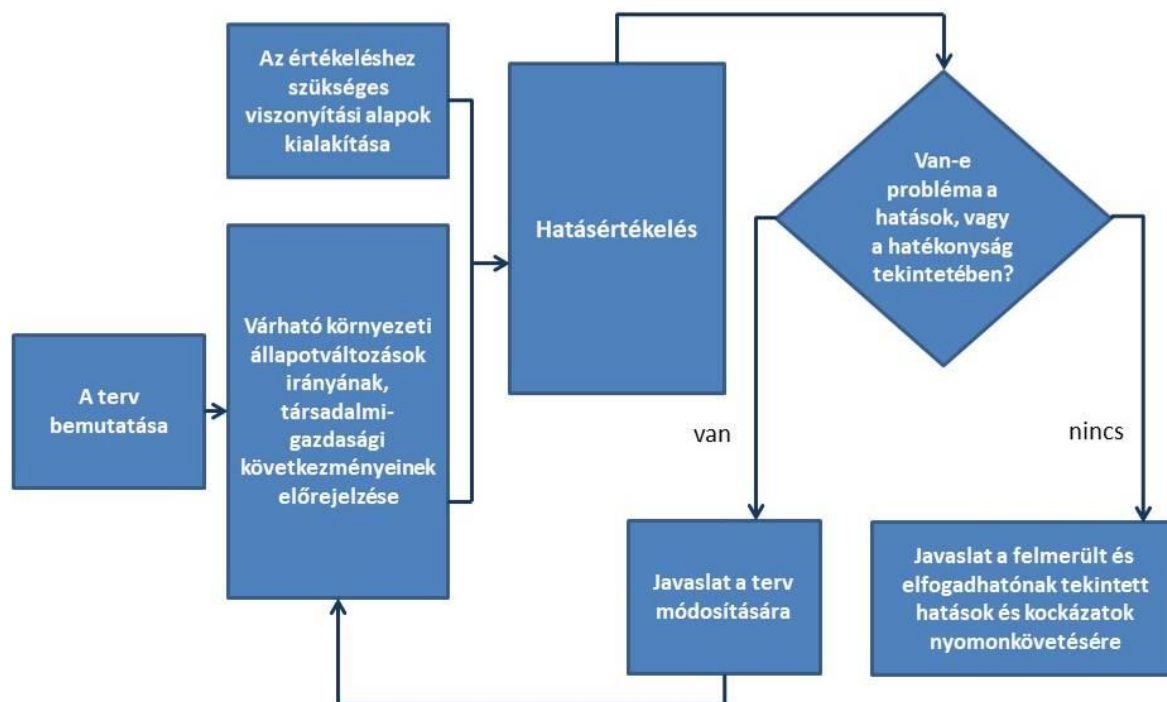
- a) A területrendezési terv bemutatása
- b) Az értékeléshez szükséges viszonyítási alapok kialakítása
- c) Várható környezeti állapotváltozások előrejelzése
- d) Hatásértékelés
- e) (Szükség szerint) javaslat a terv módosítására, a kedvezőtlen környezeti hatások mérséklésére, a hatások ellenőrzésére

Metodikai szempontból jelen vizsgálat keretében ezen lépések közül is csak a korábbi, a 2019-ben végzett megyei terv felülvizsgálatának SKV-jától való eltérésekre koncentrálnunk. A vizsgálat lépései így kismértékben módosulnak, mégpedig így:

- a) A megyei területrendezési terv rész módosításának rövid bemutatása, kiemelt figyelemmel a korábbiakhoz képest meghatározott változtatásokra
- b) Az értékeléshez szükséges viszonyítási alapok kialakítása, megválasztása
- c) Várható környezeti állapotváltozások előrejelzése
- d) Hatásértékelés
- e) (Szükség szerint) javaslat a megyei területrendezési terv rész módosításában szükséges változtatásokra
- f) Javaslat a kedvezőtlen környezeti hatások mérséklésére, a hatások ellenőrzésére

A munkafolyamat alaplogikáját az **1. ábrán** mutatjuk be.

1. ábra A környezeti vizsgálat főbb részfolyamatai

1.2.3. Az egyeztetett tematika

A környezeti vizsgálat kiindulópontja a vizsgált megyei területrendezési tervre részmodosítására vonatkozó SKV tematika kialakítása a 2/2005 (I.11.) Kormányrendelet elvárásainak megfelelően. A tematika egyeztetése a megyei terv részmodosításának elkészítésekor, 2022 november-december során valósult meg. A tematikát az ÖKO Zrt. dolgozta ki, egyeztetését a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal Megyei Főépítésze kezdeményezte az E-TÉR-ben. A tematikát a hatóságok többsége kiegészítés nélkül elfogadta. A Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya, illetve a Duna-Ípoly Nemzeti Park Igazgatósága felhívta a figyelmet arra, hogy a vizsgálat szempontjából kiemelt figyelemmel kell lenni arra, hogy a ‘naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet’ tervezett törlése nyomán potenciálisan megjelenő napelemparkok a tájképre, az élővilágra milyen hatásokat gyakorolhatnak. Ezzel teljes mértékben egyetértve ezzel a mondattal a tematika 4.1. pontját kiegészítettük.

Az egyeztetett tematika (jelen munka alapja) a hatósági egyeztetést figyelembe véve az alábbi:

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSÁNAK ISMERTETÉSE

- 1.1. Bevezetés - előzmények
- 1.2. A környezeti értékeléshez felhasznált adatok és a környezeti értékelés kidolgozásának módszere, folyamata
- 1.3. A Megbízó és a környezeti vizsgálatot végző szervezetek és szakértők
- 1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása
 - 1.4.1. A tematika egyeztetése
 - 1.4.2. A környezeti jelentés egyeztetése
 - 1.4.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a tervre

2. A MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERV RÉSZMÓDOSÍTÁSÁNAK ISMERTETÉSE

- 2.1. A megyei TrT részmodosításának célja
- 2.2. A megyei TrT részmodosításának tartalma
- 2.3. A megyei TrT részmodosításának összefüggése más releváns tervek, stratégiák, koncepciók környezeti, fenntarthatósági céljaival

(Jelen fejezetben azt vizsgáljuk, hogy a 2019-ben készült SKV ezen fejezetében leírtak módosultak-e, mely dokumentumok nincsenek már hatályban, illetve melyek azok, amelyek időközben lettek hatályosak. Kiemelt figyelmet fordítunk az energia-hasznosításra vonatkozó dokumentumokra, valamint a természet- és tájvédelemre, mivel várhatóan ezek lesznek a meghatározó szempontok a tervmódosítás miatt.)

2.3.1. A Terv közösségi dokumentumokkal való összevetése

2.3.2. A Terv hazai dokumentumokkal való összevetése

3. A KÖRNYEZETI ÁLLAPOT RELEVÁNS, A TERVVEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN LÉVŐ ELEMINEK VÁLTOZÁSA A MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE FELÜLVIZSGÁLATA ÓTA

(Jelen fejezetben sem ismételjük meg a felülvizsgálat SKV-jának környezeti állapotértékelését. Csak a 2019 óta eltelt időszak szignifikánsnak tekinthető állapotváltozásait kívánjuk jelezni, elsődlegesen azokat bemutatni, melyeket a rész módosítás is érinthet.)

4. A TERV RÉSZMÓDOSÍTÁSÁNAK KÖRNYEZETI HATÁSAI

(Jelen fejezetben – az eddigieknek hasonlóan – szintén nem ismételjük meg a felülvizsgálat SKV-jának hatásértékelését, azaz a csak azt vizsgáljuk, hogy a korábbi megállapításainkat jelen tervmódosítás befolyásolja-e, és ha igen hogyan.)

A vizsgálat során az alábbiakra vonatkozóan vizsgáljuk a tervmódosítás relevanciáját:

4.1. Jól azonosítható, közvetlen környezet igénybevételek, terhelések, várható állapot javulások (a környezeti elemek/rendszerek várható változási irányainak előrejelzése)

- Levegőminőség
- Felszíni és felszín alatti vizek, ennek részeként a VKI 4.7 cikkelyéhez kapcsolódó elemzés szükségességének meghatározása, a szükséges lépések elvégzése
- Földtani, talajtani közeg
- Élővilág, ökoszisztémák (ezen belül országos jelentőségű védett természeti területek, az ex lege védett és a Natura 2000 területek, azok jelölő fajai és élőhelyei, az Országos Ökológiai Hálózat elemei, nem védett területek élővilága)
- Épített környezet – ennek részeként a települési környezet, kulturális örökség – műemlékek, régészeti értékek
- Táj- és területhasználatok, tájképvédelem (ezen belül különösen az erdőterületek, kiváló és jó minőségű szántók, tájképvédelmi övezet)
- Egyéb változások (klíma, természeti erőforrások; zaj, rezgés; hulladékgazdálkodás, társadalmi, gazdasági hatások)

A vizsgálat szempontjából kiemelt figyelemmel kell lenni arra, hogy a 'naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet' tervezett törlése nyomán potenciálisan megjelenő napelemparkok a tájképre, az élővilágra milyen hatásokat gyakorolhatnak.

4.2. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők relevanciájának vizsgálata

Ezen belül a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletének 3.6.2. pontjában szereplő közvetett hatások közül a tervezett fejlesztés következtében várhatóan relevánsakat vizsgáljuk: lásd többek között új konfliktusok megjelenése, környezettudatos magatartás változása, területfelhasználás változása stb.

4.3. Az országhatáron áterjedő környezeti hatások lehetősége, szüksége szerint ezek értékelése

5. JAVASLATOK

- 5.1. Az esetleges kedvezőtlen környezeti hatások elkerülésére, csökkentésére vonatkozó javaslatok
- 5.2. A terv módosítása által befolyásolt más terveknél, engedélyezési eljárásoknál figyelembe veendő szempontok
- 5.3. A kedvezőtlen hatások monitorozására vonatkozó javaslatok

6. AZ ÉRTÉKELÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

A tematikától a könnyebb áttekinthetőség kedvéért helyenként kismértékben eltért jelen vizsgálat kidolgozója, azonban az eltérés tartalmi változást nem jelent.

1.2.4. Az értékelés célja, módszertani vonatkozásai

Az SKV készítésénél – bevált metodikai elemként – alapkérdéseket fogalmazunk meg, melyekre a munka elvégzésével választ kell tudni adnunk. Jelen terv rész módosítás esetén a következő kérdéseket tartjuk szükségesnek megválaszolni:

A Fejér megye Területrendezési Terv rész módosításának megvalósulása esetén

- változnak-e a 2019-es SKV lényegi megállapításai a módosításokkal összefüggésben?
- változnak-e a megye környezetállapotának jellemzői, a meglévő környezeti konfliktusok milyen irányban mozdulnak el (azaz várható-e új konfliktusok megjelenése, vagy meglévők erősödése, enyhülése a módosítások következtében)?
- a megye lakossága számára a térség élhetősége változik-e?
- javul-e a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás?

Az értékelő kérdésekre, mint általában a következő megfontolások szerint kerestük a választ: A stratégiai jellegű dokumentumokban szereplő terveknek, így a térségi területi terveknek is **éppen stratégiai jellegük miatt nem valamilyen határértékrendszernek kell megfelelniük, hanem meghatározott** (jogsabályi, stratégiai stb.) **elveknek, prioritásoknak, céloknak**. Az ezeket (elveket, prioritásokat, célokat) összefogó feltételrendszer hiányában nem lehet a változásokat minősíteni, mert hiányozna a viszonyítási alap. Szükséges tehát a **környezetvédelmi feltételrendszer** (viszonyítási alap) **kialakítása**, melynek három pillére az alábbi:

- **A releváns hazai és uniós környezetpolitikai, területrendezési célok, elvárások:** Ezek a célok „külső tényezőként” is értelmezhetők. Nemcsak a hazai, de az Európai Unió környezetpolitikai, területrendezési céljainak megvalósítása is feltételrendszert jelent (jogsabályok, előírások révén), amelynek keretein belül szükséges, és kell a fejlesztési törekvéseket megvalósítani.
- **A környezeti problémák, azok okai és következményei:** Ezek azonosítása alapján lehet a várható területrendezési célok, az azokban rejlő fejlesztések környezeti hatásait előre jelezni. A fejlesztések célja társadalmi-gazdasági irányultságú, de közvetlenül érint egy vagy több környezeti elemet.
- **Fenntarthatósági értékrend:** A fenntarthatósági kritériumok meghatározásával általános kritériumrendszert adunk meg, amely a környezeti értékelés során egyfajta tervezési követelményként alkalmazható. A fenntarthatósági kritériumok azokat a szempontokat határozzák meg, amelyek a környezeti-természeti szempontból fenntartható társadalmi-gazdasági folyamatok és magatartás alapját képezik. Az általános elveket a megyei rendezési tervek tartalmának megfelelően alakítjuk, ill. pontosítjuk, hogy egyáltalán mely kritériumok és hogyan alkalmazhatók feltételként a tervezett intézkedésekre vonatkozóan.

Az SKV-nak a vonatkozó 2001/42 EK irányelv és a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet előírásainak meg kell felelni. Kidolgozásánál e két jogszabály mellett figyelembe vesszük a vonatkozó, más uniós és hazai jogszabályokat, módszertani anyagokat, korábbi SKV-k tapasztalatait. Lásd többek között az EU által kiadott Stratégiai Környezeti Vizsgálatokra vonatkozó útmutatásokat (Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013, The Programming Period 2014-2020 Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy. Guidance document on ex-ante evaluation), valamint hasonló témákat érintő korábbi értékelések tapasztalatait, környezeti, természeti, fenntarthatósági vonatkozásában készült szakmai anyagokat.

1.2.5. A vizsgálat sajátosságai, korlátok

A megyei területrendezési terv rész módosításának környezeti értékelése módszertani szempontból – ahogy azt már a bevezetőben is leírtuk – eltér egy hagyományos környezeti értékelésétől. Ennek alapvető oka, hogy jelen esetben a megyei terv csak minimális mértékben módosul (rész módosítás), mindössze egy övezet törlése tervezett. E miatt:

- A környezeti vizsgálat célja jelen esetben nem egy új Terv vonatkozásában elvárható tartalmi követelményeknek teljeskörűen megfelelő dokumentum összeállítása, hanem annak megválaszolása, hogy a 2019-ben a megyei rendezési terv felülvizsgálatára elkészült SKV-hoz képest jelen helyzet, azaz az övezet törlése milyen változásokat okoz. Ezért a 2019-ben elkészült

SKV-t teljes terjedelmében nem ismétljük meg, nem kerül a dokumentum egységes szerkezetben kiadásra, hanem arra fogunk kitérni, hogy a korábbi SKV megállapításai jelen helyzetben változatlanok-e, illetve, hogy miben, milyen mértékben módosultak.

- A területrendezési tervek szoros tervhierarchia által meghatározottak (országos, megyei, térségi, települési terv), így a vizsgálat során figyelemmel leszünk arra, hogy az országos területrendezési terv által meghatározott keretek mit jelentenek az övezet törlése szempontjából, illetve, hogy a megyei szint alatti (településrendezési) tervek, illetve egyes beruházásokhoz, fejlesztésekhez kötődő hatósági eljárások a törlés miatti esetleges kedvezőtlen következményeket milyen módon enyhíthetik. Azaz milyen olyan feltételeket, korlátokat szabhatnak ezek, melyek együttesen olyan keretet határoznak meg, hogy az övezet törlése ne járjon semmilyen környezeti, természeti, táji érték veszélyeztetésével.
- **A környezeti vizsgálatnak (mint a környezeti értékeléseknek általában) a környezeti szempontból legkedvezőtlenebb esetet kell feltételezni**, azaz azt, hogy az övezet törlése esetén más szabályozás, eljárásrend hiányában naperőmű a korábban korlátozással érintett területen bárhol megvalósulhat.
- Fontos, hogy a jelen **SKV, mint általában nem konfrontál, hanem együtt készül a tervvel**, menetközben kívánja érvényre juttatni a környezeti érdekeket. A környezeti értékelés fő célja, hogy a tervezett módosítás ne járjon számottevő környezeti konfliktussal a későbbiekben.
- A tervezett módosítás esetén a területi vetület vizsgálata is fontos. Az várhatóan megállapítható lesz, hogy az övezet törlése hol enyhíti a korábbi előírásokat, de az még biztosan nem, hogy a korlátozás feloldásával hol lesz konkrét beavatkozás, mivel a megyei területrendezési terv a fejlesztések kereteit tudja meghatározni elsősorban. Azaz az nem vizsgálható jelen fázisban, hogy valóban lehetnek-e kedvezőtlen folyamatok vagy biztosan elkerülhetők-e ezek. **Tényleges környezeti hatásokról majd csak a területrendezési tervekben lehetőséget kapó új fejlesztések, beavatkozások megvalósulása után beszélhetünk.** Így jelen SKV elsősorban a területrendezési terv alapján **várható folyamatok környezeti hatásait tudja becsülni.**

Jelen SKV szempontjából fontos még kiemelni, hogy a megyei területrendezési tervek és a környezeti vizsgálatok tematikája részben összefonódik, átfedéseket tartalmaz. Azaz a területrendezési terv is tartalmaz egy rövid, de jelen SKV elvárt tartalmától eltérő hatásbecslést.

1.2.6. Kapcsolódás a tervezési folyamat más részeihez

A korábbi SKV-ban leírtak változatlanok a kapcsolódások tekintetében, tehát a rész módosítás tekintetében **nem releváns tartalmi rész.** Igaz ez a területrendezési tervek tervhierarchiájában mind az előzmények (jelen esetben Országos Területrendezési Terv), mind a megyei terv által meghatározott kisebb térségekre, településcsoportra vagy egyes településekre készülő területrendezési tervek vonatkozásában.

1.2.7. A környezeti vizsgálatot végző szervezetek és szakértők

A Fejér Megyei Területrendezési Terv rész módosítását a Fejér megyei Önkormányzat megbízásából a Lechner Tudásközpont Kft. készíti. E munka részeként készül a környezeti vizsgálat is. A vonatkozó Korm. rendelet előírásainak megfelelően a környezeti vizsgálatot megfelelő rész-szakterületeken - a környezetvédelmi, természetvédelmi és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló jogszabály alapján - szakértői jogosultsággal rendelkező szakértő készítheti el.

A környezeti vizsgálat dokumentációjának készítője, az ÖKO Zrt. legfontosabb adatai az alábbiak:

- Cím: 1013. Budapest, Attila út 16.
- Postai cím: 1253. Budapest Pf. 7.
- Telefonszám és fax: +36 1-212-6093
- Igazgató: Magyar Emőke

Az ÖKO Zrt. környezeti vizsgálatban résztvevő szakértőinek körét és jogosultságát az alábbi táblázatban mutatjuk be. A szakértői jogosultságokat a Mérnökkamara honlapján (<https://www.mmk.hu/>)

kereses/tagok), illetve az Agrárminisztérium honlapján (<http://ttsz.am.gov.hu/szakertok/szemelyek>) ellenőrizhetők.

1. táblázat: A környezeti vizsgálatban résztvevő szakértők és jogosultságaik

Név	Lakcím	Kamarai tagsági szám	Jogosultságot igazoló engedély száma
Magyar Emőke	1091. Budapest, Üllői út 71.	01-7928	01-675/2014 (KÉ-Sz), 648/2/01/2014 (SZKV-1.1.), 649/0/01/2014 (SZKV-1.4.) Sz-033/2009 (SZTV, SZTjV)
Mészáros Szilvia	1046. Budapest, Nádor u. 36. mf. 32.	-	SZ-006/2018 (SZTV, SZTjV)
Puskás Erika	2000. Szentendre, Debreceni u. 1.	01-13805 01-50633	SZKV-1.1., SZKV-1.2, SZKV-1.3., SZKV-1.4.

A munkában részt vett Szappanos Márton (tájépítésszámológus), Tombác Fanni (műszaki menedzser), Zsemle Ferenc (geológus) is.

1.3. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása

Jelen SKV alapja maga a területrendezési terv, illetve az ahhoz készülő megalapozó dokumentumok (a környezeti értékelés a Lechner Tudásközpont Kft. 2022. novemberben átadott szöveges és térképes munkarészeinek figyelembevételével készült. A tanulmány alapját a 2019-ben elkészült környezeti vizsgálat képezte.

1.4. Az egyeztetések során adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele

1.4.1. A tematika egyeztetése

A tematika egyeztetésére a megyei terv rész módosítás készítésének elindításakor, 2022. november-december során került sor. A tematika egyeztetését a Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal Megyei Főépítésze végezte az E-TÉR-en keresztül. A tematikát az alábbi környezetvédelmi hatóságok véleményezték (lásd **1. melléklet**, mely tartalmazza az SKV szakértők válaszait is):

- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
- Nemzeti Népegészségügyi Központ Kémiai Biztonság és Hatósági Főosztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály
- Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály
- Budapest Főváros Kormányhivatala Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya
- Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Engedélyezési és Szakhatósági Osztály, Felügyeleti és Végrehajtási Osztály
- Fejér Megyei Kormányhivatal Állami Főépítész
- Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Hivatala
- Fejér megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Fejér megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Bányászati és Gázipari Főosztály Pécsi Bányafelügyeleti Osztály

A hatóságok többsége - ahogy azt már korábban leírtuk - kiegészítés kérése nélkül fogadta el a tematika tervezetét. A két kért kiegészítést a tematikában megtettük, azaz a vizsgálatok hangsúlyát (ahogy az SKV szakértők is gondolták) a rész módosítás ökológiai és tájvédelmi hatásaira tettük.

1.4.2. A környezeti jelentés egyeztetése

A környezeti jelentés egyeztetése az E-TÉR rendszeren keresztül történt. A véleményezési határidő többszöri hosszabbítását követően 2023. március 30-én járt le. Összesen 7 közigazgatási szervtől érkezett észrevétel az SKV-ra vonatkozóan. A beérkezett észrevételeket és ezekre adott válaszokat jelen SKV 2. melléklete tartalmazza.

A beérkezett észrevételek alapján az egyeztetési változathoz képest a következő főbb változások történtek:

- Átvezetésre kerültek a véleményezési szakaszt követő, megyei területrendezési tervben történt változások, melyek közül jelen SKV-ban is részletesen vizsgált elemek: **Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút nyomvonalának módosítása, Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) térségi szerepű összekötő út.**
- A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítész Iroda véleményének megfelelően kiegészítésre került az SKV korábbi változatának 5.1.5. fejezete (**épített környezetre gyakorolt hatások**).
- Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály véleménye alapján pontosításra, illetve kiegészítésre kerültek az SKV korábbi változatának 5.1.4. és 5.1.6. fejezetei (**élővilágra és tájra gyakorolt hatások**).
- A **Isztimér és Balinka külterületén tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek környezeti hatásaival** kiegészítésre került az SKV, a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladék-gazdálkodási Főosztály, valamint a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleménye alapján.
- Az SKV 5.1. fejezete kiegészítésre került a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály, valamint a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleménye alapján a következő főbb szempontokkal: **naperőművek felhagyásának, területelőkészítésének (tereprendezés), felmelegedésének főbb környezeti hatásai.**
- A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladék-gazdálkodási Főosztály, valamint a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleménye alapján kiegészítésre kerültek a **tervre adott javaslatok** (SKV 7. fejezet), melyek részben a megyei tervhez kapcsolódó megyei határozat tervezetébe is átvezetésre kerültek egyúttal.

1.5. A környezeti értékelés készítése és a hatósági egyeztetések során tett javaslatok hatása a terv alakulására

Az SKV készítésekor a tervezőkkel történő egyeztetés folyamatos volt, így nemcsak az SKV egyeztetési vagy végleges változatának elkészültekor történt környezetvédelmi szempontú visszacsatolás, hanem a tervezés teljes folyamata alatt. Az **SKV megyei tervre vonatkozó javaslatai** (lásd: **7.1. fejezet**) — beleértve a hatósági véleményeknek megfelelően tett módosításokat, kiegészítéseket – a **7.1. fejezet** elején szereplő indokok miatt a **megyei területrendezési tervhez kapcsolódó határozatba** (ún. megyei ajánlások közé) kerültek be.

2. FEJÉR MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERV RÉSZMÓDOSÍTÁSA

A területrendezési tervek a területfejlesztés környezeti, társadalmi és gazdasági céljaival összehangolt, hierarchikusan egymásra épülő, műszaki és ökológiai szempontok alapján elkészített tervek, amelyeknek alapvető feladata a térszerkezet meghatározása és a térségi területfelhasználás szabályozása. A területrendezés további célja a területfejlesztés lehetőségeinek és korlátainak definiálása, a természeti és épített környezeti értékek védelmének biztosítása mellett.

A megyei közgyűlés Fejér megye hatályos területrendezési tervét 2020 februárjában fogadta el. Ezt megelőzően a korábbi – 2010-ben elfogadott terv – részletes felülvizsgálatára került sor, amelyet elsősorban Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvénnyel (továbbiakban Trtv.) való összhang megteremtése indokolt.

A megyei területrendezési terv (továbbiakban: MTrT.) jelenlegi módosítása nem teljeskörű felülvizsgálat, csak rész módosítás, amelynek célja egyrészt a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet törlése a térségi övezetek közül, másrészt az időközben (2020 február óta) állami főépítésztől területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (jelen esetben eróművek) és két – engedéllyel még nem rendelkező – tervezett naperómű ábrázolása a térségi szerkezeti terven. Továbbá a célok között szerepelt a 2020-ban tervezett, de időközben megvalósult más infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása.

Az MTrT. rész módosításának fogalomhasználata igazodik a településtervezés időközben megváltozott fogalomhasználatához, illetve a megye helyett a – 2023 január elsejétől használatos – vármegye kifejezés szerepel rendeletben és a térképi mellékletekben is.

Mivel a hatályos megyei területrendezési tervet alig több, mint két éve fogadták el – és az elfogadást megelőzően a megyei terv teljeskörű felülvizsgálata megtörtént – így a MTrT. dokumentuma kizárólag a módosítással érintett területrendezési tervi elemek változásainak háttérét mutatja be.

A javaslattevő dokumentum egyeztetése folyamán, a terv egyeztetési változatára beérkezett vélemények alapján – a fenti célokon túl – a tervben kisebb pontosítások, javítások történtek, melyek részben érintették az SKV-t is (különösen: módosult tervezett infrastruktúra elemek, melyek rövid ismertetésével jelen fejezet is kiegészült).

2.1. Napelempark kijelölésének korlátozásával érintett terület övezete a 2020-ban elfogadott megyei tervben

A kijelölés célja az volt a megyei terv felülvizsgálatakor 2019-ben, hogy a napelemparkok (háztartási méretűnél nagyobb naperóművek) lehetőség szerint ne kerülhessenek valamilyen szempontból értékesnek tekinthető területre. Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (II.28.) rendelete alapján az övezetre vonatkozó szabályok az alábbiak:

- 15. § (1) A településrendezési eszközöket úgy kell kidolgozni, elkészíteni, hogy a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet területét érintően - a háztartási méretű kiseróművek kivételével - naperómű ne legyen létesíthető.
- (2) A településképi arculati kézikönyvekben és a településképi rendeletekben figyelembe kell venni a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető területeket.

A rendeletben elfogadott szabályozás mellett a Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 45/2020. (II. 27.) határozat 2. melléklete tartalmaz az övezetre vonatkozó területrendezési ajánlásokat is, mely a következő: „A településképi arculati kézikönyvekben és a településképi rendeletekben javasolt figyelembe venni a naperómű létesítés szempontjából korlátozottan igénybe vehető területeket.” (Ez pontosan megegyezik a rendeletben szereplő szabályozással.)

Az övezet lehatárolásának elsődleges célja az volt, hogy orientálja a háztartási méretű eróműnél nagyobb naperóművek kijelölését, elkerülve azokat a területeket, amelyek természeti, kulturális és a természeti erőforrás védelmi szempontból értékesek. A konkrét telepítési helyet a településszerkezeti tervben kellett az elvárások szerint kijelölni.

Az övezet lehatárolásánál az alábbi területeket vették figyelembe:

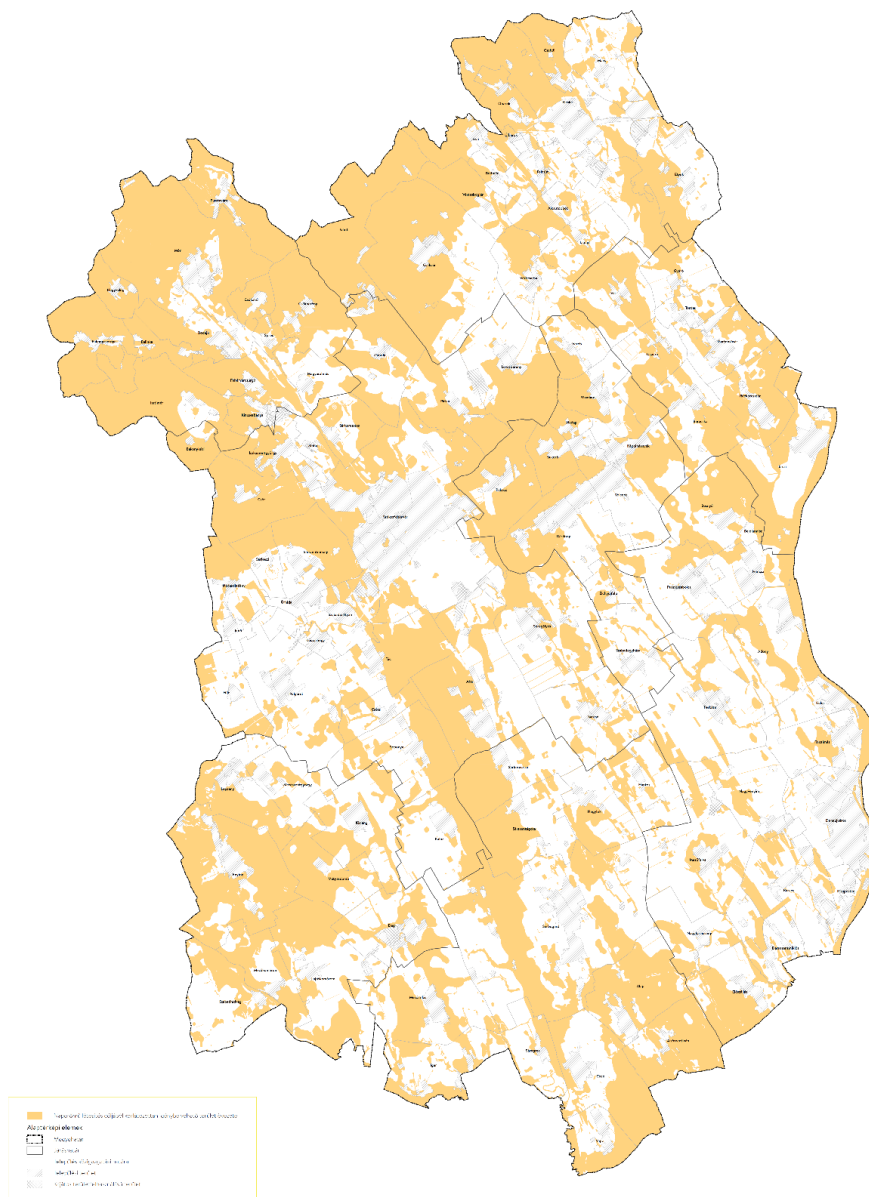
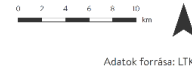
- kiváló termőhelyi adottságú szántók
- erdőterületek
- ökológiai hálózat magterület és ökológiai folyosó
- országos jelentőségű védett természeti területek
- Natura 2000 területek
- tájképvédelmi területek

A fenti területek összegzésével kialakult övezetet a **2-1. ábra** mutatja.

2-1. ábra Napelempark kijelölésének korlátozásával érintett terület övezete

FEJÉR MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

3.19. melléklet a 7/2020. (II. 28.) sz. rendelethez – Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete

Készült a Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. Területi Szolgáltatások Igazgatóságán, 2020. március

A következőkben a Lechner Tudásközpont által a Megyei Területrendezési Terv rész módosítása elindításához készült dokumentumot kivonatoltuk, a lényegi megállapításait bemutatjuk annak érdekében, hogy a terv módosítás részletes ismerete nélkül is értelmezhetőek legyenek az SKV megállapításai.

2.2. A területrendezési terv módosításainak háttere

2.2.1. Térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező műszaki infrastruktúra elemek térségi szerkezeti terven történő ábrázolása

A területfelhasználási engedéllyel rendelkező módosítások kvázi részei a területrendezési tervnek, így tényleges tervi ábrázolásuk automatikusan történik. Az MTrT. jelenlegi rész módosítása során a térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező infrastruktúra elemek a térségi szerkezeti terven kerülnek ábrázolásra. A Lechner Tudásközpont nyilvántartása alapján Fejér megyében hat erőmű kapott térségi területfelhasználási engedélyt a hatályos terv elfogadása óta. Ezt a vármegye állami főépítésze is megerősítette. Ezek mind az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek kategóriájába tartoznak. A térségi szerkezeti terven ábrázolandó, engedéllyel rendelkező erőművek az alábbi táblázatban szereplő jellemzőkkel rendelkeznek.

2-1. táblázat **A területfelhasználási engedéllyel rendelkező erőművek a megyében**

Beruházó	Érintett földrészletek	Névl. teljesítmény	Engedély nyilvántartási száma
Varuna Holding Kft.	2471 Baracska, hrsz: 05/15”	49,9	FE/ÁF/00573-19/2022.
Varuna Holding Kft.	2471 Baracska, hrsz: 010/1, 010/2”		
ABO WIND Hungary Kft.	Bicske, hrsz: 0105/33, 0105/34	11,5	FE/ÁF/00804-17/2022.
MEDON Holding Kft.	Telephelye: 8071 Magyaralmás, külterület hrsz: 078/12, 078/15, 078/22, 078/23, 078/24, 078/25, 078/27, 078/28, 078/29, 078/33, 078/34	30	FE/ÁF/00342-18/2022.
VPP Solar Kft.	8151 Szabadbattyán, külterület hrsz: 013/25, 013/103	14,5	FE/ÁF/00284-16/2022.
Astrasun Solar Kft.	2432 Szabadegyháza külterület hrsz: 0113/, 0113/5, 0113/6	11,7	FF/ÁF/00130-17/2022.

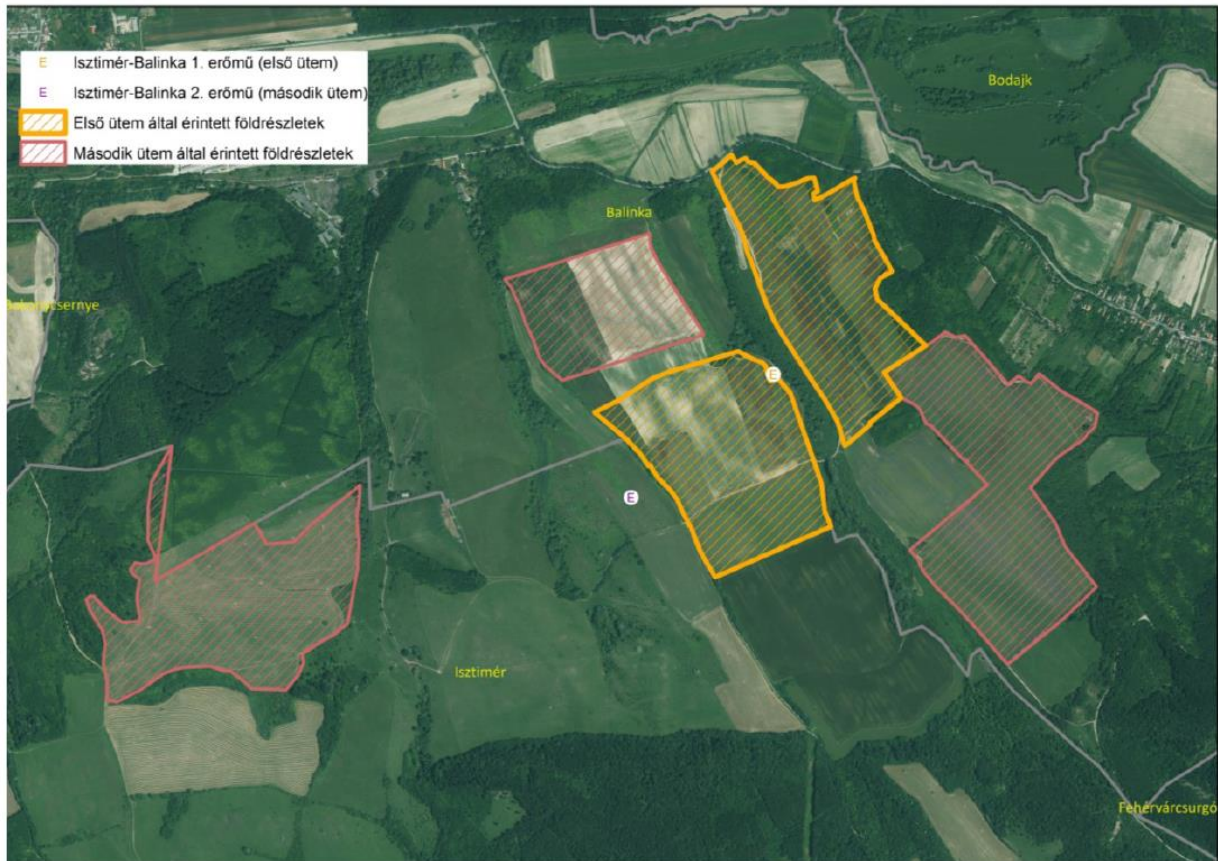
2.2.2. Isztimér és Balinka területén tervezett naperőművek ábrázolása a térségi szerkezeti terven

Az MTrT-ben – az állami főépítési engedéllyel rendelkező – erőművek mellett két további, tervezett erőmű (naperőmű) kerül jelölésre a tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek között. E módosítást a napelemparkok fejlesztője kezdeményezte. Mindkét erőmű telephelye érinti Isztimér és Balinka területét is (lásd **2-2. ábra**). Az elsőként megvalósuló beruházás során egy 37,5 MW névleges teljesítőképességű napelempark állna üzembe, a második ütemben megvalósuló erőmű névleges teljesítőképessége még nem ismert, de szintén a napelemes kiserőmű teljesítménykategóriába, azaz 5 és 50 MW közé fog esni. Az első ütemhez kapcsolódóan egy 132 kV-os, körülbelül 70-100 méter hosszú távvezeték is megépülne.

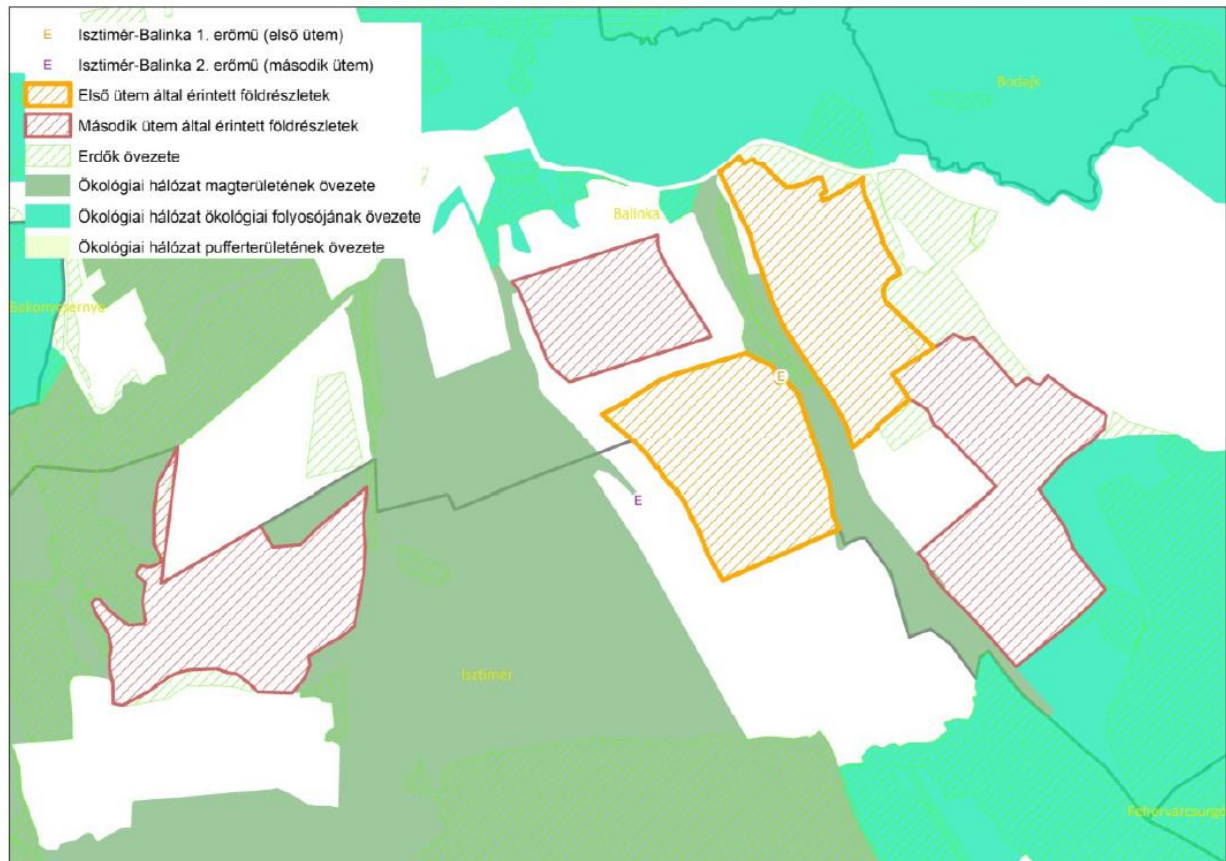
Megvizsgálva a naperőmű beruházások területe által érintett telkek átfedését a területrendezési kategóriákkal elmondható, hogy a terület nagyobb része az MTrT-ben mezőgazdasági térség területfelhasználási kategóriába esik, de kismértékben érinti az erdőgazdálkodási térséget is. A tényleges beruházási terület – a fejlesztő információja alapján – azonban nem fed át az erdőgazdálkodási térséggel.

A fejlesztési terület övezeti érintettségét is elemezve elmondható, hogy a napelempark területe nem érinti sem az ökológiai hálózat magterületét és ökológiai folyosóját, sem a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét. Az erdők övezetét az első ütemben megvalósuló erőmű egyik telke kismértékben érinti, de a beruházó tájékoztatása alapján a tényleges beruházási helyszín nem fedi le a teljes telket, és így az erdők övezetét sem érinti a naperőmű területe. Mivel a fejlesztési területet nem érintik az előbbieken felsorolt övezetek, így a Trtv. alapján lehetséges az erőművek jelölése. Ezt láthatjuk a **2-3. ábrán** is.

2-2. ábra Az Isztimér-Balinka területén tervezett naperőművek

2-3. ábra Az Isztimér-Balinka területén tervezett naperőművek és a Trtv. övezetei

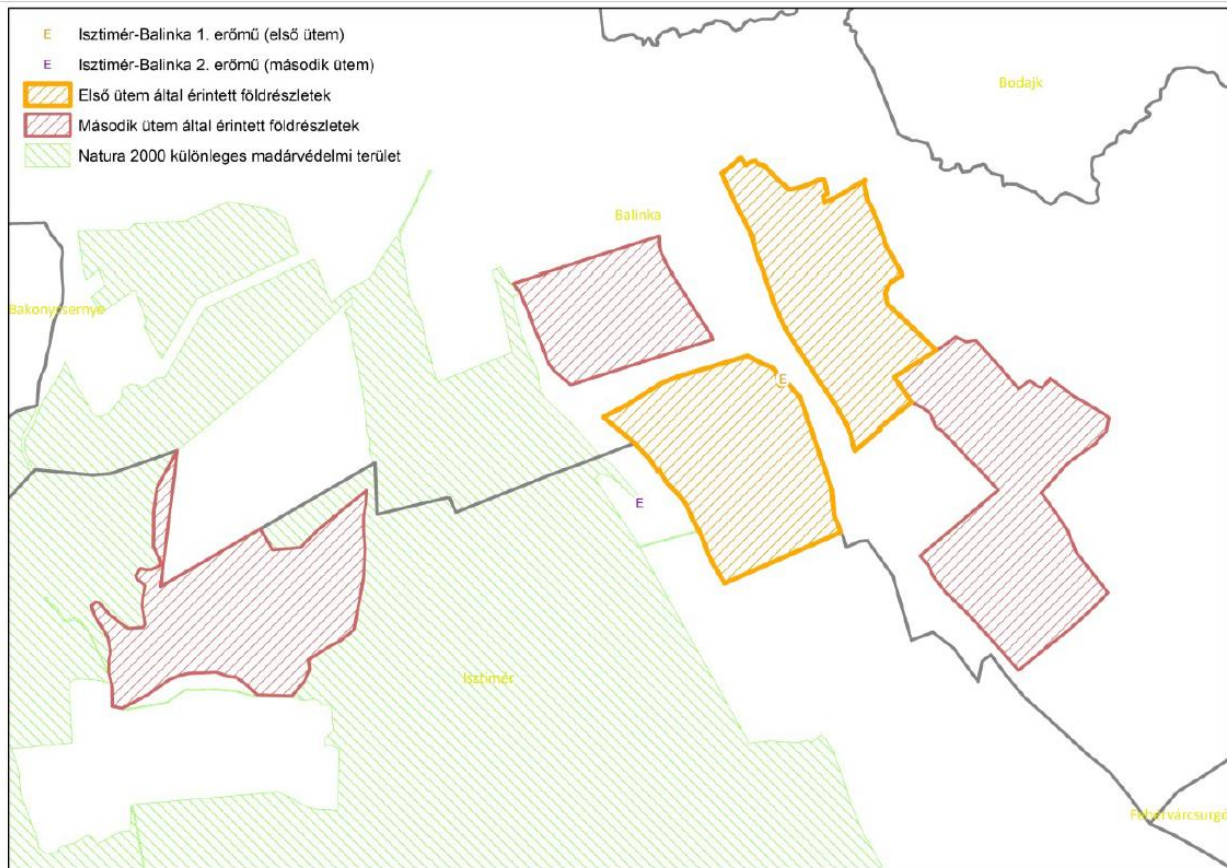

Ugyanakkor mindkét tervezett naperőműpark érinti a Trtv. tájképvédelmi terület övezetét, valamint az MTrT. a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület egyedileg meghatározott megyei övezetét. Ez utóbbi a megyei területrendezési terv módosítása során kikerül a térségi övezetek közül.

A tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó szabályok alapján viszont az erőműveket csak olyan műszaki megoldásokkal lehet megvalósítani, amelyek nem veszélyeztetik a hagyományos tájhasználatot és a tájképi egységet.

A természetvédelmi oltalom alatt álló területek átfedését a tervezett fejlesztéssel, megállapítható, hogy a naperőművek területei nem érintenek sem országos jelentőségű védett természeti területet, sem Natura 2000 területet. Lásd **2-4. ábra**.

2-4. ábra Az Isztimér-Balinka területén tervezett naperőművek és a Natura 2000 területek

Az erőművek első ütemében egy 132 kV-os nagyfeszültségű távvezeték is megvalósításra kerülne, amely az erőművet kapcsolná be a hálózatra. A vezeték a térségi szerkezeti terven is ábrázolásra kerül.

2.3. A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetése

Az övezet kijelölésnek eredeti indítéka az volt, hogy bizonyos területeket - elsősorban természet- és tájképvédelmi, valamint termőföld- és erdővédelmi okokból - célszerű elkerülni a nagy területigényű, naperőmű beruházásokkal.

Az övezeti kijelölés megszüntetését települési önkormányzatok kezdeményezték. A területrendezési terv módosítási lehetőségének a megyei önkormányzattal történő egyeztetése során újra áttekintésre került az erőművekre vonatkozó aktuális jogszabályi tartalom. A Trtv. 2022. 03. 1-től hatályos módosítása több olyan országos övezet esetében is szigorította az erőművek létesítésének lehetőségét, amelyeknél a megyei terv készítésekor ez még nem szerepelt a jogszabályban. Ezek az **ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, valamint az erdők övezete**. Ezen övezetek által érintett területen csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve (tehát 50 kV-nál nem nagyobb teljesítőképességű, kiefeszültségű hálózatra kapcsolódó erőmű). Az ökológiai

hálózat magterületének övezetére vonatkozó szabályok között már 2021. március elseje előtt is szerepelt az erőművek kijelölésére vonatkozó korlátozás.

A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetése, így leginkább a tájképvédelmi terület övezetének Trtv. korlátozással nem érintett részén jelentené a korlátozás csökkenését. A területek nagyságát vizsgálva, ez azt jelenti, hogyha a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület megszűnik, a Trtv. országos övezetekre vonatkozó szabályai továbbra is védenének 167 ezer hektárnyi területet, **a korlátozás viszont 50 ezer hektáron megszűnne.** (Lásd **2-5. ábra.**) Ezek a területek alapvetően tájképvédelmi okokból kerültek a naperőmű létesítést korlátozó övezetbe. **A tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó szabály nem tiltja, de feltételekhez köti az erőművek létesítését.**

A 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó 4. § (4) bekezdése rögzíti, hogy az „energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.”

A természetvédelmi oltalom alatt álló területek (Natura 2000 területek, országos jelentőségű védett területek) nagy része átfed a naperőműveket korlátozó országos övezetekkel. Továbbá a természetvédelmi törvény (1996. évi LIII. Tv.) a védett természeti területekkel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy „tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja.”

A természeti védelem alatt nem álló Natura 2000 területekre vonatkozóan pedig a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet előírja, hogy „tilos engedély nélkül ...olyan beruházást végezni, amely ... a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.”.

A fenti jogszabályi előírások betartása kellő garanciát jelent az erőmű létesítéssel járó nemkívánatos hatások elkerülésére akkor is, ha ez az egyedileg meghatározott megyei övezet a területrendezési tervből törlésre kerül.

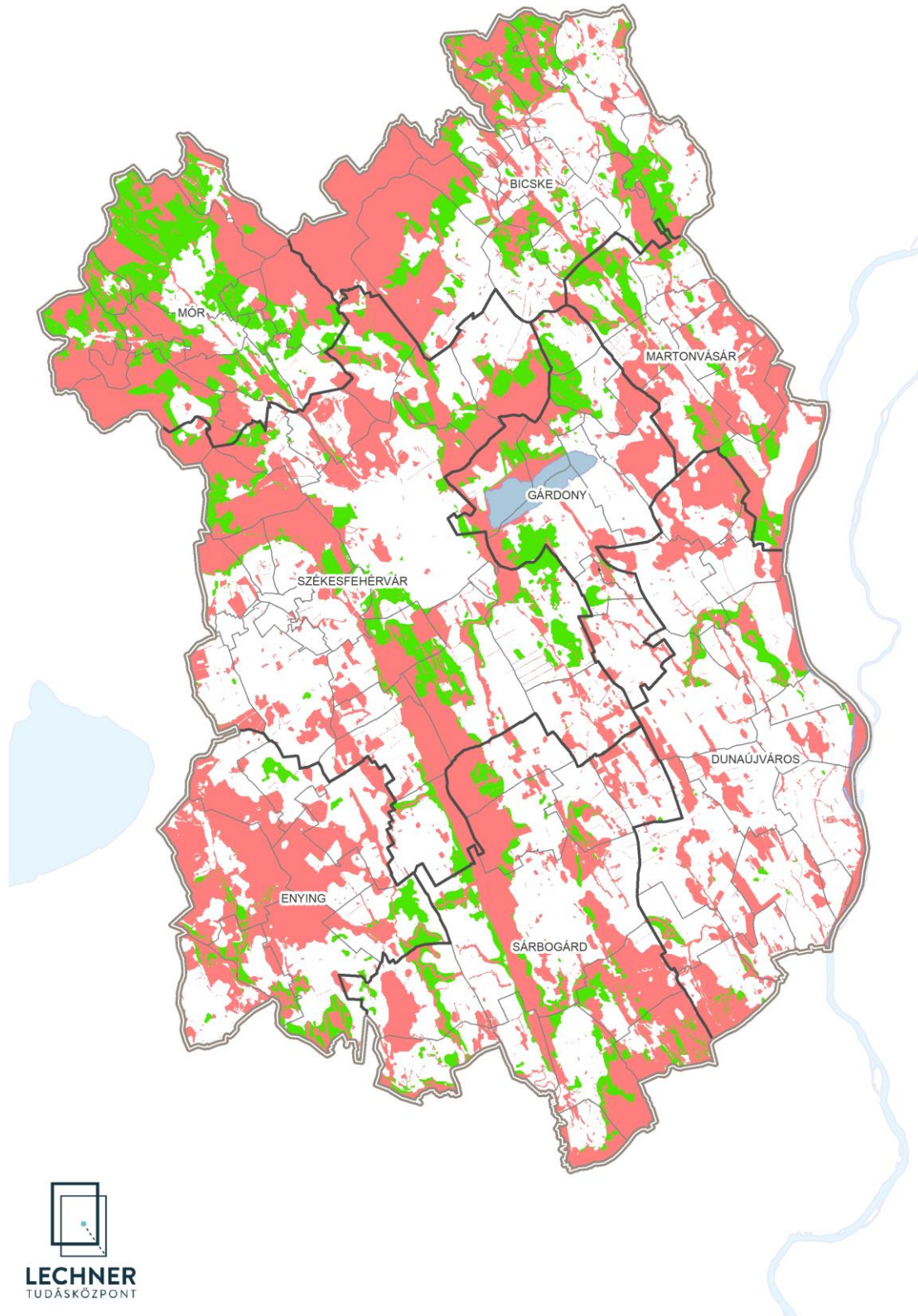
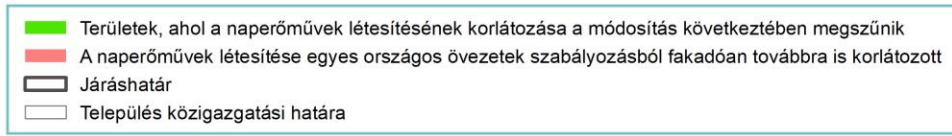
2.4. Az MTrT elfogadása után megvalósult műszaki infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása

Az elérhető adatbázisok alapján a Székesfehérvár Dél térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózati távvezeték került át a tervezett elemek közül a meglévő elemek közé.

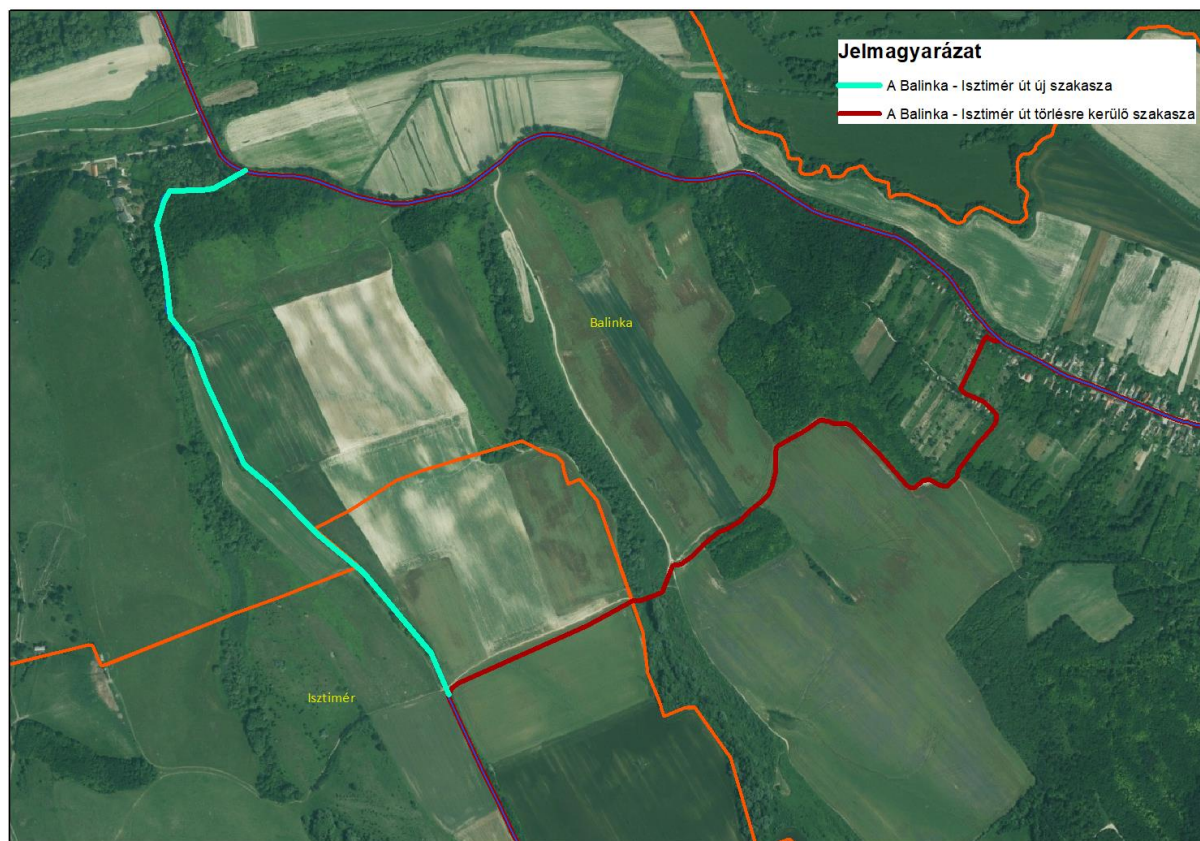
2.5. Balinka-Isztimér között tervezett térségi jelentőségű mellékút nyomvonalának változása

A **2.2.2. fejezetben** bemutatott tervezett erőművek megvalósulása érdekében az Isztimér és Balinka között korábban jelölt mellékút nyomvonala is változik. A hatályos tervben a tervezett út Isztimért elhagyva körülbelül 3,5 km után közel derékszögben jobbra fordulva éri el Balinkát. A módosítás során az út nem fordul el jobbra (ez a szakasz törlésre kerül), hanem közel egyenesen haladva a Bodajk - Balinka (8209) útba csatlakozik be. A módosítás indoka, hogy a tervezett út törlésre javasolt a tervezett naperőmű telkén haladna keresztül. A módosító javaslatban szereplő útszakasz új eleme jelenleg dűlőútként nyilvánított földrészleten fut. Lásd: **2-6. ábra.**

2-5. ábra A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybevehető területek övezetének megszüntetése következtében erőmű létesítése által korlátozott övezet módosulása

2-6. ábra Isztimér és Balinka területén tervezett mellékút nyomvonalának változása

2.6. A megyei területrendezési terv javaslattevő fázisában felmerülő vélemények alapján történő kiegészítő javítások

Bár a megyei területrendezési terv módosítás a bevezetőben említett célokat szolgálta, az egyeztetés során felmerülő észrevételek alapján a jelzett hibák és időközi változások nagyobb része – ahol megfelelő információ rendelkezésre állt – átvezetésre kerültek a tervben. Ezek a korrekciók az alábbi tervi, illetve alaptérképi elemeket érintették.

2.6.1. Települések közigazgatási határának változása Dunaújváros és Kisapostag esetében

Dunaújváros és Kisapostag között a közigazgatási határ megváltozott, amelynek következtében Dunaújváros területe hozzávetőleg 16 ha-ral növekedett, Kisapostag területe pedig ugyanennyivel csökkent. A változás valamennyi térképlapon átvezetésre került. Ezenfelül – a két település esetében – a területfelhasználási kategóriák mérlege is kismértékben módosult.

2.6.2. Térségi területfelhasználás rendszerének változása Kisapostag területén

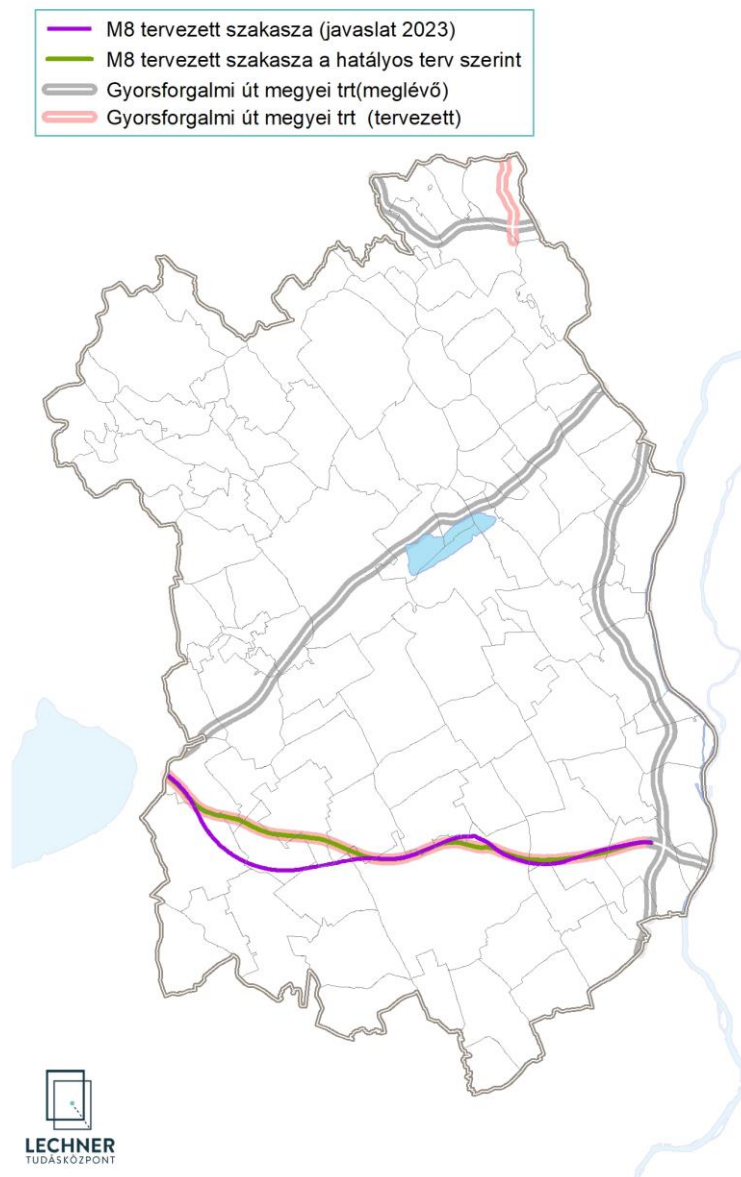
A terv egyeztetésének folyamatában Kisapostag felhívta a figyelmet, hogy a település területén a térségi repülőtér (településre eső része) és a térségi hulladéklerakó területe nem került be a sajátos területfelhasználású térség kategóriába. Az észrevétel alapján a két érintett terület sajátos területfelhasználású térségbe került.

2.6.3. M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának módosítása

Fejér vármegye állami főépítésze észrevételében jelezte, hogy a hatályos megyei területrendezési terv ugyan tartalmazza az M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának nyomvonalát, azonban az útépitési tervek alapján a végleges nyomvonal eltér az a hatályos megyei térségi szerkezeti terven ábrázolt nyomvonalától. Az M8 tervezett szakaszának változásáról a vármegyei önkormányzat egyeztetett az Építési és Közlekedési Minisztériummal, akik megküldték az új nyomvonal térinformatikai állományát az önkormányzat részére és a megadták az engedélyt – a 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) 15.§ alapján – a tervi elem

módosítására. A változás a vármegye térségi szerkezeti tervében átvezetésre került. A változásokat a 2-7. ábra mutatja.

2-7. ábra M8 gyorsforgalmi út nyomvonalának változása

2.6.4. Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) térségi összekötő út nyomvonalának változása

Székesfehérvár önkormányzatának kérésére tervezett térségi szerepű összekötő út a korábbiaktól eltérő nyomvonalon haladna (lásd: 2-8. ábra).

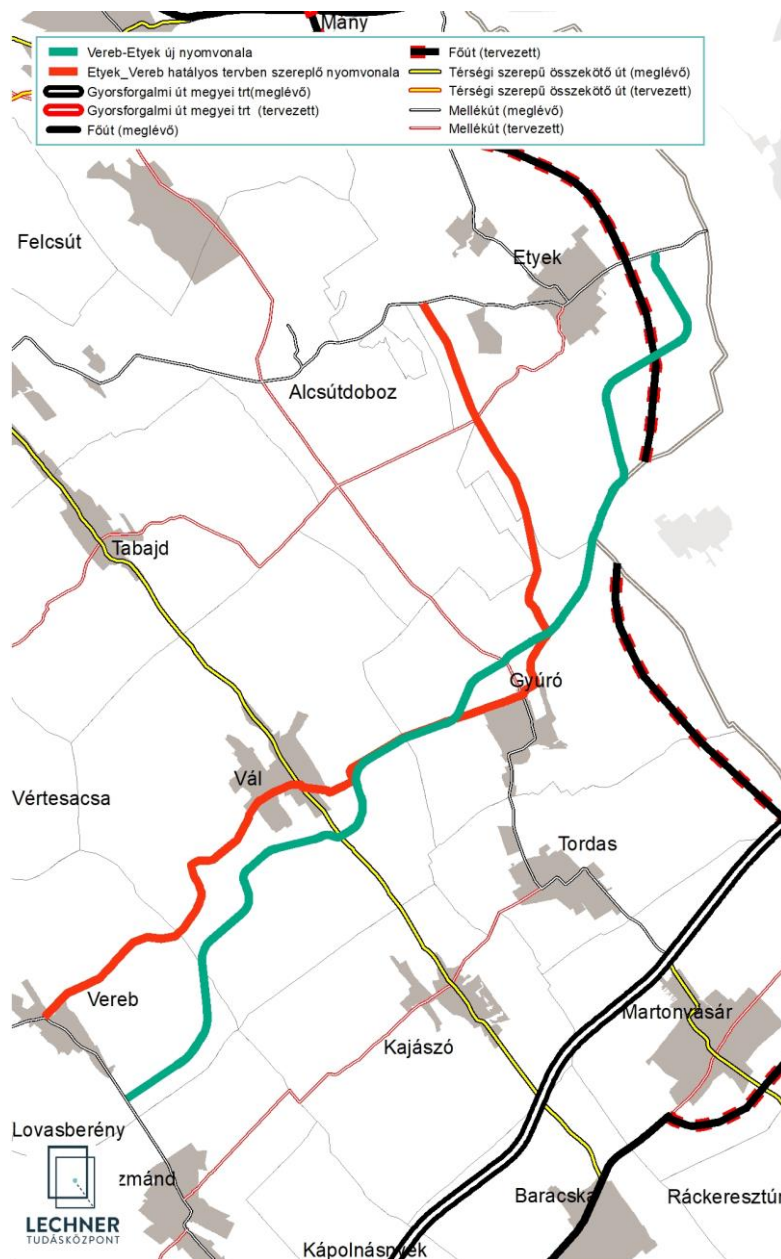
2.6.5. Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút tervezett mellékút nyomvonalának módosítása

Fejér vármegye állami főépítésze észrevételében jelezte, hogy a hatályos megyei területrendezési terv ugyan tartalmazza a Vereb-Vál-Gyúró-Etyek viszonylatot, mint tervezett mellékutat, de az ábrázolt nyomvonal eltér a végleges, építési engedéllyel rendelkező nyomvonal-változattól. Az állami főépítész javaslata és a tervezők részére átadott téradatak alapján a térségi szerkezeti terven módosult a Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút nyomvonala (lásd: 2-9. ábra).

2-8. ábra Székesfehérvár térségi szerepű összekötő út nyomvonalának változása

2-9. ábra Vereb-Vál-Gyűrő-Etyek tervezett mellékút nyomvonalának változása

2.6.6. Budapest-Balaton kerékpárút módosítása

A Budapest-Balaton országos kerékpárút (BUBA) időközben megépült, nyomvonala pedig eltér a hatályos megyei területrendezési tervben szereplő nyomvonaltól. A BUBA kerékpárút változásáról a vármegyei önkormányzat egyeztetett az Miniszterelnökséggel, akik megküldték az új nyomvonal térinformatikai állományát az önkormányzat részére és a megadták az engedélyt – a 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) 15.§ alapján – a tervi elem módosítására. A változás a megyei térségi szerkezeti tervében került átvezetésre.

2.6.7. Székesfehérvár (Börgöndi repülőtér szomszédsága) 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű jelölése

Az E.ON Hungária Csoport Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területén, a Börgöndi repülőtértől keletre (Székesfehérvár 020430/14, 020430/15, 020430/16) fekvő területen 5-50 MW névleges teljesítőképességű naperőmű elhelyezését tervezi. Az elhelyezhetőség érdekében a településrendezési eszközök folyamatban lévő módosítása során a terület általános gazdasági területből (Gá-K.4 jelű építési övezetből) különleges beépítésre szánt (megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló területbe K-En jelű építési övezetbe) kerül átsorolásra. Az erőmű már beépítésre szánt

területen kerül kijelölésre (és készül hozzá környezeti hatástanulmány is), továbbá nem érint olyan térségi övezetet, amely korlátozná a naperómű kijelölését (lásd: **2-10. ábra**). Így a tervezett erőmű az „5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű” kategóriában került ábrázolásra a megye térségi szerkezeti tervén és rendelettervezet 1.3. mellékletében.

2-10. ábra Székesfehérvár új tervezett naperómű és a naperómű kijelölést korlátozó övezetek

2.6.8. Felzárkóztatandó belső periféria övezete módosítása

Lepsény Nagyközség Önkormányzata jelezte, hogy településük és Mezőszentgyörgy nem szerepelnek a Felzárkóztatandó belső periféria övezete egyedileg meghatározott megyei övezetben. Annak ellenére, hogy a két település az Enyingi járás része és a 2090/2014 Korm. rendelet alapján az Enyingi járás a fejlesztendő járások közé tartozik (ez az övezet kijelölésének alapja). A hiba javításra került, a két település az övezet részeként került feltüntetésre. Továbbá a Fejér Vármegyei Önkormányzat kérésére a vármegye integrált területi programjában, a Mezőföldi Programban szereplő Előszállás, Nagykarácsony és Daruszentmiklós településekkel is kiegészítésre került az övezet. Az övezet fogalom meghatározása módosult és 1.1 melléklet is kiegészítésre került.

2.6.9. Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet

A borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet esetében a szabályozás pontosodik. A zártkerti területeken új beépítésre szánt terület kijelölése szigorú feltételekhez kötött, így többek között, csak akkor jelölhetők ki ilyen területek, ha azok belterülettel vagy beépítésre szánt területtel határosak. Egyéni gazdálkodói javaslat alapján e szabály esetén kivételként jelenik meg a rendelettervezetben a különleges mezőgazdasági üzemi terület, így feloldva az övezet célja és szabályozása közötti belső kontrasztot.

2.6.10. Zámoly település területén az országos ökológiai hálózat elemeinek pontosítása

A település közigazgatási területének északi részén található „Zámoly I. (Disznóhegyi bánya) - dolomit” megnevezésű bányatelek, mely Fejér megye területrendezési tervének térségi szerkezeti terve szerint sajátos területfelhasználású térségbe sorolt. Ezen területen Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 10. § (3) bekezdés és a 11. § e) szerint különleges beépítésre nem szánt bányaterület kijelölhető.

A bányatelekkel érintett terület egy része a FmTrT 3.1 melléklete szerint a 0155, illetve 0157/1 helyrajzi számú területek az országos ökológiai hálózat pufferterület övezetbe tartoznak, míg a 0159, 0161, 0162, valamint 0163/2 hrsz-ú területek az országos ökológiai hálózat magterület övezetének részét képezik. Ugyanakkor Zámoly Község 1/2019. (II.04.) sz. önkormányzati rendeletében foglaltak szerint ez utóbbi (0159, 0161, 0162, 0163/2) helyrajzi számú területek is az ökológiai övezet pufferterületébe tartoznak.

A jelenleg hatályos MATrT 2019. március 15-i hatálybalépését megelőzően, az addig hatályos Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI törvény 12/A § (4) bekezdése lehetőséget adott az Önkormányzatoknak a magterület övezetének +/- 5%-os mértékű pontosítására. Az Önkormányzat ezzel a lehetőséggel élve Zámoly 0159, 0161, 0162, 0163/2 helyrajzi számú ingatlanokat az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetéből pufferterület övezetbe sorolta át a fent említett önkormányzati rendeletében.

A bánya bővítésének nincs jogszabályi akadálya, ahol az az országos ökológiai hálózat puffer területébe tartozik, azonban a MATrT 25. § (5) bekezdése értelmében a meglevő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető az ökológiai hálózat magterületén.

A megyei rendezési terv az ökológiai hálózat övezetét az Agrárminisztérium nem közhiteles nyilvántartásából vette át, ahol az Önkormányzati rendelet szerinti módosítás még nem került átvezetésre. Ezért fentiek alapján az övezet elemeinek módosítása is szükségessé válik a Zámoly 0159, 0161, 0162, 0163/2 helyrajzi számú ingatlanok vonatkozásában (magterület helyett ezekre a pufferterület övezeti elem vonatkozik). Az átsorolásra a minisztériumi nyilvántartásban is sor kerül.

2.7. Fejér megye Területrendezési Terve rész módosításának összefüggése más releváns területi tervekkel és koncepciókkal

Jelen alfejezet a **területfejlesztéssel, területrendezéssel összefüggő országos és megyei tervekkel, koncepciókkal, programokkal foglalkozik**, e dokumentumok ugyanis közvetlenül meghatározzák a megyei területrendezési tervet. A tervek, koncepciók, programok azon releváns céljait, szabályait, kereteit emeljük ki, melyek a megyei terv rész módosításának egyes elemeivel összefüggnek. Az egyéb releváns környezetvédelemmel összefüggő terveket, stratégiákat, programokat és azok célrendszerét a **3. fejezet** tartalmazza). A fejezetben **szürke háttérrel** jelezzük a területrendezési terv módosítása szempontjából leglényegesebb megállapításokat.

2.7.1. Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció¹

A Koncepciót az Országgyűlés 1/2014. (I.3.) számú határozatával fogadta el „Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció” (OFTK) címmel. Az OFTK célja, hogy az ország fejlesztéspolitikája, a területi tervezés és szabályozás járuljon hozzá az ország dinamikus fejlődéséhez, növekedési pályára állításához, a területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez. További célja az ágazati és területi tervek, továbbá a hazai fejlesztéspolitika és az európai uniós támogatások közötti összhang megteremtése, stratégiai irányokat mutatva a 2014-2020-as költségvetési és tervezési időszakra.

A megyei terv környezeti értékelése szempontjából kiemelendő, hogy átfogó célként fogalmazza meg a „**természeti erőforrásaink fenntartható használatát, értékeink megőrzését és környezetünk védelmét**”. Ebbe beleérti a természeti erőforrásaink (föld, víz, élővilág, energia-hordozók, ásványi nyersanyagok stb.) fenntartható és stratégiai szemléletű védelmét és takarékos használatát, a biológiai és táji sokszínűség

¹ <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a14h0001.OGY>

megőrzését, a zöldgazdaság bővítését, a fenntartható hulladékgazdálkodást, a klíma- és környezetbiztonság megerősítését, valamint az ezekhez tartozó szemléletformálást.

A kiemelt fontosságú térszerkezeti és térhasználati elvek között fogalmazza meg, hogy **a terület- és vidékfejlesztési beavatkozások során törekedni kell a természeti erőforrásokat védő térszerkezetre és a fenntarthatóságot biztosító területhasználatra.** Leszögezi, hogy egy ésszerű, kompromisszum kész szabályozás, az állami érdeket előtérbe helyező, de a piaci szereplők számára is nyitott gazdálkodás, valamint a tájvédelmi szempontokat és az erőforrások megújulását figyelembe vevő terület-igénybevétel lehet a gazdasági fejlődés, a munkahely-teremtés egyik fontos pillére. A nemzetközi, nemzeti és helyi jelentőségű kulturális örökségi értékek megőrzése, térségi potenciáljuk kibontakoztatása fontos. Úgy kell a térségfejlesztési potenciálokat kibontakoztatni, hogy az ne jelentsen a térhasználatra, tájra, természeti értékekre, erőforrásokra vonatkozóan a minőségüket és megújulásukat veszélyeztető terhelést.

Az OFTK kiemeli, hogy a megújuló energiaforrásokból termelt villamos energia 68,5%-a biomassza eredetű, ennek jelentős részét egyszerűen a korábbi szenes erőművekben elégetett tűzifa adja, ami gazdaságossági és fenntarthatósági szempontból sem vállalható hosszú távon. Az OFTK a szél-erőművek építésében és a geotermikus energia kiaknázásában látja elsősorban a továbbfejlesztési lehetőséget. **A napelemek, napkollektorok szerepének erősödését elsősorban az épületek energetikai korszerűsítésében látja indokoltnak.** (Naperőművek telepítéséről az OFTK-ban nem esik szó.)

Az OFTK szerint hazánk nemzetközi szinten is kiemelkedő sajátos természeti erőforrásokkal, értékekkel rendelkezik. **Természeti értékeink megőrzése, erőforrásaink fenntartható használata** kiemelten fontos nemzeti érdek, amely a jövőben egyre nagyobb jelentőséggel fog bírni. Ennek érdekében szükséges pl.:

- az épített környezet értékeinek és a természeti erőforrások védelme, természet- és tájvédelem, környezetvédelem, örökségvédelem, a települési környezet védelme és élhetőbbé tétele, a kedvező táji adottságok megőrzése, a táj szerkezetének és karakterének kedvezőtlen irányú változásának lassítása, megállítása;
- természeti erőforrásaink és ásványkincseink nemzeti kézben tartása, kiemelten a termőföld és a víz védelme, fenntartható használata;
- az épített örökség fenntartható fejlesztése;
- klímaadaptáció, negatív hatások csökkentése;
- környezettudatosság növelése, az újrahasznosítást és a takarékos anyag-, energia-, térhasználatot ösztönző szabályozás, szemléletformálás;
- barnamezős beruházások szorgalmazása.

2.7.2. Országos Területrendezési Terv

A 2018. évi CXXXIX. törvény² (OktTv), valamint a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet³ által szabályozott **Országos Területrendezési Terv** (továbbiakban OTrT) az ország általános társadalmi, gazdasági és kulturális fejlődését kell, hogy térben összehangolja egymással, továbbá a kiegyensúlyozottabb területi fejlődés érdekében magát a fejlődést a természeti és épített környezettel egyaránt. Az OTrT az ország szerkezeti tervét (térségi szerkezeti terv), valamint az országos térségi övezeteket (térségi övezeti tervlapok) és az ezekre vonatkozó szabályokat (területrendezési szabályozási előírások) foglalja magában. Az országos léptéknek megfelelő mélységben az ország egészére határozza meg a területhasználatra és az infrastruktúra térbeli rendjére vonatkozó jövőképet és az annak elérését szolgáló szabályokat.

Az 1996. évi területfejlesztésről és területrendezésről szóló XXI. törvény (Tftv.) alapján *az egyes területrendezési tervek egy egymásra épülő hierarchikus rendszert alkotnak*⁴, így egy adott kiemelt térség

² <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1800139.tv>

³ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1900009.mvm>

⁴ Országos területrendezési terv, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint településrendezési tervek

területrendezési terve nem lehet ellentétes az ország területrendezési tervével, a megye területrendezési terve pedig az ország és a kiemelt térség területrendezési tervével.

A hierarchikus rendszer tekintetében az **OTrT célja**, hogy - az *Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióban lefektetett területhasználati elvekkel összhangban* – meghatározza az ország egészére, valamint az egyes kiemelt térségekre a **térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét**, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.

Az OktTv rendelkezéseit - többek között - a megyei területrendezési tervek készítése és elfogadása során is alkalmazni kell, azonban e törvényben meghatározott előírásoknál **szigorúbb területfelhasználási követelményeket megállapíthatnak** [OktTv 3. § (1-2)]. Az OktTv céljainak elérése (adottságok és értékek megőrzése) szempontjából továbbá **szigorúbb előírásokat kell alkalmazni**, többek között a megyei területfelhasználási kategóriákra vonatkozó szabályok és a térségi övezeti szabályok közül is **adott térségre vagy területre vonatkozóan** [OktTv 8. § (1)]. Az OTrT térségi övezetein túl - a megye területének természeti, épített környezeti és gazdasági adottságainak védelmére és fejlesztésére, a térszerkezet szervezésére, továbbá a területfejlesztési koncepciók és programok végrehajtására - **egyedileg meghatározott övezeteket is megállapíthat**⁵ a megyei önkormányzat a területrendezési tervéről szóló rendeletének részeként [OktTv.24. § (1)]. A megyei önkormányzat felhatalmazást kap, hogy a megyei területrendezési tervet – és ennek részeként **a sajátos megyei övezeteket – önkormányzati rendeletben állapítsa meg.** [OktTv. 88.§ (5)]

A megyei tervek egyfajta közvetítőként szolgálnak az országos szintű tervek és a települési tervek között. Egyrészt az Országos Területrendezési Terv elhatározásait területileg pontosítják, amelyeket a megyei tervek kiegészítenek térségi jelentőségű (országos vagy helyi elhatározású) elemekkel. Az ily módon, koordináltan kialakított és egységesen megjelenő hálózatot – legyen az közlekedési, energetikai vagy egyéb infrastruktúra-hálózat – a megyei tervek közvetítik a települési tervek felé.⁶

A Fejér megyei területrendezési terv jelen SKV-ban vizsgált rész módosításaival közvetlenül összefüggő releváns OTrT szabályozások a 2018. évi CXXXIX. törvény szerint a következők:

- 25. § (6) Az **ökológiai hálózat magterületének övezetében** az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.
- 26. § (6) Az **ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében** az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.
- 28. § (3) A **kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében** az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.
- 30/A. § Az **erdők övezetében** az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.
- 31. § (1) A **világörökségi és világörökségi várományos területek övezetét** a településrendezési tervben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.
 - (2) Az (1) bekezdés szerint lehatárolt világörökségi és világörökségi várományos terület övezetén: c) (...) az erőműveket a kulturális és természeti örökség értékeinek sérelme nélkül, területi egységüket megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve és a világörökségi kezelési tervnek megfelelően kell elhelyezni.

A Fejér megyei területrendezési terv jelen SKV-ban vizsgált rész módosításaival közvetlenül összefüggő releváns OTrT szabályozások a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet szerint a következők:

- 4. § (1) A **tájékvédelmi terület övezete** területére a vármegye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata

⁵ Azonban nem lehetnek ellentétesek a megyét érintő országos és kiemelt térségi területrendezési tervekkel.

⁶ Megyei füzetek – 4. oldal

keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében (...) az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

2.7.3. Fejér megye Területfejlesztési Konceptiója⁷

A korábbi SKV – mely a jelenleg hatályos megyei tervet vizsgálta – óta eltelt időszakban Fejér megye új területfejlesztési koncepciót fogadott el, mely: „Fejér Megye Területfejlesztési Konceptió 2030”. Jelen SKV-ban nem célunk a teljes koncepció áttekintése a teljes területrendezési terv szempontjából, elsősorban a területrendezési terv módosításaival összefüggő célokat tárgyaljuk. Fejér megye jövőképét, (átfogó, stratégiai és területi) célrendszerét, valamint horizontális elveket és célokat a következő ábra mutatja be (lásd: **2-11. ábra**).

A naperőmű építések – és ezek szabályozási keretrendszere – elsősorban a következő célokkal függ össze:

– II. Élhető megye és települések:

- II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése (pl. „a klímaadaptáció követelményét is szem előtt tartó lakókörnyezeti fejlesztések, mint pl. települési infrastruktúra, szolgáltatások és közművek, energiahatékonyság és megújuló energiaforrások”)
- II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye (pl. „a fejlesztéseknél fontos szempont a megye valamennyi védett és védelemre érdemes természeti területe kiterjedésének, állapotának, élővilágának, biodiverzitásának megóvása, az ökológiai hálózat folytonosságának biztosítása, az élőhelyek feldarabolódásának, degradálódásának megelőzése, a zöldfelületek növelése”)

– III. Innovatív és fejlődő gazdaság:

- III.2 Gazdasági környezet fejlesztése (pl. „fontos hangsúlyt helyezni arra, hogy a hatékonyság az energiaracionalizálással, a megújuló energia részarányának növelésével is fokozható legyen, ennek a stratégiai fontosságú célnak többek között az energiafelhasználás csökkentésében és az alternatív megoldásokban kell tetőt öltetnie”)

– A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése c. horizontális cél: mint pl. az energiaügyi átállás elősegítése, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetés

2-11. ábra Fejér megye jövőképe, fejlesztésének célrendszere a Területfejlesztési Konceptió szerint

⁷ https://www.fejer.hu/_user/browser/File/Teruletfejlesztes/2021_03_31_/FEJER-TFKonceptio%C3%B3-es-hatasvizsgalat_vegleges.pdf

Jövőkép 2013-2030							
FEJÉR MEGYE Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése							
Átfogó célok (2013-2030)	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség			II. Élhető megye és települések		III. Innovatív és fejlődő gazdaság	
Stratégiai célok 2021-2027	I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése	I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése	I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye	II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése	II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, , zöldebb Fejér megye	III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye	III.2 Gazdasági környezet fejlesztése
Területi célok 2021-2027	T.1 Fenntartható városok			T.2 Mezőföld Program (Dél-Fejér)		T.3 Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és az előbbi térségekhez nem besorolható, a Budapest környéke turisztikai térséghez tartozó Fejér megyei települések	
Horizontális elvek és célok	1) Város - vidék együttműködésének erősítése 2) A fejlesztési programok hatékonyságának növelése 3) Fenntarthatóság 4) Esélyegyenlőség 5) Foglalkoztatás növelése 6) A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése						

A Területfejlesztési Koncepció emellett a megye környezetfejlesztési lehetőségei között nevesíti a „napenergia, szélenergia hasznosítási arányának növekedését”. Emellett a koncepció kiemeli, hogy várhatóan a „napenergia, szélenergia hasznosítási arányának növekedése mellett a zöld energiák használatának szélesebb körű elterjedését szolgálja, hogy az energiatermelés és - tárolás, valamint a villamos áram formájában történő továbbítás (intelligens hálózatok) lehetőségei a technológiák fejlődésével a közeljövőben jelentősen javulnak”.

2.7.4. Fejér megye Területfejlesztési Programja⁸

A területfejlesztési koncepcióhoz hasonlóan, az előző SKV óta eltelt időszakban Fejér megyének új területfejlesztési programja került elfogadásra, mely címe: "Szent István Fejlesztési Program" Fejér Megye Területfejlesztési Program 2021-2027. Jelen SKV-ban e részben sem célunk a teljes program áttekintése, itt is elsősorban a területrendezési terv rész módosításaival összefüggő programelemeket (prioritásokat és hozzájuk kapcsolódó főbb intézkedéseket) tárgyaljuk. A program Fejér megyére összesen 11 prioritást fogalmazott meg, melyek közül a napelem parkokhoz kapcsolódóak elsősorban a következők (lásd: **2-2. táblázat**).

⁸ https://www.fejer.hu/_user/browser/File/Teruletfejlesztes/2021_03_31_/FEJER-TFProgram-es-hatasvizsgalat_vegleges.pdf

2-2. táblázat Fejér megye Területfejlesztési Programjának jelen SKV szempontjából releváns prioritásai, céljai intézkedései

Prioritás megnevezése	Prioritás indoklása (releváns elemek)	Tervezett beavatkozások, intézkedések
5. prioritás: Természeti környezet védelme	<ul style="list-style-type: none"> • Termőhelyi adottságok, borvidék megőrzése • Csökkenő zöldterületek, egyre nagyobb fokú beépültség jellemzi a megyét, mely kiemelten fontossá teszi, a megmaradt zöldterületek óvását, azok területének növelését. • Az eróziós veszélyeztetettség mérséklése. • A fokozó légszennyezés káros hatásai érezhetőek a megyében, a kibocsátás mérséklése szükséges. • Helyi zöld és kék infrastruktúra állapota eltérő a megyében, az elhanyagoltabb területek fejlesztése. 	<p>Az 5. prioritás keretén belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelmi beruházások (pl. körforgásos gazdaság) • Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása (pl. agrár-környezet- és tájgazdálkodás)
6. prioritás: Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása	<ul style="list-style-type: none"> • Nagy eróziós veszélyeztetettség (víz- és szél-erózió, lösz falak, szakadó partok) az intenzíven művelt mezőségi talajokon és a Vértesben, Velencei-hegységben, a Duna mentén. (Megye középső és déli területét a mezőgazdaság uralja, így a természeti értékek csak mozaikosan tudtak fennmaradni). 	<p>Az 6. prioritás keretein belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére és a változásokhoz való alkalmazkodás érdekében tett beavatkozások (pl. erózió csökkentése erdőtelepítéssel, települési zöldterületek, zöldfelületek fejlesztése) • Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése (pl. megújuló energia-felhasználás és termelés növelése)
7. prioritás: Települési épített környezet fejlesztése	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastrukturális szempontból lemaradt települések fejlesztése, mellyel a települések felzárkózási lehetőségei növekednének. 	<p>Az 7. prioritás keretein belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Épített környezet fejlesztése (pl. barnamezős területek rekonstrukciója) • Közlekedési módok fejlesztése (nem releváns)
8. prioritás: Kulturális és történelmi örökségek ápolása	<ul style="list-style-type: none"> • A megye ökoturisztikai adottságai, gazdag természeti öröksége kiemelt értéként jelenik meg, ám ezen értékek — környezetkímélő hasznosítás mentén — aktív- és ökoturisztikai potenciálja még jórészt kiaknázatlan. 	<p>Az 8. prioritás keretein belül az alábbi két intézkedés tervezett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése (kevésbé releváns) • Helyi örökségek ápolása (pl. kulturális és közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése turisztikai szempontok szerint)

2.7.5. Fejér megye korábbi területrendezési terve (2009)

Fejér megye korábbi területrendezési tervét a megye közgyűlése 2009-ben fogadta el az 1/2009 (II.13.) sz. rendeletével. A korábbi SKV részletesen tárgyalta a 2009-es és 2020-ban elfogadott megyei területrendezési terv közötti változásokat, így ezt nem ismételjük meg. Jelen SKV szempontjából fontos kiemelni azonban, hogy a „naperómű létesítése céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete” a 2020-as tervben teljesen új övezetként került bevezetésre, a 2009-es megyei terv ilyen jellegű szabályozást nem tartalmazott.

2.7.6. Naperőmű építés szabályozása a többi megyében

A következőkben röviden összegezzük – mintegy áttekintés céljából – hogy az ország egyéb megyéiben hogyan szabályozzák / szabályozzák-e egyáltalán megyei szinten a naperőmű építését. Ennek áttekintését a következő táblázat tartalmazza. A **2-3. táblázat** alapján megállapítható, hogy **a legtöbb (13 db) megyében semmilyen célzott korlátozás nincs a naperőművek építésére vonatkozóan**. Mindössze 5 megyében van korlátozás, 3 megyében egyedileg megyei övezetként (mely vagy szorgalmazza, vagy tiltja naperőmű létesítését), illetve további 2 megye esetén egyéb övezetekre vonatkozó szabályozás korlátozza naperőmű építését.

2-3. táblázat Naperőmű építésének szabályozása a többi megyében

Megye megnevezése	Hatályos területrendezési terv (rendelet száma)	Van-e naperőmű létesítését korlátozó egyedi megyei övezet?	Ha van, milyen szabályozás vonatkozik rá? Ha nincs, van-e egyéb korlátozás máshol a rendelet szerint?
Bács-Kiskun	Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (VII.8.) önkormányzati rendelete	Van a napelempark elhelyezésére szolgáló különleges övezet , mely definíciója szerint: a megye településeinek az olyan beépítésre szánt, vagy beépítésre nem szánt területei, amelyeken egybefüggő módon 0,5-50,0 MW közötti beépített teljesítményű napelempark létesítésére a településrendezési tervekben övezet jelölhető ki.	8. § (1) A napelempark elhelyezésére szolgáló különleges övezet a megye településeinek a településrendezési tervében a 3/25. mellékleten kijelölt területrészen belül fekvő területegységeken alkalmazható, beépítésre szánt területen az OTÉK 24. § (2) bekezdés g) pontja szerint, vagy legfeljebb 10 AK értékű mezőgazdasági, vagy felhagyott külterületi korábban beépített területen az OTÉK 30/B. § (2) bekezdés c) pontjának megfelelően. Az 5 MW-nál nagyobb névleges teljesítőképességű napelempark ezen belül telepítési tanulmányterv alapján alakítható ki.
Baranya	Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 4/2020. (IV. 22.) rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Békés	Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlés Elnökének 6/2020 (VII.2.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Borsod-Abaúj-Zemplén	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés Elnökének 4/2020. (V. 29.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Csongrád-Csanád	Csongrád Megyei Közgyűlés elnökének 4/2020. (V. 22.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Győr-Moson-Sopron	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2022. (IX. 17.) önkormányzati rendelete Győr-Moson-Sopron megye területrendezési tervéről	Van a nap- és szél-erőmű létesítésének korlátozásával érintett terület övezete , mely definíciója szerint egyedileg meghatározott megyei övezet, amelybe a háztartási méretűnél nagyobb szél- és naperőművek létesítése korlátozott.	15. § Az övezet területén – amennyiben egyéb területrendezési övezeti vagy ágazati szabály szigorúbb előírást nem állapít meg – a háztartási méretűnél nagyobb új nap- és szél-erőmű – a táj- és településkép-védelmi szempontok figyelembevételével – csak épületen helyezhető el.

Fejér megye területrendezési terve rész módosításának (stratégiai) környezeti vizsgálata

Megye megnevezése	Hatályos területrendezési terv (rendelet száma)	Van-e naperőmű létesítését korlátozó egyedi megyei övezet?	Ha van, milyen szabályozás vonatkozik rá? Ha nincs, van-e egyéb korlátozás máshol a rendelet szerint?
Hajdú-Bihar	Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 3/2020. (VI. 29.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Heves	Heves Megyei Önkormányzat Közgyűlése Elnökének 5/2020. (V.7.) önkormányzati rendelete	nincs	Borszőlő termőhelyi kataszter terület övezetében és a Magas természeti értékű terület övezetében napelemparkok létesítése tiltott (28. § (3) bek. és 29. § (3) bek. alapján)
Jász-Nagykun-Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 3/2020. (V.13.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Komárom-Esztergom	Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés 6/2020. (VI.25.) önkormányzati rendelete	nincs	3. § (3) Napelempark elhelyezésére szolgáló települési területfelhasználási egység kijelölése során előnyben kell részesíteni a meglévő települési területeket, a településrendezési eszközökben lehatárolt barnamezős területeket és a felhagyott majorok területét. (4) A településrendezési eszközökben nem lehet napelempark elhelyezését lehetővé tevő települési területfelhasználási egységet kijelölni: a) országos ökológiai hálózat magterületének övezetében, b) országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében, c) NATURA 2000 területekkel és védett természeti területtel érintett területeken, d) tájképvédelmi terület övezetében, kivéve a települési területeket, e) kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében és f) erdők övezetében.
Nógrád	Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 3/2020 (III.12.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Pest	Pest Megye Önkormányzata Közgyűlésének 10/2020. (VI.30.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem

Fejér megye területrendezési terve rész módosításának (stratégiai) környezeti vizsgálata

Megye megnevezése	Hatályos területrendezési terv (rendelet száma)	Van-e naperőmű létesítését korlátozó egyedi megyei övezet?	Ha van, milyen szabályozás vonatkozik rá? Ha nincs, van-e egyéb korlátozás máshol a rendelet szerint?
Somogy	Somogy Megyei Közgyűlés Elnökének 6/2020.(III.16.) önkormányzati rendelete	Van a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete, mely definíciója szerint: Egyedileg meghatározott megyei területrendezési övezet, amelybe azok az értékes és be nem épített területek - ökológiai hálózat magterület övezete, ökológiai folyosó övezete, kiváló termőhelyi adottságú szántó övezete, erdők övezete (meglévő, Országos Erdőállomány Adattári Erdő), világörökségi várományos területek tényleges területe, nagyvízi meder terület övezete - tartoznak, ahol naperőmű park kijelölését kerülni kell.	8. § (1) Az övezet területén háztartási méretű kiserőművek kivételével naperőmű nem létesíthető. (3) Az övezetet a településrendezési eszközben a fogalom-meghatározásban felsorolt övezetek (...) figyelembevételével kell lehatárolni.
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének 5/2020. (VI.26.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Tolna	Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 8/2020. (X.29.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Vas	Vas Megyei Közgyűlés 4/2021 (II.15.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Veszprém	Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 15/2019 (XII.13.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem
Zala	Zala Megyei Közgyűlés 8/2019 (IX.27.) önkormányzati rendelete	nincs	nincs egyéb korlátozás sem

3. FEJÉR MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE CÉLRENDSZERÉNEK VIZSGÁLATA

Jelen fejezetben azt vizsgáltuk, hogy a részmodosítás következtében a megyei terv célrendszerének változó elemei a releváns közösségi (Európai Unió) és hazai célokkal harmonizálnak-e.

3.1. A megyei terv céljainak illeszkedése a relevánsnak ítélt közösségi, illetve nemzeti szinten kitűzött célokhoz

A következő fejezetben a 2019-ben vizsgált kapcsolódó nemzetközi (a nemzetközi egyezmények hazai adaptációja miatt alapvetően közösségi) és nemzeti környezetre, fenntarthatóságra és területi tervezésre vonatkozó célokat tartalmazó dokumentumokat abból a szempontból vizsgáljuk, hogy jelen módosítás szempontjából tartalmaznak-e releváns célkitűzéseket. A dokumentumok egy része jelenleg már nem aktuális, ezeknél a cím után ezt jelezzük. Azokat, amelyek nem tartalmaznak a részmodosításhoz kapcsolódó célt azoknál a cím után a nem releváns jelzés szerepel. A kapcsolódó célokat a releváns dokumentumoknál bemutatjuk, a különösen témához illőket szürkével kiemeljük. Néhány új dokumentum is megjelent 2019 óta, amelyeknél a vonatkozó célokat kiemeljük.

3.1.1. A megyei tervhez kapcsolódó legfontosabbnak ítélt nemzetközi és hazai célkitűzések

- **EU2020** – nem aktuális
- **Európa éghajlati és energiapolitikai céljai 2030-ra**⁹
 - Az üvegházhatású gázok csökkentése az EU-ban 55%-kal az 1990-es adatokhoz képest
 - Az energiamérlegben a megújulók részarányának 32%-ra növelése
 - Az energiahatékonyság min. 32,5% növelése
- **Európai területfejlesztési perspektíva**¹⁰
 - A természeti erőforrások és a kulturális örökség megőrzése és kezelése
 - Az infrastruktúra hatékony és fenntartható használata
 - Természeti és kulturális örökség megőrzése és fejlesztése
 - A kultúrtájak és a kulturális örökség kreatív kezelése
 - A biológiai sokféleség szempontjainak integrálása az ágazati politikákba
 - Javasolják a regionális és helyi önkormányzatok működjenek szorosabban együtt a fenntartható területfejlesztés terén. Ezen belül fontos a fenntartható tájfejlesztésre vonatkozó stratégiák kidolgozása és a tájban rejlő lehetőségek felmérése, amely megújuló energiaforrások kiaknázására irányul; továbbá regionális és európai jelentőségű tájak és ökoszisztémák fejlesztése
 - A hatékony erőforrás-felhasználás érdekében a napenergia hasznosítását szorgalmazza
- **Zöld Könyv a Területi Kohézióról**¹¹
 - Minden térségnek a saját adottságaira kell építenie fejlődését és kihasználnia a sokszínűségben rejlő lehetőségeket
 - Az energiához való megbízható hozzáférés érdekében fontos szerepet szán a megújuló energiáknak

⁹ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/2030-climate-energy-framework_hu

¹⁰ [http://www.terport.hu/webfm_send/esdp_sum_en\(2\).pdf_%3b](http://www.terport.hu/webfm_send/esdp_sum_en(2).pdf_%3b)

¹¹ https://regionalispolitika.kormany.hu/download/1/ea/00000/Z%C3%B6ld%20k%C3%B6nyv_HU.pdf

- **Európai Unió Területi Agendája (EU TA) 2020** – nem aktuális
- **Európai Unió Területi Agendája (EU TA) 2030¹²**
 - Az erőforrások fenntartható és eredményes felhasználása, és túlzott kiaknázásuk elkerülése
 - A szárazföldi területhasználat veszélyeztetheti a kulturális javakat és tájakat, valamint felaprózhatja a természetes élőhelyeket és ökológiai folyosókat
 - A klímaváltozás mérséklése érdekében támogatja a természetalapú megoldásokat
 - Egyensúlyt kell teremteni a természetvédelem, a természeti erőforrások fenntartható felhasználása, valamint a gazdasági fejlődés között
 - Biztonságos, megfizethető és fenntartható energia: Az ingadozó energiaárak és a növekvő kibocsátások rávilágítanak, hogy fenntartható és ellenállóképes megoldásokra, például megújuló energiára, környezetbarátabb, szénmentesített gazdasági tevékenységekre, valamint az energiahatékonyságot fokozó és az energiafogyasztást csökkentő további intézkedésekre van szükség. Az elégtelen energetikai infrastruktúra, valamint a meglévő hálózatoktól való függés szemlélteti, hogy meg kell teremteni a feltételeket a diverzifikált energiatermeléshez és -ellátáshoz, valamint az energiapiac fejlesztéséhez és integrációjához
- **Új Városi Agenda** - nem releváns
- **Lipcei Charta a fenntartható európai városokról** – nem releváns
- **Közlekedéspolitikai Fehér Könyv** - nem releváns
- **EU 7. Környezetvédelmi cselekvési program: Jólét, bolygónk felélése nélkül** – nem aktuális
- **EU 8. Környezetvédelmi cselekvési program 2030-ig¹³**
 - Cél az Európai Unió gazdasági a növekedésének oly módon történő megvalósítása, ami tiszteletben tartja az erőforrások szűkösségét és bolygónk tűrőképességét
 - Fenntartható gazdálkodás az erőforrásokkal – nyersanyagokkal, energiával, vízzel, levegővel, földterülettel és talajjal
 - Fontos az az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység csökkentése
 - A szennyezésmentességre való törekvés megvalósítása, ideértve a levegőt, a vizet és a talajt is, valamint az európaiak egészségének és jólétének védelme
 - A termeléssel és a fogyasztással kapcsolatos környezeti és éghajlati nyomás csökkentése (különösen az energia, az ipari fejlesztés, az épületek és az infrastruktúra, a mobilitás és az élelmiszer-ellátás területén)
- **A következő lépések Európa fenntartható jövőjéért Európai fellépés a fenntarthatóságért¹⁴**
 - A megfizethető, megbízható, fenntartható és modern energiához való hozzáférés biztosítása mindenki számára
 - Azonnali fellépés az éghajlatváltozással és annak hatásaival szembeni küzdelem érdekében
 - A szárazföldi ökoszisztéma védelme, helyreállítása és fenntartható hasznosításának előmozdítása, az erdők fenntartható kezelése, az elsivatagosodás elleni küzdelem, a földek romlásának megállítása és visszafordítása és a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása
- **Erőforráshatékony Európa megvalósításnak ütemterve¹⁵**
 - Ökoszisztéma (természeti tőke)- cél: az ökológiai tűrőképesség fenntartása
 - Gazdaság (tőkejavak és pénztőke)- cél: az erőforrás-hatékonyság növelése

¹² https://territorialagenda.eu/wp-content/uploads/TA2030_jun2021_ma.pdf

¹³ <https://ec.europa.eu/environment/pdf/8EAP/2020/10/8EAP-draft.pdf>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:52016DC0739>

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:52011DC0571>

- Ökoszisztéma szolgáltatások: Mérőföldkő: 2020-ra a hatóságok és az üzleti vállalkozások a természeti tőkéhez és az ökoszisztéma-szolgáltatásokhoz kellő értéket társítanak, és megfelelő mértékben figyelembe veszik őket
 - Biológiai sokféleség: Mérőföldkő: 2020-ra az Európai Unióban a biológiai sokféleség csökkenését és az ökoszisztéma-szolgáltatások károsodását sikerült megállítani, és a biológiai sokféleséget a lehetőségekhez képest sikerült helyreállítani
- **Az EU biodiverzitási stratégiája 2030-ig**¹⁶
- Védett területeket létrehozni az EU szárazföldi és tengeri területeinek legalább 30%-án, kiterjesztve a meglévő Natura 2000 területeket
 - Szigorú védelmet kell biztosítani az uniós védett területek legalább egy harmadának, ezen belül valamennyi meglévő természetes és öreg erdőnek
 - EU-szerte 2030-ra helyreállítani a romlásnak indult ökoszisztémákat konkrét kötelezettségvállalások és intézkedések révén – ilyen intézkedés többek között az, hogy 2030-ra felére csökkenteni a növényvédő szerek használatát és az azzal járó kockázatokat, valamint cél EU-szerte 3 milliárd fa ültetése
- **Alacsony szén-dioxid-kibocsátású, versenyképes gazdaság 2050-ig történő megvalósításának ütemterve**¹⁷
- 2020-ig az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása 20%-kal csökken
 - 2020-ig az energiafelhasználáson belül a megújuló energiaforrások részarányát 20%-ra nő
- **2050-ig szóló energiaügyi ütemterv**¹⁸
- 2050-re radikális ÜHG kibocsátás csökkenés. Ennek érdekében: a megújuló energiaforrások arányának növelése (2050-re 55%-ra)
- **Éghajlat és energiapolitikai keret a 2020-2030-as időszakra**¹⁹
- 2030-ra az üvegházhatású gázok unióbeli kibocsátása tekintetében az 1990-es szint 40 %-ának megfelelő csökkentési cél
- **Hulladék irányelvek** – nem releváns
- **Blueprint** - nem releváns
- **A talajvédelemről szóló tematikus stratégia** – nem releváns
- **A „Tiszta levegőt Európának” program** – nem releváns
- **Európai Táj Egyezmény**²⁰
- A táj védelmét be kell építeni minden olyan politikába, mely arra közvetlen, vagy közvetett módon hatással lehet
 - A táj beépítésre kerül a regionális és várostervezési, továbbá a kulturális, környezetvédelmi, mezőgazdasági, szociális és gazdasági, valamint minden olyan egyéb nemzeti szintű politikába, amelynek közvetlen vagy közvetett hatása lehet a tájakra.
- **Magyarország 2018. évi Nemzeti Reform Programja (NRP)** – nem aktuális
- **Magyarország 2020. évi Nemzeti Reform Programja (NRP)**²¹
- Az ipar egyes ágazatainak ÜHG-intenzitása vagy fajlagos energiafelhasználása ne haladja meg az Európai Unió átlagát

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1590574123338&uri=CELEX%3A52020DC0380>

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0112&from=EN> (A 2020-ig elérendő célokat továbbra is relevánsnak tartjuk.)

¹⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-7-2013-0088_HU.html

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=celex:52014DC0015>

²⁰ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700111.tv>

²¹ <https://docplayer.hu/186690374-Magyarorszag-evi-nemzeti-reform-programja.html>

- Az üvegházhatású gázok kibocsátását 1990-hez képest legalább 40%-kal csökkenteni 2030-ig.
 - A villamosenergia-termelés karbonkibocsátás-mentes arányának 90%-ra emelését irányozza elő 2030-ra a környezetbarát technológiák bevezetésének támogatásával
 - A naperóművek kapacitásának meghatszorozása 2030-ig a cél 2022-ig 3 ezer, 2030-ig több, mint 6 ezer MW napenergia-termelő kapacitás üzembe állításával
 - Az Országfásítási Program keretében 27%-os országos erdőszűltség eléréséhez 250 ezer hektáron tervez erdőtelepítést és fásítást 10 év alatt
- **Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)²²**
- A környezetszennyezés és az erőforrásaink túlzott kihasználásának csökkentése, a biológiai sokféleség megóvása és a körforgásos gazdaság előtérbe helyezése, kibocsátások csökkentése különösen a karbon-intenzív megyékben
 - Az egyik prioritása a megújuló energiák ösztönzése a villamosenergia-termelésben
- **Nemzeti Vidékstratégia 2012 – 2020 (NVS) – nem aktuális**
- **Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS) 2012-2024²³**
- A fenntarthatósággal kapcsolatos értékek erősítése, a kulturális hagyományok felélesztése, a kulturális sokszínűség elismerése, szellemi, tárgyi és épített örökség megőrzése, értékeinek kibontakoztatása, fenntartható használata.
 - A környezeti eltartóképességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni.
 - A táj és a természeti értékek megőrzése, az ökoszisztéma-szolgáltatások kimerítésének megakadályozása.
- **Nemzeti Környezetvédelmi Program és Nemzeti Természetvédelmi Alapterv IV. (2015-2020)²⁴**
– nem aktuális²⁵
- Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
 - Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése
- A Program által a területi tervezés számára kijelölt releváns feladatok az alábbiak:
- A területrendezési tervezés végső soron a fenntartható, természeti értékeket és erőforrásokat megőrző területhasználat biztosítását kell, hogy elérje. A területet, mint természeti erőforrást kell kezelni. E szemléletben a kritikus állapotban lévő természeti erőforrások védelme érdekében normatív, korlátozó előírások bevezetésére, esetlegesen az erőforrás-felhasználás teljes tilalmára lehet szükség. Továbbra is elengedhetetlen a környezetkímélő, területtakarékos, az energia- és erőforrás-hatékonyságot szolgáló területhasználati módok támogatása.
 - A térségi szerkezet kialakítása során elő kell segíteni a természeti és táji értékek védelmét és az ökológiai hálózat fejlesztését. Ugyancsak fontos, hogy a területi szerkezet alakítása ne veszélyeztesse a felszíni vizek és a felszín alatti vízbázisok védelmét, illetve a talajok funkcióinak, termőképességének megőrzését.
 - Megyei szinten be kell vezetni a táj terhelhetőségének mérlegelését lehetővé tevő értékelési munkarészt a tervezési folyamatba.
 - A területrendezési tervek érvényesülésének nyomon követése, illetve a monitoring-rendszer kiépítése, fejlesztése szükséges. Az eredményekből következtetni lehet a területrendezési tervekben előírt környezeti jellegű szabályok megfelelésére, illetve a valós folyamatokra való tényleges ráhatására.

²² https://www.palyazat.gov.hu/kornyezeti_es_energiahatekonysagi_operativ_program_plusz

²³ <https://eionet.kormany.hu/akadalymentes/download/1/26/71000/NFFT-HUN-web.pdf>

²⁴ https://njt.hu/document/e4/e4bd20154130000027_1.PDF, az NKP4 már nem aktuális, de ugyanakkor a célkitűzései mérvadóak, egyetértünk vele, az NKP5-öt még nem fogadták el.

²⁵ Ugyan már nem aktuális, ugyanakkor a megállapításai és iránymutatása ma is időszerű ezért röviden bemutatjuk..

- A megyei területrendezési tervek OTrT-vel való összhangba hozása során törekedni kell arra, hogy az országos övezeteken túl olyan (egyedi) környezetorientált övezetek is meghatározásra kerüljenek, melyek a környezeti érdekeket megfelelően szolgálják.
 - Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalainak és az egyedi építmények helyének meghatározásakor a természetes élőhelyek, a termőföld és erdőterületek, mint természeti erőforrások további darabolódásának, igénybevételének mérséklése érdekében előnyben kell részesíteni a már meglévő műszaki infrastruktúrák mentén történő kijelölést.
- **Nemzeti Környezetvédelmi Program és Nemzeti Természetvédelmi Alapterv V. (2021-2026)²⁶**
- Átfogó célja: hozzájárulás a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához. Stratégiai céljai közül a Konceptió szempontjából leginkább kapcsolódik:
 - 2. stratégiai cél: Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata.
 - 3. stratégiai cél: Az erőforrás-takarékosság és a -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. Cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembe-vételére épülő fenntartható használat megvalósítása, a termeléssel és fogyasztással kapcsolatos környezeti nyomások csökkentése.
 - Horizontális cél: A klímaváltozáshoz való alkalmazkodási képesség javítása. Cél az éghajlatváltozással összefüggő hatások és károk mérséklése, valamint az éghajlatváltozás iránti érzékenység, illetve a sérülékenység csökkentése. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemben az alkalmazkodás és a kibocsátások csökkentésére irányuló intézkedések egymás hatását segítsék, támogassák. Az adaptációs szempontokat országos, regionális és helyi szinten egyaránt figyelembe kell venni.
 - A megújuló energiaforrások területén jelentősebb hangsúlyt kell fektetni a decentralizált, lokális alkalmazásokra, úgymint a napenergiára.
 - Kiemelt szerepet kell kapnia az anyag- és energiatakarékosságnak, illetve -hatékonyságnak, valamint a helyi megújuló energiaforrások növekvő használatának a környezeti szempontok figyelembevételével
 - 2030-ig a megújuló energiaforrás részarányának minimum 21%-ra történő növelése a környezeti szempontok figyelembevételével a bruttó végső energiafelhasználásban
 - A célok közt szerepel a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználat elérése, a tájidentitás megerősödése
 - A területrendezési tervek tekintetében az alábbiak kiemelendők:
 - Tartalmaznia kell a fenntartható fejlődés, a környezeti elemekkel való gazdálkodás és a környezet minősége térségi szempontjait is.
 - Fontos a természet- és környezetvédelmi szempontok érvényesítése. A területrendezési tervezésnek a fenntartható, természeti értékeket és erőforrásokat megőrző területhasználat biztosítását kell elérnie.
 - Elengedhetetlen a környezetkímélő, területtakarékos, az energia- és erőforrás-hatékonyságot, valamint a klímavédelmet szolgáló területhasználati módok támogatása
 - Mind országos, mind megyei (és települési) szinten is fontos a területrendezéssel kapcsolatosan a tájterhelhetőség módszertanának felülvizsgálata és annak elterjesztésével a területi tervezés szakmai alapjainak elmélyítése, valamint a környezeti vonatkozások pontosabb figyelembevétele.
 - A területrendezési tervek érvényesülésének nyomon követése, illetve a monitoring-rendszer kiépítése, fejlesztése szükséges. Az eredményekből, a területi mérlegek alakulásából következtetni lehet a területrendezési tervekben előírt környezeti jellegű

²⁶ https://njt.hu/document/e2/e2b4EJR_570563-2X08424.pdf

szabályok megfelelőségére, illetve a valós (beépítési) folyamatokra való tényleges ráhatására.

- A megyei területrendezési tervek felülvizsgálata során törekedni kell arra, hogy olyan (egyedileg meghatározott) környezetorientált övezetek is meghatározásra kerüljenek, melyek a környezetvédelmi és természetvédelmi érdekeket megyei szinten is megfelelően alátámasztják.
 - A megyei fejlesztési és rendezési tervek térségfejlesztési, területhasználati elveinek kialakítása során figyelemmel kell lenni a természet- és környezetvédelmi szempontokra, beleértve a klíma és a termőtalaj védelmét is.
 - Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalainak és az egyedi építmények helyének meghatározásakor a természetes élőhelyek, a termőföld és erdőterületek, mint természeti erőforrások további darabolódásának, igénybevételének mérséklése érdekében előnyben kell részesíteni a már meglévő műszaki infrastruktúrák helyén vagy mentén történő kijelölést.
- **A biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiája 2014-2020**²⁷ – nem aktuális
 - **A biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiája 2030-ig**²⁸ – elfogadásra vár
- I. stratégiai terület: A biológiai sokféleséget fenyegető veszélyek csökkentése
 - A védelemben részesülő területek koherens hálózatának kialakítása, a védett és Natura 2000 területek állapotának javítása és megfelelő természetvédelmi kezelés biztosítása.
 - Leromlott ökoszisztémák helyreállítása, természeti értékeik és szolgáltatás-nyújtó képességük megőrzése és helyreállítása.
 - A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása.
 - A klímaváltozás és a biológiai sokféleség megőrzés közötti összefüggések fokozottabb megismerése, az ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenálló képességének javítása, továbbá a biológiai sokféleség megőrzése a klímaváltozás hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése érdekében.
 - II. stratégiai terület: A biológiai sokféleség fenntartható használata és a hasznok megosztása
 - A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.
 - Fenntartható vízgazdálkodás, vízviszatarítás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása érdekében.
 - A zöldinfrastruktúra elemeinek összehangolt fejlesztése, fenntartása és javítása.
 - Az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése, valamint a megőrzésüket és helyreállításukat szolgáló szempontok integrálása az érintett ágazati szakpolitikák döntési folyamataiba az ökoszisztémák szolgáltatásnyújtó-képességének hatékonyabb megőrzése és helyreállítása érdekében.
 - III. stratégiai terület: A végrehajtást támogató eszközök és megoldások
- **Nemzeti Vízstratégia (Kvassay Jenő Terv = KJT)** – nem releváns
 - **Víz keretirányelv - Vízyűjtő-gazdálkodási Terv 2.** – nem aktuális, **Vízyűjtő-gazdálkodási Terv 3.** - nem releváns
 - **Árvízi kockázati térképezés és stratégiai kockázatkezelési terv** – nem releváns
 - **Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2. (2014-2020)** – nem aktuális
 - **Kisméretű szálló por-(PM10) csökkentés ágazatközi programjáról** – nem releváns

²⁷ <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a15h0028.OGY>

²⁸ <https://www.biodiv.hu/download-file/27>

– **Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030²⁹**

- Az erdők környezeti, gazdasági és szociális szolgáltatásainak hosszú távon való biztosítása többcélú, fenntartható erdőgazdálkodással, az erdők multifunkcionális szerepének egymás közötti megfelelő, területenként különböző arányának kialakítása mellett.
- Az ország őshonos fafajokkal borított erdőterületének, fásított területeinek és egyéb erdei fafajjal létrejövő gazdasági célú területének növelése a helyi adottságok figyelembevételével.
- A fenntartható gazdálkodáshoz fűződő társadalmi érdekek és a tulajdonosi, illetve a gazdálkodói érdekek közti összhang megteremtése, kiemelten az erdők szolgáltatásainak komplex ökonómiai értékelésére alapozva.

– **Nemzeti Tájstratégia 2017-2026³⁰**

- Átfogó cél a táji adottságokon alapuló felelős tájhasználat
- Horizontális elv:
 - Természeti erőforrások és kulturális örökség általános védelme
 - Bölcs és takarékos területhasználat
 - Éghajlatváltozás hatásának mérséklése, alkalmazkodás
- Stratégiai célok:
 - Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása: a táji adottságokon alapuló tájhasznosítás integrálása a döntési mechanizmusokba (I.3. alcél)
 - Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás: tájba illesztett infrastruktúrák (II.2. alcél)

– **Nemzeti Energiastratégia 2030³¹ és Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve 2010-2020 (MEHCsT) – nem aktuális**

- Megújuló és alacsony szén-dioxid kibocsátású energiatermelés növelését
- Zöld ipart, megújuló mezőgazdaságot
- Energiatermelő létesítmények tervezése, megvalósítása, üzemeltetése és fenntartása során figyelemmel kell lenni a táj- és természetvédelem szempontjainak megfelelő megoldások alkalmazására. Ezen tevékenységek során a fenntartható használat és az elővigyázatosság elvének szellemében fokozott figyelmet kell fordítani a védett természeti területek és a Natura 2000 területek megóvására, valamint a biológiai sokféleség védelmére.

– **Második Nemzeti Éghajlat-változási Stratégia (NÉS2)³²**

- Fosszilis energiahordozók kiváltásának elősegítése
- Energiahatékonyság növelése és az energiatakarékosság előmozdítása
- Természeti erőforrások igénybevételének mérséklése és zárt anyagforgalmú rendszerek alkalmazása
- Természeti erőforrások készleteinek és minőségének megőrzése, tartamos hasznosítása
- Növekvő kockázatok kezelésére való felkészülés elősegítése, és az alkalmazkodás megvalósítása kiemelt nemzetstratégiai jelentőségű horizontális területeken
- A dekarbonizáció zöldgazdaság-fejlesztési eszközként való megjelenése
- A klímaváltozás várható társadalmi hatásainak mérséklése és a társadalom alkalmazkodóképességének javítása, az alkalmazkodási lehetőségek megismertetése; kutatások, innovációk támogatása

²⁹ http://erdo-mezo.hu/wp-content/uploads/2016/10/nemzeti_erdostrategia_2016.pdf

³⁰ <https://kormany.hu/dokumentumtar/nemzeti-tajstrategia-2017-2026>

³¹ <https://2010->

2014.kormany.hu/download/4/f8/70000/Nemzeti%20Energiastrat%C3%A9gia%202030%20teljes%20v%C3%A1ltozat.pdf

³² <https://magyarkozlony.hu/dokumentumok/6bcb816077f795960249fcc31c699245299be2da/letoltes>

3.1.2. A megyei tervhez kapcsolódó legfontosabbnak ítélt megyei dokumentumok és célkitűzéseik

A korábbi megyei tervhez és annak stratégiai környezeti vizsgálatához képest jelen fejezetben érdemi változás nincs a megyei terv módosításával összefüggésben. A relevánsnak ítélt területi tervezéssel kapcsolatos megyei dokumentumokat a **2.7. fejezet** tartalmazta, mely a módosítással összefüggő célkitűzéseket és összefüggéseket tárgyalta. Így jelen alfejezetben – megyei környezetvédelmi program hiányában – a Fejér megyei klímastratégia főbb, a területrendezési terv módosítással kapcsolatos célkitűzései kerülnek bemutatásra.

Fejér megye 2018 februárjára elkészült klímastratégiájának³³ célja az alábbiak szerint foglalható össze: „Fejér megye hatékonyan felkészül a fokozódó villámárvíz veszélyeztetettségre, a tartós hóhullámok és aszályos időszakok egészségügyi, valamint mező- és erdőgazdaságot érintő hatásaira.” Mindezekkel „Fejér megye hazánk klímaadaptáció szempontjából (hóhullámok, árvíz, villámárvíz, aszály, környezeti károk) legfelkészültebb megyéje lesz 2030, gazdasági pozíció megőrzése és a lakosság rendszeres szemléletformálása mellett.”

Ennek érdekében két átfogó célt fogalmaz meg a dokumentum:

- egyrészt a megye sérülékenységének csökkentését 2030-ig, klímakitettségenek mérséklését adaptációs intézkedések által,
- másrészt a megye klímaadaptációs felkészülésének növelését rendszeres kampányok, szemléletformálási intézkedések lefolytatásával, 2025-ig éves rendszerességgel.

Ezek közül a területrendezési terv az első célban foglaltak megvalósulásához tud hozzájárulni, mely átfogó cél mitigációs és adaptációs lába közül elsősorban utóbbihoz kapcsolódhat (illetve a mitigációs célkitűzések kapcsán megemlítjük, hogy a dekarbonizációs célokat a megyei stratégiai dokumentumokba is integrálni kívánják). Az átfogó célon belül 11 adaptációs célkitűzést fogalmaz meg a Klímastratégia, melyek közül a megyei területrendezési terv módosításaival elsősorban a Natura 2000, Ramsari területek, természeti értékek védelmére vonatkozó terv kidolgozása, célok rögzítése, valamint az adaptációs stratégia kialakítása célkitűzések függnek össze.

A mitigációs célok közül kiemelendők az energetikai célkitűzések, melyhez tartozó egyik intézkedés a **„dekarbonizáció integrálása a megyei stratégiai dokumentumokban”** (M-3 intézkedés). Ez magában foglalja a **megújuló energiaforrások, energiahatékonyság szorgalmazását** a megyében a következőképpen: „a megyei önkormányzat szakértőinek javaslatcsomagot kell készíteniük az egyes települési önkormányzatok által alkalmazott területfejlesztési és lokális stratégia/akció dokumentációk fejlesztésére, célzottan a dekarbonizációs célok és eszközök implementálásával.”

A megye értékeinek megővésére 14 specifikus cél is megfogalmazásra került:

- vízi, ill. vizes élőhelyek megővése (Velencei-tó, Sárvíz és Duna vízgyűjtő területe);
- a hegyvidéki, főként erdős élőhelyek védelme (Velencei-hegység, Vértes, Zámolyi-medence, Keleti-Bakony, Dél-Gerecse);
- síkvidéki, főként gyepes, lápos élőhelyek megőrzése;
- a Velencei-tó vízminőségének, vízkészletének védelme; kastélyparkok, arborétumok megőrzése;
- felszíni és felszín alatti vízkészletek mennyiségi, minőségi védelme (kiemelten karsztvíz, ill. vizes élőhelyekkel összhangban);
- kiemelt jelentőségű termőterületek védelme (Mezőföld szántói, erdei, gyümölcsösök, halastavak, borvidékek, tájfajta agrártermékek);
- földtani értékek megővése;
- Mezőföld termőterületeinek megővése;
- jelentős beépített burkolt felülettel rendelkező városok és nagyvárosok területén a közösségi zöldfelületek növelése, faültetés, parkosítás;
- cselekvési terv a betelepülő invazív növény- és állatfajok semlegesítésére;

³³ https://www.fejer.hu/_user/browser/File/Platform/Fej%C4%99r_klimastrategia_kgy%20elfogadott.pdf

- épített környezet kiemelt értékeinek megóvása (Tác-Gorsium, Székesfehérvári Nemzeti Emlékhely, Csókakő vára, dunai limes, stb.);
- veszélyeztetett turisztikai desztinációk védelme;
- klímavédelmi tevékenységek, kutatások szempontjából kiemelt technológiák, épületek védelme.

3.1.3. A megyei terv értékelése a releváns kapcsolódó dokumentumokban meghatározott környezeti célok alapján

A releváns közösségi és nemzeti célokat áttekintve látható, hogy ezek között számos átfedés van, illetve hasonló célok eltérő megfogalmazásban jelennek meg az egyes anyagokban. Ezért készítettünk egy környezetvédelmi célrendszer-szintézist, ahol a számunkra legfontosabb környezeti célokat összevontan, a lehetőség szerint konkrét formában írjuk le. A következő, **3-1. táblázat** első oszlopában az összevont célrendszer egyes céljai szerepelnek, míg a második oszlopban azt jelezzük, hogy melyik dokumentum elvárása, a harmadikban pedig azt, hogy a megyei terv ezekhez a célokhoz kapcsolódik-e vagy sem, ha igen akkor milyen módon, hol lehetnek olyan célok, melyeket a területi tervezés kedvező irányba mozdíthat el, illetve esetlegesen van-e olyan, aminek megvalósulását hátráltatja. A táblázatban az értékelés során a következő minősítési jeleket használtuk:

Jel	Jelentés	Előfordulás
☺	A kritérium szempontjából egyértelműen kedvező elmozdulásokra lehet a megyei terv tartalma alapján számítani.	4
☺	A kritérium tekintetében lehetnek kedvező és kedvezőtlen folyamatok, de vagy ezek mértéke csekély, vagy számolnunk kell ellentétes hatásokkal is, amelyek közömbösíthetik az eredményt.	1
☹	A kritérium szempontjából egyértelműen kedvezőtlen elmozdulásokra számíthatunk.	-
☺/☹	Jellemzően kedvező hatás, de vannak kedvezőtlen hatások is	1
☹/☺	Jellemzően kedvezőtlen hatás, de vannak kedvező hatások is	1
☹/☺	Jellemzően kedvezőtlen hatás, ami megfelelő kezeléssel semlegesessé tehető.	6
☺/☺	Jellemzően semleges hatás, megfelelő kezeléssel akár kedvezővé is tehető.	-
nm	Csak áttételes, jelen fázisban nem minősíthető hatás	-

A célok összevonásánál és csoportosításánál az Európai Unió 7. Környezetvédelmi cselekvési program, illetve a hazai Nemzeti Környezetvédelmi Program alapcéljait kissé kiegészítve az alábbiak szerint vettük figyelembe:

- az Unió természeti tőkéjének védelme, megőrzése és növelése – **ÉRTÉKMEGŐRZÉS** (NKP: Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata)
- az Unió erőforrás-hatékony, zöld és versenyképes, alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdasággá történő átalakítása – **ERŐFORRÁSHATÉKONY, ALACSONY KÖRNYEZETI TERHELÉSŰ GAZDASÁG** (NKP: A környezeti eltartóképességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni)
- az uniós polgárok megóvása a környezettel kapcsolatos terhelésektől, valamint az egészségüket és jóllétüket fenyegető kockázatoktól – **KÖRNYEZETI TERHELÉSEK CSÖKKENTÉSE – EGÉSZSÉGVÉDELME** (NKP: Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése)
- a környezet- és éghajlat-politikával összefüggő beruházások feltételeinek javítása és a környezeti externáliák kezelése – **KLIMAVÉDELME ÉS –ALKALMAZKODÁS**
- az uniós városok fenntarthatóságának javítása – **KIEGYENSÚLYOZOTT TERÜLETI FEJLŐDÉS**

A Fejér megye Területrendezési Tervének 2019-ben készült (stratégiai) környezeti tanulmánya mutatja be teljeskörűen a stratégia és az általános környezeti célkitűzések kapcsolatát. Jelen munkában az **alábbi táblázatban** csak tervmódosítás szempontjából releváns kapcsolatok kerülnek bemutatásra.

3-1. táblázat: A Stratégia és az általános környezeti célkitűzések kapcsolata

Környezetvédelmi célok	A célt tartalmazó dokumentum	A megyei terv módosításaihoz történő kapcsolódás
I/a ÉRTÉKMEGŐRZÉS: általános elvárások		
Természeti erőforrásaink, értékeink megőrzése, fenntartható használata, fejlesztése és környezetünk védelme	Európai területfejlesztési perspektíva, EU – 7. Kv-i cselekvési program, OFTK, NVS, NFFS, NKP, NÉS2	A terv módosítása egyes természetvédelmi szempontból értékes területeken (Natura 2000 területek, országos jelentőségű védett természeti területek) megengedőbb szabályozást tesz lehetővé a napelemparkok elhelyezésénél, így elvben természetvédelmi konfliktusokat generálhat (melyek nem a megyei tervben, de más engedélyezési folyamatoknál azonban kezelhetők). ⊗/☹
A táj védelmét be kell építeni minden olyan politikába, mely arra közvetlen, vagy közvetett módon hatással lehet	Európai Táj Egyezmény és Nemzeti Tájstratégia	A táji adottságok, értékek védelmét, a hagyományos tájhasználat megőrzését a Fejér megyei TrT célként fogalmazza meg. Azonban a napelemparkok tájképvédelmi övezeten történő elhelyezésének lehetősége megengedőbb szabályozást tesz lehetővé, ami tájvédelmi konfliktusokat generálhat (melyek nem a megyei tervben, de más engedélyezési folyamatoknál kezelhetők). ⊗/☹
I/b ÉRTÉKMEGŐRZÉS: a biológiai sokféleség csökkenésének és az ökoszisztéma-szolgáltatások károsodásának megállítása, a biológiai sokféleség helyreállítása		
A biológiai sokféleség csökkenésének, az ökoszisztéma szolgáltatások romlásának megállítása, az uniós jogszabályok hatálya alá tartozó fajok és élőhelyek tv-i helyzetének mérhető javítása, ebben a mező-, erdő- és vízgazdálkodás szerepének növelése	EU – 7. Kv-i cselekvési program, Európa fenntartható jövőjéért, Erőforrás-hatékony Európa ..., EU-BSS, NBS, IV. NKP, NFFS, OTFK	A terv módosítása egyes természetvédelmi szempontból értékes területeken (Natura 2000 területek, országos jelentőségű védett természeti területek) megengedőbb szabályozást tesz lehetővé a napelemparkok elhelyezésénél, így elvben természetvédelmi konfliktusokat generálhat (melyek nem a megyei tervben, de más engedélyezési folyamatoknál kezelhetők). ⊗/☹
Az országos jelentőségű – köztük a Natura 2000 területek – védett természeti területek és természeti – köztük földtudományi – értékek oltalma, bővítése, in situ és ex situ faj, genetikai állomány védelem.	IV. és V. NKP, NBS	A terv módosítása a Natura 2000 területek esetén megengedőbb szabályozást tesz lehetővé a napelemparkok elhelyezésénél, így elvben természetvédelmi konfliktusokat generálhat (melyek nem a megyei tervben, de más engedélyezési folyamatoknál kezelhetők). ⊗/☹
A fenntartható gazdálkodás elősegítése, a mező- és erdőgazdálkodásból eredő terhelések csökkentése, tájszerkezet, tájjelleg, tájpotenciál védelme	EU-BSS, Nemzeti Tájstratégia	A kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeken és erdőterületeken napelemparkok kialakítását az OTrT megtiltja, azonban tájképvédelmi övezeten történő elhelyezésük lehetősége megengedőbb szabályozást tesz lehetővé, ami tájvédelmi konfliktusokat generálhat (melyek nem a megyei tervben, de más engedélyezési folyamatoknál kezelhetők). ⊗/☹

Környezetvédelmi célok	A célt tartalmazó dokumentum	A megyei terv módosításaihoz történő kapcsolódás
II. ERŐFORRÁSHATÉKONY, ALACSONY KÖRNYEZETI TERHELÉSŰ GAZDASÁG (A környezeti eltartóképességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni)		
Fenntarthatóbb és az erőforrások hatékonyabb felhasználásán alapuló gazdasági szerkezet irányába történő elmozdulás, gazdaság növekedés és a környezetkárosítás függetlenítése	EU-TA, OFTK	Napelempark kijelölésének korlátozásával érintett terület övezet törlése elősegíti a célt (megújuló energia előállítását megkönnyíti). A megyei tervben több helyen is megjelennek - pl. települési térségre vonatkozó ajánlásoknál – viszont a gazdasági területek kijelölésére vonatkozó ajánlások (pl. zöldmezős beruházások korlátozása), melyek továbbra is orientálják a helykijelölést. ☺
Az urbanizáció, az intenzív gazdálkodás és az infrastrukturális fejlesztések környezeti állapot veszélyeztetésének elkerülése, táji adottságokon alapuló tájhasznosítás - Élhető táj-élhető település-bölcs tájhasznosítás	EU-TA, Nemzeti Tájstratégia	A megyei célok között megjelenik, ajánlásoknál is van rá utalás, ugyanakkor a folyamatok (bővülő infrastruktúra, napelempark építését korlátozó övezet eltörlése) sok esetben ellentmondani látszanak a célnak. ☹
A környezet minősége, valamint az ökológiai és kulturális értékek figyelembevétele a fejlesztési lehetőségek meghatározásakor	EU-TA	A megyei terv számos megyei ajánlással támogatja a célkitűzést (pl. települési térség, közlekedési infrastruktúra), továbbá az övezetek nagy része kapcsolódik hozzá. A napelemparkok korlátozását célzó övezet törlése megengedőbb szabályozást tesz lehetővé, mely természet- és tájvédelmi konfliktusokat generálhat. Ezek azonban várhatóan a tervezett napelemparkok engedélyezési folyamatainál, illetve településrendezési szinten kezelhetők. ☺/☹
A megújuló energiaforrások arányának növelése, beleértve a geotermális energiát és a hulladék-hasznosítást is.	EU 8. Kv-i cselekvési program, Alacsony CO ₂ kibocsátású..., NRP, IV. és V. NKP, NÉS2, Nemzeti Energiastratégia 2030, MEHCsT	Az országos és térségi jelentőségű energetikai hálózatok és egyedi építményekre adott megyei ajánlásoknál megjelenik a megújuló erőforrások szorgalmazása. A terv módosítása a megújuló energiaforrások arányának növelését elősegítheti. ☺
III. KÖRNYEZETI TERHELÉSEK CSÖKKENTÉSE – EGÉSZSÉGVÉDELEM (Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása)		
Az ÜHG-k kibocsátásának csökkentése (1990-es szinthez képest 20%-kal).	EU 8. Kv-i cselekvési program, Alacsony CO ₂ kibocsátású..., IV. és V. NKP	A célt a napelempark kijelölésének korlátozásával érintett terület övezet eltörlése elősegíti. ☺
Fosszilis energiahordozók kiváltásának elősegítése	NÉS2	Összefügg a megújuló energiaforrások arányának növelésével és a terv módosításával (lásd az előző sor és a II. pont). ☺
IV. KLIMAVÉDELEM ÉS –ALKALMAZKODÁS (összefüggésben a II. ponttal)		
Az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, ahhoz való alkalmazkodás, kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása, a regionális és globális környezeti és éghajlatváltozási kihívások kezelésének hatékonyabbá tétele, szakpolitikák területi koordinációja	EU Területi Agenda, Európa fenntartható jövőjéért, EU 8. Kv-i cselekvési program, OFTK, NÉS2, IV. és V. NKP	A napelempark kijelölésének korlátozását szolgáló övezet eltörlése egyértelműen kedvező e cél szempontjából (megújuló energia előállítását megkönnyíti). A műszaki infrastruktúra elemek térbeli gyarapodása, ha az nem barnamezős területre kerül, azonban kedvezőtlen folyamat. ☺/☹

Környezetvédelmi célok	A célt tartalmazó dokumentum	A megyei terv módosításaihoz történő kapcsolódás
V. KIEGYENSÚLYOZOTT TERÜLETI (VÁROS-VIDÉK) FEJLŐDÉS		
Bölcs és takarékos területhasználat, kisajátított területek, zöldmezős beruházások csökkentése, települések fizikai terjeszkedésének kézbe tartása (termőföld védelem, megőrzés)	Európai területfejlesztési perspektíva, Erőforrás-hatékony Európa ..., Talaj-védelemről szóló stratégia, NBS, Nemzeti Tájstratégia	A napelempark kijelölésének korlátozását szolgáló övezet eltörlése elősegítheti a zöldmezős területeken történő napelempark telepítéseket, ez azonban – cél szerint lehet – ideiglenes hasznosítás (pl. legeltető állattartással kombinálva), így a talajfunkció hosszútávon nem sérül. Ⓜ/Ⓞ

A táblázatból látható, hogy a **megyei terv módosítása a megújuló energia előállítását elősegíti a napelemparkok telepítését korlátozó övezet eltörlésével**, azonban ez generálhat természet- és tájvédelmi konfliktusokat. E konfliktusok azonban várhatóan megelőzhetők, illetve kezelhetők a településtervezési és létesítményengedélyezési szinten (azaz az adott napelempark engedélyezési folyamata során). Így **kifejezetten kedvezőtlen, nem kezelhető elmozdulásokra a módosítás miatt nem kell számítani.**

3.2. A megyei terv céljainak környezeti szempontú konzisztencia vizsgálata, az esetleges ellentmondások feltárása

Konzisztensnek tekintünk egy rendszert, ha az meghatározott szempontok szerint belső ellentmondásoktól mentes, egységes, következetes. A rendszer esetünkben a megyei rendezési terv, illetve a területi tervezés rendszere, miután maga a megyei terv önmagában nem értelmezhető a másik két szint (országos, települési) nélkül, hiszen eleve az a célja, hogy a másik kettő összehangolja. A tervezett módosítás alapján esetünkben a környezeti szempontú konzisztencia megteremtésének igényét célszerű felülvizsgálni.

Környezeti szempontból nem csupán a tervek és a környezeti elemek állapota között vannak állapotalkító hatásfolyamatok, de a területi tervek különböző övezetei, területi kategóriái, műszaki infrastruktúra elemei is által generált állapotok is hatnak egymásra. Ebben az esetben a belső ellentmondást főleg az egymást kizáró, ellehetetlenítő használatok, értékek vagy veszélyeztetettségek jelentik. Például az ökológiai hálózat pufferterületén új napelempark kijelölése nem biztos, hogy előmozdítja az övezeti besorolás célját. Ugyanakkor vannak egymást segítő kapcsolatok is, például az erdőgazdálkodási térség területén a tájképvédelmi terület övezete. Tehát a fő kérdés itt az, hogy a rendezési terv adta területhasználati keretek (térségi területfelhasználási rendszere) és speciális tulajdonságai (övezeti tervlapok) mennyire tehetők egymásra nézve probléma mentessé.

A 2019. évi környezeti értékelés során felülvizsgálatra került, hogy a megyei térségi övezeteket milyen környezeti típusú konfliktusok, ütközések érintik akkor, ha ezek átfedésbe, szomszédságba kerülnek valamilyen területfelhasználási kategóriával, műszaki infrastruktúra elemekkel, vagy egy másik hatáskeltő övezettel.

A „**naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete**” nem hatásviselő övezetként került beazonosításra, mivel ez egy beavatkozási övezet inverzét jelenti, tehát nem igazi övezetként, hanem valaminek a hiányaként jelenik meg. Így az övezetbe sorolt területek, mint lehetséges hatáskeltő területek kerültek elemzésre.

A 2019. évi környezeti értékelés során a „**naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetével**” szemben beazonosított környezeti konfliktusok (hatásviselőként azonosított övezetekkel való átfedés vagy szomszédság esetén) az alábbi kategóriákra bontva kerültek beazonosításra:

- nincs jelentősebb hatás, semleges:
 - vízminőség-védelmi terület övezete
 - honvédelmi és katonai célú terület övezete
- konfliktus a két övezet között jellemzően kezelhető szinten:
 - ökológiai hálózat pufferterületének övezete
 - erdőtelepítésre javasolt terület övezete
 - tájképvédelmi terület övezete

- rendszeresen belvízjárta terület övezete
- ásványi nyersanyagvagyron övezete
- földtani veszélyforrás terület övezete
- turizmus szempontjából kiemelt, és kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet
- ütközés részben az adott funkció veszélyeztetésével, részben a meglévő problémák fokozásával:
 - jó termőhelyi adottságú szántók övezete
- új létesítés kizárása:
 - ökológiai hálózat magterületének övezete
 - ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
 - kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
 - erdők övezete
 - nagyvízi meder övezete
 - világörökségi várományos terület övezete

A területrendezési rendszer környezeti konzisztenciáját az javítja, ha gyakorlatban minél kevesebb ütközés jelenik meg, illetve a kezelhető konfliktusokat minél nagyobb számban és mértékben enyhítik a megvalósítás során. A meglévő ütközések, konfliktusos helyzetek már inkább adottságnak tekinthetők.

A tervezett módosítás alapján elmondható, hogy az övezet megszüntetésével a konzisztencia vizsgálat során beazonosított fenti konfliktusok is megszűnnek. Ezt részben árnyalja az a körülmény, hogy **az övezet által korlátozott elvi lehetőség (naperómű létesítése) továbbra is fennmarad, de a megyei szinten történő előszűrés eszköze megszűnik, mely az így elkerülhető konfliktusok kezelését jórészt a települési szintre, illetve más a létesítményi engedélyezési eljárásokba engedi tovább.** Azért csak részben, mert a megszüntetésre kerülő övezet kijelölését megalapozó egyes országos övezetek (kiváló minőségű szántók, erdők, ökológiai hálózat magterületei és folyosói) esetében – a megyei terv felülvizsgálata óta – olyan szigorítások kerültek érvényesítésre, mely önmagában ellehetleníti a naperómű létesítés elvi lehetőségét is. Fontos hangsúlyozni, hogy jelen konzisztencia vizsgálat a potenciális konfliktusokra hívja fel a figyelmet (elméletben, a tervi elemek tényleges átfedésének részletesebb elemzése nélkül), a megyei terv módosításából adódó, várhatóan ténylegesen jelentkező hatások/konfliktusok az **5. fejezetben** kerülnek bemutatásra.

4. FEJÉR MEGYE KÖRNYEZETI ÁLLAPOTA

A megye környezeti állapotát 2019-ben részletesen bemutattuk, az SKV 3. mellékletében *Fejér megye területrendezési tervének felülvizsgálata, Előkészítő fázis – Vizsgálat* (Lechner Tudásközpont Kft., 2018. október), valamint a *Fejér megye területfejlesztési koncepciója feltáró-értékelő vizsgálat* (VÁTI 2012.) dokumentumok felhasználásával. A megye természeti-környezeti értékeiben az eltelt 3 év alatt lényegi változás nem állt be. A környezeti kibocsátások is csak minimális mértékben változhattak ezen időszak alatt, de ezek (pl. légszennyezés, zajterhelés, felszíni és felszín alatti vizek, talaj állapota) a tervezett rész módosítás miatt gyakorlatilag nem befolyásoltak. Ezért a környezet állapot leírásának megújítását nem tartottuk indokoltnak, az lényegileg tehát az előző felülvizsgálatban szereplő állapottal azonos.

A környezeti értékek és a környezeti konfliktusok áttekintését azonban fontosnak tartottuk, hiszen ezek a jelen rész módosítás szempontjából is lényegesek lehetnek. Ezért ezt a korábbi SKV 4. fejezetének felülvizsgálatával a következő fejezetben foglaljuk össze. A korábbi anyaghoz képest tett új megállapításokat szürke háttérrel emeltük ki.

4.1. A megye környezeti, természeti, táji értékei

4.1.1. Környezeti értékek

A megye környezeti értékei közül az OFTK kiemeli a jó minőségű termőföldet, az ivóvíz-kincset, a felszíni vizeket (Velencei-tó, Duna, Séd-Gaja-Nádor-rendszer) és a természeti értékeket. Ezek közül jelen vizsgálat szempontjából a jó minőségű termőföld és a természeti értékek léte kiemelendő, hiszen fontos, hogy az ilyen nagy területfoglalású beruházások ezeket az értékeket ne károsítsák.

Emellett az új megyei Területfejlesztési Koncepció (lásd: **2.7. fejezet**) a megyében a következő, jelen SKV és a területrendezési terv módosításának szempontjából releváns erősségeket rögzíti:

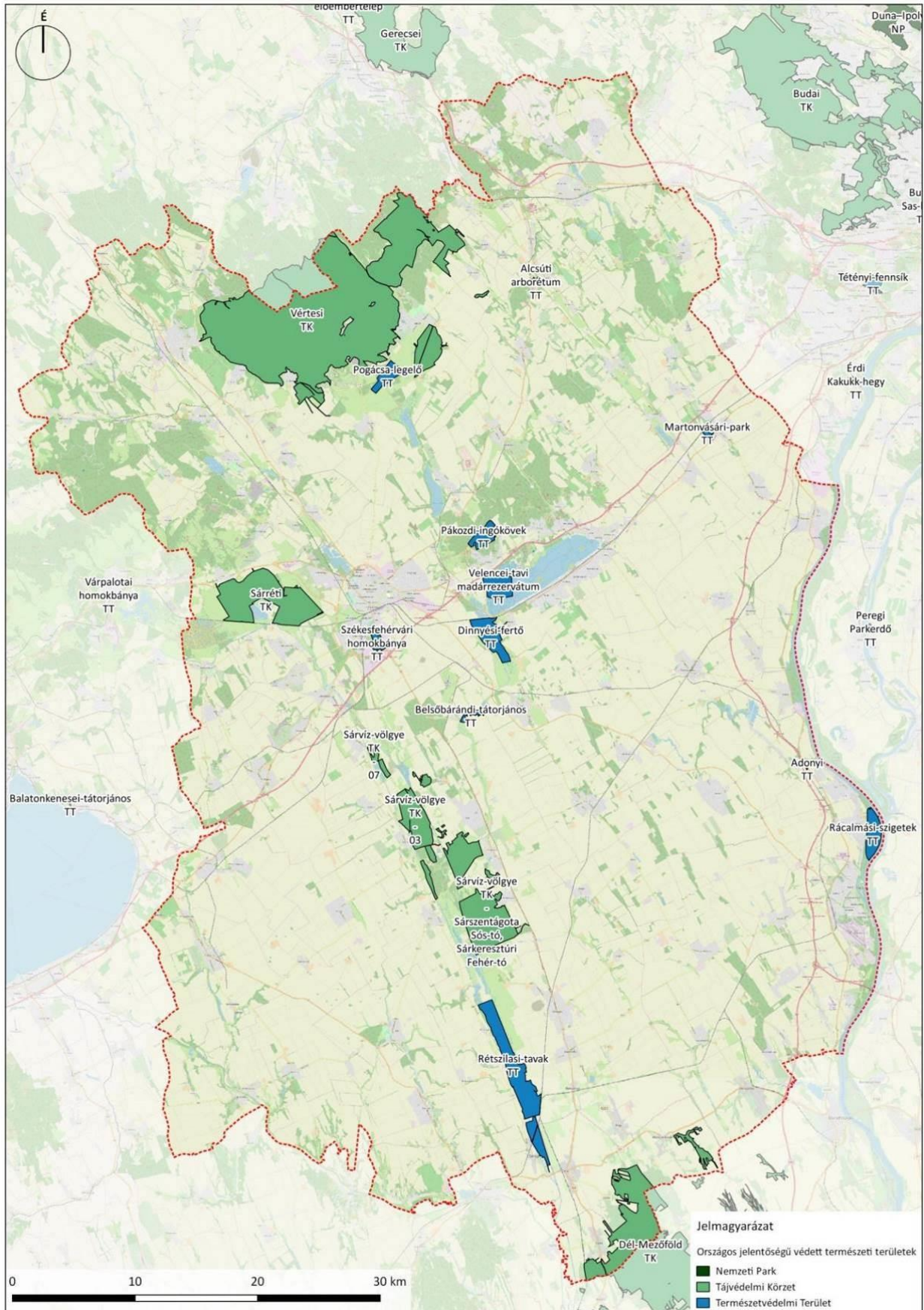
- Turisztikai adottságok közül a kiemelkedően gazdag kulturális, épített, természeti örökség dominanciája jellemző, de jelentősek az összefüggő erdőterületek, védett természeti és tájképi értékek is (kiemelkedően gazdag az épített, régészeti és muzeális emlékekben, Vértes, Velencei-tó). A Budapest környéki turisztikai desztináció, amely magába foglalja a Pannónia Szíve, a Velencei-tó, a Váli-völgy, Martonvásár, Székesfehérvár és a Vértes térségét és a Duna-mente egy részét, új lehetőségeket nyit meg Fejér megye turisztikai fejlesztése számára. A Közép-Duna mente formálódó turisztikai térsége összekapcsolja Budapest és a Mohács/Baja desztináció értékes lehetőségeit a Dunavölgye, a Limes (Intercisa, Annamatiá, Vetus Salina) értékeinek bemutatásában.
- Történelmi borvidékek jelentős kiterjedésű szőlőültetvényekkel (Móri és Etyek-Budai borvidék).
- Kimagasló termőhelyi adottságok, kiváló minőségű szántó terület.
- Megújuló energiatermelés számára kedvező természeti adottságok (biomassza, napenergia).
- Több élőhely védelmi program valósult meg a megyében, ill. folyamatban van (Velencei-tó, Séd-Nádor-Gaja-rendszer, Sóstó).
- A megye épített környezeti és kulturális öröksége gazdag (kiemelten a műemlékek és régészeti örökségek terén), amely erősíti a társadalmi összetartozást, a kulturális sokszínűséget, hozzájárul az életminőség emeléséhez.

4.1.2. Természeti értékek

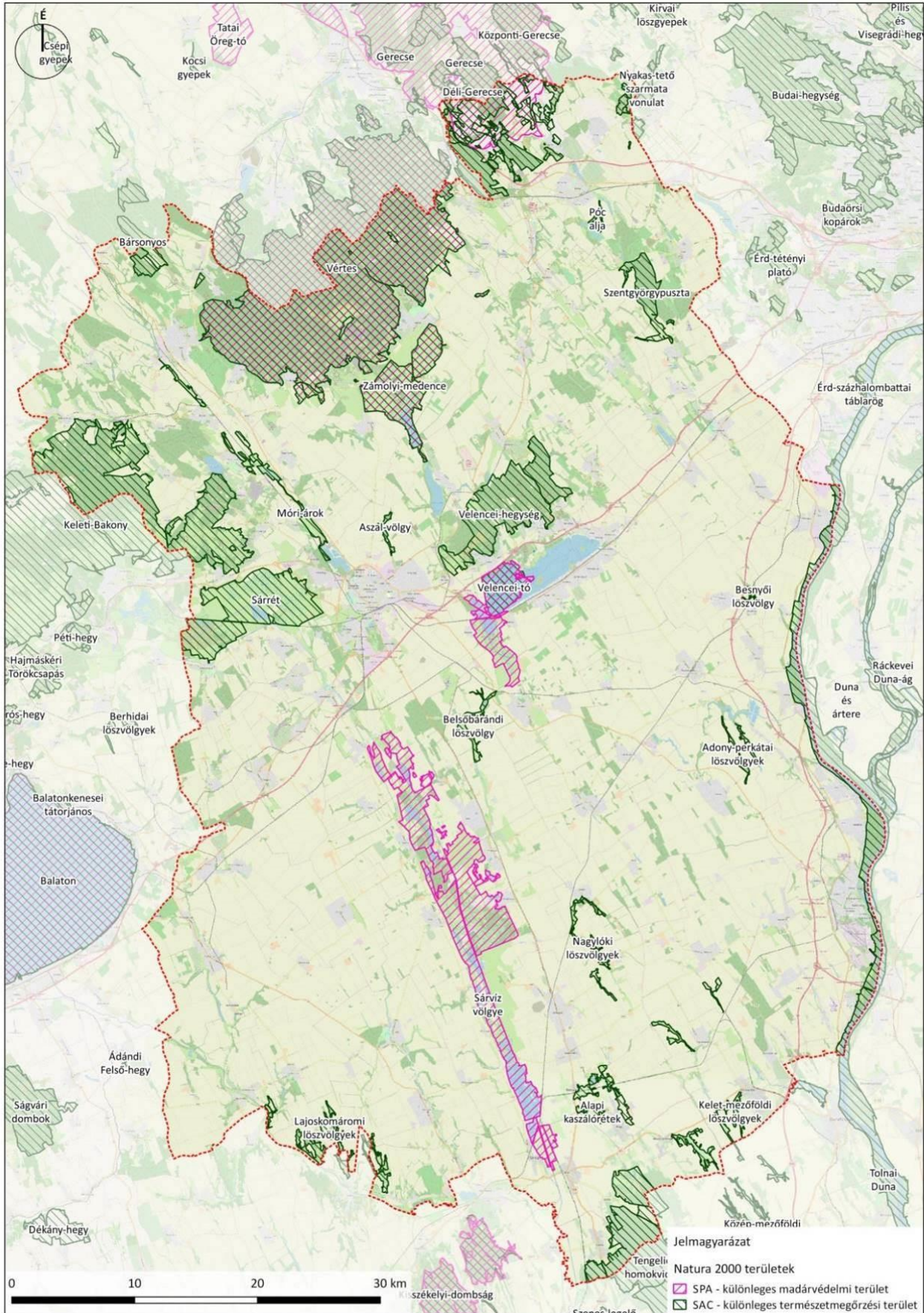
Fejér megyében összesen mintegy 2700 hektár az **országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek** (nemzeti parki terület, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék) kiterjedése, ami a megye területének 5,9 %-a. Ez alatta marad az országos értéknek (9,1 %). A védett területek elhelyezkedését a **4-1. ábra** mutatja.

A megyében nemzeti park terület nem található, van viszont 4 tájvédelmi körzet, 11 természetvédelmi terület, 1 természeti emlék. E mellett „ex lege” védett természeti területek közül a megyében 3347 ha védett láp, 1630 ha szikes tó, 137 db forrás, 34 db víznyelő, 164 db barlang vagy üreg, 24 db földvár is elhelyezkedik.

4-1. ábra A megye országos jelentőségű védett természeti területei

4-2. ábra Fejér megye Natura 2000 területei

Az országos védelem mellett 26 településen 42 db **helyi jelentőségű természetvédelmi terület**, 8 településen 24 db helyi jelentőségű természeti emléket jelöltek ki, valamint a Vértesben két erdőrezervátum is található a Juhdöglő-völgyi és a Meszes-völgyi.

A védett területekkel jórészt átfedésben a megyében 26 db **Natura 2000 terület** van, melyek összes kiterjedése közel 30 ezer ha, ami a megye kb. 15 %-a. Ez az arány is elmarad az országos, 21 %-os értéktől. A Natura területek elhelyezkedése a **4-2. ábrán** látható.

A Nemzetközi Jelentőségű Vadvizek Jegyzékében (**Ramsari terület**) a Dinnyési-fertő és Velencei-tavi madárrezervátum (1355 hektár), valamint a Rétszilasi-halastavak (1494 hektár) területeket tartják nyilván.

Az **Országos Ökológiai Hálózat** (OÖH) része a megye területének közel negyede (23,4 %-a, 102 000 ha). Ebből 75 350 hektár magterület, 2650 hektár puffterület és közel 24 000 hektár ökológiai folyosó. Az ökológiai hálózat területei jórészt átfednek más, országos, helyi védett természeti vagy Natura 2000 területekkel.

A megye északi szegélyén található a **Vértesi Natúrpark**, mely a jellegzetes természeti, tájképi és kultúrtörténeti értékekben gazdag területein, a helyi közösségek által létrehozott tájszintű együttműködés, melynek célja a természeti és kulturális örökség megőrzése, bemutatása és a vidék fejlődését elősegítő hasznosítása.

A felsorolásból látható, hogy bár a **védett területek aránya kicsit alacsonyabb az országos átlagnál, a megyei természeti értékek száma és jelentősége kiemelkedő.** Ezért is kiemelkedően fontos a természeti értékek érintettségének megóvása, integritásuk megőrzése a napelemparkok elhelyezésekor.

Jelen SKV szempontjából a természetvédelem az egyik kiemelt figyelmet igénylő témakör.

4.1.3. Kulturális örökségvédelmi értékek

Épített örökség emlékei

A Miniszterelnökség adatszolgáltatása alapján Fejér megyében - a helyi védelem alatt álló műemlékeken kívül - 446 **műemléket** tartanak nyilván. A megye településeinek 67%-a (73 település) rendelkezik legalább egy műemlékkel. Kiugróan magas a műemlékek száma a megyeszékhelyen (142), jelentős továbbá Mórón (37), valamint Sukorón (16) - itt főleg népi épületek állnak védelem alatt. 15 településen van 6-10 db között nyilvántartott műemlék, de a települések többségében (55) 1-5 db között mozog a számuk. Lásd **4-3. ábra. Műemléki jelentőségű területként** védelem alatt áll Székesfehérvár történelmi városközpontja, továbbá **történeti kertként** a dégi Festetics-kastély csaknem 300 ha-os angolparkja, a csákvári Esterházy-kastély parkja. A lovasberényi Cziráky-kastély parkját a 19/2011. (111.16.) VM rendelettel az arborétumok jegyzékébe vette fel. **Nemzeti emlékhely** Pákozdon a Mészeg-hegyi katonai emlékhelyet, illetve a székesfehérvári Romkert.

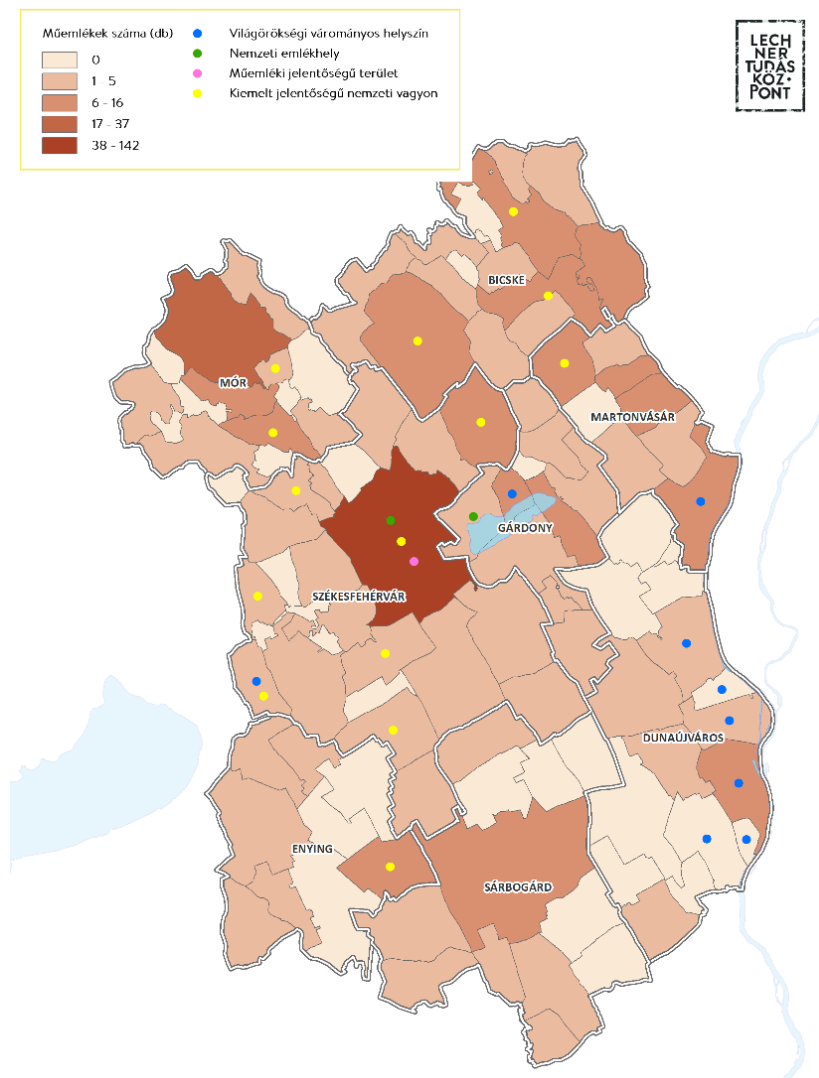
32 településen önkormányzat **helyi** rendelettel **védelem** alá helyeztek további épített környezeti értékeket. A helyi védelemről az önkormányzatok által jóváhagyott településképvédelmi rendeletek rendelkeznek. A www.muemlekem.hu adatbázisa alapján Fejér megyében összesen 565 objektumot (pl.: népi építészeti emlékek, középületek, emlékművek, településképi értékek) helyeztek védelem alá a településeken. A legtöbbet Etyeken (131), Székesfehérvárott (85), Mórón (42), Dunaújvárosban (40), Velencén (34), Ercsiben (32), Isztiméren (31), Bicskén (21) és Sárbogárdon (20).

Két világörökségi várományos helyszín is érinti a megyét. Az egyik a Római Birodalom egykori határa, a dunai limes magyarországi szakaszának (Ripa Pannonica) maradványa, a másik pedig a Magyarországi Tájházak Hálózatából 2 település tájháza.

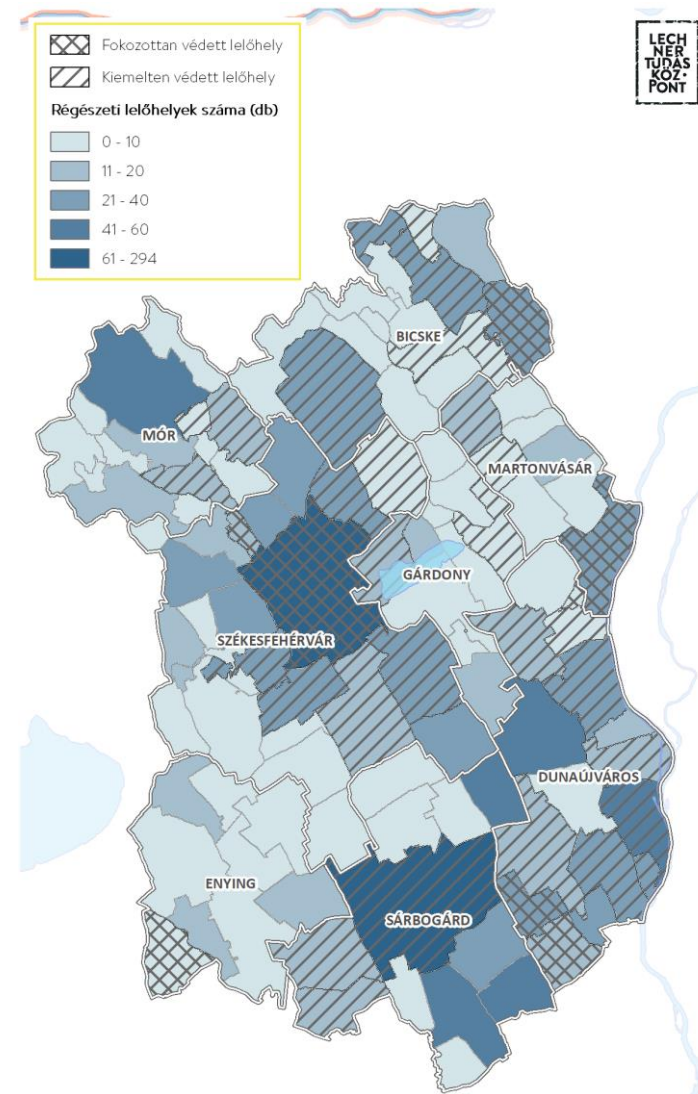
Régészeti lelőhelyek

A műemlékek mellett 1871 **régészeti lelőhelyet és védőövezetet** tartanak nyilván a megyében. Mindössze 4 településen nem található régészeti érték. Magas, 40 feletti a lelőhelyek száma Cecén, Mórón, Alsószentivánon, Dunaújvárosban, Perkátán és Hantoson, igen magas Sárbogárdon (100) és különösen Székesfehérvár (294) területén. (A települési megoszlást lásd a **4-4. ábrán.**) A lelőhelyek kora változatos, őskori lelőhelyek, bronzkori, vaskori objektumok ugyanúgy megtalálhatók, mint a római kor és a középkor emlékei. 24, zömmel őskori várhelyet, földvárát is azonosítottak a megyében.

4-3. ábra Törzsszámmal rendelkező nyilvántartott műemlékek településenkénti megoszlása Fejér megyében

4-4. ábra Régészeti lelőhelyek településenkénti megoszlása

Forrás: 2019-es MTrT módosítást megalapozó munkarész

Miniszteri rendelettel **kiemelten védett** régészeti lelőhelynek minősül a megye 29 településén 197 régészeti lelőhely. Egyes települések területén 2-3 lelőhely is található (pl. Adony, Csákvár, Kisapostag, Baracs, Csókakő, Fehérvárcsurgó, Kápolnásnyék, Pákozds, Pátka). 17 kiemelten védett lelőhely található Dunaujvárosban és kiemelkedően magas 141 db Székesfehérváron.

Fokozottan védett lelőhelyeket (összesen 14 db), 8 településen tartanak nyilván. Nagykarácsony, Előszállás és Etyek több mint egy ilyen lelőhellyel rendelkezik. A Tác melletti Gorsium kiemelten védett lelőhely, ahol bemutatóhelyet is kialakítottak az egykori római város eddig feltárt területén.

A kulturális értékek közül a műemlékek többsége települési belterülethez kötődik, ahol napelemparkok kialakítása nem várható. Azonban a vizuális kapcsolatok elkerülése fontos lehet ezek esetén is. A régészeti emlékek érintettségét jelentősebb földmunkák esetén szükséges vizsgálni.

4.1.4. Táji jellemzők, értékek

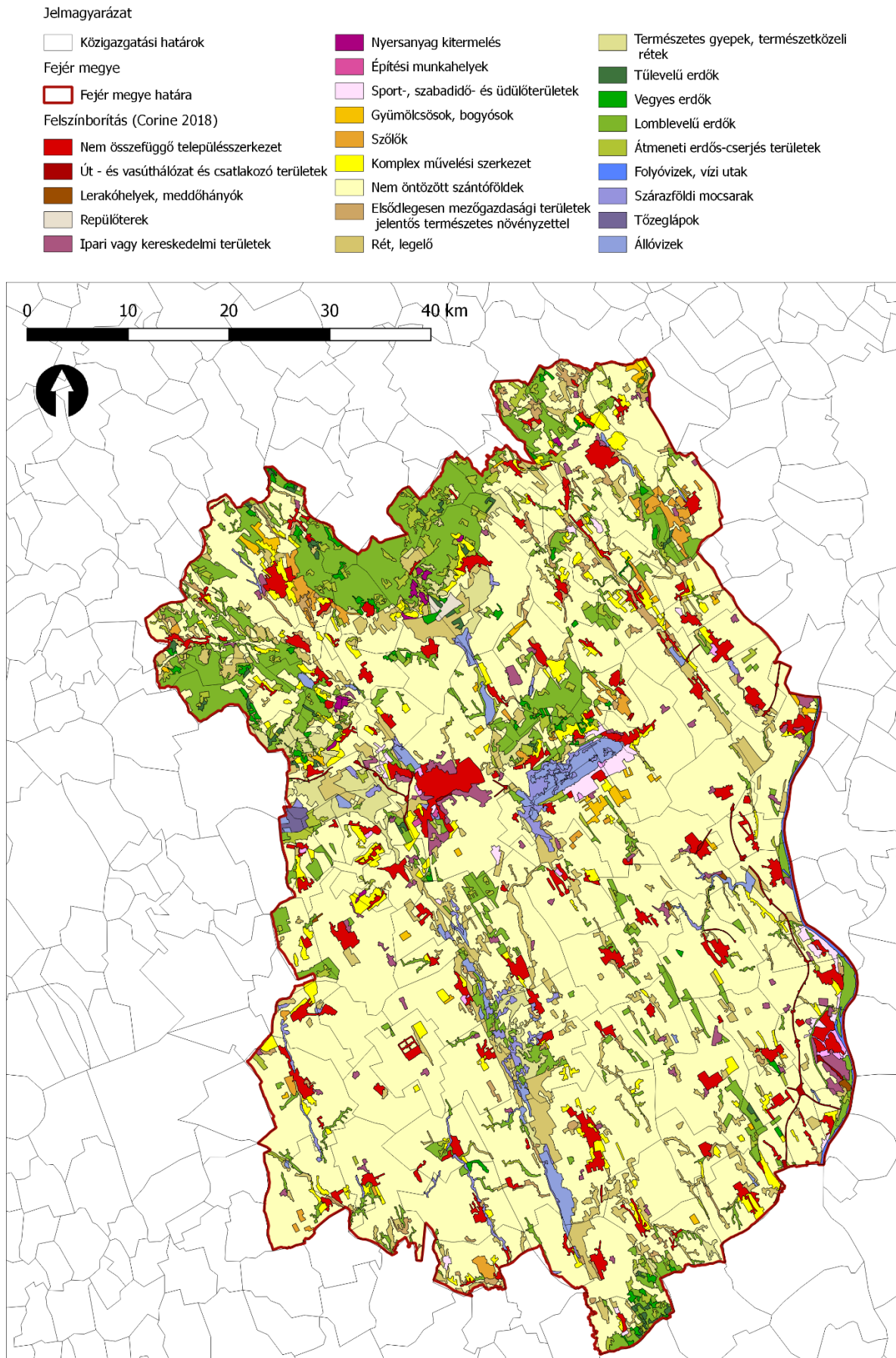
A megye térszerkezetében meghatározóak a domborzati adottságok, a megye északi határán található Vértes hegység és az északnyugat-délkelet irányban lefutó völgyek, valamint a Duna – Sárvíz – Sárrét – Bakony és a Sárvíz – Kajtor-csatorna – Velencei-tó – Zámolyi-medence – Vértes ökológiai rendszer erdő-, gyepterületei, vízrendszere. Térségi szempontból kiegészítő jelentőségű a Váli-víz és a Szent László-patakok völgye, amelyek északon a Dunazug-hegyvidékhez, délen a Dunához csatlakoznak, valamint a Velencei-tó – Bika-völgy – Cicolai-víz – Líviai halastavak – Duna vizes élőhelyeinek láncolata, továbbá a Sió-csatorna és a Cinca – Csíkgát vonala.

4.1.4.1. Területhasználati adottságok

A korábbi SKV részletesen elemezte a megye területhasználati változásait 2000 és 2018 között (lásd: 2019-es SKV 3. sz. melléklet). Jelen alfejezetben röviden bemutatásra kerülnek a legfontosabb változások a vizsgált időszakban, illetve az elérhető legfrissebb Corine Land Cover (2018) alapján a megye jelenlegi felszínborítása (lásd: **4-5. ábra**).

A területhasználat 2000 és 2012 között kismértékben változott. A leginkább a közlekedési és „sajátos területek” (hulladéklerakók, bányák) növekedtek. A települési területek 8 %-os, az iparterületek 18 %-os növekedése ment végbe ebben az időszakban. Nagyobb mértékű csökkenés az ültetvényeknél (~18 %) történt. A legnagyobb területet elfoglaló szántók aránya 1 %-kal csökkent. Ez a tendencia 2012-2018 között is folytatódott, területük 11,6 km²-el kevesebb lett. Ugyanakkor a jelentős természeti területtel rendelkező mezőgazdasági terület kiterjedése nőtt. 2012-es időszakhoz képest a rét, legelő, a komplex művelésű területek és az átmeneti cserjés területek növekedtek. A 2012 és 2018 felszínborítási adatokat részletesebben a **4-1. táblázat** mutatja be.

4-5. ábra Fejér megye 2018-as felszínborítása

4-1. táblázat Felszínborítás 2012-ben és 2018-ban Fejér megyében

Felszínborítás kódja és neve	Terület, 2012 (km ²)	Terület 2018 (km ²)	Eltérés (+/-) km ² -ben
1.1.2 Nem összefüggő településszerkezet	211,15	210,7	-0,45
1.2.1 Ipari vagy kereskedelmi területek	50,16	50,51	0,35
1.2.2 Út - és vasúthálózat és csatlakozó területek	11,55	12,91	1,36
1.2.4 Repülőterek	3,96	3,96	-
1.3.1 Nyersanyag kitermelés	5,95	6,16	0,21
1.3.2 Lerakóhelyek, meddőhányók	1,57	1,67	0,1
1.3.3 Építési munkahelyek	1,76	0,82	-0,94
1.4.1 Városi zöldterületek	5,62	5,62	-
1.4.2 Sport-, szabadidő- és üdülőterületek	23,33	25,67	2,34
2.1.1 Nem öntözött szántóföldek	2800,41	2788,82	-11,59
2.2.1 Szőlők	41,57	35,48	-6,09
2.2.2 Gyümölcsösök, bogyósok	21,34	20,59	-0,75
2.3.1 Rét, legelő	259,42	261,79	2,37
2.4.2 Komplex művelési szerkezet	110,2	117,57	7,37
2.4.3 Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel	49,68	52,49	2,81
3.1.1 Lomblevelű erdők	431,45	434,4	2,95
3.1.2 Tülevelű erdők	15,42	14,23	-1,19
3.1.3 Vegyes erdők	27,53	27,25	-0,28
3.2.1 Természetes gyepek, természetközeli rétek	84,7	83,27	-1,43
3.2.4 Átmeneti erdős-cserjés területek	79,61	85,68	6,07
4.1.1 Szárazföldi mocsarak	41,61	39,58	-2,03
4.1.2 Tőzeglápok	5,02	5,02	-
5.1.1 Folyóvizek, vízi utak	13,83	13,72	-0,11
5.1.2 Állóvizek	55,7	55,59	-0,11

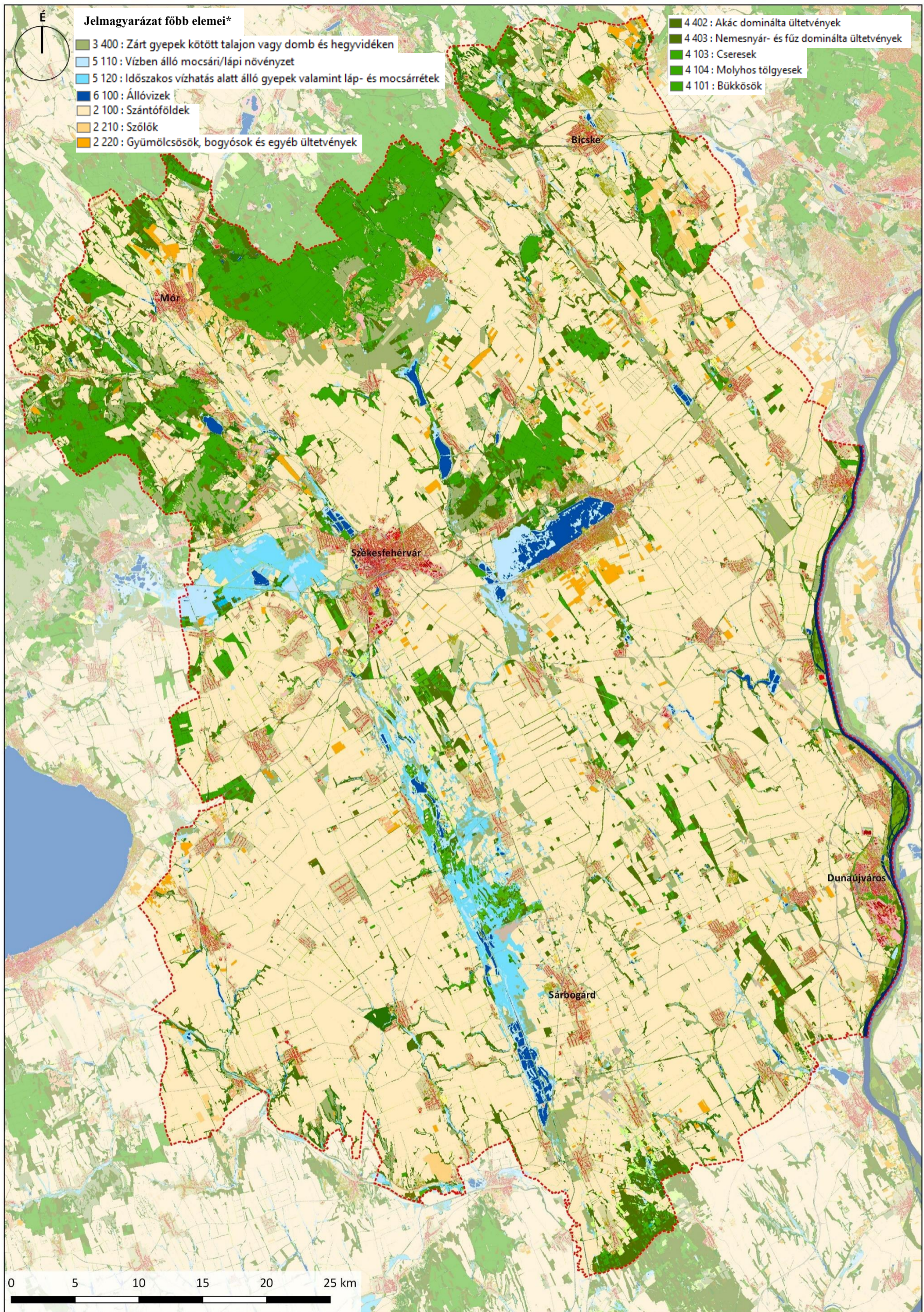
Fontos, hogy ez a kedvezőnek tekinthető folyamat ne forduljon meg, azaz a természetközeli területek elkerülhetők legyenek a terület-igénybevétellel, ugyanakkor a szántó művelési ág – legalább a jó minőségű termőterületek – kiterjedése se csökkenjen tovább.

A Corine Land Cover adatbázis mellett az előző SKV készítése óta elkészült a Nemzeti Ökoszisztéma Alaptérkép (NÖSZTÉP), mely a 2017-es állapotokat tükrözi³⁴. A NÖSZTÉP szerint alapján a következő főbb megállapítások tehetők Fejér megyével kapcsolatban:

- A megye nagy részét szántóterületek borítják.
- **Kiterjedt erdőterületek** elsősorban a Gerecse, Vértes, Velencei-hegység, Keleti-Bakony, Etyeki-dombság, Dél-Mezőföld területén, valamint a Duna mentén találhatók. Ezek nagyrészt bükkösök, cseresek, molyhos tölgyesek, illetve kisebb arányban akác és nemesnyár ültetvények.
- Nagyobb kiterjedésű **egybefüggő gyepterületek** elsősorban a Vértes déli peremvidékein, a Zámolyi-medencében, a Sárvíz-völgyben, a Sárréten, valamint a Váli-völgyben jellemzők, kisebb egybefüggő gyepterületek pedig a Gerecse, Keleti-Bakony, Velencei-hegység területén találhatók. A hegységperemi, hegységi részeken és a Váli-völgyben elsősorban zárt gyepek, míg a Sárrét, Sárvíz-völgy és a főként időszakos vízhatás alatt álló gyepek, láp-és mocsárrétek fordulnak elő.
- A megye **legjelentősebb állóvizei**, melyek a NÖSZTÉP alapján is állandó nyílt vízfelülettel rendelkeznek: Velencei-tó, Zámolyi-tározó, Pátkai-tározó, Fehérvárcsurgói-tározó, Sárszentmihályi-tározó, Cikolai tavak, valamint a Sárvíz-völgy vízfelületei (pl. Sárszentágotai-Sóstó).

³⁴ A bázisév 2015, de a felhasznált adatbázisok köre tartalmazza a 2017. évre vonatkozó Sentinel optikai és radar űrfelvételeket is. Forrás: <http://alapterkep.termeszetem.hu/>

4-6. ábra Fejér megye területhasználata a NÖSZTÉP alapján

Forrás: <http://alapterkep.termeszetem.hu/> alapján saját szerkesztés (*jelmagyarázat további elemeit lásd ugyanitt)

- **Nagyobb szőlőterületek** az Etyeki-dombság területén és Mór környékén; **jelentősebb gyümölcsösök, bogyósok** pedig a Velencei-tó déli oldalán (Közép-Mezőföld északi részén), Mány és Mór környezetében, valamint Enying-Lepsény között fordulnak elő.

4.1.4.2. Főbb táji értékek, tájkarakter

Táji értékek közé sorolhatók a természeti és kultúrtörténeti értékek, melyeket a korábbi fejezetek már bemutatnak. Jelen alfejezet elsősorban a területhasználati, tájképi értékeket, valamint az egyedi tájértékeket mutatja be.

Területhasználati szempontból a táji értékek körébe sorolhatók a térség erdőterületei, jó és kiváló szántóterületei, a gyümölcsösök és természetközeli gyepterületek (mint hagyományos területhasználatok), valamint a borvidéki területek (borszőlő termőhelyi kataszteri I. és II. osztályú területek és a borvidék pincesorai). Ezen területeket részben országos övezetek (**4-7. és 4-8. ábra**), részben egyedi megyei övezet (**4-9. ábra**) rögzíti (kivéve: gyepterületek, melyeket a NÖSZTÉP is jól mutatott, lásd: **4-6. ábra**).

A települések és a táj harmonikus egységének megőrzése, a tájképi értékek halmozott jelenléte, a természeti értékekben való gazdagság és természetvédelmi érzékenység figyelembevételével **tájképi szempontból kiemelten érzékenynek** minősíthető a Velencei-hegység és a tó térsége, a Sárvíz-völgy középső része, továbbá a Vértes, a Gerecse és a Keleti-Bakony megyét érintő része, valamint a Duna-völgy magaspárttal szegélyezett területe Rácalmástól Kisapostagig. Mindez összhangban van a tájképvédelmi övezettel is, melyet a **4-10. ábra** mutat be.

A tájképvédelmi övezet mellett fontos említeni, hogy az előző SKV óta eltelt időszakban megtörtént az országos tájkarakter területek lehatárolása, mely szerint Fejér megyében legnagyobb arányban a következő tájkarakter területek fordulnak elő (lásd: **4-11. ábra**):

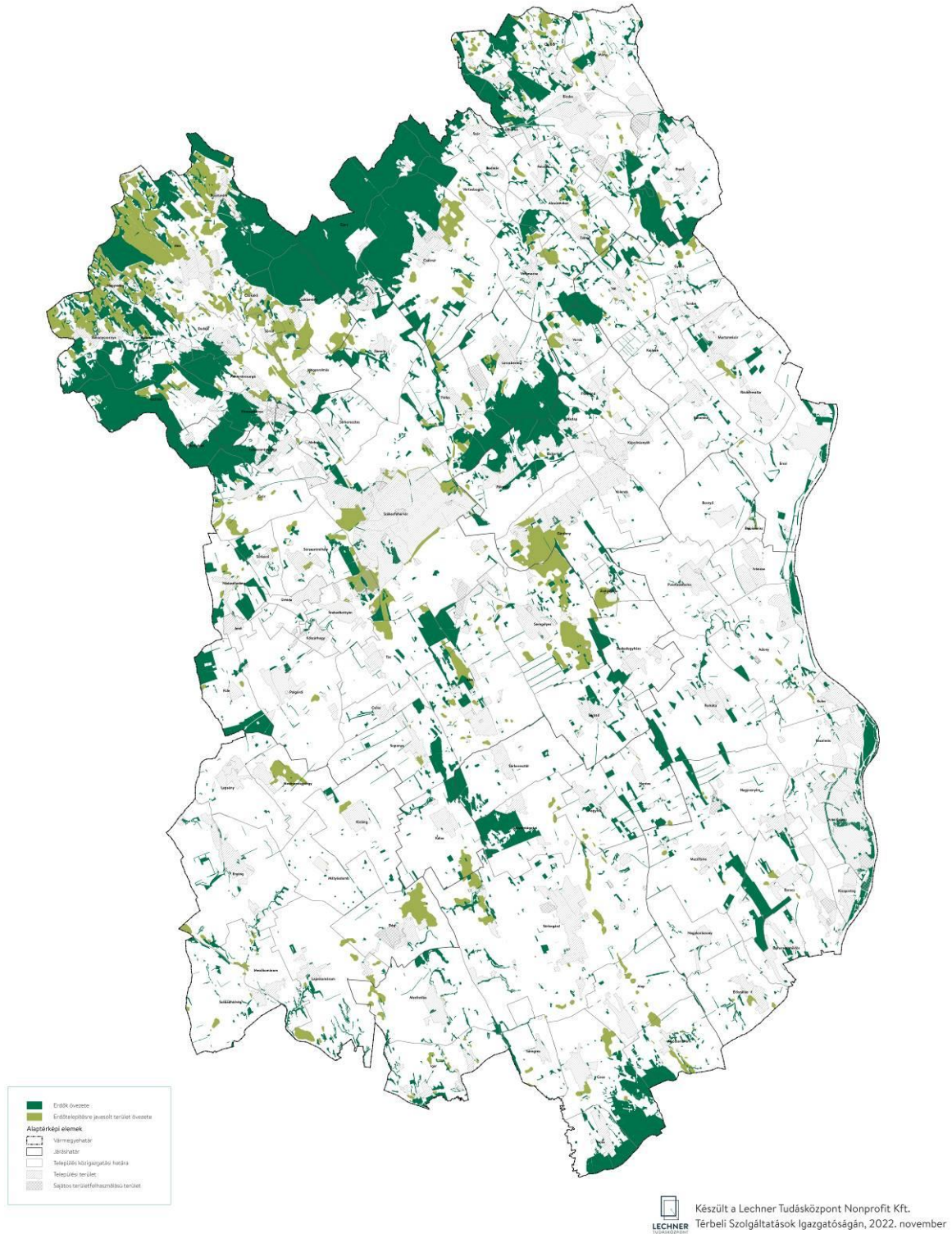
- „Szántódomináns, homogén síksági táj”; valamint „szántódomináns, homogén, hullámos síksági, dombsági és medencetáj” fedi le a megye középső és déli részeit, elsősorban a Sárrét, Enyingi-hát, Káloz-Igari löszhátak, Közép-Mezőföld és Váli-víz síkja kistájak területeit.
- „Szántódomináns, mozaikos dombság, hegységperem, völgy és medencetáj”; „szántódomináns, mozaikos síksági táj”; valamint „szántódomináns, mozaikos, hullámos síksági és dombsági táj vízfolyásokkal” karakter területek fedik le a Móri-árok, Zámolyi-medence, Lovasberényi-hát, Etyeki-dombság, Sörédi-hát, Közép-Mezőföld központi, keleti és déli területeit.
- A hegységi, hegységperemi részeket az „erdődomináns, jellemzően homogén középhegységi és hegységperemi táj”; valamint a „változatos felszínborítású hegységperem, dombság, medence és völgy” karakter típusok borítják főként (Gerecse, Vértes, Keleti-Bakony).
- A Velencei-hegység területén az „erdődomináns, jellemzően mozaikos dombsági táj”, valamint a „változatos felszínborítású hegységperem, dombság, medence és völgy” karakter típusok jellemzőek.
- „Vízdomináns mozaikos síksági táj”, valamint „gyepes, mozaikos síksági táj, vizek jelentős előfordulásával” karakter típusok elsősorban a Sárrét északi részén, valamint a Sárvíz-völgyben jellemzőek.
- „Gyep-víz-településmozaikos síksági, völgytáj” karakter terület a Váli-völgyben, Bicske, Sárbogárdtól délre, Perkáta, Adony, Kulcs térségében jellemző.
- „Tavi táj” a Velencei-tó térségében fordul elő.
- „Agglomerálódó települési táj síkságon” karakter-típusba tartozik Székesfehérvár, Gyúró-Ráckeresztúr, Sárbogárd, Sáregres térsége; „agglomerálódó települési táj vízparton” típusba pedig Dunaujváros, Dég, Mezőszilas, Kulcs, Rácalmás, Ercsi, valamint a Velencei-tó menti települési térségek sorolhatók.

4-7. ábra Erdőterületek Fejér megyében (erdők és erdőtelepítésre javasolt terület övezete)

FEJÉR VÁRMEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

3.3. melléklet - Erdők övezete és az erdőtelepítésre javasolt terület övezete

0 2 4 6 8 10 km
Adatok forrása: AM, NÉBIH, SZIE-TTI

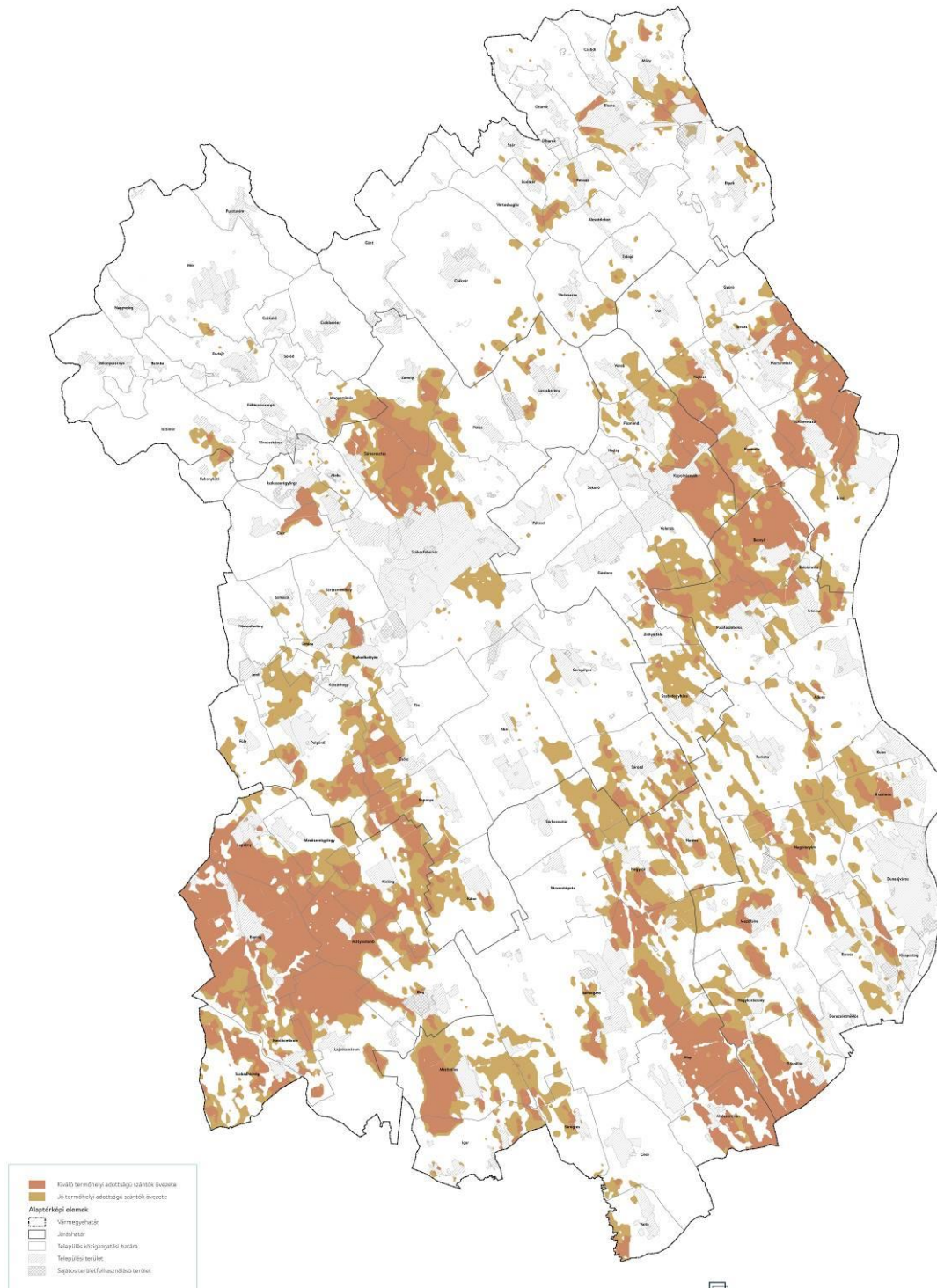
4-8. ábra Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületek Fejér megyében

FEJÉR VÁRMEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

3.2. melléklet - Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és a jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Adatok forrása: AM, SZIE-TTI

Készült a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft.
Térbeli Szolgáltatások Igazgatóságán, 2022. november

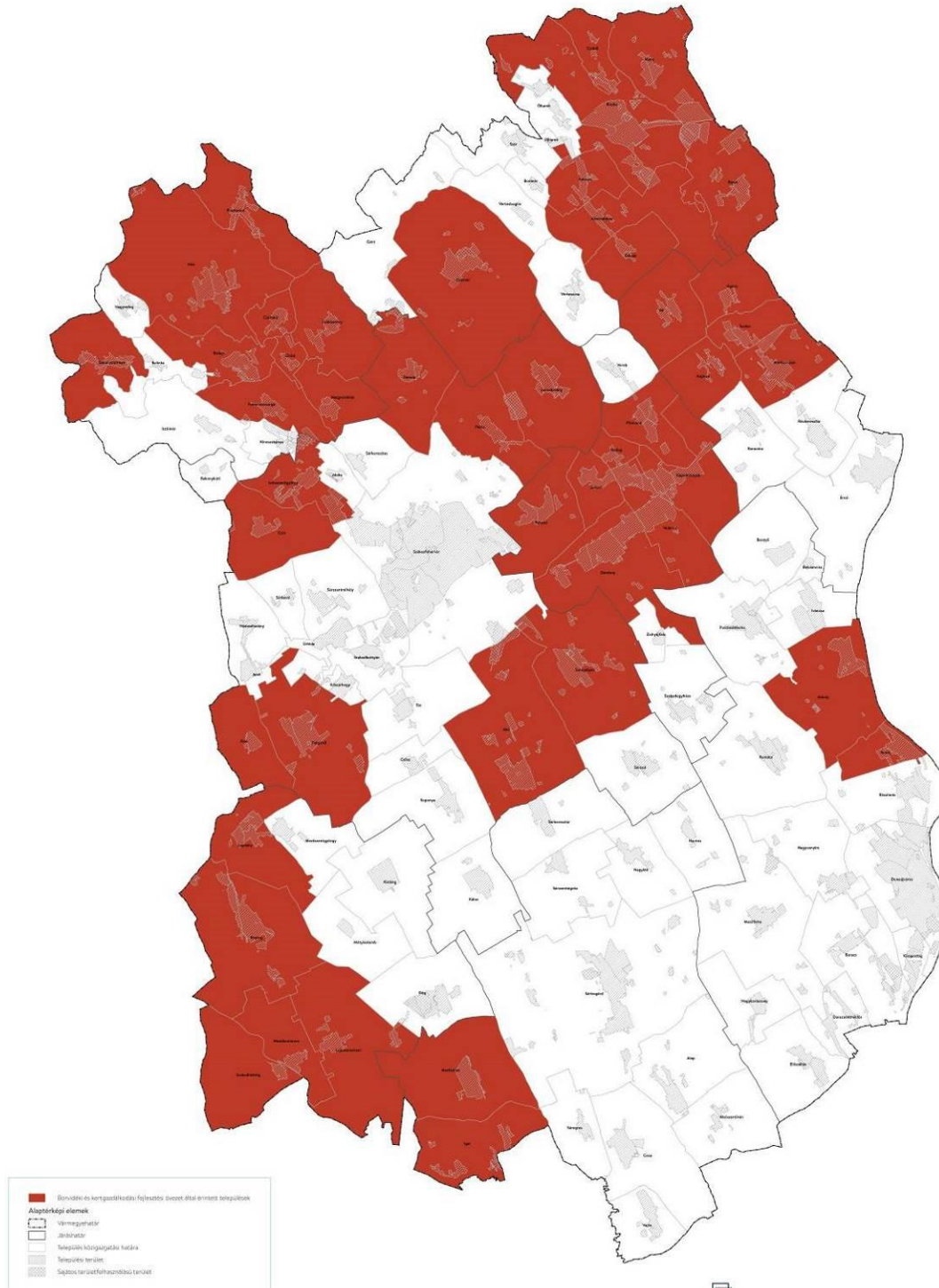
4-9. ábra Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet által érintett települések Fejér megyében

FEJÉR VÁRMEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

3.15. melléklet - Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet által érintett települések

Adatok forrása: LTK

Készült a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. Térbeli Szolgáltatások Igazgatóságán, 2022. november

4-10. ábra Tájvédelmi övezet Fejér megyében

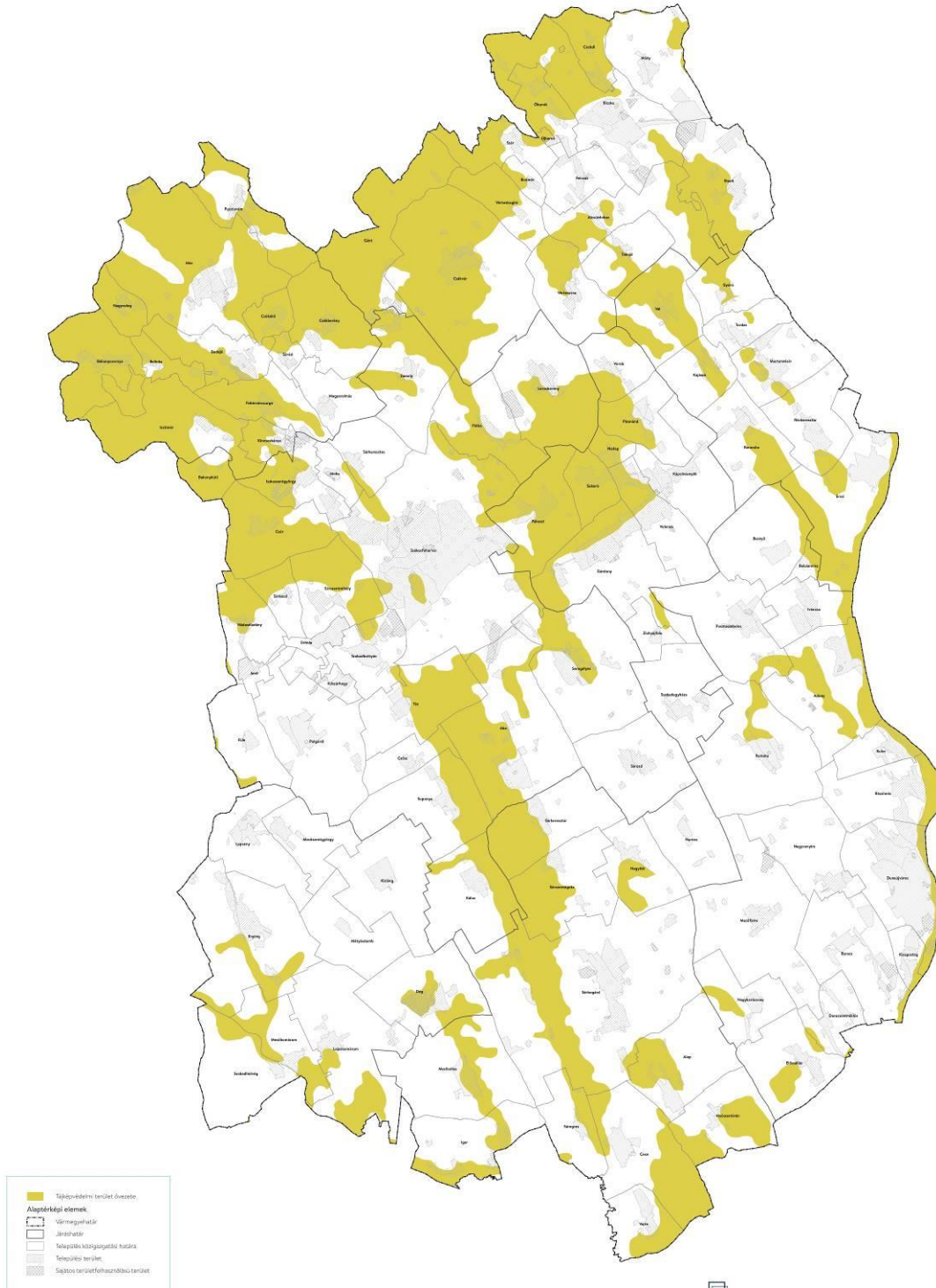
FEJÉR VÁRMEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE

3.4. melléklet - Tájvédelmi terület övezete

0 2 4 6 8 10 km

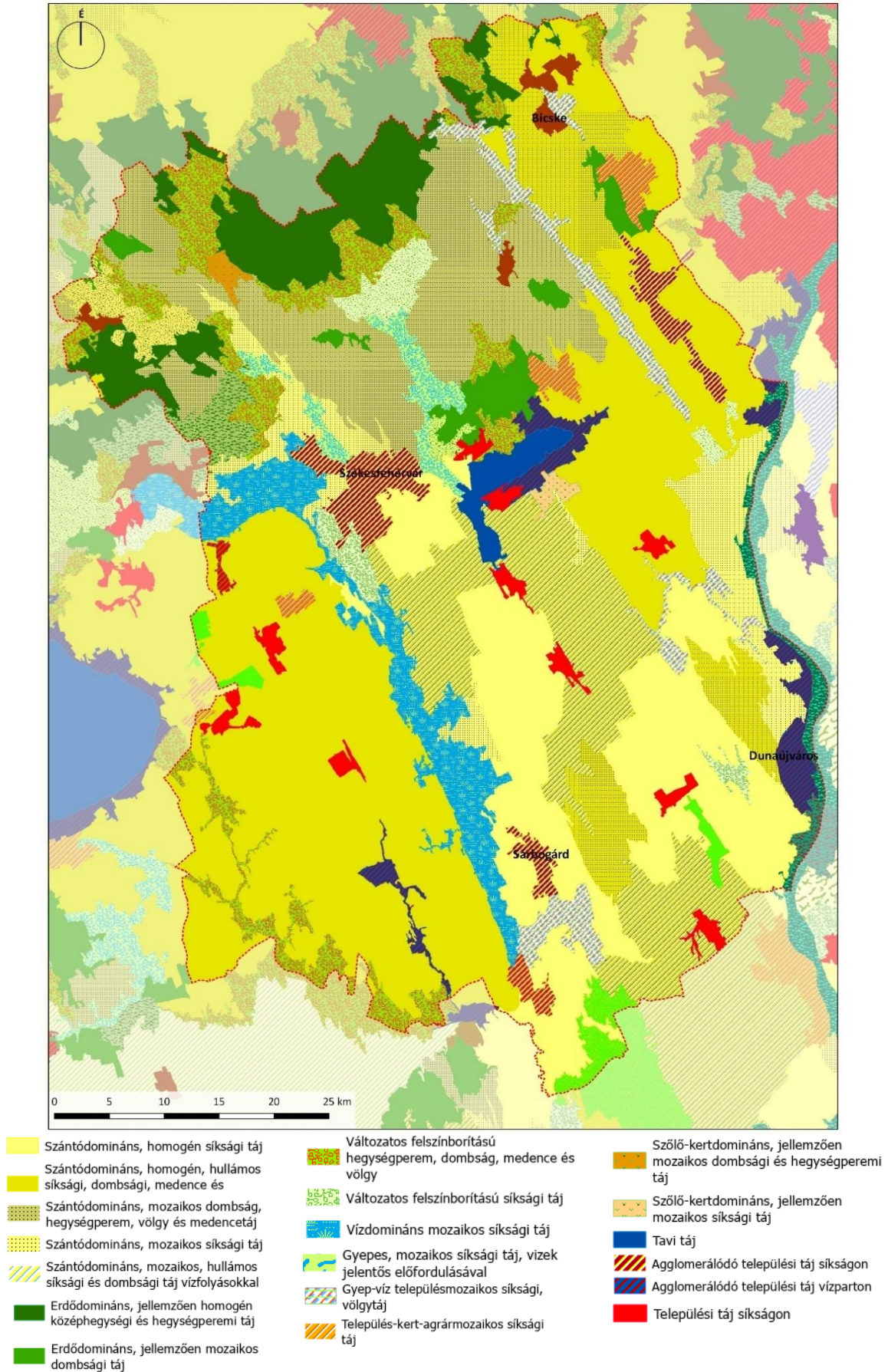

Adatok forrása: AM

Készült a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft.
Térbeli Szolgáltatások Igazgatóságán, 2022. november

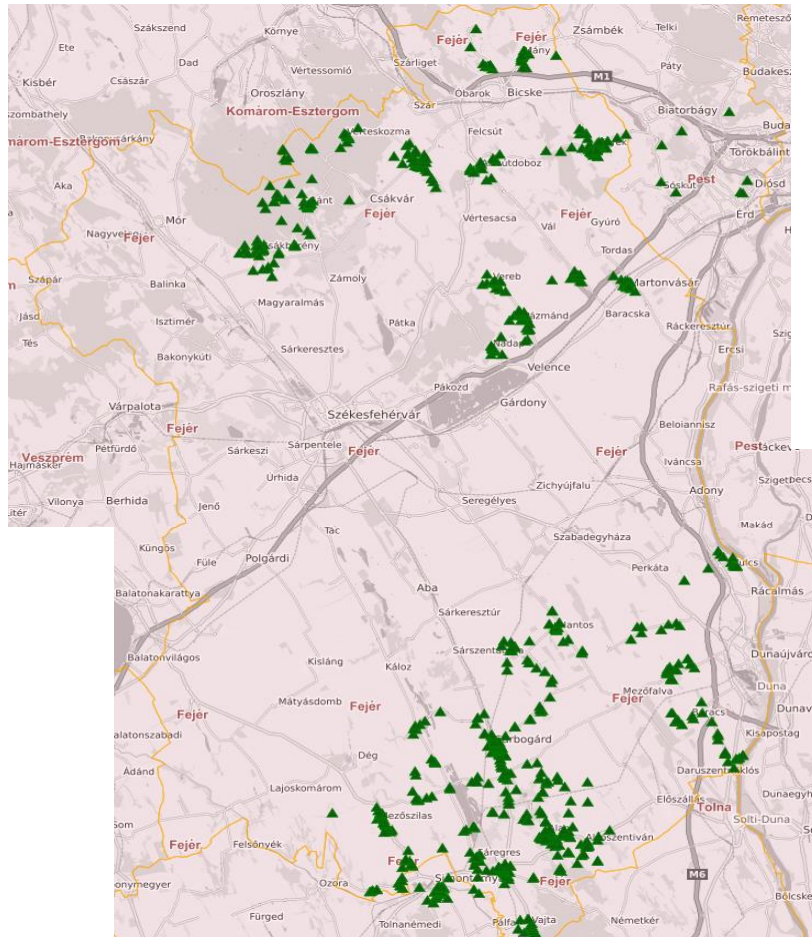
4-11. ábra Fejér megye tájkarakter területei

Forrás: <http://alapterkep.termeszetem.hu/> alapján saját szerkesztés

Táji értékek között továbbá kiemelendők az **egyedi tájértékek**, melyek a természetvédelmi törvény megfogalmazása alapján „*az adott tájra jellemző természeti értékek, képződmények és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elemek, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van*”. Az **egyedi tájértékeket az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer alapján a 4-12. ábra érzékelteti**. Az OKIR e tekintetben sajnos még továbbra is erősen hiányos. Kiemelendő azonban, hogy az egyedi tájértékek megőrzését elsősorban a településrendezési tervezés tudja biztosítani, ugyanis a természetvédelmi törvény alapján „*településrendezési terv tartalmazza a tervezési területen található egyedi tájértékek felsorolását*”.

4-12. ábra Egyedi tájértékek nyilvántartása az OKIR nyilvántartása szerint

Forrás: <http://web.okir.hu/map/?config=TIR&lang=hu>

Jelen SKV szempontjából a tájvédelem az egyik kiemelt figyelmet igénylő témakör.

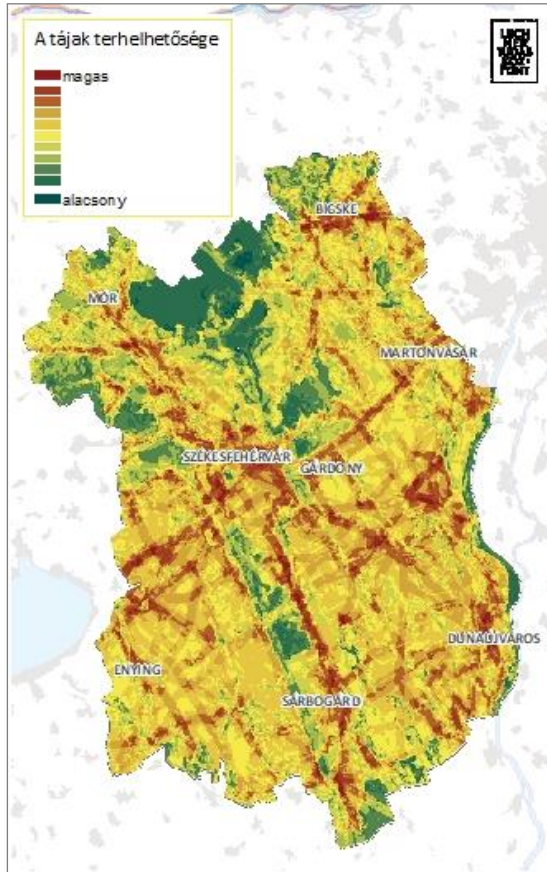
4.2. Problémák, konfliktusok a környezet állapota alapján

„*Fejér megye területrendezési tervének felülvizsgálata, Előkészítő fázis – Vizsgálat*” (Lechner Tudásközpont Kft., 2018. október) c. dokumentumban a megyében számos konfliktus, probléma feltárára került sor. Ezek nagy része nem kizárólagosan a területrendezési témakörbe tartozik, hanem integrált kezelési megoldásokat kívánnak, melyeket a területrendezés eszközei támogatni tudnak. A feltárt problémák közül a környezeti, ill. közvetetten környezeti konfliktusokat is okozó problémák kerülnek röviden ismertetésre a következőkben. Az ismertetés nem a hagyományos környezeti elem/rendszer szennyezettségi/terheltségi viszonyokat mutatja be, hanem konfliktus jellege szerinti csoportosításban mutatja be a területrendezéssel enyhíthető problémákat. Emellett az új megyei Területfejlesztési Konceptióban (lásd: **2.7. fejezet**) felsorolt, jelen SKV és a területrendezési terv módosításának szempontjából releváns gyengeségeket szintén szürke háttérrel jeleztük a korábbi megállapítások ismertetése mellett.

4.2.1. Tájterhelhetőség

A konfliktus ismertetése előtt, mintegy összefoglalásképpen a megyei területrendezési terv felülvizsgálata előkészítő fázisában elvégzett tájterhelhetőségi vizsgálatot mutatjuk be röviden.

4-13. ábra A táj terhelhetősége

Fejér megye tájterhelhetőségi térképe (Forrás: Lechner Tudásközpont)

A táj terhelésében az olyan emberi tevékenységek játszanak főszerepet, amelyek jelentős tájtalakítással járnak, és amelyek nyomán a mesterséges, épített elemek válnak dominánssá az adott területen (pl. települési területek, közúti-vasúti közlekedési vonalak, egyes közműhálózatok, nyersanyag-kitermelési helyszínek). Ezek az épített elemek többségükben nemcsak területfoglalást okoznak, hanem környezeti terheléssel, szennyezéssel is együtt járhatnak (pl. levegő-, víz-, talajszennyezés, zaj- és rezgésterhelés, hulladékképződés stb.). Így a tájterhelhetőség szempontjából legerősebben terhelte területek környezeti szempontból is a leginkább problémásnak minősíthetők.

Fejér megye terhelési térképének hálózata egyenesen fedi a megyét. Nagyobb terhelési gócpontok rajzolódnak ki Székesfehérvár, Dunaújváros és Bicske körül, valamint a Dunaújváros-Martonvásár, és a Martonvásár-Székesfehérvár tengely mentén.

Az érzékenységi mutatóval ellenkező, a terhelési mutatóval azonos előjellel értékelve a területeket, az alábbi terhelhetőségi eredményt kaptuk:

- Más megyékhez képest Fejér megyében a terhelési mutató egyenesen magas, az érzékeny, kevésbé terhelhető térségek szigetszerűen, kis foltokban figyelhetők meg a Vértes, a Zámolyi-medence, a Sárrét, a Sárvíz-völgy, valamint a Velencei-hegység területén.
- A terhelhető területek egyenes eloszlása lehetőséget ad arra, hogy a fejlesztési célterületeket ezen belül a gazdasági, társadalmi feltételek szerint mérlegelve jelöljék ki. Tájterhelhetőségi szempontból tehát elsődleges cél a kis területen, szigetszerűen megmaradt, alacsonyan terhelhető területektől távoli fejlesztések támogatása.

Jelen vizsgálat szempontjából azt kell kiemelnünk, hogy a napelemparkok telepítésekor célszerű a kevésbé terhelhető térségi mozaikokat elkerülni és azokat a még terhelhető területekre koncentrálni, figyelembe véve az adott telepítési helyszín értékeit és azok érzékenységét.

4.2.2. Környezeti problémák, konfliktusok

Funkcionális térségek, eltérő fejlettségből adódó problémák

A megye fejlettségét tekintve három részre tagolható:

- Budapest vonzáskörzete, a Duna mente Dunaújváros központtal, Székesfehérvár és környezete, valamint Mór és térsége prosperáló gazdasági/logisztikai/kereskedelmi területek

- Velencei-tó és térsége, Váli-völgy, Vértes térsége turisztikai-ökoturisztikai paradicsom
- A déli periferia (Sárbogárdi és Enyingi kistérségek) pedig felzárkóztatandó térség, melyet a megye meghatározó térszerkezeti vonalai elkerülik, lakosságának jelentős része az alacsony jövedelmezőségű mezőgazdaságból él. Az infrastrukturális fejlesztések hatékonysága alacsony színvonalú, fenntartásuk fajlagos költsége a periférikus helyzetű településeken nagyon magas. Társadalmi – gazdasági - jövedelmi mutatói kedvezőtlenek.

Az eltérő fejlettség ugyan alapvetően gazdasági-társadalmi konfliktusokat okoz, de környezeti vonzata is van. A fejlettebb térségekben, ahogy az a tájterhelhetőségi térképen is látszik az épített elemek nagyobb száma, az infrastruktúra hálózatok és a gazdasági aktivitás a környezeti problémákat is magával hozza. A kevésbé fejlett, illetve a turizmus szempontjából nagyobb vonzerővel rendelkező térségekben a környezet kevésbé szennyezett/terhelt. (Kivéve Velencei-tó part menti zónájában jelentkező erős urbanizáció – üdülőforgalom hatásait).

Naperómű telepítés szempontjából az várható, hogy ezek inkább a jobban prosperáló területekre fognak kerülni. Megfontolandó azonban – a fejlettség kiegyenlítésére való törekvés szellemében -, hogy a déli periferiát is vegyék figyelembe a hely kiválasztás során.

Táj- és területhasználati problémák

Az új Területfejlesztési Konceptió „negatív táj- és területhasználati tendencia”-ként azonosítja a következőket: beépített területek növekedése különösen a városok vonzáskörzetében, mozaikosság csökkenése, erdőfoltok csökkenése, zöldmezős beruházások. Emellett kiemeli, hogy a klímaváltozás hatására fellépő rendkívüli helyzetek, ismétlődő helyszínekkel, növekvő eróziós felületekkel, épület és infrastruktúra károkkal megelőző intézkedések hiányában erősödő intenzitással ismétlődnek.

Tájhasználati problémát jelentenek a megye jelentősebb tájsebei (külszíni fejtések, meddőhányók), melyek Mány, Nagygyháza, Etyek térségében fordulnak elő. A Vértes területén Csákvár, Gánt, Csákberény és Pusztavám emelendő ki. A Bakony vidékén Balinka térségében a szénbányászat okozta tájsebek jelentősek. Ugyanitt Isztimér (Guttamási), Kincsesbánya, Iszkaszentgyörgy térsége is említendő. A Sárrét területén Csór, Sárszentmihály, Nádasdladány települések emelendők ki. Ezekon kívül számos kisebb-nagyobb anyagnyerőhely, egyéb külszíni bányaterület található a megye területén. Ide sorolandó kedvezőtlen elem az egyre csökkenő, de még fellelhető települési, ill. illegális hulladéklerakók látványa. Takarófásításuk, illetve rekultiválásuk fontos feladat. A rekultiválás egyik eszköze lehetne az ilyen területek más típusú hasznosítása, többek között naperóművek létesítése ilyen roncsolt területeken.

Szintén konfliktus forrást jelenthetnek a növekvő vízkivételek, akár felszíni, akár felszín alatti vízből valósulnak meg. Ez azonban jelen rész módosítás szempontjából nem releváns.

Települési környezeti kockázatok

Fejér megyét érintően valós **árvízi** veszélyeztetést az árhullámok levonulása nem okoz (magasparti elhelyezkedés, árvízvédelmi művek kiépítettsége). Fejér megye domborzati adottságaiból következően **belvíz**védelmi szempontból mérsékelten és közepesen veszélyeztetett területek kijelölésére volt szükség a Sárvíz völgyében. **Helyi vízkár** szempontjából a megye síkvidéki területein közepes, dombvidéki területein magas villámárvíz-veszélyeztetettség jellemző.

Az ország szeizmikusan legaktívabb területe a Komáromtól a Balaton északkeleti végéig húzódó sáv, ami leginkább a megye északnyugati részét, elsősorban a Móri, Polgárdi járásokat érinti, de a megyeközpont is közel esik hozzá. Ezen területek így **földrengés veszélyeztetettek**.

Fejér megyében elsősorban az alábányászott, a földcsuszamlással érintett, a partfalmozgásos és pincebeszakadással területek jellemzők, amelyek a Duna mente, a Mezőföld, a Vértes – Velencei-hegyvidék és az Északi-Bakony tájegységeket érintik.

A Vértesben, a Bakonyban és a Duna mentén a szerkezeti adottságok folytán nagy számban fordulnak elő **felszínmozgásos területek**. A mozgalmasan tagolt, nagy reliefenergiájú területeken gyakoriak a

lejtős felszín mozgások. Aktív földcsuszamlással érintett területek nagy számban fordulnak elő Bakonycsérnye, Rácalmás, Kulcs, Dunaujváros településeken.

A földcsuszamlás a megyében a Duna mentén jellemzően partfalomlásként, egyes területeken pedig rézsűcsúszásként jelentkezik. Azoknak a településeknek, amelyek közigazgatásilag érintkeznek a Duna folyammal, közös jellemzőjük, hogy a Duna nyugati partját határoló 30-60 méter magas partfal van a területükön. A települések zöme esetében a partfal egészen a folyó mellett húzódik, attól eltávolodva csak az Adonyi-öblözetben van.

Egyik leggyakoribb veszélyforrás a megyében a **pincebeszakadás**. Érintett települések közé tartozik többek között Tabajd és Vál. A megyében igen jellemző a bányászati tevékenység során alábányászott, ennek folytán teljes kiterjedésükben potenciálisan felszínmozgásosnak tekintendő területek előfordulása. **Felszínmozgásos területek** vannak Kincsesbánya, Bakonycsérnye, Balinka települések közigazgatási területén.

A Mezőföld területén az erózió (**víz- és szélerózió** egyaránt) nagymértékű lehet, mivel a lösz és az azon kialakult mezőségi talajok könnyen erodálódnak, ha rajtuk intenzív gazdálkodás folyik. A Vértes-Velencei hegyvidék mezei régiójában és a Bakony vidékén a vízerózió komoly problémát jelent. Deflációnak leginkább kitett terület a Sárvíz-völgye és a Sárrét, de a Móri-árok és Közép-Mezőföld kistájain is található nagyobb területű, deflációnak kitett foltok.

A korábbi munkában jelzett fenti településkörnyezeti kockázatok, annyiban érintik jelen rész módosítást, hogy a naperómű telephelyek kiválasztásakor ezek figyelembevétele elengedhetetlen.

Az európai szintű ESPON klíma projektben elvégzett **klímásérülékenység**-vizsgálat szerint Fejér megye kismértékben sérülékeny kategóriába esik. Hazai kutatások tükrében is Fejér megye térségei az éghajlatváltozás szempontjából kevésbé sérülékeny kategóriákba tartoznak. Kivétel ez alól a biodiverzitással kapcsolatos sérülékenység. Itt a megye északi kistérségei nagymértékben sérülékeny kategóriába tartoznak. **A napenergia felhasználás a klímaalkalmazkodás egyik lehetősége.**

A szennyvíz- és hulladékkezelés jelen SKV szempontjából nem releváns szempont, ugyanúgy, mint a közlekedés okozta terhelések.

A klímaváltozás következményei

A településrendezési eszközöknek komoly szerepe van a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásban, emellett hozzájárulásuk jelentős lehet az üvegházgázok légköri koncentrációjának csökkentésében is (pl.: szén-dioxid megkötés, nyelés, valamint megújuló energiatermelés területeinek kijelölése). A 2019. évi környezeti értékelésben bemutatásra került az éghajlat már érzékelhető, illetve a jövőben várható változása Fejér megyében. A megye szempontjából az ott tárgyaltak közül a következő éghajlatváltozási jelenségek és következményeik érdemelnek mindenképpen figyelmet a jelenleg tervezett módosítás tükrében:

- A zivatarok intenzitása és gyakorisága növekedése komoly veszélyt jelent az épített infrastruktúrára is. Megjegyezzük, hogy Fejér megye lakóépületeinek viharok általi veszélyeztetettsége valamivel az országos átlag feletti.
- A „naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének” megszüntetésével bővül a megújuló energiatermelés céljából vizsgálható területek aránya.
- Bár a megye természeti értékei országos viszonylatban kevésbé veszélyeztetettek, kiemelt figyelmet szükséges fordítani a Velencei-tó, valamint a Vértes és Bakony, mint a klímaváltozás szempontjából sérülékeny területek természeti értékeinek megóvására. Ugyanakkor Fejér megye erdős területei országos viszonylatban nagyon érzékenyek: a legnagyobb a sérülékenység a déli részeken. Az erdők tűzveszélyeztetettsége a hőhullámok és az aszálykitettség miatt is kiemelt.

5. FEJÉR MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE KÖRNYEZETI HATÁSAI

A megyei terv módosításának főbb elemeit és ezek közül jelen SKV vizsgálatának tárgyát (illetve ezek indoklását) a következő táblázat foglalja össze.

5-1. táblázat A terv módosításának főbb tartalmi elemei és a környezeti vizsgálat tárgya

A terv módosításának tartalmi elemei	Az SKV tárgya	Indoklás
Térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező, a térségi szerkezeti terven ábrázolandó 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek (6 db)	Nem	Területfelhasználási engedéllyel rendelkeznek, melyekre már készült területi (környezeti, társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat.
Isztimér és Balinka területén tervezett naperóművek	Igen, a várható főbb konfliktusok azonosításra kerülnek	Területfelhasználási engedéllyel még nem rendelkező, de a szerkezeti terven ábrázolásra kerülő infrastruktúra elemek
Isztimér és Balinka között a tervezett mellékút nyomvonalának változása	Igen, a várható főbb konfliktusok azonosításra kerülnek	A szerkezeti terven ábrázolásra kerülő új infrastruktúra elem, melyre környezetvédelmi szempontú vizsgálat még nem készült
Naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetése	Igen, ez a vizsgálat fő tárgyát képező módosítás	Az övezet törlése a korábbiakhoz képest megengedőbb szabályozási keretet biztosít a naperóművek elhelyezésére megyei szinten
Mtrt. elfogadása után megvalósult műszaki infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása: Székesfehérvár Dél térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózati távvezeték	Nem	Megvalósult elem
Települések közigazgatási határának változása Dunaujváros és Kisapostag esetében	Nem	Környezetvédelmi szempontból nem releváns módosítás
Térségi területfelhasználás rendszerének változása Kisapostag területén	Nem	Környezetvédelmi szempontból nem releváns módosítás (meglévő elemek)
M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának módosítása	Nem	Az M6 és M7 autópályák között tervezett M8 autópálya szakaszra már környezetvédelmi és építési engedély áll rendelkezésre ³⁵ , a nyomvonal ezeknek megfelelően került pontosításra a megyei szerkezeti terven.
Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) tervezett térségi szerepű összekötő út nyomvonalának változása	Igen, a várható főbb konfliktusok azonosításra kerülnek	A szerkezeti terven ábrázolásra kerülő új infrastruktúra elem, melyre környezetvédelmi szempontú vizsgálat még nem készült
Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút nyomvonalának módosítása	Igen, a várható főbb konfliktusok azonosításra kerülnek	A szerkezeti terven ábrázolásra kerülő új infrastruktúra elem, melyre környezetvédelmi szempontú vizsgálat még nem készült
Budapest-Balaton kerékpárút módosítása	Nem	A kerékpárút nyomvonala már megvalósult, ez került feltüntetésre a megyei szerkezeti terven.
Székesfehérvár (Börgöndi repülőtér szomszédsága) 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű jelölése	Nem	A településrendezési eszközök módosítása folyamatban van, ehhez kapcsolódóan is készül környezeti vizsgálat, továbbá mivel beépítésre szánt terület, a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, így előzetes vizsgálati dokumentáció tárgyát képezi (lásd: 3. melléklet 128. pont)
Felzárkóztatandó belső periféria övezete módosítása	Nem	Környezetvédelmi szempontból nem releváns módosítás
Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet szabályozásának pontosítása	Nem	A pontosítás a borvidéki és kertgazdálkodási területeken belül a gazdálkodást segíti, keretet biztosít a településrendezési tervek számára. Helyi (településrendezési terv) szintű vizsgálatot igényel, megyei szintű konfliktusok nem azonosíthatók.

³⁵ <https://nif.hu/projektek/2019/07/m8-nyomvonalan-m7-dunaujvaros-es-dunavecse-kecskemet-kozotti-szakasz-fejlesztese/>

A terv módosításának tartalmi elemei	Az SKV tárgya	Indoklás
Zámoly település területén az országos ökológiai hálózat elemeinek pontosítása	Nem	Zámoly Község 1/2019. (II.04.) sz. önkormányzati rendeletében az akkor még hatályos Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI törvény 12/A § (4) bekezdése alapján a Zámoly 0159, 0161, 0162, 0163/2 helyrajzi számú ingatlanokat az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetéből pufferterület övezetbe sorolta át.

Jelen fejezetben a 2019-es SKV korábbi megállapításait fenntartva, csak a rész módosítás, azaz a naperőmű korlátozással érintett területek övezete törlésének hatásaira térünk ki részletesen.

Az 2019-ben elkészült SKV-ban az egyes övezetekkel kapcsolatosan környezeti elemek/rendszerek vonatkozásában értékeltük, hogy az övezetekben történő változások a környezet állapotában milyen várható változásokat okoznak. A napenergia hasznosítás szempontjából korlátozással érintett terület övezete a megyei tervben új egyedi megyei övezetként jelent meg. Mint ilyet szinte minden környezeti elem és rendszer szempontjából kedvezőként értékeltük a korábbi SKV-ban az alábbi indokok alapján:

- Természetvédelem, élővilág, természeti rendszerek: az övezet kijelölése kedvező, pl. a Natura 2000 és erdőterületek is beletartoznak – természeti értéke védelme
- Táj: az övezet kijelölése kedvező, mert táji szempontból értékes területek is korlátozhatók
- Települési környezet: az övezet kijelölése kedvező, mert sok esetben a település környéki területek kijelölése lehetőség (pl. meglévő infrastruktúrához való csatlakozás)
- Felszíni és felszín alatti vizek: az övezet kijelölése kedvező, pl. nagyvízi meder területe is beletartozik
- Talaj (termőföld mennyiségi és minőségi védelme): az övezet kijelölése kedvező, pl. a kiváló termőhelyi adottságú szántók is beletartoznak
- Levegő, zaj, klíma: orientálja a megújuló energia hasznosítást és védelmet jelent pl. az ökológiai hálózat elemei vagy az erdők szempontjából

A megyei területrendezési terv jelen módosításának egyik fő célja, a **napenergia hasznosítás szempontjából korlátozással érintett terület övezetének törlése** ezzel ellentétes folyamat, tehát mindenképpen vizsgálendő, hogy egy új létesítmény telepítése a továbbiakban hogyan szabályozható, a kedvezőtlen folyamatok, az esetleges értékvesztés, a környezeti konfliktusok hogyan kerülhetők el, milyen szabályozások, intézkedések léteznek ennek érdekében.

Így jelen SKV-ban a környezeti hatásoknál elsősorban **azon területekre fókuszálunk, melyek a területrendezési terv módosítását követően kikerülnek a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetéből és nem esnek az OTrT – már bemutatott (lásd: 2.7. fejezet) –, vonatkozó korlátozásai alá**, ugyanis gyakorlatilag **e területeket érinti a korábbiakhoz képest megengedőbb szabályozás a módosítás után**. Ezen területek részben **Natura 2000 területek, részben országos jelentőségű védett természeti területek**, részben pedig **tájképvédelmi területek**, melyeket az **5-1. ábra** határol le. A korlátozás alól kieső területek kiterjedése kb. 50.000 ha (területrendezési terv módosításának megalapozó munkarésze alapján). Alapvetően azt vizsgáljuk ezen területek vonatkozásában, hogy vannak-e más olyan jogszabályban foglalt kapaszkodók, melyek bármilyen kedvezőtlen folyamat elkerülésére lehetőséget biztosítanak.

Azok a tevékenységek, melyek „a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról” szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá tartoznak, és azokra előzetes vizsgálati dokumentáció, vagy környezeti hatástanulmány alapján hatósági döntés születik megvalósíthatóságukra, azok minden az alábbiakban vizsgált szakterület vonatkozásában megfelelő biztosítékot nyújthatnak arra, hogy a tervezett tevékenység környezet-, természet- és tájvédelmi érdekek sérülése nélkül megépíthetők. Így ezekkel a továbbiakban részletesen nem foglalkozunk (lásd **5-1. táblázat**). Jelen SKV-ban egyedül a vonalas infrastruktúra elemek módosított nyomvonalai (jelen esetben tervezett közutak) esetén kerülnek azonosításra a főbb várható konfliktusok természet- és

tájvédelmi, valamint az épített örökség szempontjából. Ezen utak megvalósítása esetén azonban az egyes létesítmények engedélyeztetése során legalább előzetes vizsgálati dokumentáció (vagy környezeti hatástanulmány) készül majd, így jelen SKV-nak nem célja – és nem is feladata – a teljeskörű vizsgálat az érintett nyomvonalak esetén.

Azonban a **naperóművek a megnevezett jogszabály környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenységek körét meghatározó 1. és 3. mellékletben önállóan nem nevesítettek**. Ezért ilyen tevékenységekre csak az esetben kell környezeti hatásvizsgálati eljárást indítani, ha azok beletartoznak a 3. melléklet 128. pontjába: Egyéb, az 1-127/A. pontba nem tartozó építmény vagy építményegyüttes beépített vagy beépítésre szánt területen 2 ha területfoglalástól; védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén 0,5 ha területfoglalástól. (Megjegyezzük, hogy mivel 1 MW teljesítményű erőmű létesítéséhez átlagosan 2,4 ha terület szükséges, így a tervezett nagyobb erőművek belekerülnek ebbe a kategóriába.) A továbbiakban részletezettek alapvetően tehát a hatásvizsgálati körbe nem tartozó esetekre (illetve általánosan az ilyen tevékenységek megvalósítására) vonatkoznak.

A **naperóművek környezeti hatásainak előrejelzéséhez** elsőként azt vizsgáltuk meg, hogy egy naperómű park telepítése és működése, milyen hatótényezőkkel jár és milyen hatásokat, hatásfolyamatokat indít el. Naperómű létesítés legfontosabb hatótényezői az alábbiak:

- területfoglalás,
- területrendezés, növényzetirtás,
- létesítmények (napelemek) telepítése és kapcsolódó berendezések, építmények (vezeték, út, kerítés) építése,
- naperóműpark léte,
- naperóműpark üzemelése (energiatermelés),
- naperóműpark felhagyása.

Jelen esetben a területrendezés, növényzetirtás hatótényezőnél a talajfelszín érő hatásokat és a növényzet eltűnését vizsgáljuk, a munkák elvégzéséhez használt munkagépek, berendezések kibocsátásai a következő, azaz az építési munkák részét képezik, mivel előbbi tartós hatásokat, utóbbi csak átmeneti környezetállapot változást okoz, ami vizsgálatunk szempontjából elkülönítendő. A Stratégiai Környezeti Vizsgálat szintjén ugyanis azok a hatótényezők vizsgálandók, melyek hatása tartós, nemcsak rövid idejű, átmeneti hatásokat, hatásfolyamatokat okoznak. Így a fentiek közül az építési munkák hatásait jelen munka szempontjából nem tartjuk relevánsnak.

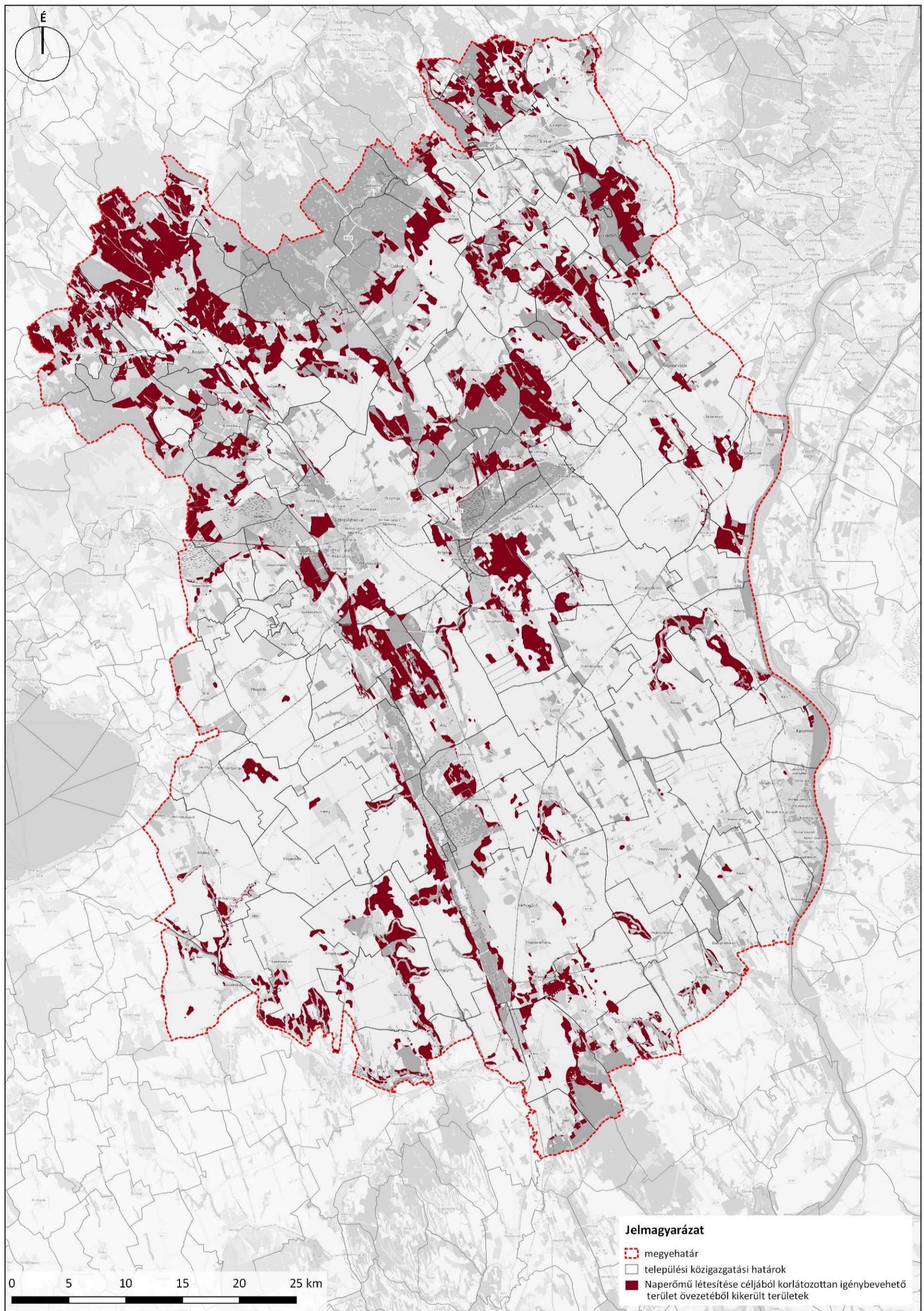
Fenti hatótényezők az alábbi a korábbi naperómű létesítés korlátozásával érintett területek szempontjából vizsgálandók:

- területfoglalás – minden korábbi figyelembe vett övezet (kiváló szántó, erdő, ökológiai hálózat, védett természeti terület, Natura 2000 terület, tájképvédelmi),
- területrendezés, növényzetirtás (erdő, ökológiai hálózat, védett természeti terület, Natura 2000 terület, tájképvédelmi övezet),
- naperóműpark léte (védett természeti terület, Natura 2000 terület, tájképvédelmi).

E mellett foglalkozni kell az üzemelés környezeti hatásaival is, hiszen a naperóművek megújuló energiára épülő energiatermelése a természeti erőforrások megőrzése és a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás szempontjából fontos.

A naperóműpark felhagyásának jelentősebb környezeti hatásai elsősorban a keletkező veszélyes hulladékoktól, tereprendezés szükségességétől (rehabilitációtól), felhagyás utáni területfelhasználási céloktól függ, ezeket a releváns szakági fejezetek tartalmazzák.

5-1. ábra A naperómű építés korlátozása alól mentesült területek a tervezett módosítások szerint

5.1. Jól azonosítható, közvetlen környezet igénybevételek, terhelések, várható állapotváltozások

Jelen fejezet részben rész módosítás egyes környezeti elemekre rendszerekre vonatkozó várható hatásait vizsgáljuk.

5.1.1. Levegőminőség

A tervezett rész módosítás tartós hatásai (területfoglalás; területrendezés-növényzetirtás; naperóműpark léte) a levegőminőséget nem befolyásolják. A levegőminőséget csak az építési tevékenység során érik átmeneti, viszonylag rövid ideig tartó, és várhatóan nem jelentős hatások. Így jelen vizsgálat szempontjából a levegőminőség hatásainak becslése nem releváns.

5.1.2. Felszíni és felszín alatti vizek

A tervezett rész módosítás tartós hatásai (területfoglalás; területrendezés-növényzetirtás; naperóműpark léte) sem a felszíni, sem a felszín alatti vizeket nem befolyásolja. Ezeket csak az építési tevékenység során érik hatások. Így jelen vizsgálat szempontjából a felszíni és felszín alatti vizekre gyakorolt hatások becslése nem releváns és VKI 4.7 cikkelyéhez kapcsolódó elemzés sem szükséges.

5.1.3. Földtani, talajtani közeg

A tervezett rész módosítás tartós hatásai (területfoglalás; területrendezés-növényzetirtás; naperóműpark léte) közül a földtani közeget és a talajokat a területfoglalás, a területrendezés és növényzetirtás hatótényezőkön keresztül befolyásolja. Jellemzően a telepítés során tereprendezés sík területen minimális, dombvidéki vagy hegylábi területen nagyobb beavatkozással jár. A területen humuszmentést kell végezni, amennyiben a humuszos termőréteg letermelésre kerül a tereprendezés, alapozási munkálatok során. Földmunkával a tartószerkezetek alapozása, valamint a létesítendő kábelárkok kialakítása jár. A földkábel létesítésekor a talajt átmeneti terhelés éri, amely az árok visszatemetésével helyreáll. Az építés hatása a talajra elsősorban a munkagépek mozgásával, szállítással függ össze. Kismértékű talajtömörödésre számítani kell.

A legtöbb tevékenység területfoglalástól eltérően a naperóművek sem a földtani közeget, sem a talajfunkciókat nem szüntetik meg, a területfoglalás ugyan hosszútávú (az élettartam min. 20-25 év), de ideiglenes. A tevékenység felszámolása után a talajok az eredeti hasznosításba visszaadhatók. A tereprendezés és növényzetirtás megfelelő technológiák és a terület gyepesítése esetén eróziót, azaz a talajokra vonatkozó tartós kedvezőtlen mennyiségi hatást nem okoz. Amennyiben a napelem parkok létesítése számottevő tereprendezési munkát nem igényelt, úgy a felhagyás esetén sincs szükség az igénybevett területen számottevő rehabilitációra. A jellemzően vert acélcölöpös tartószerkezetek nem bolygatják meg az altalaj szerkezetét vagy összetételét. A modulok eltávolítása és az acéltartók földből kihúzása után (az esetlegesen szükséges tereprendezéstől eltekintve) a mezőgazdasági terület fizikailag azonnal alkalmas az ismételt művelésre, a minimum 30 éves pihentetésnek köszönhetően pedig jobb termőtalaj minőséggel rendelkezik, mint előtte. Amennyiben a domborzati viszonyok miatt jelentősebb beavatkozást igényelt a létesítés, úgy javasolt a terület rehabilitációja, figyelembe véve az utóhasznosítást. (Azaz a napelem panelek és tartószerkezetek bontását követően az esetleges tereprendezést és a növénytelepítést el kell végezni. Az utóhasznosításnál szennyezőanyagokkal nem szükséges számolni, ugyanis maga a napenergia előállítása nem jár talajterheléssel.)

5.1.4. Élővilág, ökoszisztémák

5.1.4.1. Naperómű létesítése céljából korlátozottan igénybevehető területek övezetének törlése következményei az élővilág, ökoszisztémák szempontjából

A tervezett rész módosítás az élővilágra számottevően a területfoglalás, a növényzetirtás, kisebb mértékben az erómű léte és üzemelése során hat. Az övezet törlés következményeit minden az övezet kijelölésénél figyelembe vett, természeti értéket jelentő területre nézve vizsgálni szükséges. Azaz az országos jelentőségű védett természeti területekre, beleértve az ex lege védett területeket, a Natura 2000

területekre (azok jelölő fajai és élőhelyei figyelembevételével), az Országos Ökológiai Hálózat elemeire, illetve az erdőkre kell kiterjednie az értékelésnek.

Ezek közül a legegyszerűbben az **Országos Ökológiai Övezet** egyes elemei, illetve az **erdők élővilágának megfelelő védelme** bizonyítható egyszerűen az övezet törlése esetén is, mivel a 2018. évi CXXXIX. törvény az alábbiakat mondja ki:

- 25 § (6) pontja szerint: Az **ökológiai hálózat magterületének** övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.
- 26 § (6) pontja szerint: Az **ökológiai hálózat ökológiai folyosójának** övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.
- 30/A § (3) pontja szerint: Az **erdők** övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

Ez azt jelenti, hogy **az ökológiai hálózat magterületén, ökológiai folyosóján és erdők területén az övezet törlése esetén sem helyezhető el naperőmű**. Ebből az is következik, hogy azon országos és helyi jelentőségű védett természeti területeken, ex lege védett és/vagy a Natura 2000 területeken, melyek az előbb említett három területi kategóriával átfedést mutatnak értelemszerűen továbbra sem létesíthető háztartási méretű kiserőműnél nagyobb naperőmű telep. Azonban ahol ezen területi átfedés nem teljesül, ott – tekintettel az adott védelmi célú területi kategóriákra vonatkozó szabályozásokat – nem zárható ki egyértelműen a háztartási méretű kiserőműnél nagyobb kapacitású naperőmű létesítésének lehetősége. Ezen szabályozási környezetek részletesebb áttekintését lásd lejjebb.

Élővilág-védelmi szempontból a tervezett rész módosítás következtében fontos áttekinteni, hogy hol és milyen kiterjedésben fordulnak elő olyan helyszínek, ahol a fenti területi átfedés nem teljesül (lásd alábbi ábrán). Ezeket a területeket táblázatosan is kimutattuk, az **5-2. táblázat** az országos jelentőségű védett, az **5-3. táblázat** a Natura 2000 területeknél mutatja az érintettséget (lásd később).

Az **5-2. ábra** saját szerkesztés, mely a rendelkezésünkre álló védett területek határait és a megszűnő övezet határait vetette egybe, és lehatárolta azon területeket, ahol az övezet megszűnése országos jelentőségű védett területet, ex lege szikes tavat, lápot, illetve Natura 2000 területet érint. Az ábrán jeleztük azon térségeket (védett és Natura 2000 területeket), melyeknél nagyobb kiterjedésű területek kerülnek ki a védett, Natura 2000 területből az övezet törlése miatt.

Az ábrán jól látható, hogy az érintettség nagy többsége vonal, vagy pontszerű. Csak kis részben láthatók foltszerű mozaikok. **A vonal vagy pontszerű megjelenés esetén feltételezhető, hogy az érintettség jó része nem valós érintettség** csak a különböző térképi lehatárolások eltérése, esetleges pontatlansága miatt mutatkozik a térképen. (Nagy valószínűséggel ezen területek helyrajzi számos lehatárolásának egybevetése esetén nem átfedés, hanem csak szomszédság lenne kimutatható.) Ezeket a következőkben szegélyérintettségként említjük.

Ezt erősíti az a tény is, hogy a táblázatokban látható, hogy még a nagy kiterjedésű természetvédelmi területek esetében is minimális az érintett területek nagysága. (Számos esetben olyan kicsi a kiterjedés, hogy az eleve nem ad lehetőséget naperőmű park hatékony kialakítására. Azonban figyelembe kell venni, hogy szomszédos nem érintett területekkel egybeszámolva ezen kisebb foltok is teret adhatnak ilyen létesítménynek.) Ezeknél a területeknél azonban előfordulhat ún. szegélykonfliktus, azaz amennyiben a védett területek közvetlen környezetébe kerül egy-egy létesítmény, az, ha nem is közvetlenül, de közvetetten hathat a védett terület élővilágára (lásd pl. migráció akadályozása, polarizált fényszennyezés miatt egyes fajok állományainak sérülése stb.). Ezen szegélykonfliktusokra is figyelemmel kell lenni az engedélyezési eljárásokban, azonban ez jelen SKV szempontjából nem nevezhető számottevő hatásnak, így továbbiakban azon területekről szólunk, ahol az érintettség nem ilyen szegélyterületre, hanem kiterjedtebb mozaikra vonatkozik.

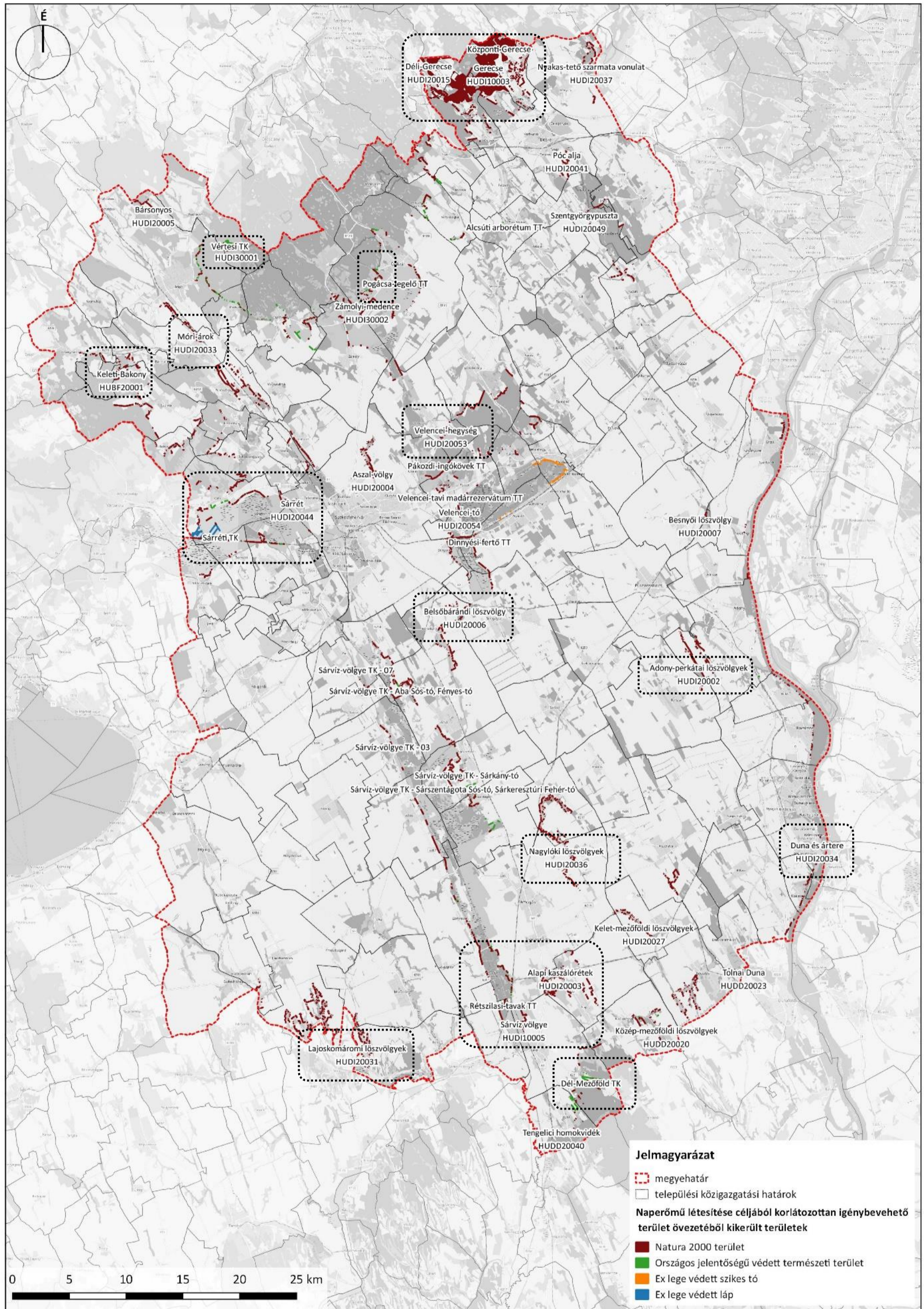
A) Országos jelentőségű védett természeti területek

Az érintettség bemutatása

Az **5-2. ábra** és az **5-2. táblázat** alapján megállapítható, hogy a megyében lévő 12 országos jelentőségű érintett védett terület közül nyolcnál nem számíthatunk jelentősebb átfedésre, valószínűleg az övezet törlése csak a védett terület szegélyét érinti, vagy ahogy azt már jeleztük a nyilvántartások, térképi

megjelenítések pontatlansága okozza csak az átfedést. Két esetben (Pogácsa-legelő és Rétszilasi-Tavak TT) minimális az érintettség, egy esetben, a Dél-Mezőföld TK-nál már számottevő (~7,4 ha), a Vértes TK-nál viszont igen jelentős (~63 ha) az a terület, amely az övezet törlésével érintett. Ezeket a részterületeket Google Earth fotókon is megmutatjuk.

5-2. ábra Naperőmű létesítése céljából korlátozottan igénybevehető területek övezetéből kikerülő természeti értékek

(A nagyobb érintettségű területek külön kerettel kiemelve)

5-2. táblázat Országos jelentőségű védett területek érintettsége

védett terület neve	törzskönyvi szám	érintettség (ha)³⁶
Adonyi Természetvédelmi Terület	192/TT/87	0,00471
Alcsúti arborétum Természetvédelmi Terület	37/TT/52	0,00185
Belsőbárándi-tátorjános Természetvédelmi Terület	311/TT/07	0,07819
Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet*	293/TK/99	7,35783
Dinnyési-fertő Természetvédelmi Terület	87/TT/66	0,41335
Pákozdi-ingókövek Természetvédelmi Terület	32/TT/51	0,09778
Pogácsa-legelő Természetvédelmi Terület	332/TT/14	1,66075
Rétszilasi-tavak Természetvédelmi Terület	272/TT/96	1,41111
Sárréti Tájvédelmi Körzet	181/TK/86	0,41024
Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet – 07**	280/TK/97	0,05542
Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet - Sárkány-tó	280/TK/97	0,17919
Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet - 02	280/TK/97	0,10854
Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet - 03	280/TK/97	0,01054
Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet - 05	280/TK/97	0,00852
Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet - Aba Sós-tó, Fényes-tó	280/TK/97	0,66595
Sárvíz-völgye Tájvédelmi Körzet - Sárszentágota Sós-tó, Sárkeresztúri Fehér-tó	280/TK/97	0,84050
Velencei-tavi madárrezervátum Természetvédelmi Terület	65/TT/58	0,00747
Vértesi Tájvédelmi Körzet	139/TK/76	62,87149
	összesen:	76,18343

* A szürke háttérrel a jelentősebb érintettséget jelezzük.

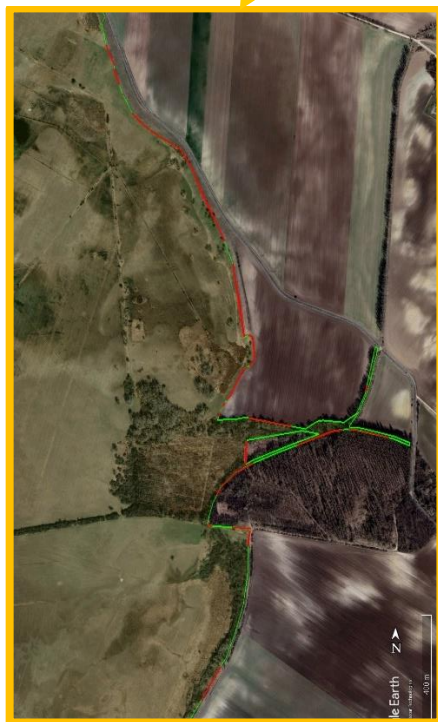
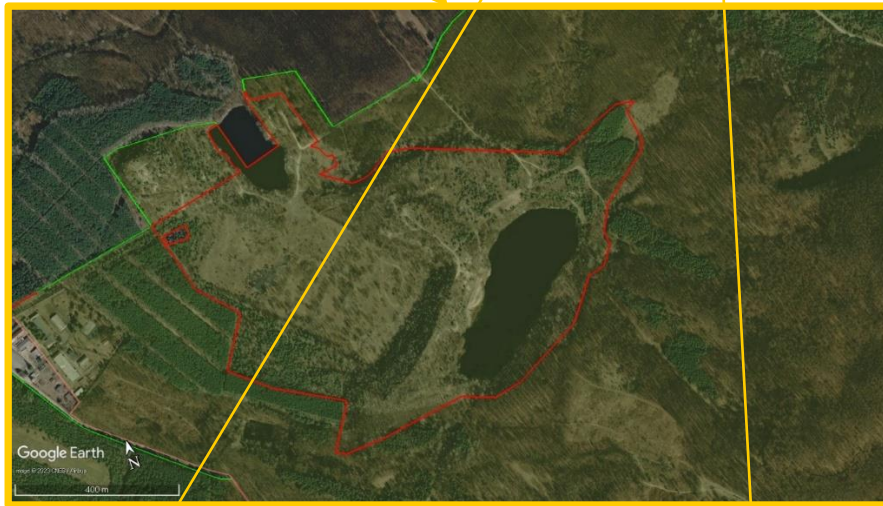
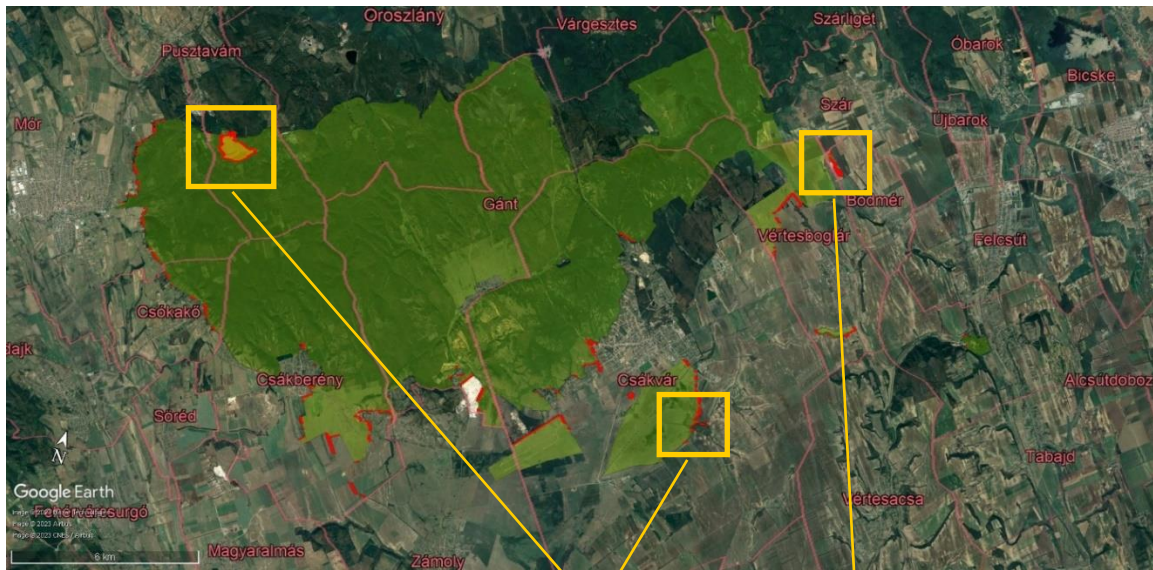
** A Sárvíz-völgye TK több területi mozaikból áll, de láthatóan itt is csak szegélykonfliktus fordulhat elő, és az érintettség minden mozaiknál kis kiterjedésű.

Országos jelentőségű védett területeken az övezet törlésével jelentősebben érintett területek az alábbiak:

Vértes Tájvédelmi Körzet

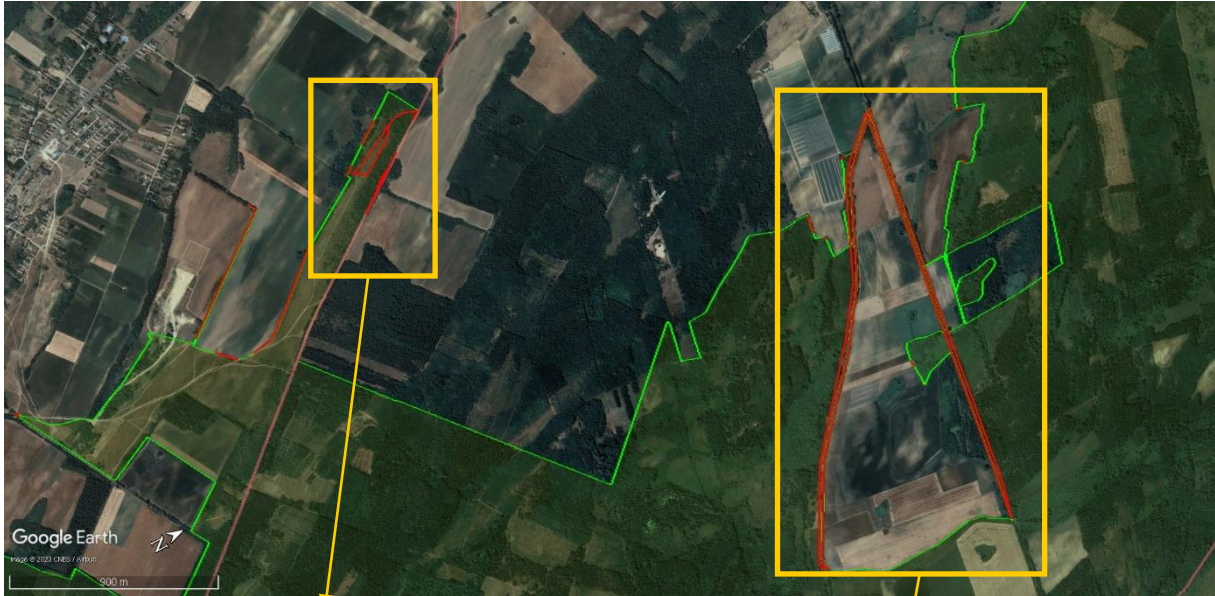
A Vértes Tájvédelmi Körzetről is azt láthatjuk az alábbi térképen, hogy az érintettség a legtöbb esetben, mint szegélyérintettség jelenik meg. Egy nagyobb kiterjedésű, mintegy 55 ha-os terület érintett Pusztavámnál a Kék-tó, Csuka-tó, Festékgyári-tó közötti részen, mely a nem túl régmúlt szénbányászattól visszamaradt tájalakítás nyomait viseli. A területet a természet lassan hódítja vissza, ahogy ez a Google Earth fotón is látható. A terület, a tavak környéke ma a rekreáció, turizmus kedvelt helyszíne. Két kisebb, néhány hektár kiterjedésű mozaik érintettsége Csákvár (~1 ha) és Bodmér (~2 ha) térségében is látható, melyek jelenleg gyep, erdő hasznosításúak.

³⁶ Az 1 ha alatti kiterjedésű területekkel azért sem érdemes foglalkozni, mert ezeken erőmű méretű naperőműpark kialakítására hatékony módon nincs lehetőség.

Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet

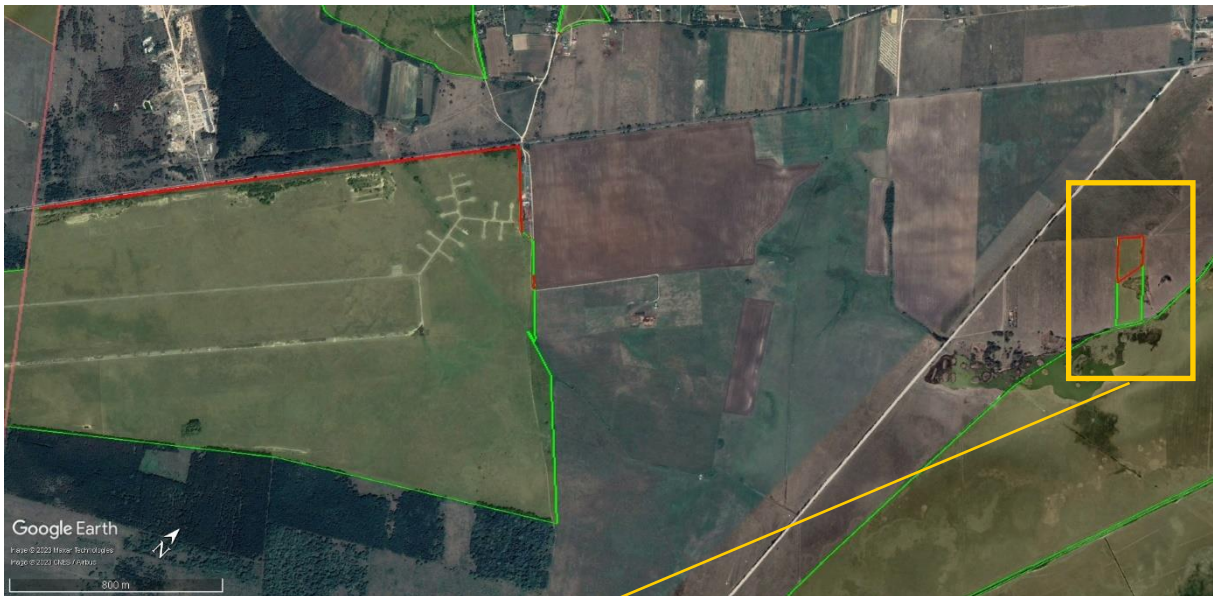
A Dél-Mezőföldi Tájvédelmi Körzet esetén is láthatjuk, hogy alapvetően szegély érintettségről van szó, bár itt a jobb oldalon lévő területrésznél, mint azt az alatta lévő kivágat mutatja ez egy vonalnyál szélesebb. (Megjegyezzük, hogy nem valószínű, hogy egy ilyen keskeny sávon naperőmű telepítésre kerülhetne sor.)

A bal oldalon Vajtától északkeletre van egy, a védett terület belsejében lévő kb. 1 hektáros gyepterület, mely kiesik az övezet törlése miatt a korlátozás alól. (Ez szintén minimális terület, így rajta naperómű telepítés nem valószínűsíthető.)

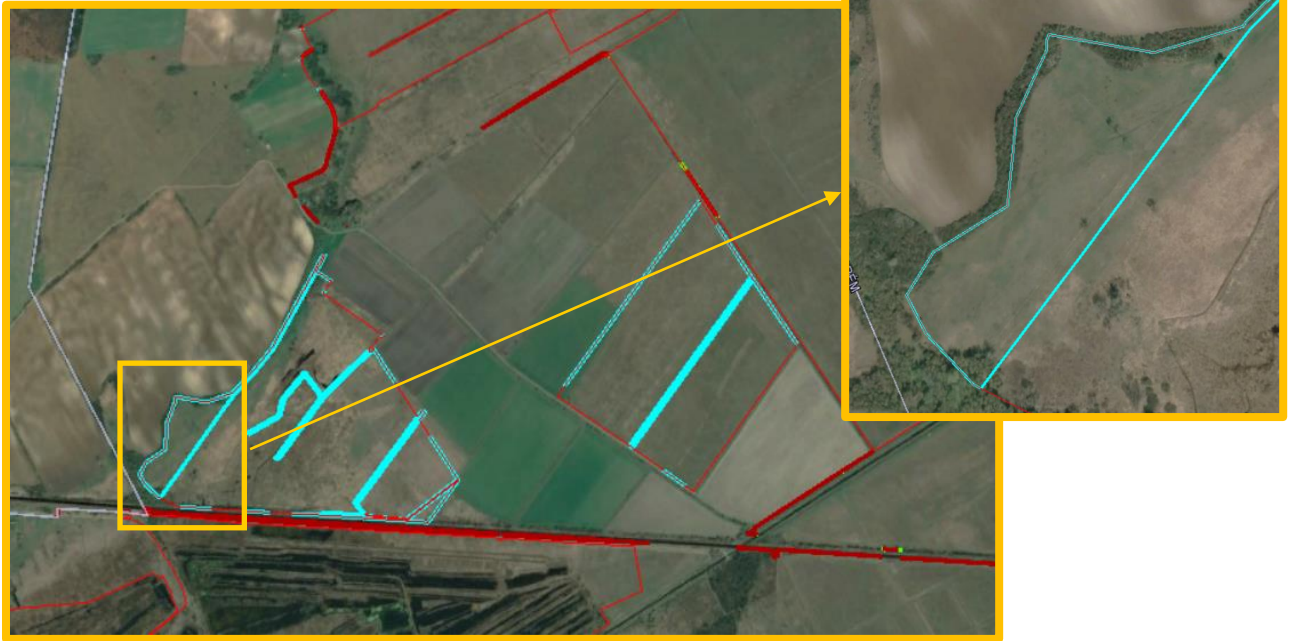
Pogácsa-legelő Természetvédelmi Terület

A Pogácsa-legelő Természetvédelmi Terület esetén minimális, alig 1 ha feletti az érintettség, melynek egy része itt is szegélyérintettség, mégpedig a volt katonai repülőtér északi szélén. Egy, kb. 1 ha-os mozaik viszont valóban kikerül a korlátozott övezetből. (A fotó alapján ez is gyepterületnek látszik – alsó fotón pirossal határolt terület.)

A Rétszilasi-tavak Természetvédelmi Terület esetén is nagyobb az érintettség kiterjedése mint 1 ha. Azonban itt csak szegély érintettséget látunk, nagyobb mozaik nem érintett, ugyanúgy, mint a többi nyolc 1 ha-nál kisebb érintettségű területknél. Ugyanez a helyzet az ex lege védelem alatt álló területeknél is, egy terület kivételével, mely a Csór területén található ladányi tőzgebányák (711/EL/14), ahol egy 5 ha-nál valamivel kisebb gyepterület érintett.

Ladányi tőzegbányák ex lege láp

Jogszabályi feltételek

A védett természeti területekre, illetve a kiemelt oltalomban részesített természeti értékekre és területekre (ex lege) vonatkozó szabályokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alábbi részletei tartalmazzák, melyek az övezet törlése esetén is érvényesítendőek, betartandók:

- 23. § (2) bekezdése értelmében a természetvédelmi törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár³⁷. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek minősülnek.
- 31. § Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.
- 35. § (1) bekezdés a) pontja szerint: **védett természeti területen a 7. § (2) bekezdésében³⁸ foglaltakon túl tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja;**
- 38. § (1) Védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen:
 - b) a gyepek feltöréséhez, felújításához, felületéhez, öntözéséhez, legeltetéshez, kaszáláshoz;
 - c) a terület helyreállításához, jellegének, használatának megváltoztatásához;
 - d) **termőföldnek nem minősülő földterület rendeltetésének, termőföld művelési ágának a megváltoztatásához;**
 - e) az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó fa, facsoport, fasor, fás legelőn lévő fa kivágásához, telepítéséhez.
- 38/A. § (1) bekezdése szerint: **a védett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő eljárásokban a természetvédelmi szempontok érvényesülését szakhatósági eljárás keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni.** Továbbá a (2) bekezdés értelmében: a hatóság a tervezett tevékenység elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha az (1)

³⁷ Ex lege védelem

³⁸ A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájképek és esztétikai adottságok megóvása érdekében előírt, szükséges intézkedések, feladatok felsorolása.

bekezdés szerinti vizsgálat alapján az természeti értéket vagy védett természeti területet veszélyeztetne vagy károsítana.

- 39. § (1) bekezdése szerint: védett természeti területre közvetlen kihatással lévő vagy azt közvetlenül érintő hatósági eljárás során a természetvédelmi hatóság - *kivéve, ha a tevékenység környezeti hatásvizsgálat- vagy egységes környezethasználati engedélyköteles* -, ha a szakhatósági közreműködés törvényben meghatározott eljárási feltételei fennállnak, szakhatóságként működik közre:
 - a) földrészlet megosztása, alakjának, terjedelmének megváltoztatása;
 - b) telekalakítás, építés, létesítés és használatbavétel;
 - d) ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése során;
 - g) termőföld más célú hasznosításának engedélyezésekor.

A fenti előírások egyformán érvényesek az országos és helyi jelentőségű védett természeti területekre, azzal a különbséggel, hogy a *természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 6. – 9. §-ai értelmében a természetvédelmi hatóság ezen területi kategóriák esetén eltérő.

A szigorú szabályozás és hatósági hozzájárulás szükségessége miatt gondolhatjuk azt is, hogy kizárt, hogy országos jelentőségű védett természeti területen naperőpark létesítésére sor kerülhet. Azonban a nagy kiterjedésű nemzeti parkok, illetve tájvédelmi körzetek területén lehetnek olyan roncsolt, vagy értéktelen felületek, melyek ilyen létesítmények elhelyezésére lehetőséget adhatnak. Ezért a természetvédelmi célokat biztosító területek és a megvalósult naperőművek között fennálló viszonyokat országos léptékben is áttekintettük, többnyire saját ismereteink és szűrőpróbaszerű keresésekből gyűjtött helyszínek alapján.

Országos jelentőségű védett természeti területen létesített naperőmű parkra az általunk végzett keresés során egyedül a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet (fotón zöld határ) esetében fedeztünk fel az alábbi két helyszínen. Tekintettel a környező területhasználatokra, mindkét esetben valószínűsíthető, hogy művelésből már korábban kivont területekre történt a telepítés.

Pusztaszer

Baks (egész belterület a TK része)

Összefoglalva megállapítható, hogy az országos vagy helyi jelentőségű védett természeti területeken, illetve az ex lege védett természeti értékek és területek érintettsége esetén, az övezet törlését követően kizárólag az illetékes természetvédelmi hatóság (feltételekhez és előírásokhoz kötött) hozzájárulása esetén helyezhető el naperómű. Ez azt jelenti, hogy az olyan védett természeti területeken, melyek nem esnek egybe ökológiai hálózat magterületével, ökológiai folyosójával és erdők területével, ott a naperómű létesítésére más szabályozás (azaz a létesítés kizárása helyett szakhatósági eljárás alapján történő döntés) érvényesül.

Ennek értelmében az ilyen területeken tehát továbbra is fennáll annak a lehetősége, hogy az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve, de nem zárható ki naperómű telep létesítése. A fent leírtak tükrében az övezet törlését követően az előzőekben bemutatott 4 helyszín közül, a területek kiterjedését is figyelembe véve csak a Vértesi Tájvédelmi Körzet és a Ladányi tőzgebyányák területén lehet számítani a szabályozásváltozás miatt naperómű létesítésének elvi lehetőségével.

B) Natura 2000 területek

Az érintettség bemutatása

Az országos jelentőségű védett természeti területekhez hasonlóan itt is vizsgáltuk az érintettséget, mielőtt a jogi szabályozás részleteire kitérnénk. Az érintettséget jelen esetben is az **5-2. ábra** mutatja, illetve az **5-3. táblázatba** foglaltuk. A táblázatban itt is szürke háttérrel jelöltük a 1 ha-nál nagyobb kiterjedésű és nem csak szegélyérintettséget mutató területeket.

5-3. táblázat Natura 2000 területek érintettsége

Kód	Natura 2000 terület neve	Jelentőség	Érintettség
HUDI20002	Adony-perkátai löszvölgyek	B	1,39
HUDI20003	Alapi kaszálórétek	B	5,61
HUDI20004	Aszal-völgy	B	0,67
HUDI20005	Bársonyos	B	0,07
HUDI20006	Belsőbárándi löszvölgy	B	1,22
HUDI20007	Besnyői löszvölgy	B	0,14
HUDI20015	Déli-Gerecse	B	11,95
HUDI20034	Duna és ártere	B	1,18
HUDI10003	Gerecse*	A	1254,9

Kód	Natura 2000 terület neve	Jelentőség	Érintettség
HUBF20001	Keleti-Bakony	B	1,5
HUDI20027	Kelet-mezőföldi löszvölgyek	B	0,99
HUDD20020	Közép-mezőföldi löszvölgyek	B	0,31
HUDI20030	Központi-Gerecse	B	5,29
HUDI20031	Lajoskomáromi löszvölgyek	B	1,39
HUDI20033	Móri-árok	B	11,45
HUDI20036	Nagylóki löszvölgyek	B	1,77
HUDI20037	Nyakas-tető szarmata vonulat	B	0,17
HUDI20041	Póc alja	B	0,76
HUDI20044	Sárrét	B	16,11
HUDI10005*	Sárvíz völgye	A	28,71
HUDI20049	Szentgyörgypuszta	B	0,71
HUDD20040	Tengelici homokvidék	B	0,5
HUDI20053	Velencei-hegység	B	13,59
HUDI20054	Velencei-tó	B	0,24
HUDI10007*	Velencei-tó és Dinnyési-Fertő	A	0,92
HUDI30001**	Vértes	C	1,68
HUDI30002**	Zámolyi-medence	C	0,92
		összesen:	1364,1

* madárvédelmi Natura 2000 terület

** madárvédelmi és természetmegőrzési Natura 2000 terület

jel nélkül természetmegőrzési Natura 2000 területek

A 27. övezet törlése által érintett megyei Natura 2000 területből 12 esetén az érintettség minimális, elhanyagolható. További 7 helyszínen szintén kismértékű, azaz 1-2 ha közötti a változás (ahol, ahogy korábban is említettük hatékony erőmű telepítésre nem lehet számítani). Két helyen mintegy 5 ha, öt helyen már jelentősebb 10-30 ha közötti az a terület, mely az övezet törlésével érintett. A legjelentősebb kiterjedéssel a Gerecse Natura 2000 területnél kell számolni, mely viszont madárvédelmi terület. Ezek naperőmű beruházás miatti sérülékenysége viszont jóval kisebb mértékű, hiszen csak a fészkelő, vagy táplálkozó helyek kismértékű csökkenését okozhatja egy naperőmű park kialakítása. Ezen területeket ezért a következőkben nem vizsgáljuk.

A valós érintettségeket a Natura 2000 területeknél is Google Earth fotókkal érzékeltetjük.

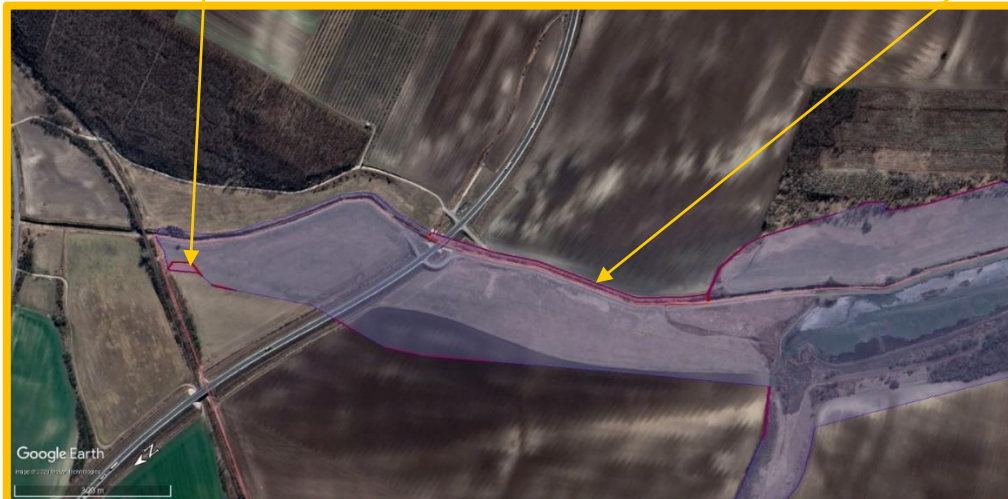
Alapi kaszálórétek (HUDI20003)

Jelen Natura 2000 területnél is jelentős a szegélyérintettség, azonban Alaptól északra, Rétszilastól keletre a vasút mellett egy foltban közel 4 ha-nyi mozaik kerül ki az övezet alól. A vasút menti terület részben fákkal benőtt gyepek területre.

Belsőbárándi löszvölgy (HUDI20006)

A Seregélyes-Aba-Belsőbáránd közötti Natura 2000 területen két mozaik érintett. Ezek közül az egyik olyan minimális kiterjedésű terület, hogy ezen nem létesíthető naperómű, a másik részterület a Dinnyés-Kajtori csatorna medrének egy szakasza.

Déli-Gerecse (HUDI20015)

A Déli-Gerecse területén négy folt érintett az övezet törlése által, de ezek közül csak egy számottevő kiterjedésű (~7 ha) az M1 autópálya mellett, a többi 1 ha alatti.

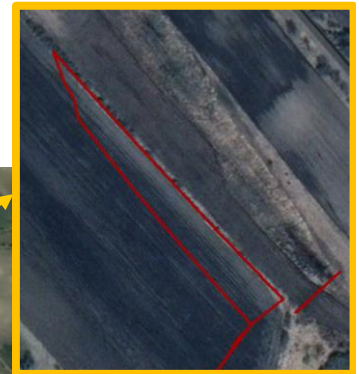
Központi-Gerecse (HUDI20030)

Ezen a Natura 2000 területen egy foltban látunk érintettséget, 6 ha kiterjedésű gyepten.

Móri-árok (HUDI20033)

Mór és Bodajk között található Natura 2000 területen több kisebb folt is kikerül az övezet korlátozásának megszűnése miatt. A középső részen egy kb. 0,7 ha-os gyepten és mellette egy még kisebb fásodott folt, melyek nem alkalmasak naperőmű telepítésére. A déli részen viszont egy nagyobb gyepten, valamint a Móri-árok medre (utóbbin nem létesíthető természetesen erőmű). A nagyobb folt viszont önmagában kb. 8,5 ha kiterjedésű, így alkalmas lehet ilyen létesítmény kialakítására.

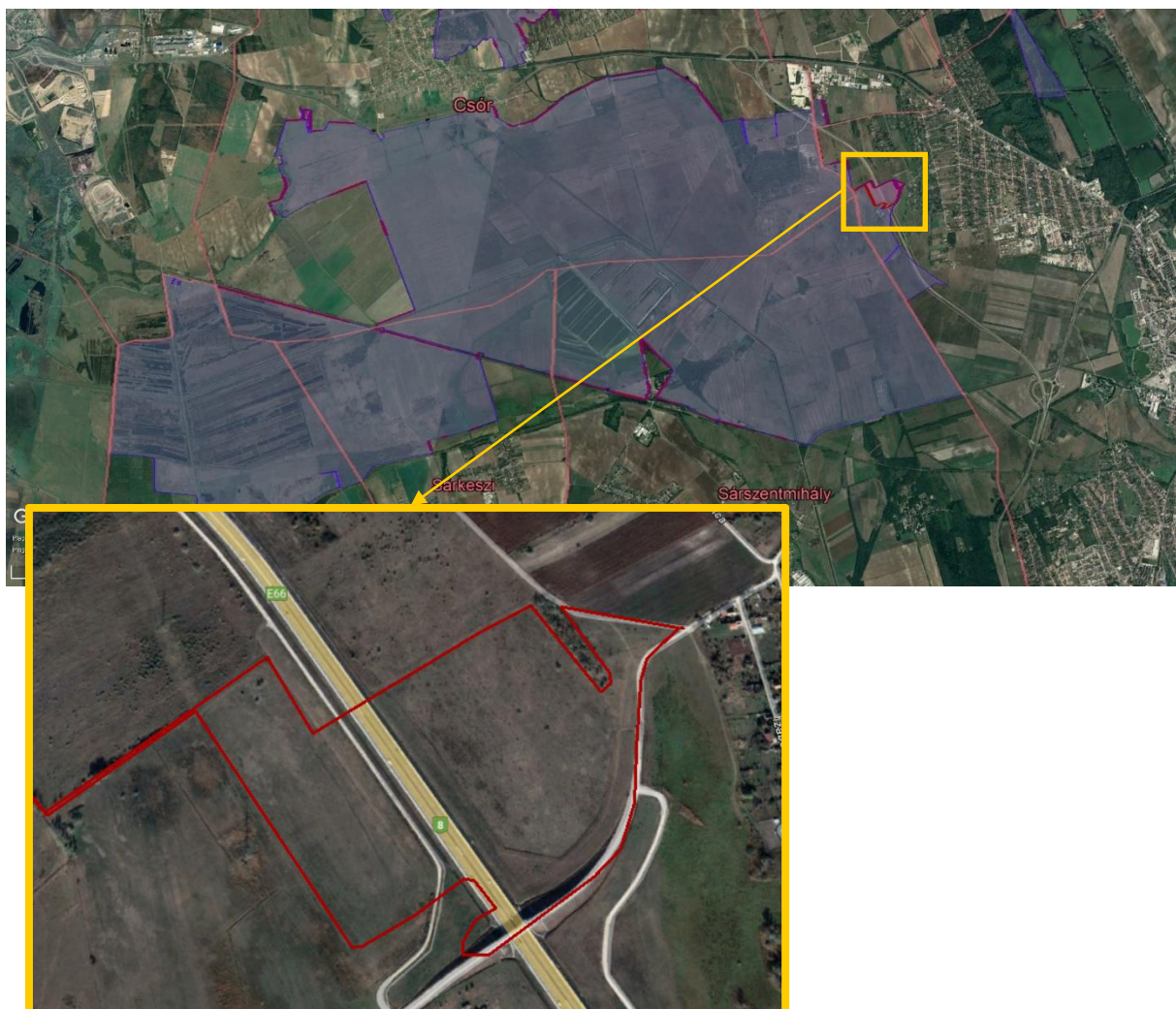
Nagylóki löszvölgyek (HUDI20036)

E Natura területen az érintettség többségében szegélyérintettség, illetve vízfolyás medrek, vagy olyan apró mozaikszerű foltok, hogy azokon erőmű kialakítása eleve nem lehetséges. Utóbbira mutatunk példát az alábbi fotón.

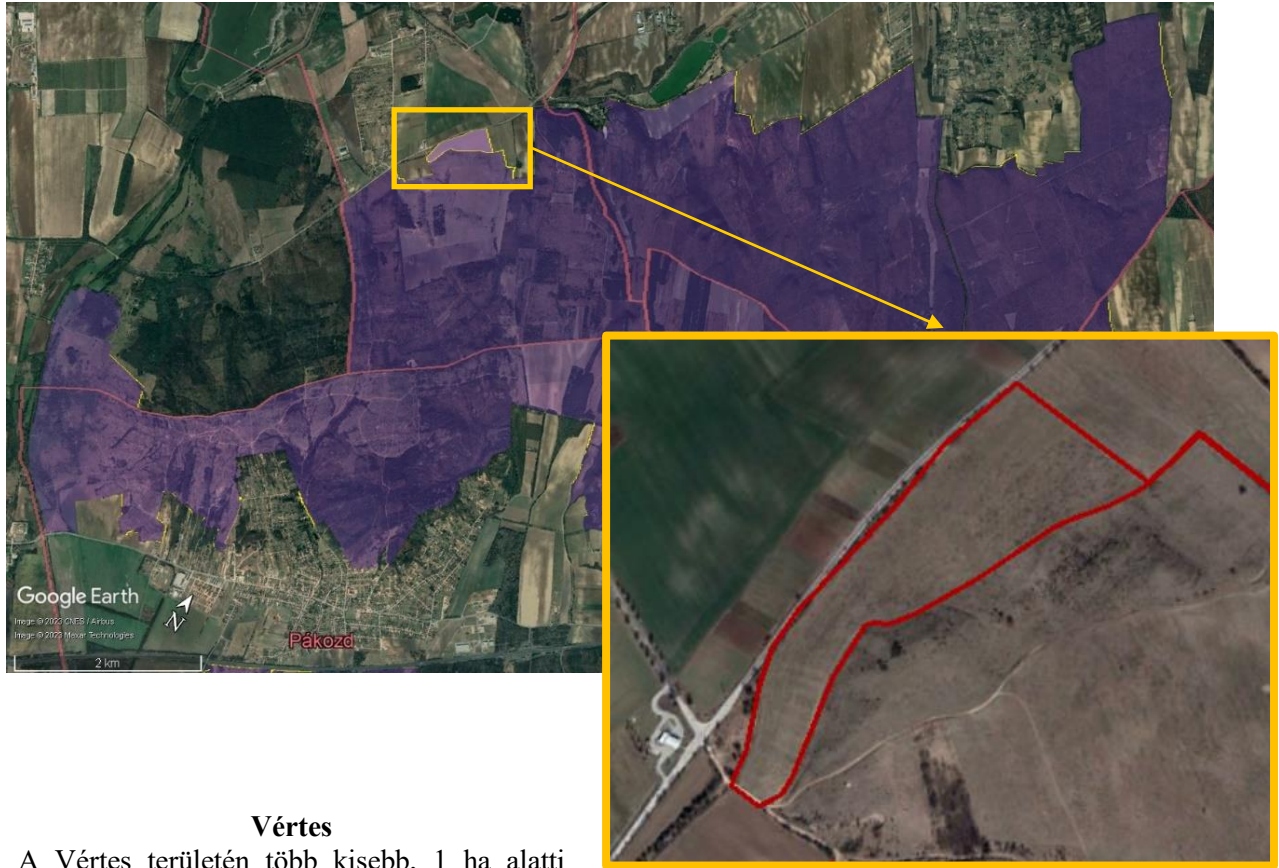
Sárrét (HUDI20044)

E Natura 2000 területen egy közel 12 ha-os mozaik érintett Székesfehérvár mellett, a várost elkerülő E66-os út kétoldalán, gyep hasznosítással.

Velencei-hegység

A Velencei-hegység Natura 2000 területen számos helyen vannak szegélyérintettségek, vagy minimális kiterjedésű foltok. Nagyobb összefüggő folt azonban csak egy helyen található, mégpedig Pátka közigazgatási területén. Ennek kiterjedése meghaladja a 11 ha-t. Jelenleg ez a terület is gyeppé hasznosítású.

Vértes

A Vértes területén több kisebb, 1 ha alatti érintettség látható, erre mutat példát az alábbi Google Earth fotó.

Zámolyi-medence

A Zámolyi-medence Natura 2000 terület esetén csak szegélyérintettségről beszélhetünk.

Jogszabályi feltételek

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet értelmében a **Natura 2000 területeken** előforduló közösségi jelentőségű, valamint kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetőleg fajok megőrzéséhez szükséges alábbi előírásokat az övezet törlését követően is érvényesíteni szükséges:

- 8. § (1) bekezdése szerint: a Natura 2000 terület fenntartási céljainak elérését nem veszélyeztető vagy nem sértő és a Natura 2000 terület jelölésekor jogszerűen, végleges engedélynek megfelelően folytatott tevékenység korlátozás nélkül folytatható. Továbbá a (2) bekezdés szerint: a védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen tilos engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely - a 4. § (1) bekezdésére figyelemmel - a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.
- 10. § (1) bekezdése szerint: olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak - a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területre viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel - vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.
- Továbbá a 10. § (2) bekezdés szerint: amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak jelentős hatása lehet, hatásbecslést kell végezni.
- 10. § (5) bekezdése szerint: a hatásbecslést - az e §, valamint a 10/A. § rendelkezéseinek figyelembevételével -
 - a) a környezeti vizsgálati eljárásban kell lefolytatni, ha a terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló jogszabály hatálya alá tartozik;
 - b) a környezeti hatásvizsgálati, illetve az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban kell lefolytatni, ha a beruházás a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló jogszabály hatálya alá tartozik; vagy
 - c) az a)-b) pontok alá nem tartozó esetekben a természetvédelmi hatóság hatósági, illetve szakhatósági eljárásában vagy szakkérdés vizsgálata során kell lefolytatni.
- 10. § (7) bekezdése szerint: a terv akkor fogadható el, illetve a beruházás akkor engedélyezhető, ha a hatásbecslés alapján megállapítható, hogy az a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére, illetve a Natura 2000 területre kedvezőtlen hatással nem jár, továbbá - a 4. § (1) bekezdésre figyelemmel - nem ellentétes a jelölés céljaival.
- 10. § (8) bekezdése szerint: ha a terv, illetve a beruházás a hatásbecslés alapján a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatással jár, és a terv, illetve a beruházás megvalósítására egyéb ésszerű megoldás nincs, azonban a tervhez, illetve a beruházáshoz a 10/A. § (2)-(3) bekezdés szerinti közérdek fűződik, a terv elfogadható, illetve a beruházás engedélyezhető. A beruházást úgy kell megvalósítani, hogy az a lehető legkisebb kedvezőtlen hatással járjon.
- 10/A. § (2) bekezdése szerint: az (1) bekezdés³⁹ alkalmazása szempontjából kiemelt fontosságú közérdeknek minősül az emberi egészség és élet védelme, a köz biztonságának a fenntartása, valamint a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése.

³⁹ A jelentős hatással feltételezett terv vagy beruházás kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.

- 10/A. § (3) bekezdése szerint: a Natura 2000 területen előforduló kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusra vagy kiemelt közösségi jelentőségű fajra várhatóan jelentős hatással lévő olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amelyhez - a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül - egyéb kiemelt fontosságú közérdek fűződik, ki kell kérni az Európai Bizottság véleményét. Egyéb kiemelt fontosságú közérdeknek minősülhetnek különösen a 4. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, az ország társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló célok.

Külön érdemes kiemelni, hogy a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól* szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés szerinti gyepek (rét, legelő) hasznosítású területeket a 3. § (1) bekezdése értelmében legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.

Fentiek alapján összefoglalóan megállapítható, hogy azon Natura 2000 területek esetében, melyek **nem esnek egybe ökológiai hálózat magterületével, ökológiai folyosójával és erdők területével, illetve védett természeti területtel ott a naperómű létesítésére más szabályozás** (elvi létesítés kizárása helyett szakhatósági eljárás hatásbecslési eljáráshoz kötve) **érvényesül**. Ennek értelmében az ilyen területeken is fennáll annak a lehetősége, hogy az eróművek közül csak háztartási méretű kiserómű létesíthető, épületen elhelyezve, de nem zárható ki egyértelműen ennek ellenkezője. **Viszont a hatósági eljáráshoz kapcsolt döntés** a jelölő élőhelyek és fajok, azaz **a Natura 2000 területek kijelölését megalapozó értékek sérülését ki tudja zárni**.

Vizsgálataink alapján megállapítható, hogy csak néhány Natura 2000 területen és csak néhány foltban lehet számítani a szabályozás változás miatt naperómű létesítésének elvi lehetőségével. Ezek az alábbiak: Alapi kaszálórétek (~ 4 ha), Déli-Gerecse (~ 7 ha), Központi-Gerecse (~ 6 ha), Móri-árok (~ 8,5 ha), Sárrét (~ 12 ha), Velencei-hegység (~ 11 ha), ez összesen kevesebb, mint 50 ha kiterjedés. Az érintett területek nagy többsége gyepek hasznosítású jelenleg.

A keretben látható megállapítást a Natura 2000 területekre vonatkozóan (országos jelentőségű védett területekhez hasonlóan) elvégzett keresésünk is megerősíti. **Natura 2000 különleges természetmegőrzési területek** (fotókon lila felülettel kiemelve) közül egyedül Nyírmártonfalván találtunk közvetlen területi érintettséggel bíró naperóművet. Ez esetben is olyan területen történt létesítés, mely már régebben művelésből kivonásra került.

Nyírmártonfalva

Natura 2000 különleges madárvédelmi területen (fotókon rózsaszín felület) nem találtunk megvalósult naperőmű telepet saját keresésünk alapján.

Egy Natura hatásbecsléssel („Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció - A „kisnánai kőbánya területén tervezett napelempark megvalósítása” című projekthez, Bio-Aqua Pro Kft. 2021.) találkoztunk viszont, mely ilyen területen tervezett erőműpark megvalósítására vonatkozik. Ez esetben az igénybe venni kívánt terület egy korábbi kőbánya területe, így a tervezett létesítmény, mint tájrehabilitáció is felfogható. Megvalósulásáról nincs tudomásunk (a friss Google Earth fotókon nem látható.)

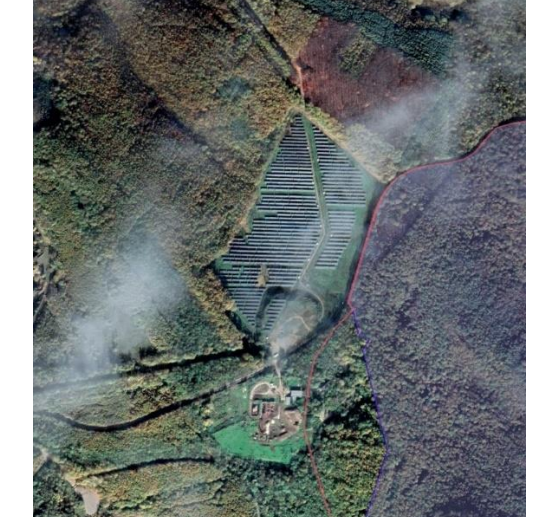

Az országban számos helyen van viszont Natura 2000 terület közvetlen szomszédjában megvalósult naperőmű park, ami a szegélyérintettség és az ebből adódó konfliktusok fontosságára hívja fel a

figyelmet. Azaz arra, hogy a Natura 2000 hatásbecslés nemcsak közvetlen, hanem közvetett hatások esetén is elvégzendő.

Néhány példa szomszédos kialakításra (az erőmű park gyakorlatilag határos a Natura 2000 területtel):

<p>Nagykanizsa</p> 	<p>Vízvár</p>
<p>Komló 1.</p> 	<p>Komló 2.</p>
<p>Kaba</p> 	<p>Létavértes</p>

C) Naperómű létesítés engedélyezési eljárásának természetvédelmi szempontjai

A 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 6. § (3) alapján a villamosenergia-ipari építésügyi engedélyezési eljárásokban a 4. számú melléklet 2. pontja szerinti szakkérdést az eljáró Hatóság vizsgálja. Itt a táblázat 3. sora szerint ha „az építmény, tevékenység külterületen, továbbá - egyedi tájérték, természeti terület, országos jelentőségű védett természeti terület, Natura 2000 terület vagy barlang védőövezete esetén - belterületen valósul meg, és a tevékenység megkezdéséhez környezetvédelmi engedély és egységes környezethasználati engedély nem szükséges” az eljáró hatóság a következő szakkérdést kötelezően vizsgálja: „Annak elbírálása kérdésében, hogy a tevékenység, az építmény **természet védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek**, valamint a tájvédelem jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e”. Eszerint a természetvédelmi szempontok ez építési engedélyezés során kötelezően vizsgálandók minden esetben.

Emellett kiemelő, hogy amennyiben valamely, a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben meghatározott tevékenység közé sorolható a tervezett létesítmény, azonban a küszöbértéket nem éri el, a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 4/A. § (1) alapján „A 4. számú melléklet 3. pont 3. sora szerinti esetben, ha az engedélyezési eljárás a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló **314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Khvr.) 3. számú mellékletében meghatározott olyan tevékenység megkezdését vagy folytatását szolgálja, amely a Khvr-ben meghatározott küszöbértéket nem éri el vagy a Khvr-ben a tevékenységre megállapított feltétel nem teljesül, a kérelemhez csatolni kell a környezeti hatások jelentőségének vizsgálatára szolgáló - a Khvr-ben meghatározott - **adatlapot**.” Ezt a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 13. sz. melléklete tartalmazza, melynek része az élővilágban bekövetkező változások vizsgálata.

D) Naperóművek az élővilágra vonatkozó főbb hatásai

Amennyiben egy naperómű park létesítés előkészítése során környezeti hatásvizsgálat végzése válik szükségessé, vagy annak amennyiben a tevékenység nem hatásvizsgálat-köteles, de szakkérdés vizsgálata válik szükségessé az alábbi hatótényezők, hatások átgondolása szükséges az élővilág, a természeti értékek védelme érdekében.

A naperómű park létesítés az élővilágra számottevően a területfoglalás, a növényzetirtás, kisebb mértékben az erómű léte és üzemelése során hat:

- A **területfoglalás** az élővilág szempontjából releváns hatótényező, mivel nem zárható ki egyértelműen termőterület és a növény-, illetve állatvilág sérülése. A területfoglalással járó talaj- és vegetációkárosító hatás alapvetően az elektromos kábelek fektetésekor merülhet fel, mivel a napelemek esetén csak pontszerű alapozás szükséges. A földalatti vezetékek nyomvonala a tervezés és előkészítés során a természetvédelmi érdekek figyelembevételével befolyásolható.
- A **területrendezés, növényzetirtás** az a tevékenység, mely során a területfoglalásnál említett élővilág sérülése megvalósul. E mellett feltételesen számolni kell a felszint érintő eróziós hatással is.
- A **naperóműpark léte** kapcsolódó, az élővilág szempontjából legjelentősebb hatótényező az **ökológiai fényszennyezés**. Ennek több típusa ismeretes, megkülönböztethetünk éjszakai és nappali fényszennyezést. A naperóművek esetében nappali fényszennyezésről beszélünk, a napelemtáblákról visszaverődő fény befolyásolja a repülő rovarok tájékozódását. A madarak tájékozódásának megzavarására vonatkozó megfigyelések, adatok nem állnak rendelkezésre, a madarak tájékozódását jelenlegi ismereteink szerint alapvetően az éjszakai fényszennyezés zavarja.

Ezzel szemben a vízi, vagy vízhez kötődő rovarok nappali vízkeresését erőteljesen befolyásolják a napelemről (és más ún. polárisan tükröző felületekről pl. ablaküveg) visszaverődő fények. Ennek oka, hogy e rovarok számára a víz nélkülözhetetlen közeg, a vízfelület felismerése tehát alapvető fontosságú. A víz megtalálásában a vízfelületről tükröződő vízszintesen poláros fény nyújt segítséget nekik. A vízszintesen poláros fényhez való vonzódás az ún. pozitív polarotaxis

több mint 300 vízi rovarfaj tájékozódási módja. Ide sorolhatók többek között a kétszárnyúak (Diptera), a tegzesek (Trichoptera), a poloskák (Heteroptera), a kérészek (Ephemeroptera), a szitakötők (Odonata), az álkérészek (Plecoptera), a bogarak (Coleoptera) rendjébe tartozók.

Ezek az ún. polarotaktikus fajok azok, amelyek ki vannak téve annak a veszélynek, hogy más, nem vízfelületeket is vízként érzékelnek, ha azokról vízszintesen poláros fény verődik vissza. Jellemzően ilyen felületek a napelemtáblák és a napkollektorok. Az ökológiai fényszennyezés szempontjából **ezeket a polarotaktikus fajokat tekintjük potenciális hatásviselőnek.**

Ezek a mesterséges fénypolarizátorok ökológiai csapdaként működnek polarotaktikus fajok számára, tekintve, hogy a rovarok ezeket a – számukra egyébként rendkívül kedvezőtlen – forró száraz felületeket választják élőhelyül, petézőhelyül a víz helyett. Ennek oka, hogy az ilyen felületekről érkező vízszintesen poláros fények erőteljesebb ingert jelentenek, mint a vízfelületekről érkező impulzusok. Ilyen formán a napelemek torz viselkedésmintát hívnak életre és ezzel a populációik hanyatlásához, pusztulásához is vezethetnek. A napelemek és napkollektorok tehát negatív szelekciós hatást fejthetnek ki ezen rovarcsoportok természetes élőhelyválasztására, ami gyors evolúciós változásokat okozhat az adott életközösségekben.

Amennyiben a napelem park közelében vízfelület van, úgy az annak környezetében élő, az környéken mozgó polarotaktikus rovarfajok, populációk számára a napelemtáblák felülete veszélyforrás lehet.

Megfelelő műszaki megoldásokkal a napelemek ökológiai csapdaként való működése minimalizálható. Ennek egy módja, hogy a vízszintesen polarizáló mesterséges felületeket vékony (1-2 mm) csíkokból álló, polarizálatlan fényt visszaverő rácsmintával látják el, amitől a felület elveszti a rovarokra kifejtett vonzását. Minél sűrűbb a fényt depolarizáló fehér rács, annál kevesebb rovar vonzanak az egyébként fényes és fekete felületrészek, mivel a rovarok nem találják elég nagy kiterjedésűnek a felosztott felületet. Az is megoldás, ha a napelemtáblák mikroszerkezetében fémhatárok választják el az elemi cellákat. Ezek összességében mattabb felületet adnak, ami megfelelően csökkenti a polárlátást.

A depolarizáló rácsok hatásmechanizmusa azon alapul, hogy a repülő vízi rovarok olyan felületeket keresnek, melyek kiterjedése a fajra jellemző küszöb értéknél nagyobb, ugyanis a túl kicsi víztestek hamar kiszáradhatnak, s így a bennük fejlődő lárvák elpusztulnak. A tükröző felület felosztása következményeként a rovarok nem találják elég nagy kiterjedésűnek a „víz” felületet, ezért nem veszik azt igénybe.

Léteznek olyan napelemcellák is, amelyek aktív felületét arra merőlegesen álló szén nanocsövek borítják. Ezek eredeti célja, hogy a rájuk eső fény a nanocsövek között sokszor ide-oda verődve végül elnyelődjön sok százalékkal megnövelve a teljesítményt. Ugyanakkor az ilyen, nanoszinten durva felületű napelemtáblák csak igen kevés, szinte teljesen polarizálatlan, diffúz fényt vernek vissza, miáltal nem okoznak poláros fényszennyezést sem. Ezért ezek egyúttal rovarbarát napelemtáblák.

Ilyen technológia hiányában olyan napelemek telepítését érdemes előnyben részesíteni, amelyek mikroszerkezetében fémhatárok választják el az elemi cellákat. Ezek összességében mattabb felületet adnak, ami megfelelően csökkenti a polárlátást.

A fentiek mellett említhető, hogy a legújabb kutatások szerint a napelemparkok – nagyobb méret esetén – lokálisan **hősziget hatást** okoznak (lásd: **5.1.8. fejezet**), melynek a környező élővilágra szintén lehetnek kedvezőtlen hatásai a lokális felmelegedés révén. E hatás jellege és mértéke azonban csak a pontos helyszín és a területen megjelenő fajok ismeretében becsülhető, mert pl. függ a felmelegedés mértékétől, az érintett fajok alkalmazkodóképességétől, tehát egyedi vizsgálatot igényel.

A napelemparkok területfoglalására **pozitív példaként** említhető, ha azok nem zöldmezős beruházásként (pl. szántó- vagy gyepterületen) épülnek meg, hanem barnamezős beruházásként, pl. bányaterület tereprendezett meddőhányóin (pl. visontai és bükkábrányi bányák területe), illetve ipari üzemek telephelyén (pl. százhalombattai hőerőmű). Németországban pedig kísérleteket folytatnak a napenergia és mezőgazdasági termelés kombinálásával: 5 m-es konzolok tetejére telepített napelemek alatt

kísérletképpen búzát, burgonyát, lóherét és zellert ültettek. Az eredmények alapján pl. a burgonyából 103 % termett ott, ahol volt fölötte napelem, mint ahol nem, ugyanis a forráságot kevésbé kedvelő burgonyának még jót is tett, hogy a nap egy részében árnyék fedte, egyúttal az öntözővizet jobban hasznosította.

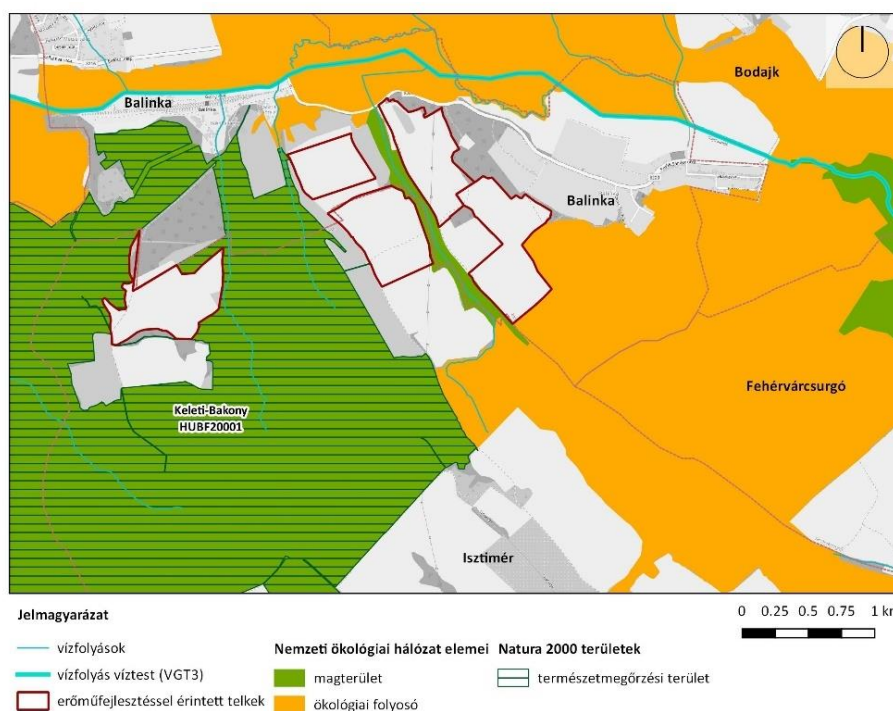
A napelemparkok felhagyásának élővilágra gyakorolt hatásait tekintve két fő hatótényező befolyásolja: az egyik maga a felhagyás (leszerelés) tevékenysége, a másik pedig, hogy a naperőmű helyén milyen más területhasználati funkció kialakítása történik meg. A leszerelés tevékenysége hasonló az építéshez (főként átmeneti zavarás jelentkezik), kiegészítve azzal, hogy a felhagyás után hátramaradó rombolt felszínen – a környező területek növényzetétől függően – megjelenhetnek az inváziós növényfajok, amennyiben nem történik meg a gyors rehabilitáció (tereprendezés, növénytelepítés). A felhagyás hatásai nagyban múlnak azon is, hogy a naperőmű parkok területének majdnani tulajdonosa milyen további hasznosítási célt ad a területnek. A felhagyás után a mezőgazdasági művelésbe történő újrahásznosítás (szántó, gyepek) megfelelő lehet, hiszen a napenergia előállítás során talajterheléssel nem kell számolni. Amennyiben a terület nem mezőgazdasági terület volt korábban, hanem pl. barnamezős beruházásként valósult meg bányaterületen, meddőn, zagyatározón stb., akkor a napelemek leszerelése után új funkció megtervezése szükséges, és ettől függ az élővilágra gyakorolt környezeti hatás.

5.1.4.2. Új vagy módosuló szerkezeti elemek következményei az élővilág, ökoszisztémák szempontjából

A) Balinka-Isztimér új naperőművek

A megyei terven Balinka – Isztimér térségében új naperőművek kerültek kijelölésre. A kijelölt területek országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területet, Natura 2000 területet, vagy más jogszabályban meghatározott védett természeti területet nem érintenek. A telepítési helyszínek kívül esnek az országos ökológiai hálózat elemein is. Ugyanakkor, ahogy azt az alábbi ábra mutatja a napelemek telepítésére kijelölt területek (az ábrán piros kontúrvonallal) közül a nyugati folt a Keleti-Bakony (HUBF20001) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe ékelődik, míg a másik négy kijelölt mozaik szomszédos az országos ökológiai hálózat magterületével, illetve ökológiai folyosó elemével. Ez azt jelenti, hogy a védett területet és az ökológiai hálózat elemeket a tervezett fejlesztés közvetlenül nem érinti, csak közvetetten vagy a kapcsolódó létesítmények miatt lehetnek hatással ezekre.

5-3. ábra A tervezett új naperőmű telepek és a védett területek, illetve ökológiai hálózat elemek

Az igénybevenni kívánt területek mindegyike jelenleg szántó hasznosítású, ahogy ezt az alábbi fotók mutatják. A közvetett érintettség - szükség esetén – ez engedélyezés során elsősorban a nyugati mozaikra vonatkozóan Natura 2000 hatásbecslés részeként vizsgálandó.

A keleti ↑ és a középső ↓ mozaik jellemző képe 2023. tavaszán⁴⁰

A megyei terv rész módosítása e mellett néhány helyen korábban már jelölt mellékút nyomvonalának módosítását is tartalmazza. A következőkben ezekről csak röviden szólunk, mivel ezen módosulások következményeit az engedélyezési eljárások (előzetes vizsgálat, környezeti hatásvizsgálat, útépitési engedélyezés) során egyedi vizsgálatok részeként kell előrejelezni.

B) Balinka-Isztimér közötti mellékút nyomvonalának változása

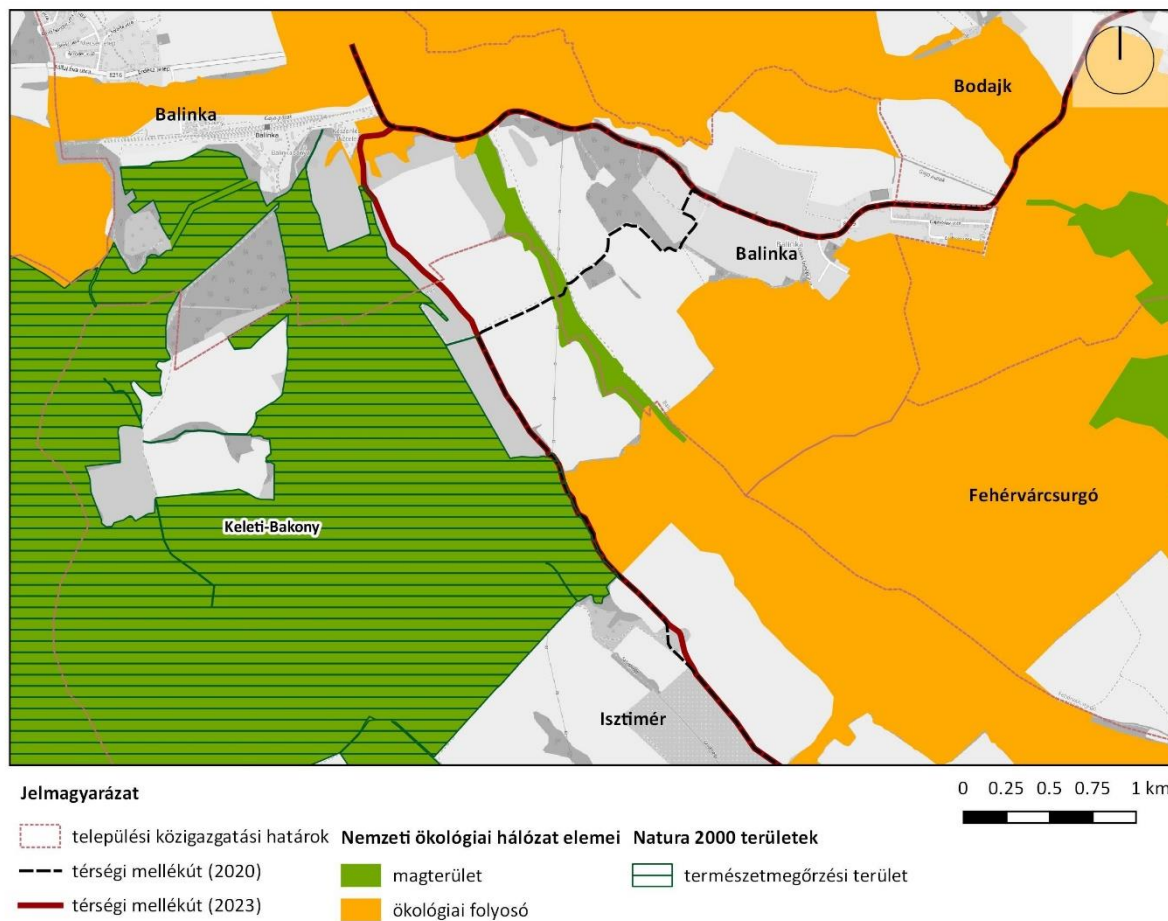
Ez a Balinka-Isztimér közötti mellékút. A korábbi nyomvonal meglévő földúton került kijelölésre, Balinka településtől indult volna délnyugatra és a nyomvonal nagyobb részén szántóföldön haladt volna Isztimér felé. A Balinkától délnyugatra haladó szakasz középső részén, egy rövid szakaszon (kb. 150 m hosszon) Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületet keresztezett. (Országos jelentőségű védett természeti terület, Natura 2000 terület nem érintett.)

A jelenlegi nyomvonal Balinka Mecsértelep településrész játszótere környezetéből indulna délre a Gajapatak mellékvízfolyása mellett. A játszótér környezetében a Nemzeti Ökológiai Hálózat folyosó elemét érinti, majd közvetlen a Keleti-Bakony (HUBF20001) különleges természetmegőrzési Natura 2000 terület mellé fordul és a mellett halad mintegy 100 m hosszon. (Megjegyezzük később Isztimér előtt egy hosszabb szakaszon is közvetlen a Natura 2000 terület határán halad, ez azonban már korábban is így került jelölésre.) Az igen kiterjedt területű (22650,16 ha) Natura 2000 terület 18 jelölő élőhely és 33 jelölő faj megőrzésének érdekében került kijelölésre. Az új nyomvonal engedélyezési eljárása keretében a Natura 2000 területet érő közvetett hatások vizsgálata is szükséges.

Az út végig meglévő földút telekhatárai között halad, így – a szükséges mértékű – kiszélesítéssel várhatóan minimális területfoglalást igényel az ökológiai folyosót érintő szakaszon. (A korábbi és a jelen MTrT-ben jelölt nyomvonalat és azok természetvédelmi érintettségét az **5-4. ábra** mutatja.)

⁴⁰ A nyugati mozaik a bánya mögötti területen nem volt megközelíthető.

5-4. ábra Balinka-Isztimér közötti mellékút nyomvonalának környezete – természetvédelmi érintettség

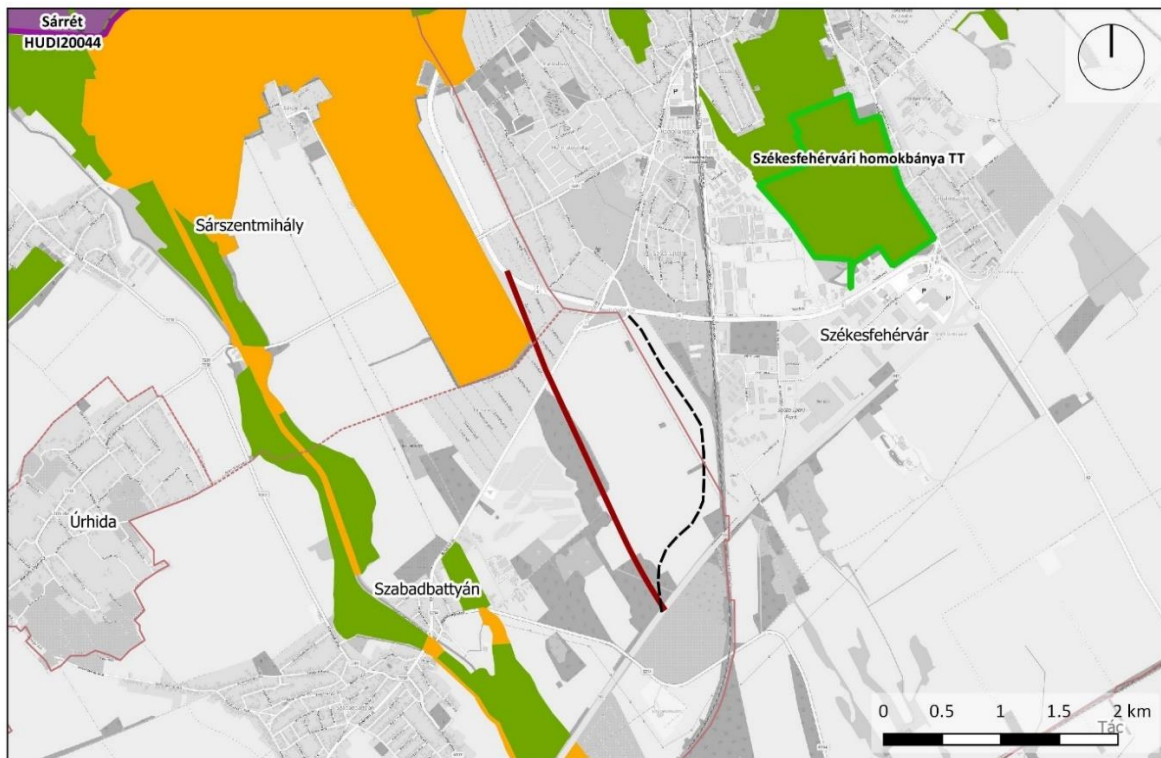

C) Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) tervezett térségi szerepű összekötő út nyomvonalának változása

Az 5.5. ábrán látható, hogy a módosult nyomvonal sem országos módosulása következtében sem országos jelentőségű védett természeti terület, sem Natura 2000 terület nem érintett sem közvetlen, sem közvetett módon. A módosult szakasz északi végén megközelíti, de nem érinti a Nemzeti Ökológiai Hálózat itt található ökológiai folyosó elemét. Itt tehát közvetlen érintettséggel nem kell számolni, a közvetett érintettséget viszont egyedi vizsgálat során szükségesnek tartjuk értékelni.

A nyomvonal módosulását azonban élővilág-védelmi szempontból ez esetben kedvezőtlennek ítélnénk, mivel az új nyomvonal közel 1,5 km hosszon természetközeli élőhelyet (erdőt, erdős területet) keresztez. Ez az északi folt esetében egyértelműen elkerülhetőnek látszik, a délebbi részen is átgondolható, a nyomvonal kismértékű módosítása esetén. Ezt a továbbtervezési fázisban szükségesnek tartjuk vizsgálni.

5-5. ábra Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) tervezett térségi szerepű összekötő út nyomvonalának környezete – természetvédelmi érintettség

Jelmagyarázat

települési közigazgatási határok	Nemzeti ökológiai hálózat elemei magterület	Országos jelentőségű védett természeti területek, értékek	Natura 2000 területek természetmegőrzési terület
tervezett térségi út (2020)	ökológiai folyosó	tájvédelmi körzet	
tervezett térségi út (2023)		természetvédelmi terület	

D) Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút nyomvonalának módosítása

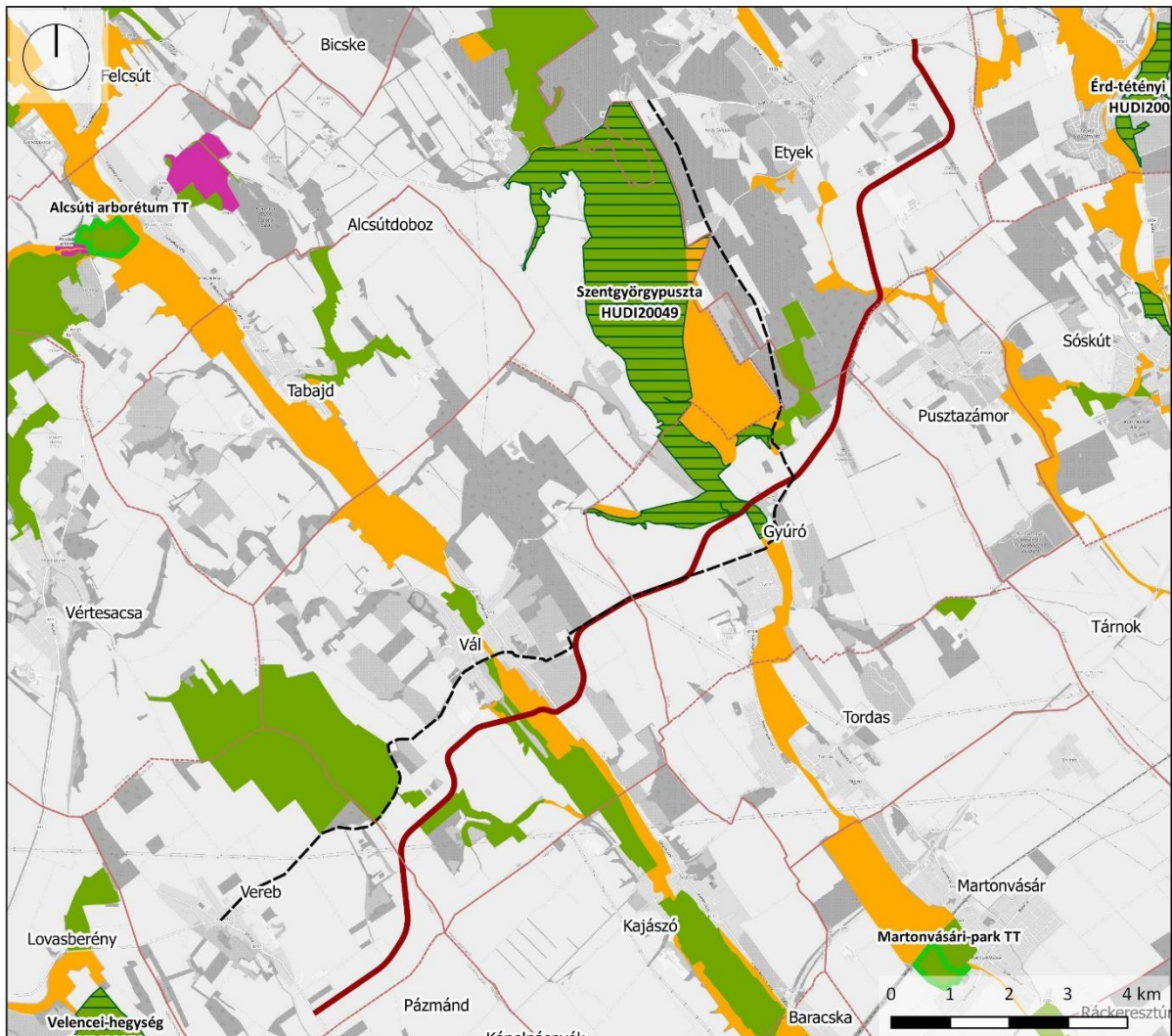
A Vereb-Vál-Gyúró-Etyek mellékút tervezett korábbi és új nyomvonalát az 5-6. ábra mutatja. Az ábrát áttekintve egyértelmű, hogy az új nyomvonal élővilágvédelmi, természetvédelmi szempontból a korábbinál kedvezőtlenebb, hiszen több helyen érint természetes, természetyszerű élőhelyfoltokat és nem csak a Nemzeti Ökológiai Hálózat egyes elemeit, hanem egy szakaszon a Szentgyörgypusztá (HUDI20049) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet is. A fenntartási terv⁴¹ szerint az út közvetlen módon csak rontott gyepeket, illetve szántót érint, ennek ellenére a környezeti hatásvizsgálati eljárás során Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt szükséges készíteni, és abban igazolni, hogy az út létesítése és forgalma miatt bekövetkező közvetlen és közvetett hatások nem okozzák a jelölő élőhelyek és jelölő fajok számottevő állománycsökkenését és nem akadályozzák a fenntartási célok elérését. Ugyancsak vizsgálni kell az ökológiai hálózat elemeinek érintettségét és az ezekre gyakorolt hatásokat is.

A továbbtervezési folyamatban⁴² itt is javasolható (pl. a Natura 2000 területet érintő szakaszon) mérlegelni, hogy a korábbi nyomvonalon történő nyomvonalvezetés nem lehet-e kedvezőbb.

⁴¹ <https://docplayer.hu/154450371-A-hudi20049-szentgyorgypusztá-kiemelt-jelentosegu-termeszetmegorzesi-terulet-fenntartasi-terve.html>

⁴² Jelen SKV készítése során derült ki, hogy az érintett útszakasz már építési engedéllyel rendelkezik, így a környezetvédelmi engedélyeztetés is megtörtént. A nyomvonal módosítására a helyi lakosok kérése alapján került sor az úttervezési folyamat során.

5-6. ábra Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút nyomvonalának környezete – természetvédelmi érintettség

Jelmagyarázat

települési közigazgatási határok	Nemzeti ökológiai hálózat elemei	Országos jelentőségű védett természeti területek, értékek	Natura 2000 területek
térségi mellékút (2023)	magterület	természetvédelmi terület	természetmegőrzési terület
térségi mellékút (2020)	ökológiai folyosó	ex lege védett földvár	
	pufferterület		

5.1.5. Épített környezet – ennek részeként a települési környezet, kulturális örökség – műemlékek, régészeti értékek

A naperóművek épített környezetre gyakorolt hatása általánosságban a helyszín kiválasztásától, szükséges beavatkozások (pl. tereprendezés) mértékétől függ. A helyszín kiválasztásakor nemcsak a napelemparkok területigényét, hanem a szükséges műszaki infrastruktúra hálózatokat is figyelembe kell venni. Ezért a nagyobb naperóművek elhelyezése sokszor településszegélyek közelében vagy olyan területen történik, ahol kiépíthető, vagy már eleve rendelkezésre áll a megfelelő műszaki infrastruktúra (megközelítő utak, elektromos hálózat elemei), melyek kialakítása szintén hatással van az épített környezet elemeire.

A naperóművek létesítésével járó hatások közül az épített környezetet és a műemlékeket, valamint a régészeti értékeket a területfoglalás, a területrendezés és a naperóműpark léte hatótényezők befolyásolják. A naperóművek jelentős többsége általában a települések belterületéhez közel, ritkábban azon belül kerülnek kialakításra. Mivel az épített környezetet leginkább meghatározó elemek, a műemléki és régészeti értékek jelentős hányada koncentrálnak a belterületeken belül vagy azok közelében, így az ez esetben számolni kell ezen értékeket is befolyásoló hatásra.

A telepítés során szükséges tereprendezés sík területen jellemzően minimális, dombvidéki vagy hegylábi területen pedig nagyobb beavatkozással járhat. Földmunkával a tartószerkezetek alapozása, valamint a létesítendő kábelárkok kialakítása jár. Ennek során merülhet fel műemléki vagy régészeti érték érintettsége. Amennyiben az építési tevékenység, földmunka elvégzése válik szükségessé nyilvántartott régészeti lelőhelyeken, úgy az adott ingatlanon való munkavégzés során 30 cm mélységet elérő, illetve azt meghaladó földmunka esetén régészeti lelőhely érintettségének a kockázata áll fenn. Ennek értelmében a kivitelezés kizárólag a vonatkozó országos érvényű jogszabályok betartása mellett végezhető. „A kulturális örökség védelméről” szóló 2001. évi LXIV. törvény 7 § 4a. pontja szerint földmunkának minősül a földfelszíntől számított 30 centimétert meghaladó, kézi vagy gépi erővel végzett beavatkozás, beleértve a tereprendezést, depó, feltöltés, töltés kialakítását. A földmunkával járó beavatkozásoknál pedig vagy előzetes régészeti dokumentációt kell készíttetni, vagy régészeti lelet előkerülése esetén a megtalálót bejelentési kötelezettség terheli. Ez esetben a területileg illetékes múzeum régészeti mentőfeltárást végez.

A naperómű parkok léte megváltoztathatja az épített környezetet, a műemlékeket és környezetüket meghatározó vizuális megjelenést és látványkapcsolatot. A **382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet** 6. § (3) alapján a villamosenergia-ipari építésügyi engedélyezési eljárásokban a 4. számú melléklet 2. pontja szerinti szakkérdést az eljáró Hatóság vizsgálja. Itt a táblázat 4. sora szerint, amennyiben a tervezett létesítmény „a kulturális örökségvédelmi hatósági nyilvántartásban szereplő nyilvántartott vagy védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen, régészeti védőövezet területén, műemléki területen megvalósuló vagy műemléket vagy műemlék telkét érintő építmény engedélyezésére irányuló eljárás”, az eljáró hatóság a következő szakkérdést kötelezően vizsgálja: „annak elbírálása kérdésében, hogy az építmény vagy tevékenység a kulturális örökség védelme jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e”. Eszerint a régészeti lelőhelyek, műemlékek védelme az építési engedélyezési eljárás során is biztosított (tehát az országos hatályú jogszabályok általános előírásai mellett az egyedi vizsgálatok során is).

Mindezekon felül a *villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról* szóló **382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet** 8. § (1) bekezdése értelmében az építési engedély megkérése előtt a kérelmező a villamosenergia-ipari építmény műszaki megvalósíthatóságának, továbbá műemléki, régészeti, településképi követelmények előzetes tisztázása céljából a Hatóságtól elvi építési engedélyt kérhet. A villamosenergia-ipari építésügyi engedélyezési eljárásokban a Korm. rendelet 6. § (3) bekezdése értelmében a nyilvántartott vagy védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen, régészeti védőövezet területén, műemléki területen megvalósuló építmény engedélyezésére irányuló eljárásban szakkérdésként (Korm. rend. 4. számú melléklet 4. pontja szerint) vizsgálandó, hogy a tervezett tevékenység (vagy építmény) a kulturális örökség védelme jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e.

Fontos még kiemelni, hogy a *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről* szóló **2018. évi CXXXIX. törvény** 31. § (2) bekezdésének c) pontja értelmében az eróműveket a kulturális és

természeti örökség értékeinek sérelme nélkül, területi egységüket megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve és a világörökségi kezelési tervnek megfelelően kell elhelyezni.

Naperőmű létesítése során az épített környezet, kulturális örökség, műemléki és régészeti értékek állapotának megőrzése a fenti gyakorlatok és jogszabályi keretek által biztosított országos és megyei szinten egyaránt. A törlésre tervezett övezettel átfedésbe eső épített környezet, kulturális örökség, műemléki és régészeti érték közvetett módon, de mentesült a naperőmű létesítéséből várható hatásoktól. A tervezett övezet törlés következtében ez a közvetett módon kialakult állapot megszűnik, de a meglévő gyakorlati és jogszabályi keretek alkalmazásának lehetőségét nem befolyásolja, így a hatályos jogszabályok előírásainak betartásával, egyedi vizsgálatok alapján biztosítható ezen értékek védelme.

A helyi jelentőségű védett építmények, helyi értékvédelmi területek, településkép-védelmi szempontból kiemelt, értékes területek és egyéb, helyi szempontból értéket képviselő épített elemek védelme elsősorban a napelempark helyszínének megfelelő kijelölésével biztosítható. Ez települési léptékben vizsgálható, így a településrendezési terv (helyi építési szabályzat) és a településképi rendelet figyelembevételével kijelölt napelempark helyszínek összhangban kell, hogy legyenek a hatályos településrendezési tervvel vagy szükséges módosítás esetén a meglévő, védelmek és korlátozások betartásával helyezhetők el. Ez minden esetben egyedi vizsgálatot igényel, mely az építési engedélyeztetés során vagy – amennyiben szükséges – a településrendezési terv módosítása során valósítható meg. A napelemparkok épített környezetre gyakorolt hatásai közül emellett kiemelendők a **településképre, tájképre gyakorolt hatások**, melyeket részletesen az **5.1.6. fejezet** tárgyal.

Településrendezési szempontból kiemelendő, hogy a naperőművek ún. sajátos építményfajtaának számítanak az építési törvény alapján. Az OTÉK (253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről) az építmények elhelyezésére vonatkozó általános szabályok között említi, hogy a 32. § (1) 5. pontja alapján „*megújuló energiaforrás műtárgya - kivéve szélerőmű, szélerőmű park - amely használata során az építési övezetben, övezetben az alaprendeltetésnek megfelelő használatot nem korlátozza vagy attól nem igényel védelmet*”. Ez azt jelenti, hogy valamennyi építési övezetben, illetve övezetben – ha a helyi építési szabályzat, szabályozási terv másként nem rendelkezik – elhelyezhető a megújuló energiaforrás műtárgya, amennyiben nem korlátozza a használatot vagy attól védelmet nem igényel. Az elhelyezést tehát elsősorban a településrendezési terv és a helyi rendeletek (különösen településképi rendelet) tudja orientálni. Emellett megjegyzendő, hogy általánosságban a településrendezési tervben a napelemparkok jellemzően egyedi területfelhasználási egységbe kerülnek (beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges terület építési övezetébe / övezetébe), melyekre vonatkozóan egyedi szabályok állapíthatók meg a helyi építési szabályzatban, így biztosítható az épített környezet általános védelme.

A nyomvonal-módosítással érintett utak esetén az épített környezet szempontjából a várható jelentősebb konfliktusok, változások kerülnek röviden bemutatásra:

- A Balinka-Isztimér között tervezett térségi jelentőségű mellékút nyomvonalának módosítása az épített örökség szempontjából térségi szinten nem jelent a korábbiakhoz képest változást, hatása semlegesnek tekinthető, ugyanis sem a jelenleg hatályos, sem a módosított nyomvonal nem érint régészeti lelőhelyet, műemléket, világörökségi vagy világörökség várományos helyszínt.
- A Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) tervezett térségi szerepű összekötő út nyomvonalának változása szintén nem jelent változást az épített környezet szempontjából térségi szinten, ugyanis sem a jelenleg hatályos, sem a módosított nyomvonal nem érint régészeti lelőhelyet, műemléket, világörökségi vagy világörökség várományos helyszínt.
- A Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút nyomvonalának módosítása műemlékvédelmi szempontból kedvezőbb, ugyanis az új nyomvonaltól távolabb található műemlékek, míg a jelenleg hatályos nyomvonal mentén közvetlenül több műemlék is elhelyezkedik. A régészeti lelőhelyek szempontjából térségi szinten nincs változás, ugyanis az elérhető adatok alapján mindkét nyomvonal egy-egy nyilvántartott régészeti lelőhelyet érint (de nem ugyanazon lelőhelyet). Világörökségi vagy világörökség várományos helyszínt sem a hatályos, sem a módosult nyomvonal nem érint.

5.1.6. Táj- és területhasználatok, tájképvédelem

A naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet törlésével mintegy 50.000 ha-nyi területen szűnik meg a naperómű építések korlátozása (és kb. 167.000 ha-on marad meg a korlátozás, melyet az OTRT előírásai biztosítanak, lásd: **2.7. fejezet**). Így jelen SKV-ban tájvédelmi szempontból elsődleges kérdés, hogy mely területek esnek ki a korlátozás alól, e területeken milyen jelentősebb táji értékek találhatóak – melyek esetén naperómű park létesítésekor esetleges konfliktusok merülhetnek fel – és röviden bemutatjuk a lehetséges konfliktusok jellegét (főbb hatótényezőket egy naperómű létesítésekor). Továbbá vizsgáljuk azt, hogy az OTRT és a megyei területrendezési terv mellett milyen más szabályozások (pl. településrendezés, létesítmény szintű engedélyezési eljárások) érvényesíthetik a tájvédelmi szempontokat a naperóművek létesítése során.

Az **5. fejezet** elején összefoglalásra kerültek a **naperóművek létesítésének főbb környezeti hatótényezői**, melyet jelen SKV vizsgált elsősorban. Ezek közül tájvédelmi szempontból elsősorban a létesítmény **területfoglalása** (beleértve az esetleges növényzetirtást) és a **látványa** jelent főbb hatótényezőt, így ezeket vizsgáljuk. Emellett jelen alfejezetben is részletesen vizsgáljuk a változó műszaki infrastruktúra elemek lehetséges főbb konfliktusait tájvédelmi szempontból.

5.1.6.1. Naperóművek területfoglalásának hatásai

Az említett hatótényezőkből elsőként a **területfoglalással** kapcsolatos összefüggéseket vizsgáljuk. A REKK (2019)⁴³ alapján a hazai napelemparkok fajlagos területigénye átlagosan 2,4 hektár megawattónként. Ebbe beletartoznak a napelemek felállításához szükséges területigény mellett a szervízutak, alállomások és szolgáltató épületek által használt földterület. Így a napelemparkok területe nagyjából 1 ha-tól (Fejér megyében lásd pl. Csókakő területén) akár a több 100 ha-ig terjedhet (Magyarországon a legnagyobb napelempark Kaposvár területén található, ami kb. 220 ha). A megyei területrendezési terv módosítását követően **naperómű építéssel nem korlátozott területek** (tehát melyek nem tartoznak az erdőterületekhez, az országos ökológiai hálózat magterületéhez vagy ökológiai folyosójához, illetve kiváló termőhelyi adottságú szántóterületekhez) a **Corine Land Cover 2018. adatbázis alapján** a következő **felszínborítással** jellemezhetők (lásd: **5-4. táblázat**):

- **Nagy részük** (kb. 77%) **szántóterület**, mely főként a megye északi és középső részeit érinti.
- A **szőlőterületek** aránya is viszonylag jelentős (kb. 2250 ha), melyek **jelentős része érinti a megye történelmi borvidékeit**: az Etyek-Budai borvidéket⁴⁴, a Móri borvidéket⁴⁵, valamint a Tolnai borvidéket⁴⁶. Nagyobb kiterjedésű szőlőterületek – melyek kikerülnek a korlátozás alól – elsősorban a következő településeket érintik (melyek közül félkövérrrel kerültek kiemelésre a borvidéki települések): **Mór, Csókakő, Csákberény, Bakonycsérnye, Etyek, Vál, Pázmánd, Pákozdi, Pátka, Seregélyes, Lajoskomárom**. Az egyéb gyümölcsösökkel, bogyósokkal együtt összesen kb. 2700 ha-on érintettek gyümölcsstermő területek.
- A **rét, legelő** a szőlőterületekhez hasonló arányban (kb. 2300 ha, illetve a természetes gyepekkel együtt kb. 2600 ha) érintettek a megengedőbb szabályozással. Ezek nagyrészt a Móri-árok, Keleti-Bakony, Vértes és Gerecse peremvidékein, valamint a Sárvíz-völgye szegélyterületein helyezkednek el.
- A **komplex művelési szerkezet és az elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel** felszínborítás kategóriák összesen kb. 4000 ha-nyi területen kerülnek ki a korlátozások alól, melyek elsősorban a Móri-árok, Keleti-Bakony és a Vértes peremvidékein, Etyeki-dombságon, Lovasberényi-háton helyezkednek el.
- Az erdőterületek övezete továbbra is tiltja naperóművek létesítését erdőterületen, a területi kategóriák eltérései miatt a CLC 2018 alapján kb. 860 ha-nyi **lomblevelű erdő** (és kb. 350 ha-nyi egyéb erdő és erdőszülő terület) esik ki a korlátozások alól. Azonban tekintve, hogy az

⁴³ REKK (2019): A hazai nagykereskedelmi villamosenergia-piac modellezése és ellátásbiztonsági elemzése 2030-ig különböző erőművi forgatókönyvek mellett. Az ITM megbízásából készült tanulmány. Kutatásvezető: Mezősi A.

⁴⁴ <https://www.boraszportal.hu/magyarorszag-borvidekei/etyek-budai-borvidek-2>

⁴⁵ <https://www.boraszportal.hu/magyarorszag-borvidekei/mori-borvidek-3>

⁴⁶ <https://www.boraszportal.hu/magyarorszag-borvidekei/tolnai-borvidek-13>

üzemtervezett erdőterületek lehatárolása a Corine adatbázisnál jóval pontosabb, ezeket az OTRT tartalmazza és kizárja e területeken naperómű létesítését, így az erdőterületek nem tekinthetők veszélyeztetettnek e szempontból és a továbbiakban nem vizsgáljuk részletesebben.

5-4. táblázat A megyei terv módosítását követően a naperómű építéssel továbbiakban nem korlátozott területek felszínborítása*

Felszínborítás kódja és neve (CLC 2018)	Terület (ha)	%-os arány
1.1.2 Nem összefüggő településszerkezet	130	0,3
1.2.1 Ipari vagy kereskedelmi területek	51	0,1
1.2.2 Út - és vasúthálózat és csatlakozó területek	129	0,3
1.2.4 Repülőterek	16	0,0
1.3.1 Nyersanyag kitermelés	65	0,1
1.3.2 Lerakóhelyek, meddőhányók	21	0,0
1.4.1 Városi zöldterületek	1	0,0
1.4.2 Sport-, szabadidő- és üdülőterületek	84	0,2
2.1.1 Nem öntözött szántóföldek	37719	77,1
2.2.1 Szőlők	2252	4,6
2.2.2 Gyümölcsösök, bogyósok	436	0,9
2.3.1 Rét, legelő	2363	4,8
2.4.2 Komplex művelési szerkezet	2999	6,1
2.4.3 Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel	1040	2,1
3.1.1 Lomblevelű erdők	860	1,8
3.1.2 Tülevelű erdők	13	0,0
3.1.3 Vegyes erdők	71	0,1
3.2.1 Természetes gyepek, természetközeli rétek	290	0,6
3.2.4 Átmeneti erdős-cserjés területek	277	0,6
4.1.1 Szárazföldi mocsarak	73	0,1
4.1.2 Tőzeglápok	4	0,0
5.1.2 Állóvizek	51	0,1
Összesen	48946	100

* A táblázatban **félkövér betűtípussal** kiemeltük az 1% területarány fölötti területeket, a továbbiakban ezekkel foglalkozunk.

Forrás: Corine Land Cover adatbázis (2018) alapján saját számítás

A naperómű építéssel továbbiakban nem korlátozott területek (tehát melyek kiesnek a korlátozás alól a tervezett megyei terv módosításai miatt) összesen kb. 2400 ha-on fednek át a **jó termőhelyi adottságú szántóterületek** országos övezetével (ez kb. a megyében lehatárolt jó termőhelyi adottságú szántóterületek 4%-a). Ezen területekből kb. 2360 ha a CLC 2018 alapján is ténylegesen szántóterület (kb. 98%), míg kb. 40 ha „rét, legelő” és „komplex művelési szerkezet” felszínborítás kategóriákba esik (kb. 2%). Ez azt is jelenti, hogy a **naperómű építés szempontjából megszűnő korlátozással érintett szántóterületek** (kb. 38.000 ha) **viszonylag kis aránya** (kb. 6%-a) minősül **jó termőhelyi adottságú szántóterületnek**, azaz e területek jellemzően a mezőgazdasági potenciál szempontjából kevésbé értékes területekhez tartoznak, mely tájvédelmi szempontból kedvező. Fontos lenne, ha a jó termőhelyi adottságú szántóterületeken sem épülne naperómű, így jelen SKV javaslatot fogalmaz meg ezzel kapcsolatban (lásd: **7. fejezet**).

A szőlőterületeket, gyümölcsösöket tekintve fontos kiemelni – ahogy a fentiek szerint is részben megtörtént – hogy a **naperómű építéssel korlátozott területek közül kikerült jelentősebb szőlőterületek borvidéki településeket érintenek** (a legjelentősebb kiterjedésű példákat az **5-7. ábrák** mutatják). A komplex művelési szerkezet és az elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel felszínborítás kategóriák jelölhetnek kertés, zártkertes területeket, felhagyott szőlőket, mozaikos mezőgazdasági területeket (pl. gyeperdő-gyümölcsös mozaikok). Ezek tehát részben átfedésben állnak a megyei tervben is értéként kiemelt **hagyományos kertgazdálkodás területeivel** (pl. az **5-8. ábrák** mutatnak ilyen helyszíneket is Mór és Etyek környékén egyaránt).

A Lechner Kft-től adatszolgáltatásként megkapott **MEPAR szerinti szőlő- és gyümölcstetvények** fedvényét tekintve Fejér megyében összesen 7400 ha szőlő- és gyümölcsterület található. Ezek átfedése a tájképvédelmi övezettel kb. 37%-os, tehát a 2730 ha szőlő- és gyümölcstetvény tájképvédelmi övezeten található. A **naperómű korlátozás alól kikerült szőlő- és gyümölcstetvények aránya** is hasonló, kb. **2740 ha** (a szőlő- és gyümölcstetvények **37%-a**), mely nagyrészt a tájképvédelmi övezettel áll összefüggésben. (Tehát azon szőlő és gyümölcsös területek kerültek ki a naperómű építéssel érintett korlátozások alól, amelyek a tájképvédelmi övezet része is egyben.) Már a Corine Land Cover térkép alapján is érzékelhető volt, hogy a legnagyobb kiterjedésű szőlő- és gyümölcsterületek Mór és Etyek környékén találhatók, melyek példáján a MEPAR fedvényt és a korlátozás alól kikerült területeket az **5-5. ábrák** mutatják be.

A hatályos megyei területrendezési terv meghatároz **ún. borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetet**, melynek fő célja az alátámasztó munkarész⁴⁷ alapján a „szőlő-, és borgazdálkodás, valamint a gyümölcs-, és zöldségtermesztés innovatív fejlesztésének támogatása”, ugyanis a megyében jelentős hagyományai vannak a szőlő- és borgazdálkodásnak, valamint a kisüzemi kertgazdálkodásnak. Az övezet lehatárolása közigazgatási határossal történt, mely tartalmazza a három borvidék településeit (összesen 27 település), illetve további 20 olyan települést, ahol ma is élő hagyományú kertgazdálkodás folyik (volt zártkertek) és jellemzően szőlőkataszter szerinti I. minőségű területekkel is rendelkeznek.

Az alátámasztó munkarész hangsúlyozza, hogy *„javasolt az övezetben olyan szabályokat érvényesíteni, amelyek ösztönzik a szőlő- és borgazdálkodás és egyéb kertészeti hasznosítás, művelési ágak fenntartását a borvidékeken és a szőlőkataszterbe tartozó területeken, illetve a hagyományosan kialakult volt zártkerti területeken is. Meg kell akadályozni a területek kvázi üdülőterületekké válását és indokolatlan lakóterületi bevonását is. A több évszázados múltra visszatekintő hagyományos szőlőhegyek sok helyen jelentős tájképi és településképi értékkel is bírnak.”* E területek többnyire a tájképvédelmi területek övezetébe tartoznak – a tájképvédelmi szempontú elemzést részletesen lásd később – így bizonyos korlátozó szabályozások érvényesek rájuk, azonban lévén, hogy egyedi megyei övezetként is hangsúlyozásra kerültek, **javasolt az egyedi megyei övezetre vonatkozó ajánlások⁴⁸ kiegészítése oly módon, hogy a napelemparkok helyszínekijelölése lehetőség szerint ne érintessen szőlőket, gyümölcsösöket vagy kerteket** (lásd: **7. fejezet**).

Magyarországon naperóművek jellemzően barnamezős területeken, kevésbé jó termőhelyi adottságú szántóterületeken, illetve gyepterületeken épültek. Azonban a következő néhány példa is mutatja, hogy – nem Fejér megyében, máshol – esetenként előfordult (illetve részben tervezett) kertek, gyümölcsösök igénybevétele is, mely tájképvédelmi szempontból kedvezőtlen folyamatként értékelhető (különösen történelmi borvidékeken, lásd pl. Balatonudvari, mely a Balatonfüred-Csopaki borvidék része). Emiatt is lenne különösen fontos, ha a **7. fejezetben** megfogalmazott ajánlások tudnának a településrendezési tervekben érvényesülni.

Komló – kertek helyén épült naperómű (Google Earth kivágat)

⁴⁷ https://www.fejer.hu/_user/browser/File/Ter%C3%BCletrendez%C3%A9s/2020_m%C3%A1rcius%C3%B31%20hat%C3%A1lyos%20FMTrT/Fej%C3%A9r%20MTrT%20A1%C3%A1t%C3%A1maszt%C3%B3munkar%C3%A9sz%2020200323.pdf

⁴⁸ Ugyanis az egyedi megyei övezetre vonatkozó szabályozás kiegészítése nem lehetséges, magyarázatot bővebben lásd: 7. fejezet.

Balatonudvari – szőlőterület helyén épült naperőmű (Google Earth kivágat)

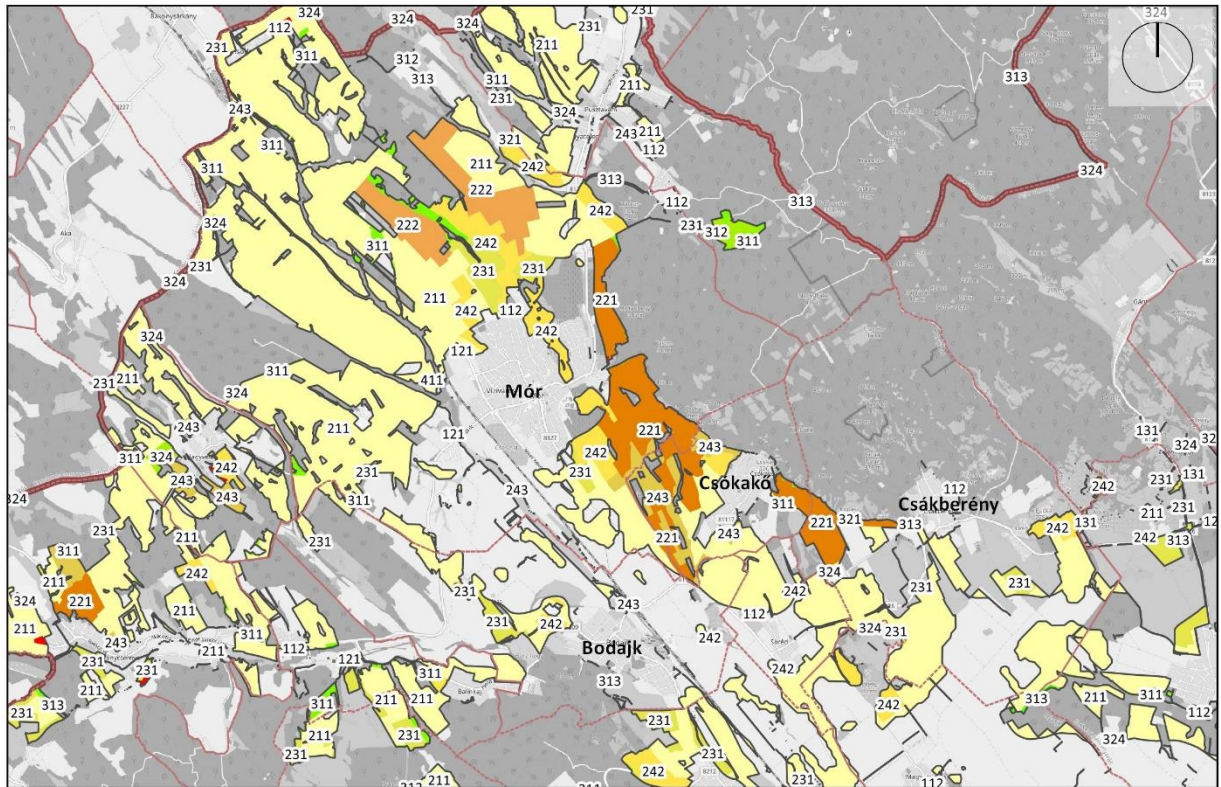

Csongrád-Bokros – felhagyott szőlőterület helyén épült naperőmű (Google Earth kivágat)

Mezőcsát – gyümölcsös helyén tervezett napelempark (Google maps kivágat)

5-7. ábrák Jelentősebb kiterjedésű borvidéki szőlőterületek, melyek kikerülnek a naperőmű építés korlátozása alól a tervezett módosításokkal (Móri és Etyek-Budai borvidék, CLC 2018)

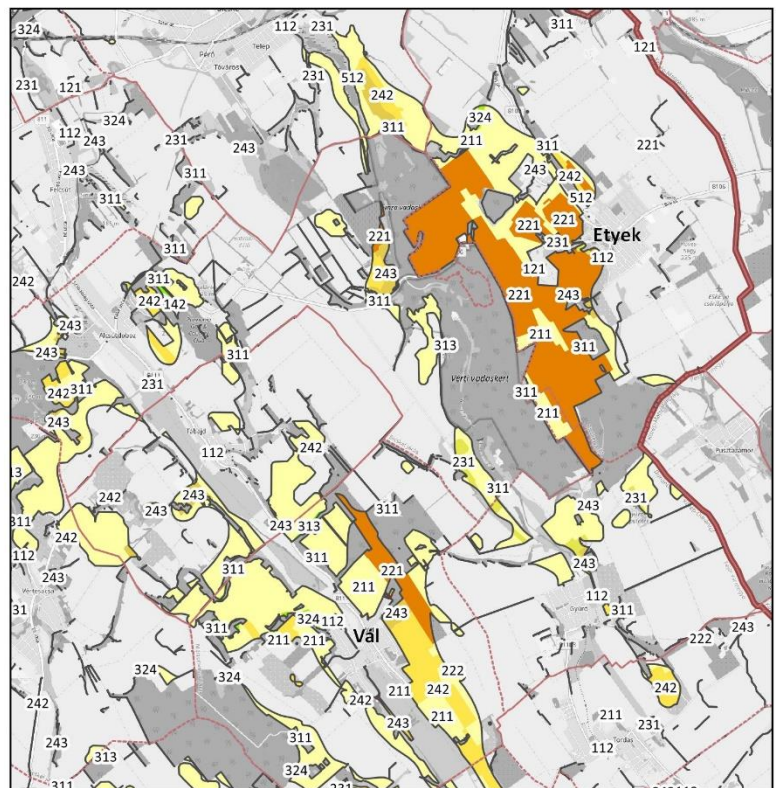

Jelmagyarázat

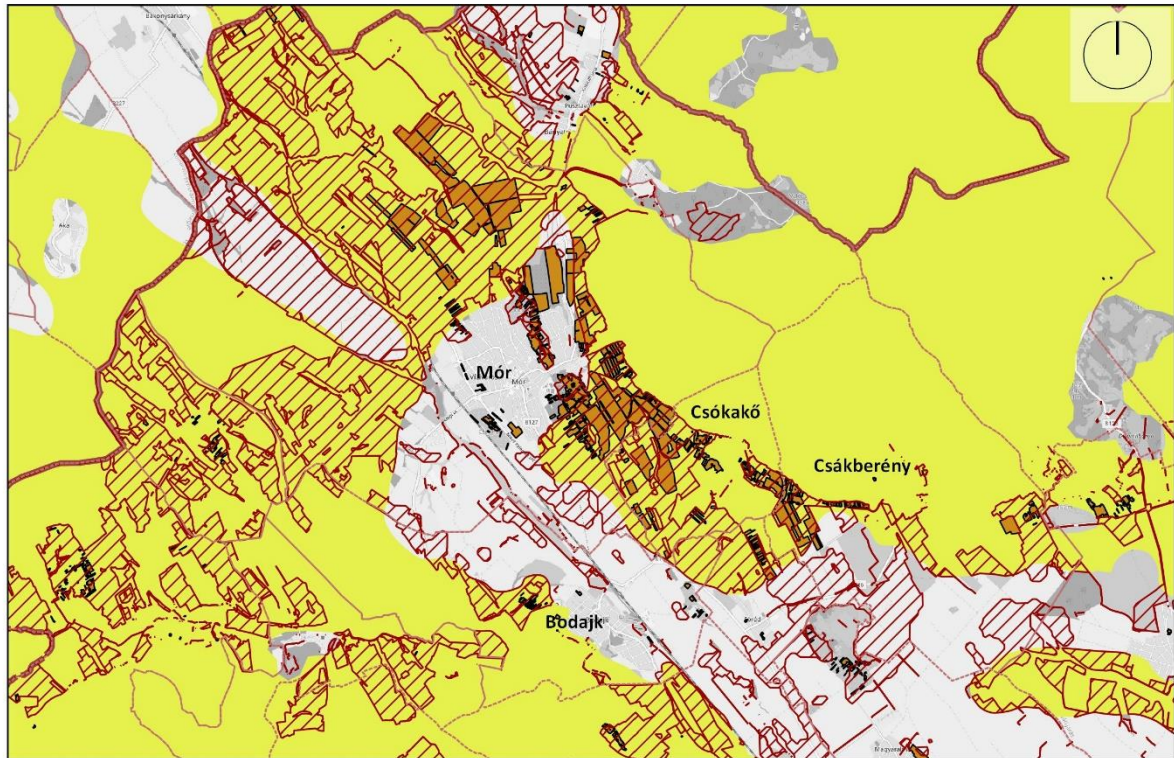
- megyehatár
- települési közigazgatási határok
- naperőmű építés korlátozása alól kikerült területek

Corine Land Cover felszínborítás (2018) a naperőmű építés korlátozása alól kikerült területeken

- 1.1.2 Nem összefüggő településszerkezet
- 1.2.1 Ipari vagy kereskedelmi területek
- 1.2.4 Repülőterek
- 1.3.1 Nyersanyag kitermelés
- 2.1.1 Nem öntözött szántóföldek
- 2.2.1 Szőlők
- 2.2.2 Gyümölcsösök, bogyósok
- 2.3.1 Rét, legelő
- 2.4.2 Komplex művelési szerkezet
- 2.4.3 Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes növényzettel
- 3.1.1 Lomblevelű erdők
- 3.1.2 Tülevelű erdők
- 3.1.3 Vegyes erdők
- 3.2.1 Természetes gyepek, természetközeli rétek
- 3.2.4 Átmeneti erdős-cserjés területek
- 4.1.1 Szárazföldi mocsarak

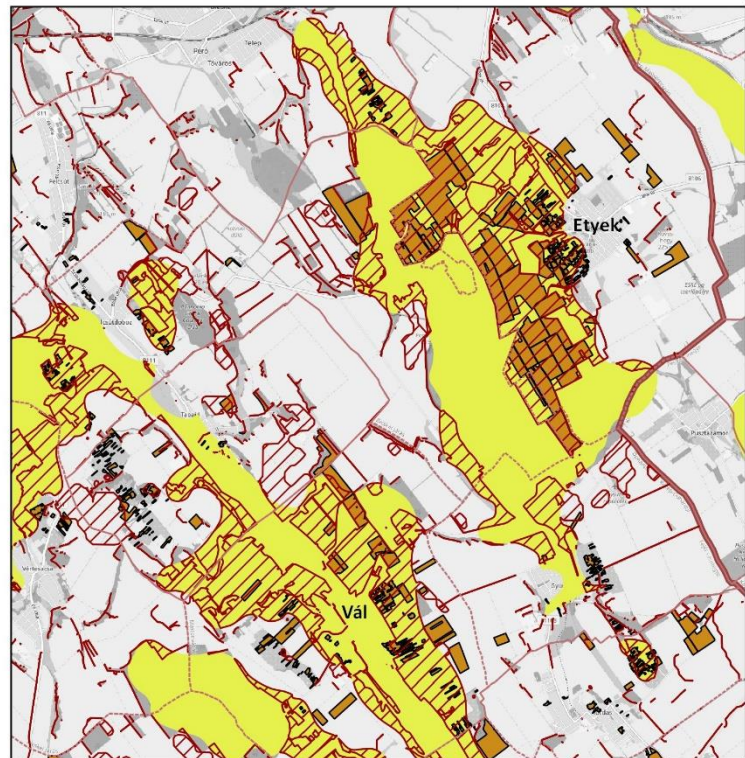

5-8. ábrák Jelentősebb kiterjedésű borvidéki szőlőterületek, melyek kikerülnek a naperőmű építés korlátozása alól a tervezett módosításokkal (Móri és Etyek-Budai borvidék, MEPAR)

Jelmagyarázat

- megyehatár
- települési közigazgatási határok
- tájképvédelmi övezet (OTRT)
- naperőmű építés korlátozása alól kikerült területek
- MEPAR szerinti szőlő- és gyümölcsös ültetvények

0 2 4 6 8 10 km

A gyepterületek szempontjából fontos kérdés, hogy a korlátozás alól kikerült gyepek állnak-e más, területi természetvédelmi oltalom alatt, ugyanis ez esetben az **5.1.4. fejezetben** leírt korlátozó szabályozások érvényesülhetnek. Számításaink alapján az országos védelem alatt álló gyepterületek aránya nem jelentős (összesen kb. 3,5 ha), míg a Natura 2000 területekhez tartozó gyepterületek aránya kb. 200 ha, melyeket az **5.1.4. fejezet** tárgyalta részletesen. E területeken található az ökológiai szempontból legértékesebb gyepek, így a védelem alatt nem álló gyepterületeknek elsősorban a gazdálkodás (mezőgazdasági tájhasználat) szempontjából van jelentősége. A **természetvédelmi oltalom alatt nem álló kb. 2400 ha** (ebből kb. 2200 ha rét, legelő és 200 ha természetes) gyepterület mérete a következőképpen oszlik meg (lásd: **5-5. táblázat**).

5-5. táblázat A megyei terv módosítását követően a naperómű építéssel továbbiakban nem korlátozott gyepterületek méret-eloszlása (CLC 2018 alapján)

Felszínborítás kódja és neve (CLC 2018)	Folt mérete	Adott mérettartományba eső gyepterületek száma
2.3.1 Rét, legelő	1 ha alatti	2008 db
	1 ha - 5 ha közötti	95 db
	5 ha – 10 ha közötti	26 db
	10 ha – 50 ha közötti	65 db
	50 ha fölötti	3 db
3.2.1 Természetes gyepek, természetközeli rétek	1 ha alatti	208 db
	1 ha - 5 ha közötti	17 db
	5 ha – 10 ha közötti	6 db
	10 ha – 50 ha közötti	2 db
	50 ha fölötti	2 db

A fenti táblázat alapján látható, hogy – a szakirodalom szerinti kb. 2,4 ha per megawatt alapján számolva – a naperómű építéssel korlátozott területekből kikerült és egyéb természetvédelmi oltalom alatt sem álló gyepek egy része önmagában is alkalmas lehet a terület nagyság (egyéb alkalmassági szempontot nem nézve!) alapján naperómű létesítésre (elsősorban az 1 ha fölötti területek). Azonban a **gyepterületek igénybevétele esetén nem feltétlenül szűnik meg a gyepterület hasznosítás lehetősége** – mely rendszerint kaszáló vagy legelő – ugyanis a naperómű parkok esetén legelőként történő hasznosítás meg tud maradni⁴⁹, lásd pl. Kaba esetén az alábbi fotót.

A volt kabai cukorgyár egykori ülepítőtavainak (zagytereinek) utóhasznosítása – napelempark, melyek között birkákkal történő legeltetés folyik (fotó: Mészáros Sz.)

Fontos még kiemelni, hogy ami a **Corine Land Cover adatbázis alapján egybefüggő gyepterület, az a valóságban lehet homogén gyepterület, és takarhat más, mozaikos tájhasználatot is**. A legnagyobb 5 db (50 ha fölötti) gyepterület a következő ábrarozat mutatja be (zöld körvonal jelöli a CLC2018 alapján lehatárolt gyepterületeket). Az alábbi példák (**5-6. ábrarozat**) közül Mór esetén a kijelölt gyepterület valójában nagyrészt szántó, kisebb gyepterületekkel (vízben álló mocsári, lápi növényzet, valamint zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken) és gyümölcsösökkel, Csákvár esetén pedig nagyrészt gyepterület, azonban két szántóterület is közbekelekedik a NÖSZTÉP alapján. Cece vagy Csór esetén valóban összefüggő gyepterület (zárt gyepek kötött talajon vagy domb és hegyvidéken, valamint időszakos vízhatás

⁴⁹ <https://www.mnnsz.hu/naperomu-fuvere-szolarbirkat/>

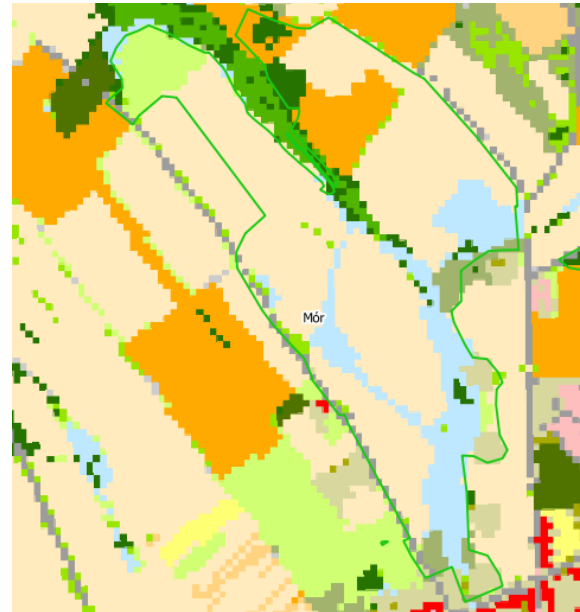
alatt álló gyepek, valamint láp- és mocsárrétek) jelöl a NÖSZTÉP is. Sárkeszi, Sárszentmihály esetén pedig ugyan nagy területről van szó, azonban keskeny, így e területen kevésbé lehet naperómű elhelyezésre számítani, hanem a természetvédelmi konfliktusoknál említettekhez hasonlóan szegélykonfliktus merülhetne fel. (Tájhasználati szempontból a naperóművek szegélykonfliktust kevésbé okoznak, mint ökológiai szempontból.)

5-9. ábrásorozat A megyei terv módosítását követően a naperómű építéssel továbbiakban nem korlátozott jelentősebb összefüggő, természetvédelmi oltalom alatt nem álló gyepfoltok

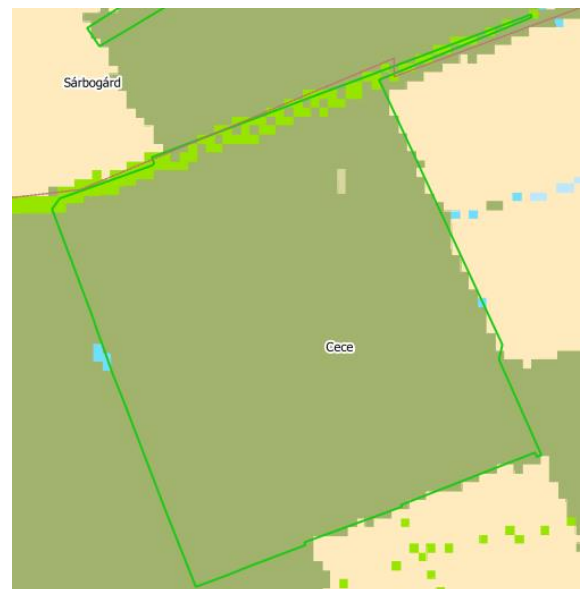
Gyepfolt a Bing Aerial térképen	Gyepfolt a NÖSZTÉP alapján
„2.3.1 Rét, legelő” kategória legnagyobb gyepfoltjai	

Mór, 96 ha

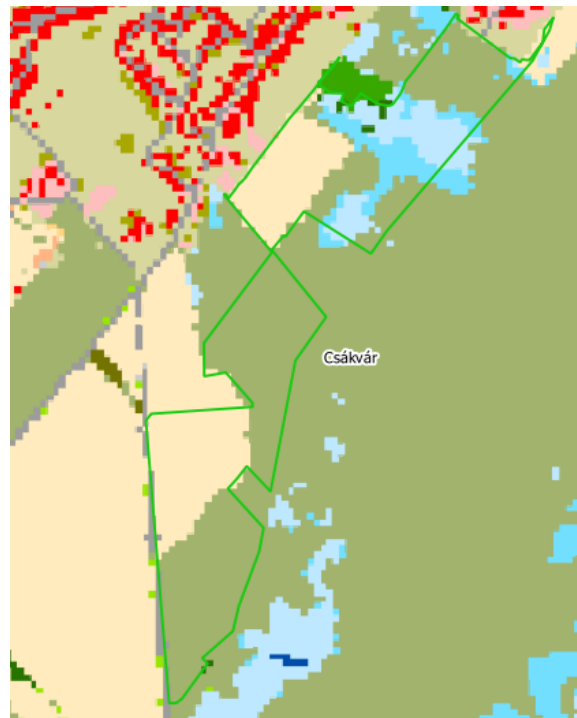

Cece, 79 ha

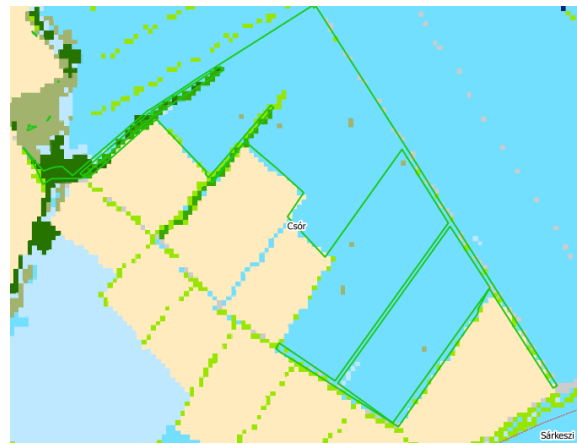
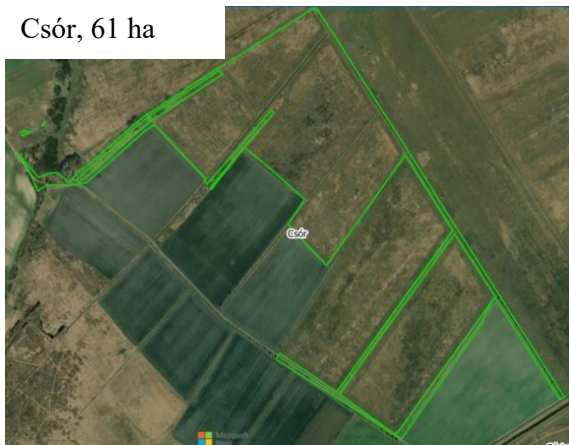
Gyepfolt a Bing Aerial térképen Gyepfolt a NÖSZTÉP alapján

Csákvár, 67 ha

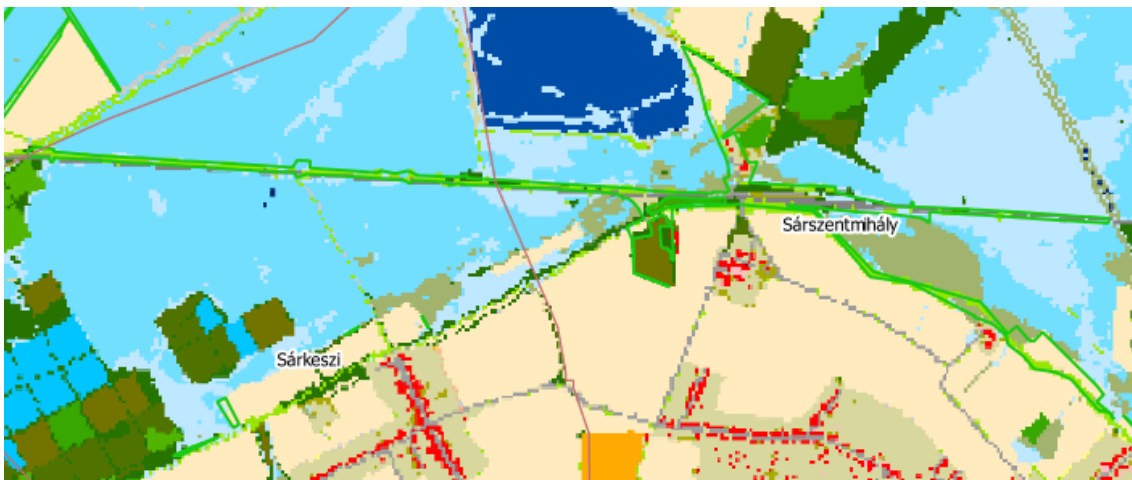

„3.2.1 Természetes gyepok, természetközeli rétek” kategória legnagyobb gyepfoltjai

Csór, 61 ha

Sárkeszi, Sárszentmihály, 56 ha

A tervezett módosításokkal a naperőmű építésének korlátozása alól kikerülő bányatelkek⁵⁰ aránya is jelentős: összességében kb. 1190 ha, mely 26 kijelölt bányatelket érint (lásd: 5-6. táblázat). Ez alapvetően tájvédelmi (egyúttal tájképvédelmi) szempontból is kedvező lehet, amennyiben az adott bánya (rész)területét naperőműként kívánják utóhasznosítani: a bányatelkek esetén a megszűnő korlátozás tehát tájpotenciál növekedésként értékelhető. Megjegyzendő, hogy a kedvező hatás elsősorban a felszíni művelésű bányatelkeknél jelentkezhet, amennyiben felszíni tájseb rehabilitációja – vagy tartós hasznosítása – történik napelem-parkként, így a jellemzően mélyművelésű szénbányák területét kivonva kb. 267 ha érintett a megyében. (Ezek egy része már művelés alatt áll, más része jelenleg még csak kijelölt bányatelek és a kitermelés nem kezdődött meg.) Néhány már művelés alatt álló felszíni bányatelket és az érintett bányatelken a korlátozás megszűnését az 5-10. ábrarozzat mutatja be, melyek tájvédelmi szempontból kedvező példák a fentiek szerint. Hazánkban számos példa van korábbi bányászati területeken, meddőhányókon, zagytereken történő naperőmű telepítésre (lásd pl. bükkábrányi, halmajugrai vagy visontai napelemparkok⁵¹) és a takarékos területhasználat jegyében remélhetőleg ezek száma a jövőben növekedni fog.

⁵⁰ <https://mbfsz.gov.hu/hatosagi-ugyek/nyilvantartasok/banyaszati-teruletek> alapján 2022.11.17-ei állapot, a szilárd ásványi nyersanyag bányatelkeket figyelembe véve

⁵¹ <https://www.mnnsz.hu/magyarorszag-legnagyobb-napelem-parkjai/>

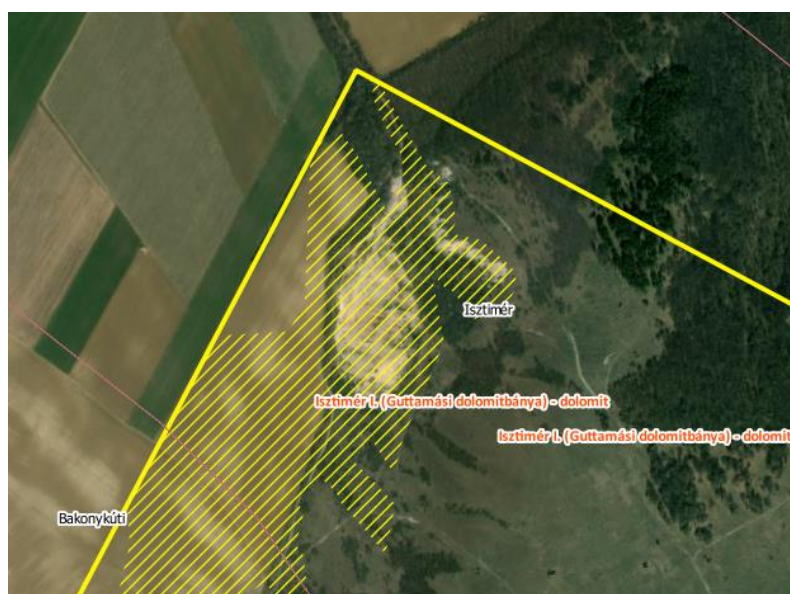
5-6. táblázat A megyei terv módosítását követően a naperómű építéssel továbbiakban nem korlátozott bányatelkek részterületei

Bányatelkek megnevezése	Korlátozás alól kikerülő bányatelkek nagysága (ha)
Pusztavám VI. - szén	851
Sárszentmihály II. - homok	94
Mány V. - szén	72
Bicske IV. (Óbarok XI.) - bauxit	48
Székesfehérvár III. - gránit	20
Isztimér I. (Guttamási dolomitbánya) - dolomit	16
Csákberény III. - homok	13
Ercsi IX. - vegyes, kevert nyersanyagok	11
Mány I. - dolomit	10
Székesfehérvár IV. - gránit	9
Kincsesbánya III. - homok	6
Csákvár I. - homok	6
Csákvár III. (Dobogói) - homok, kavics	6
Csákberény V. - dolomit	5
Zámoly III. - homok, átmeneti törmelékes nyersanyagok	4
Magyaralmás II. (Bothegy dolomitbánya) - dolomit	4
Bodmér I. - homok	4
Csákvár II. - dolomit murva	3
Magyaralmás VI. - dolomit	2
Iszkaszentgyörgy III. - dolomit	1
Magyaralmás I. - dolomit	1
Vajta I. - homok	1
Etyek II. - dolomit	1
Etyek I. - dolomit	1
Szabadbattyán III. - homok	1
Összesen	1190 ha

5-10. ábrásorozat Felszíni bányák (rész)területei, melyek a tervezett területrendezési terv rész módosításával kikerülnek a naperómű építés korlátozása alól (példák)*

*Az ábrákon sárga vonallal a bányatelkek kiterjedése, sárga sraffal pedig a bányatelkek azon része került ábrázolásra, amelyek kikerültek a naperómű építéssel korlátozott területek közül a tervezett módosítások szerint.

A fentiek mellett – melyek elsősorban a napelemparkok helyszínének kiválasztását, és ennek lehetséges területhasználati vonatkozásait tárgyalták – kiemelő, hogy tájhasználati szempontból a napelemparkok felhagyásának hatásai nagyban függenek a felhagyás utáni területhasználati funkciótól.

Ez lehet a napelemparkok építésének előtti időszakában a területen jellemző mezőgazdasági művelés folytatása, azaz a felhagyás után a létesítés előtti állapot helyreállítható, a létesítés előtti hasznosításba a terület visszaadható. (Kivétel amennyiben a napelempark rozsdáövezet, tájseb helyreállítása részeként valósult meg.) Amennyiben a korábbi hasznosítás már nem valósítható meg, célszerű zöldinfrastruktúra elemként rehabilitálni a területet.

Összefoglalva megállapítható, hogy **tájhasználati szempontból a szőlő, gyümölcsös és kertgazdálkodási területek esetén merülhetnek fel olyan konfliktusok (terület-igénybevétel), amelyek hagyományos tájhasználatokat veszélyeztethetnek**, amennyiben e területeken épülnének naperóművek. Ez a **borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetre vonatkozó megyei ajánlások érvényre juttatásával, településrendezési szinten kezelhető.**

A napelempark építéssel korlátozott területek közül kikerülő, **természetvédelmi oltalom alatt nem álló gyepterületek**, valamint **jó termőhelyi adottságú szántóterületek** hasonló mértékű (kb. 2400 ha), kisebb konfliktusként értékelhető e területek esetleges igénybevétele, mint a szőlő-, gyümölcsös vagy kertés területeké. A kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeken ugyanis az OTrT tiltja naperómű létesítését, az értékesebb gyepterületek pedig valamilyen természetvédelmi oltalom alatt állnak és ily módon szintén részben tiltja az OTrT naperómű létesítését e területeken (mivel az ökológiai hálózat magterületéhez vagy ökológiai folyosójához tartoznak). A természetvédelmi oltalom alatt nem álló gyepterületek esetén pedig a gyepterületeken történő gazdálkodást (elsősorban legeltetést) nem szünteti meg a napelempark esetleges építése.

Tájvédelmi szempontból ugyanakkor kedvező, hogy egyes **felszíni bányatelkek** (kb. 270 ha) **is kiestek a naperómű építéssel korábban korlátozott területek közül, mely új utóhasznosítási lehetőséget kínál a rombolt felszíneken.**

5.1.6.2. *Naperóművek: tájképvédelmi (településkép-védelmi) vonatkozások*

A továbbiakban a tájképvédelmi vonatkozásokra koncentrálnunk. A **tájképvédelmi terület övezetén** a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet iránymutatást ad az erdőművek elhelyezésével kapcsolatban – mely 4. § (4) bekezdése alapján a „*tájképvédelmi terület övezetében (...) az erdőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani*” – **azonban egyértelműen nem zárja ki erdőművek – így naperóművek – létesítését az övezeten belül.** Így a megyei területrendezési terv módosításával a **tájképvédelmi övezet szempontjából megengedőbb szabályozás alakul ki** (korábban egyértelmű tiltás helyett feltételekhez kötött megvalósítás).

Fejér megye területén a tájképvédelmi övezet teljes kiterjedése kb. 137.500 ha (a megye területének kb. 32%-a). A tájképvédelmi övezet egy része átfedésben van az OTrT azon övezeteivel, melyekben az OTrT tiltja a naperómű létesítést (erdőterületek, az országos ökológiai hálózat magterületei és ökológiai folyosó területei, illetve kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek). A tájképvédelmi övezet azon része, mely **nincs átfedésben az említett országos övezetek egyikével sem**, kb. **37.500 ha** kiterjedésű. Tehát a **megyében lehatárolt tájképvédelmi övezet kb. 27%-án szűnik meg a naperómű építés korlátozása a megyei területrendezési terv módosításával** (lásd: **5-11. ábra**).

Fejér megye jelenleg hatályos területrendezési tervének alátámasztó munkarésze⁵² a megye tájképvédelmi övezetével kapcsolatban a következő főbb megállapításokat teszi (melyek egyúttal a megye tájkarakterének jellemzőit is jól összefoglalják, kiemelve a tájképvédelem fő céljait a térségben):

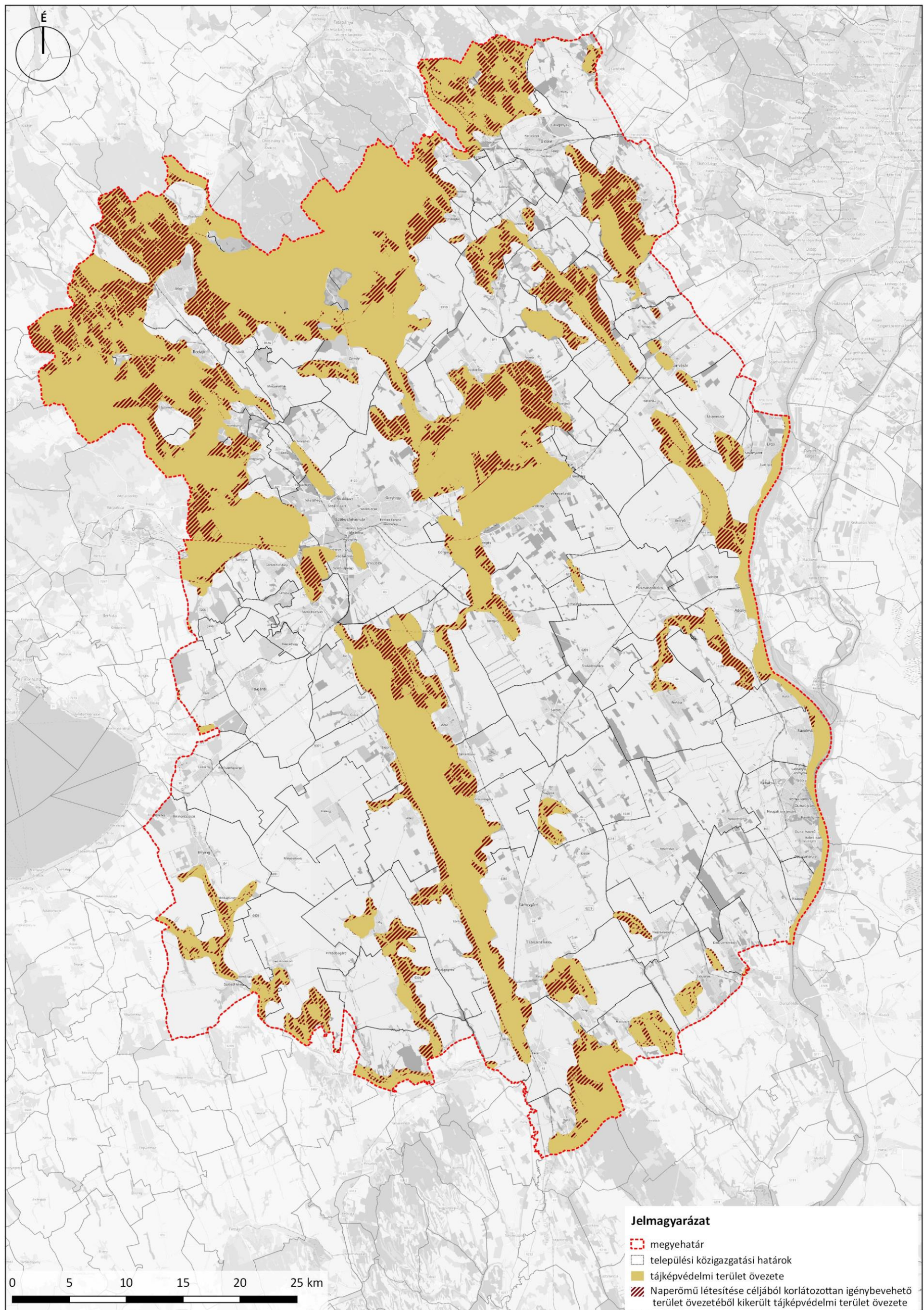
⁵² https://www.fejer.hu/_user/browser/File/Ter%C3%BCletrendez%C3%A9s/2020_m%C3%A1rciust%C3%B31%20hat%C3%A1lyos%20FMTrT/Fej%C3%A9r%20MTrT%20A1%C3%A1t%C3%A1maszt%C3%B3munkar%C3%A9sz%2020200323.pdf

- „Fejér megye tájképvédelmi övezetére a hegylábak mentén kialakult, valamint az északnyugat-délkelet irányú, egykori és még létező patakok, csatornák völgyeit követő tájkarakter-egységek jellemzőek.
- Sajátos tájjelleget mutat a Gerecse, valamint a Vértes – Fejér megyéhez tartozó - déli hegységpereme. A Gerecse és a Vértes **hegylábi területeire a mozaikos területhasználat** a jellemző átlátható mezőgazdasági területekkel, míg a Vértes magasabb területein erdődomináns, homogén területek találhatók. A Bakonyalja megyét érintő tájkarakter-egységein az összefüggő erdőségek mellett a völgyeket kísérő, vízfolyások mentén kialakult **mozaikos mezőgazdasági területek** határozzák meg a tájjelleget.
- **A magas teraszsíkságon kialakult, vagy mesterséges vízfolyások völgyeinek** (Sió-völgy, Tisza-víz völgye, Bozótptak völgye) karakterét a szántók, gyepek, erdők mozaikos foltjai jellemzik, míg az **alacsony síkságon kialakult völgyek** (Sárvíz-völgye, Cikolai-víz völgye) tájjellegét a réti, lápos réti és láptalajon kialakult, mozaikosan elhelyezkedő gyepes, nádas, erdő területfoltok határozzák meg, amelyek a vízállásos területek emlékét őrzik. Helyenként a vízfolyásokat kiterjedt gyepek kísérik (pl. az egykori nagy nádas emlékét őrző gyepek a Váli-víz síkján), ahol a táj jellegét a gyepdomináns mozaikos vagy mérsékelt mozaikos területek jellemzik. **A tájképvédelem célja a területen a gyepfoltok, vízállásos területek megőrzése, a mozaikos területhasználat fenntartása.**
- Az övezet dél-mezőföldi területeinek jellegét az összefüggő erdőterületek határozzák meg, szántókkal, gyepekkel tarkítva. Az erdők összetétele vegyes, a természetes állományok mellett előfordulnak akác, nyaras ültetvények. **Tájképvédelmi szempontból a gyepes, vízállásos területek megőrzése itt is fontos,** ugyanakkor a nagy területű erdők jelenlegi formában történő fenntartása elsődlegesen a vegyes állományú erdők esetében javasolt.
- A megye egyes területein megjelenő **tájképi érték az alacsony síkságból kiemelkedő dombokon kialakult kisparscellás, elsősorban szőlőterületként művelt,** de sok helyen már fa- és cserjefoltokkal mozaikosan szabdalva, sűrű beépítésű külterületi tájképi egység (pl. adonyi szőlők), vagy ezek nagyobb kiterjedésű erdőbe hajló tájkarakter-területei (Lovasberényi-hát, Etyeki-dombság). Egységes tájképi adottságuk a dombsági felszínformák, az eltérő jellegű táblaméret, az erdőfoltok mérete, valamint az eltérő beépítési hagyományok adják.
- Sajátos tájkaraktert hordoz a **dégi kastély** egykori gyűjteményes kertjének területén található erdődomináns, mérsékelt mozaikos tájkarakter-egység, ahol az egykori történeti kert szerkezeti elemeit alkotó erdőfoltok, vízfolyások természetközeli állapotának megőrzése biztosíthatja a tájjelleg fennmaradását.”

A fentiek alapján tehát **a tájképi értékeket, a tájjelleg megőrzendő elemeit a megyében – térségi szinten – elsősorban a kiterjedt erdőségek, a hegylábi és dombsági részekén kialakult mozaikos mezőgazdasági területek (kertek, gyümölcsösök, szőlőterületek), a vízfolyások völgyeinek mozaikos tájhasználat, valamint a mélyfekvésű területek vízállásos, gyepes területei adják.** Ezek közül:

- a kiterjedt erdőterületeken az OTTrT kizárja naperómű létesítését (lásd: erdők övezetére vonatkozó szabályozás);
- a hegylábi és dombsági mozaikos mezőgazdasági területek jellemzően kikerültek a naperómű építéssel korlátozott területek közül, mivel nem tartoznak sem az országos ökológiai hálózat övezeteihez, sem az erdők övezetéhez;
- a vízfolyások völgyei, valamint a mélyfekvésű területek vízállásos, gyepes területei jellemzően országos védelem (pl. Sárréti TK, Sárvíz-völgye TK, Dinnyési-fertő TT) alatt állnak, illetve részei a Natura 2000 hálózatnak (pl. Sárrét, Velencei-tó, Zámolyi-medence), valamint jelentős átfedésben állnak az országos ökológiai hálózat magterületeivel és ökológiai folyosó területeivel, melyeken az OTTrT kizárja naperómű létesítését;
- a dégi kastélykert az országos ökológiai hálózat magterületébe tartozik, ezért naperómű létesítése az OTTrT alapján kizárt.

5-11. ábra Tájképvédelmi övezet és a naperómű létesítés korlátozása alól kikerülő tájképvédelmi övezet területeinek áttekintése

Mindezek alapján megállapítható – a fejezet elején található felszínborítás elemzéssel összhangban – hogy a **tervezett megyei területrendezési terv rész módosításai miatt tájképi szempontból is elsősorban a hegylábi, dombsági mozaikos mezőgazdasági területek (kertek, gyümölcsösök, szőlőterületek) esetén merülhet fel konfliktus a térség tájképi értékei, a tájjelleg megőrzendő elemei és a naperóművek között.** Ezen térségi jelentőségű konfliktusok pedig a **7. fejezetben** megfogalmazott, „borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetre” megfogalmazott **kiegészítő szabályozó javaslatokkal megelőzhetők.**

A **naperóművek láthatóságát** számos tényező befolyásolhatja. Ilyenek elsősorban: domborzati adottságok, frekventált nézőpontok (pl. településszegélyek, főbb közlekedési útvonalak) elhelyezkedése, látvány takarását biztosító tájjelemek, elemegyüttesek előfordulása (pl. építmények, növényzet), időjárási körülmények, naperómű műszaki paraméterei (különösen: felületképzés – csillogó vagy matt felület) stb. A *Természetvédelem - Tájak esztétikai minősítése. MSZ 20372:2004 szabvány* alapján a látványértékelési tapasztalatok szerint sík terepen a 8-15 m magasságú építmények belátási távolsága kb. 200 m. A napelemek magassága maximum 2 m, viszont a terepviszonyok miatt a rálátás potenciálisan nagyobb lehet pl. a dombsági, hegylábi területeken, mint sík terepen. Általánosságban kijelenthető, hogy sík terepen tájképvédelmi szempontból kedvezőbb a napelemparkok elhelyezése, mint dombsági, hegylábi (tehát nagyobb reliefszámmal jellemezhető) területeken, ugyanakkor utóbbiak esetén sem kizárt, hogy a frekventált nézőpontok (melyek szempontjából értékelhetők a tájképi változások) felől biztosított a takarás. Így minden esetben **egyedi vizsgálat tudja valójában megállapítani, hogy az adott napelempark kijelölt helyszíne milyen tényleges tájképi változást okoz / okoz-e változást.** Emellett megjegyzendő, hogy adott napelempark láthatósága sem minden esetben jelent kedvezőtlen tájképi változást, mint például egy tájképi értékeket nem veszélyeztető telephely kiválasztás esetén született design-os megoldás, melyre több nemzetközi példa is van (pl. Panda Solar Farm, Kína; New Caledonia Solar park, Új-Kaledónia; Mickey Mouse Solar Park, Disney World)⁵³.

A továbbiakban a **tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó és egyéb, tájképvédelmet biztosító szabályozásokat** mutatjuk be. A tájképvédelmi terület övezete definíció szerint (2018. évi CXXXIX. törvény 4. § 43. pontja alapján) „*a területrendezésért felelős miniszter rendeletében megállapított, kiemelt térségi területrendezési terv esetében a miniszteri rendeletben, valamint a vármegyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak*”. Az övezetre vonatkozó 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 4. § alapján lehet következtetni arra is, milyen táji értékek megőrzése az elsődleges cél e területeken (ezen részeket félkövérrel emeltük ki a lenti szabályozó szövegben):

4. § (1) * A tájképvédelmi terület övezete területére a vármegye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképvédelméről szóló törvény

⁵³ <https://epiteszforum.hu/lehet-e-szep-egy-napelempark>

vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni:

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,
b) a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

A fenti jogszabály idézet alapján érzékelhető, hogy **már az országos területrendezési keretszabályok kimondott célja, hogy helyi – települési – szinten kell meghatározni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.** Ez nem meglepő, hiszen az OTTrT tájképvédelmi szabályozás változásának egyik célja volt, hogy megteremtse az összhangot a tájképvédelmi övezet és a településkép védelméről szóló törvény, valamint az önkormányzatok által készített településképi rendeletekkel (Lechner Tudásközpont, 2017⁵⁴ alapján).

Az OTTrT megalapozó munkarésze leírja, hogy „**az övezeti lehatárolás a 2013. évi törvényhez képest pontosodott a településrendezési tervek, a településképi arcuati kézikönyvek készítése, valamint a nemzeti park igazgatóságok szakmai felülvizsgálata során.** A szakmai felülvizsgálat során az övezetbe kerültek olyan területek, amelyek a terepi felmérés alapján, illetve a kiemelt oltalom miatt arra érdemesek, de a térinformatikai lehatárolás során az övezetből kimaradtak (pl. Bél-kő Macconkai-rét, vagy a Hortobágy esetén a nyílt látóhatár tájképi értéke). A tervezet törlésre javasol továbbá egyes közlekedési területeket, szántókat, mezőgazdasági üzemegységek területét, ültetvényszerű erdőket, amelyek a lehatárolás léptéke miatt korábban az övezetbe kerültek, de országos tájképi értéket nem képviselnek.” (Lechner Tudásközpont 2017. p. 38.) Mindez azt is jelenti, hogy a településrendezési szint is visszaható a hatályos OTTrT-ben szereplő tájképvédelmi övezet lehatárolására, ugyanis a térinformatikai lehatárolás – léptékéből és módszertanából adódóan – a helyi adottságokat értelemszerűen nem tudta figyelembe venni.

Ezzel összhangban a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 3. § (1) előírja, hogy a **településképi rendelet meg kell, hogy határozza a helyi településképi követelményeket** „a település teljes közigazgatási területére, részterületére vagy a - településszerkezet, táji környezet, településkarakter vagy egyéb helyi adottság miatt - településképi szempontból meghatározó területekre, az építési tevékenységgel érintett építmények - ideértve a sajátos építményfajtaikat is - településképhez való illeszkedését biztosító anyaghasználatára, tömegformálására, homlokzati kialakítására és a zöldfelületek kialakításának módjára”. A napelemparkok az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. § 18. pontja alapján, mint energiaellátási célú építmények, sajátos építményfajtanak minősülnek.

Tájképi szempontból az esetleges kedvező vagy kedvezőtlen változások megítéléséhez a fentiek alapján fontos az **egyedi vizsgálat**. Az **5. fejezet** elején bemutattuk, hogy **egy napelempark esetén nem feltétlenül kötelező előzetes környezeti vizsgálatot vagy környezeti hatástanulmányt készíteni** (melyek részletes követelményei biztosíthatják a tájvédelmi szempontok érvényesülését is). Ugyanakkor amennyiben nem készül ilyen vizsgálat, az **5.1.4. fejezetben** is említett, villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján a 4. számú melléklete alapján az eljárás során a hatóságnak (fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak) vizsgálnia kell:

- „a tevékenység, az építmény a természet védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek, valamint a **tájvédelem jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e**: ha az építmény, tevékenység **külterületen**, továbbá - **egyedi tájérték**, természeti terület, országos jelentőségű

⁵⁴ Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. 2017: Az országos területrendezési terv felülvizsgálata. Alátámasztó munkarész. 2017 augusztus.

védett természeti terület, Natura 2000 terület vagy barlang védőövezete esetén - **belterületen** valósul meg, és a tevékenység megkezdéséhez környezetvédelmi engedély és egységes környezethasználati engedély nem szükséges;

- *a tevékenység, az építmény a tájvédelem jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e: (...) 20 MW feletti erőmű létesítésére irányuló eljárásban, ha az az ingatlan-nyilvántartásból megállapíthatóan külterületen, továbbá - egyedi tájérték, természeti terület, országos jelentőségű védett természeti terület vagy Natura 2000 terület esetén - belterületen valósul meg, és a tevékenység megkezdéséhez környezetvédelmi engedély és egységes környezethasználati engedély nem szükséges;*
- *területrendezési és településrendezési előírásoknak való megfelelést: napelemes erőmű létesítésének vagy bővítésének építési engedélyezési eljárása, meglévő napelemes erőmű fennmaradási engedélyezési eljárása során.”*

A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgyűjtési Főosztállyal történt egyeztetés alapján azonban a fenti szakkérdés vizsgálatának egyik gyakorlati problémája, hogy nincs olyan meghatározott tartalmi követelmény a villamosipari építési engedélyezési eljárások során, melyek alapján a hatóság – illetve a környezetvédelmi hatóság, mint szakhatóság – részletesen tudná vizsgálni a fenti szakkérdéseket. Sokszor ugyanis műszaki jellegű dokumentáció érkezik, mely alapján a hatóságnak vizsgálnia kell a szakkérdést. A gyakorlati nehézségek megoldása azonban túlmutat a vármegyei területrendezési terven, ennek feloldása országos szabályozási feladat.

Emellett tájvédelmi szempontból is kiemелendő, hogy amennyiben a tervezett létesítmény a **314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet**ben meghatározott tevékenységek közé sorolható, azonban a küszöbértéket nem éri el, a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 4/A. § (1) alapján „A 4. számú melléklet 3. pont 3. sora szerinti esetben, ha az engedélyezési eljárás a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) 3. számú mellékletében meghatározott olyan tevékenység megkezdését vagy folytatását szolgálja, amely a Khvr-ben meghatározott küszöbértéket nem éri el vagy a Khvr-ben a tevékenységre megállapított feltétel nem teljesül, a kérelemhez csatolni kell a környezeti hatások jelentőségének vizsgálatára szolgáló - a Khvr-ben meghatározott - **adatlapot.**” Ezt a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 13. sz. melléklete tartalmazza, melynek része a tájban bekövetkező változások vizsgálata.

Összefoglalva megállapítható, hogy a **tájképvédelmi területek 27%-án (37.500 ha-on) szűnik meg a naperőmű építés korlátozása** a megyei területrendezési terv módosításával, így a jelenleg hatályos megyei tervhez képest **megengedőbb szabályozási keretrendszer** alakul ki. Fejér megye esetén a térségi jelentőségű tájképi értékek, megőrzendő elemek, elemegyüttesek közül elsősorban a **hegylábi, dombosági mozaikos mezőgazdasági területek (kertek, gyümölcsösök, szőlőterületek) esetén merülhet fel konfliktus.** Ezen térségi jelentőségű konfliktusok pedig jelen SKV-ban a „borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetre” megfogalmazott kiegészítő megyei ajánlások érvényre juttatásával, településrendezési szintű szabályozással előzhető meg.

A 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet ugyanakkor előírja, hogy (nap)erőművet tájképvédelmi övezetben csak a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával lehet megvalósítani. Már e rendelet a településrendezési eszközök szintjére delegálja elsősorban a tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében az **egyedi előírások megfogalmazását.** Ezzel összhangban, a sajátos építményfajtákra – mint a naperőmű is – a 2016. évi LXXIV. törvény szerint a településképi rendeletekben lehet előírásokat megfogalmazni az adott építmény településképi illeszkedésének biztosítása érdekében. Mindezek adják az építési keretrendszert a naperőmű helyszínek kiválasztása szempontjából. A naperőmű, mint építmény létesítésének egyedi vizsgálatát a környezeti hatásvizsgálati eljárások vagy az építési engedélyezési eljárások tudják megvalósítani, melyek szabályozott keretrendszerrel egyúttal kötelezővé teszik a naperőmű tájképi hatásainak vizsgálatát is.

5.1.6.3. Új vagy módosuló szerkezeti elemek következményei tájvédelmi szempontból

A) Balinka-Isztimér új naperóművek

A Balinka, Isztimér területén tervezett naperóművek helyszínét tekintve – kiegészítve az 5.1.4. fejezetben leírtakat – tájvédelmi szempontból kedvező, hogy a telepítési helyszínek mindegyike jelenleg szántó, és nem tartozik az OTrT kiváló vagy jó szántóterületeinek övezetébe (kiváló szántóterület igénybevétele a törvény alapján egyébként sem lehetséges). A telepítési helyszínek közül egyik található Balinka településszegélyén, közvetlenül kertes (zártkertes) területekkel határosan, attól keskeny erdősávval elválasztva. A környező erdőterületeknek, illetve a domborzati adottságoknak köszönhetően azonban várhatóan a környező lakóterületek felől nem lesznek láthatók a tervezett napelemparkok. A térségben található turistautak (köztük az országos kéktúra útvonala) jellemzően távolabb haladnak a kijelölt helyszínektől, ez alól egy kivétel a térségi jelentőségű piros útvonal, mely a legnyugatabb helyszínt rövid szakaszon megközelíti. A **tájképvédelmi övezet** minden telepítési helyszín esetén közvetlenül érintett, így a vonatkozó szabályozások értelmében a létesítményeket „tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani”. Az **5-12. ábrarozzat** a tervezett napelemparkok helyszínének főbb tájvédelmi vonatkozásait mutatja be (a természetvédelmi vonatkozásokról az **5.1.4. fejezet** tárgyalta a különböző területi védettségeket, ezeket itt már nem ismétljük meg).

5-12. ábrarozzat Balinka-Isztimér naperóművek helyszínének főbb táji adottságai

A tervezett napelemparkok helyszíne

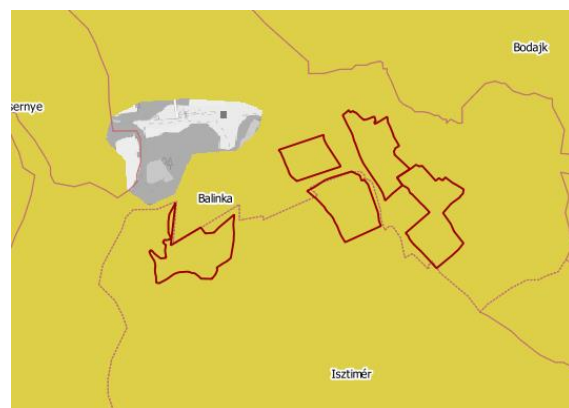

(sárga vonallal jelölve a napelemparkok helyszíne; szürke sraff: OTrT települési térség)

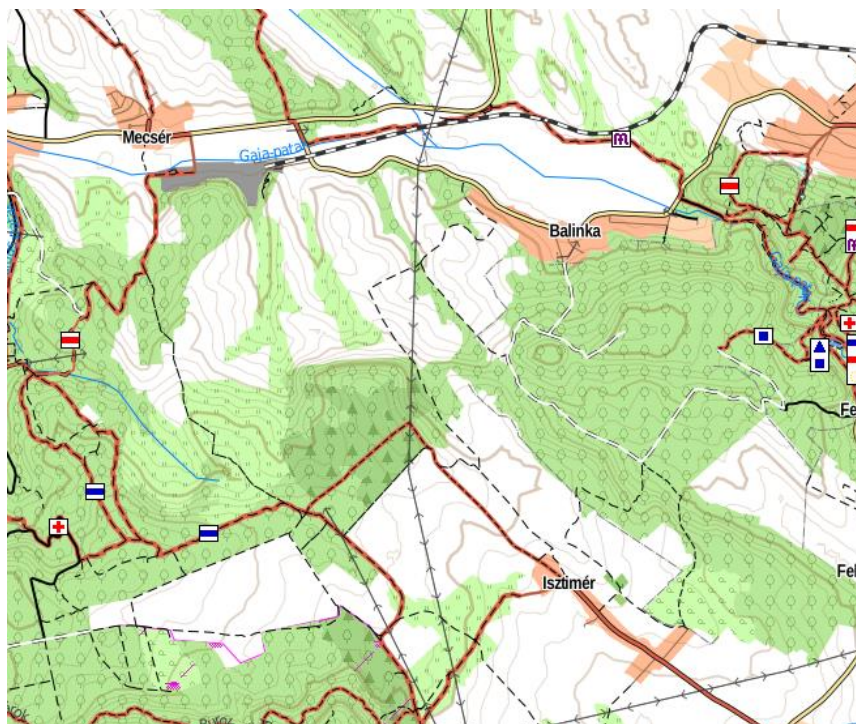
Erdők, erdőtelepítésre javasolt terület övezetének érintettsége

Tájképvédelmi övezet érintettsége

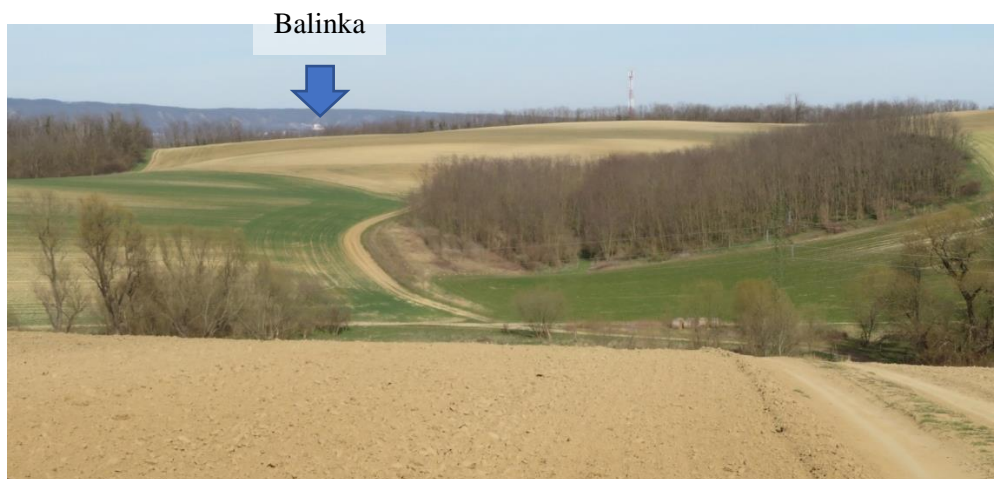

Turistautak a tervezett napelemparkok helyszínének térségében

<https://turistautak.hu/>

A telepítési helyszín tájképi adottságait szemléltető saját helyszíni fotó: Napelempark tervezett helyszínéről visszanezve Balinka felé

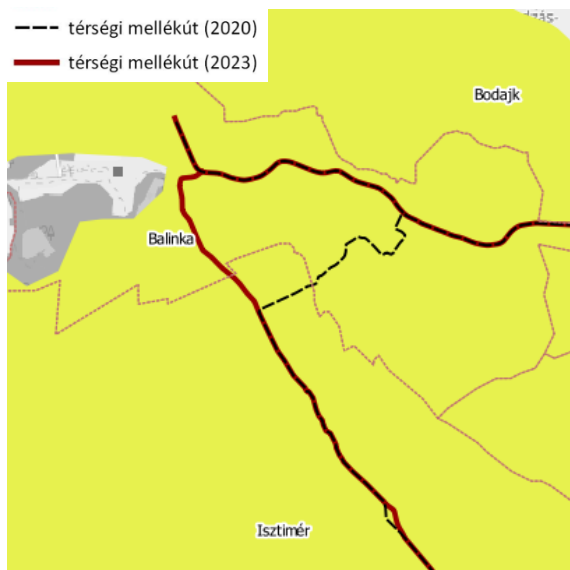
B) Balinka-Isztimér közötti mellékút nyomvonalának változása

A megyei tervben tájvédelmi szempontból a naperőműveket korlátozó övezet megszüntetése mellett kisebb változásként értékelhető a Balinka és Isztimér közötti mellékút nyomvonalának módosítása. Az **5-13. ábrásorozatot** a tervezett nyomvonal módosítás főbb tájvédelmi vonatkozásait mutatja be (a természetvédelmi vonatkozásokról az **5.1.4. fejezet** tárgyalta a különböző területi védettségeket, ezeket itt már nem ismételjük meg). Az ábrásorozat alapján megállapítható, hogy a módosított nyomvonal és a jelenleg hatályos nyomvonal egyaránt érinti a tájképvédelmi terület övezetét, valamint az erdők és az erdőtelepítésre javasolt területek övezetét. (Az út térségében kiváló vagy jó termőhelyi adottságú szántóterületek nem találhatók.) A különbséget a jelenleg hatályos és módosított nyomvonal között e tekintetben elsősorban az **erdőterületek érintettségének változása** adja: a módosítást követően

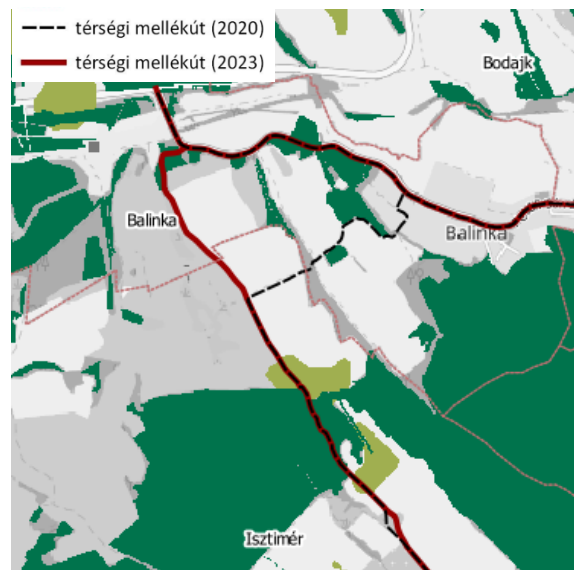
kevesebb erdőterület közelében halad a nyomvonal, azonban erdőterületet keresztez, míg a jelenleg hatályos nyomvonal erdőterületek szegélyén halad (így terület-igénybevétellel nem feltétlenül érint ténylegesen erdőterületeket). Tekintve, hogy a tervezett út nyomvonala meglévő földúton haladna, az esetleges – minimális – plusz erdőterület igénybevétel nem értékelhető jelentős konfliktusként. A Corine Land Cover (2018) és a Google Earth alapján a tervezett út környezetében elsősorban szántó- és gyepterületek, erdőterületek húzódnak, így – a korábban említett természetvédelmi, ökológiai konfliktusok mellett – jelentősebb konfliktusok nem azonosíthatók térségi szinten. Tájvédelmi szempontból kedvező, hogy az út nyomvonala figyelembe veszi a kialakult tájszerkezetet, mivel az egyes kapcsolódó tájhasználatok szegélyén húzódik és meglévő út nyomvonalát követi.

Összességében a tervezett nyomvonal módosítás tájvédelmi szempontból térségi jelentőségű kedvezőtlen változást nem okoz.

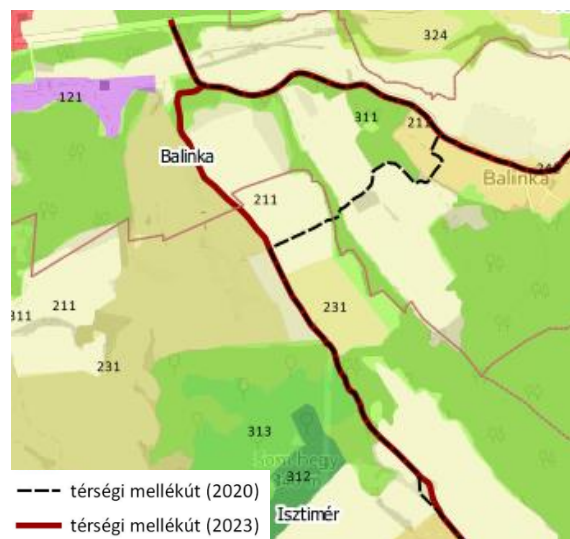
5-13. ábrarozzat Balinka-Isztimér térségi jelentőségű mellékút főbb táji adottságai

Tájképvédelmi övezet érintettsége

Erdők övezetének, valamint az erdőtelepítésre javasolt területek övezetének érintettsége

Corine Land Cover (2018) szerinti felszínborítás a tervezett út környezetében

Google Earth űrfelvétel a tervezett út környezetéről

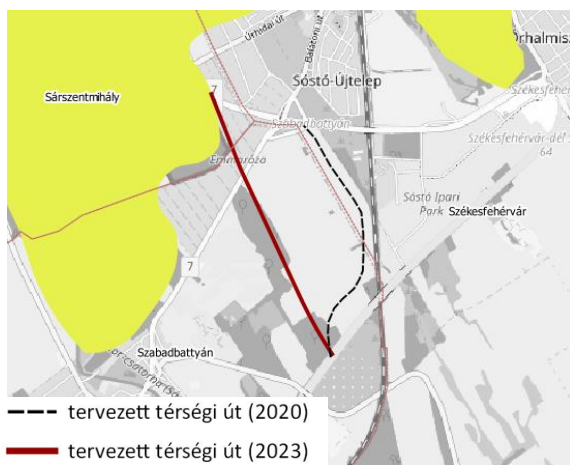
C) Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) tervezett térségi szerepű összekötő út nyomvonalának változása

Az 5-14. ábrarozzat a tervezett nyomvonal módosítás főbb tájvédelmi vonatkozásait mutatja be (a természetvédelmi vonatkozásokról az 5.1.4. fejezet tárgyalta a különböző területi védettségeket, ezeket

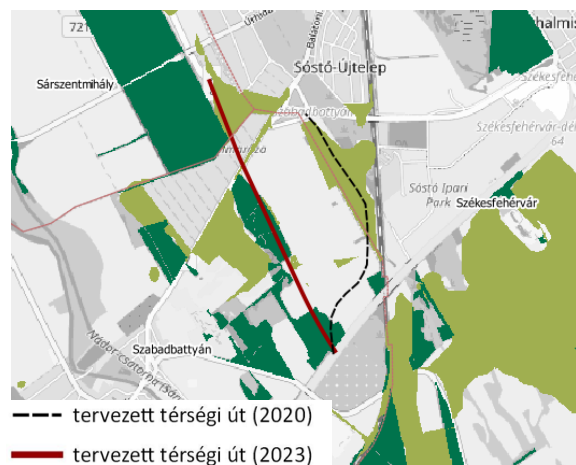
itt már nem ismételjük meg). Az ábrásorozat alapján megállapítható, hogy a módosított nyomvonal érinti a tájképvédelmi terület övezetét, míg a jelenleg hatályos nyomvonal attól távolabb halad. Emellett az erdők és az erdőtelepítésre javasolt területek övezetét is jelentősebb mértékben érinti a módosított nyomvonal, mint a hatályos, így az **erdők szempontjából egyértelműen kedvezőtlenebb a módosított nyomvonal.** (Az út térségében kiváló vagy jó termőhelyi adottságú szántóterületek nem találhatóak.) A Corine Land Cover (2018) és a Google Earth alapján a módosított nyomvonal nemcsak szántóterületeket érint – mint a jelenleg hatályos nyomvonal – hanem zártkerti részeket is (mely területet gyakorlatilag az út nyomvonala kettévágja), mely tájvédelmi szempontból szintén kedvezőtlen. Tájvédelmi szempontból kedvezőtlen, hogy az **út nyomvonala ezáltal nem veszi figyelembe a kialakult tájszerkezetet.**

Összességében a tervezett nyomvonal módosítás tájvédelmi szempontból az erdőterületek, a tájképvédelmi övezet és a zártkerti területek érintettsége miatt kedvezőtlenebb vonalvezetésű a korábbinál.

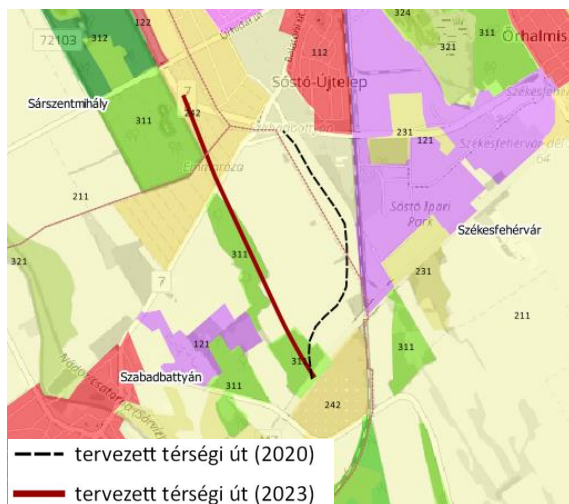
5-14. ábrásorozat Székesfehérvár (8. sz. főút) - Szabadbattyán (M7) térségi szerepű összekötő út főbb táji adottságai

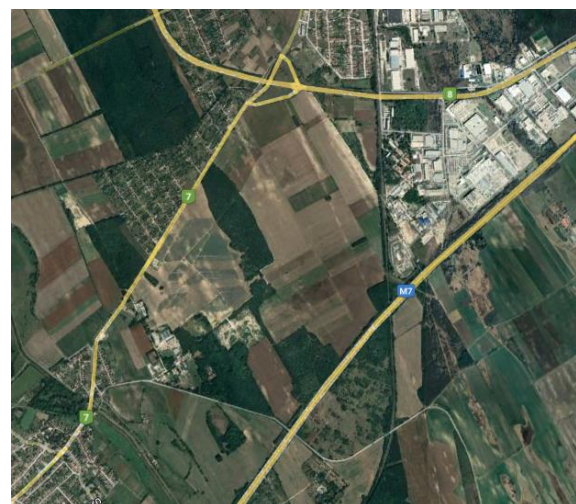
Tájvédelmi övezet érintettsége

Erdők övezetének, valamint az erdőtelepítésre javasolt területek övezetének érintettsége

Corine Land Cover (2018) szerinti felszínborítás a tervezett út környezetében

Google Earth űrfelvétel a tervezett út környezetéről

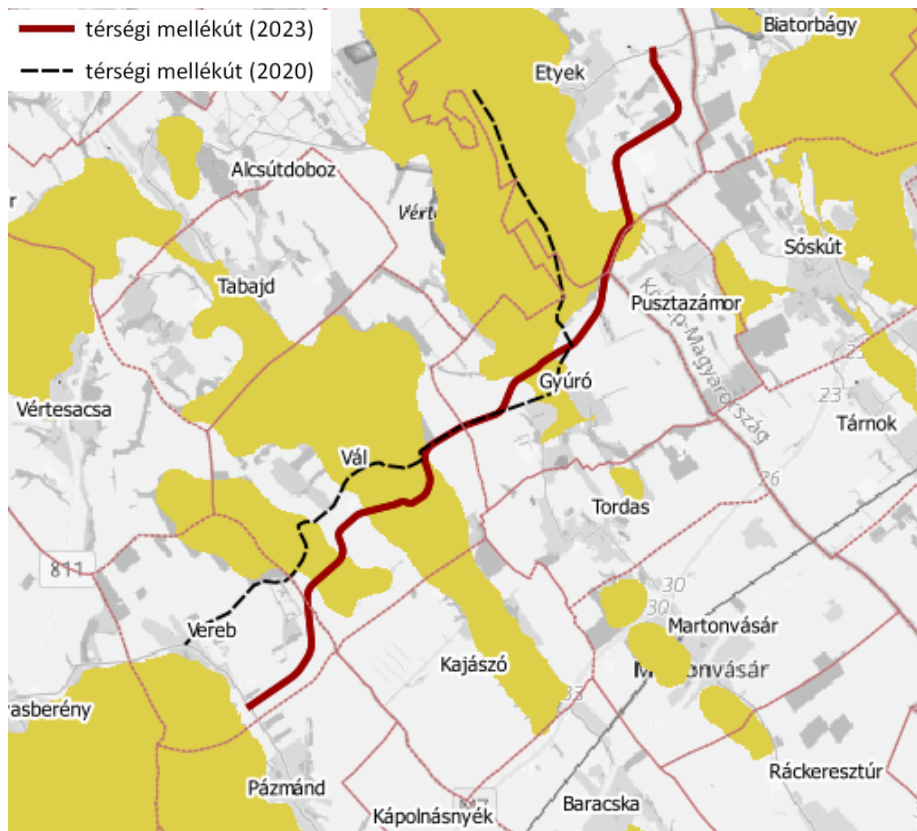
D) Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút nyomvonalának módosítása

Az **5-15. ábrásorozat** a tervezett nyomvonal módosítás főbb tájvédelmi vonatkozásait mutatja be (a természetvédelmi vonatkozásokról az **5.1.4. fejezet** tárgyalta a különböző területi védettségeket, ezeket itt már nem ismételjük meg). Az ábrásorozat alapján megállapítható, hogy a módosított nyomvonal és a

jelenleg hatályos nyomvonal egyaránt érinti a tájképvédelmi terület övezetét, azonban a módosított nyomvonal összességében rövidebb szakaszokon, ami kedvezőbb (különösen: Etyek térségében). Az erdők és az erdőtelepítésre szánt övezetet szintén érinti mind a hatályos, mind a módosított nyomvonal, a két változat között ebből a szempontból érdemi különbség nem tehető. Vereb területén azonban a módosított nyomvonal jelentősebb mértékben érinti a jó szántók övezetét, mint a hatályos nyomvonal, ami e szempontból kedvezőtlenebb vonalvezetés. A Corine Land Cover (2018) és a Google Earth alapján a tervezett út hatályos nyomvonala jobban igazodik a meglévő területhasználatokhoz és sok szakaszon meglévő utakon kijelölt. A módosított nyomvonal kevésbé igazodik a meglévő tájszerkezethez, sok helyen új vonalas infrastruktúra elem építését igényli, viszont jobban elkerüli a lakott területeket (a nyomvonal kialakításának változásánál lakossági igényeket vettek figyelembe). A korábban említett természetvédelmi, ökológiai konfliktusok mellett kiemelő, hogy a módosított nyomvonal nagyobb arányban érint kerteket, zártkerteket, természetes gyepeket.

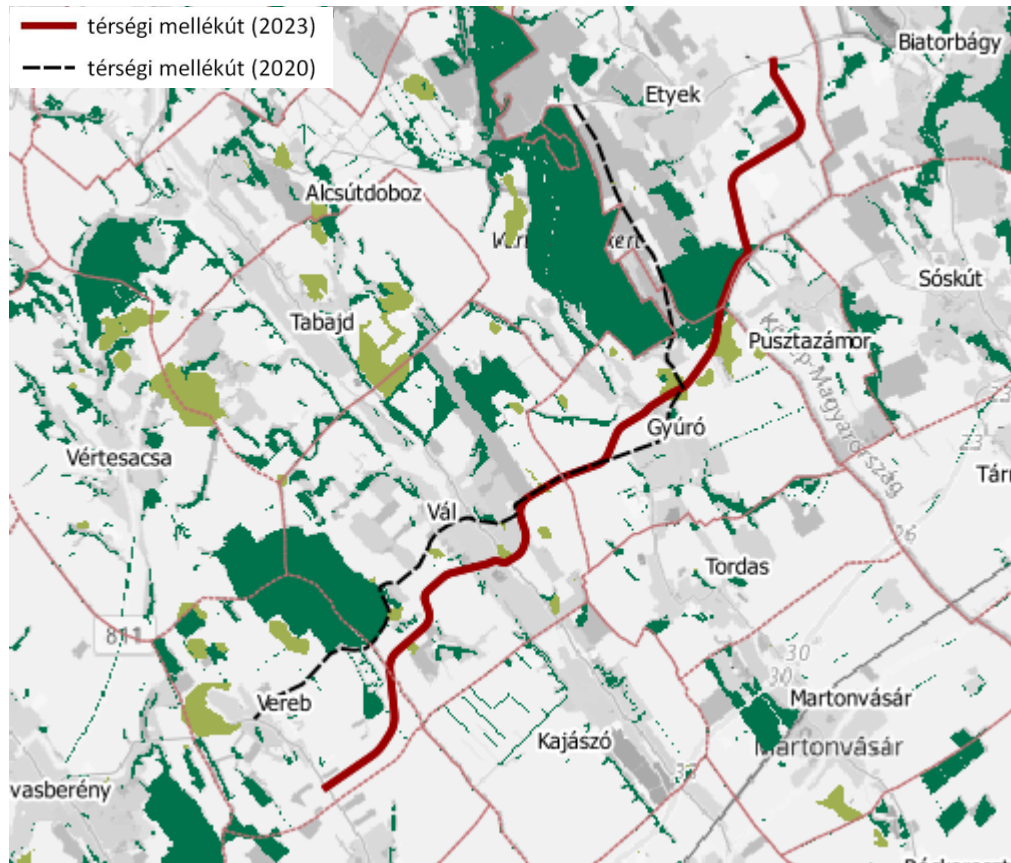
Összességében a tervezett nyomvonal módosítás tájképvédelmi szempontból térségi jelentőségű konfliktusokat is okoz, mivel kevésbé igazodik a meglévő tájszerkezethez, azonban a tájképvédelmi övezet szempontjából kedvezőbb vonalvezetésű⁵⁵.

5-15. ábrarozrat Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút főbb táji adottságai

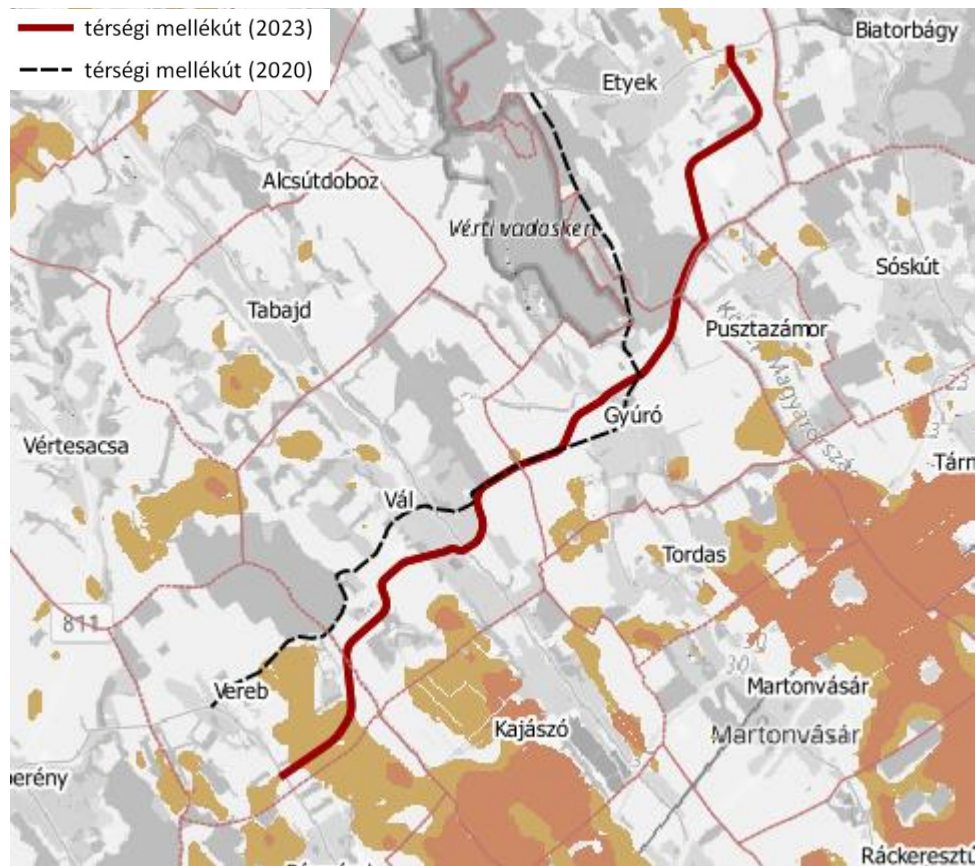

Tájképvédelmi övezet érintettsége

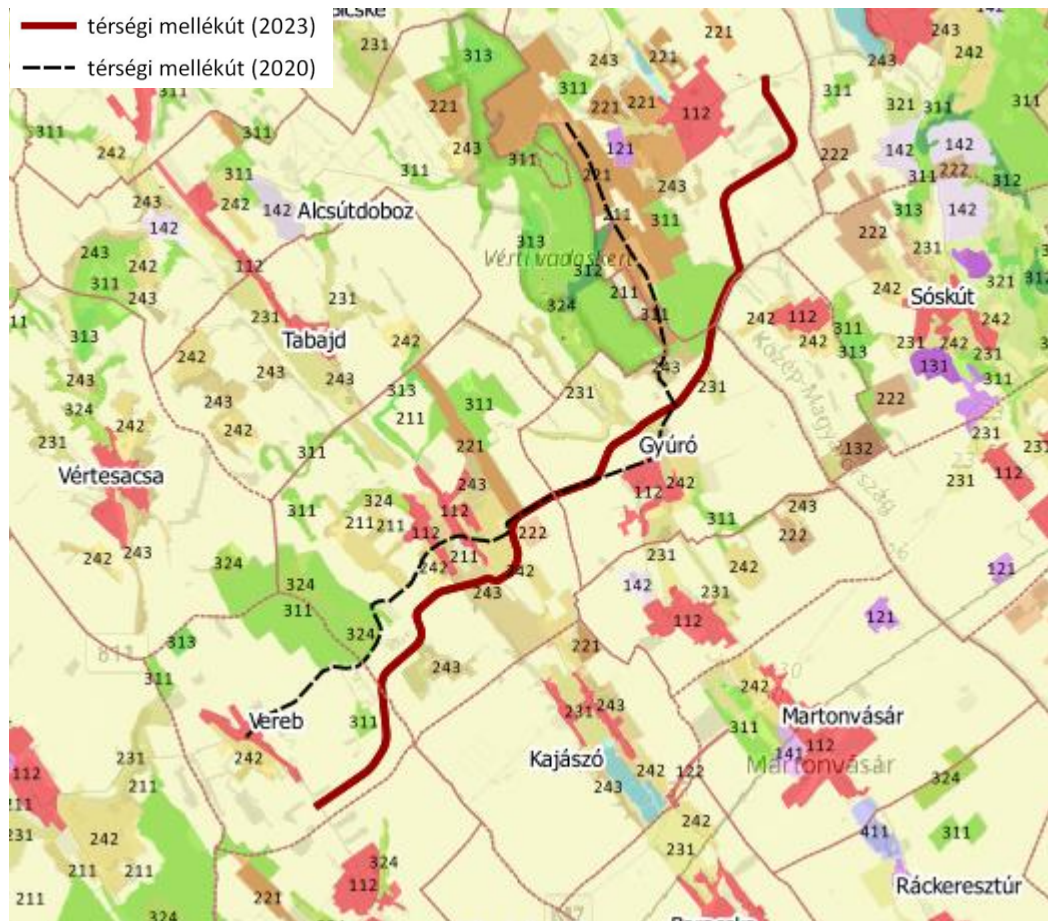
⁵⁵ Jelen SKV készítése során derült ki, hogy az érintett útszakasz már építési engedéllyel rendelkezik, így a környezetvédelmi engedélyeztetés is megtörtént. A nyomvonal módosítására a helyi lakosok kérése alapján került sor az úttervezési folyamat során.

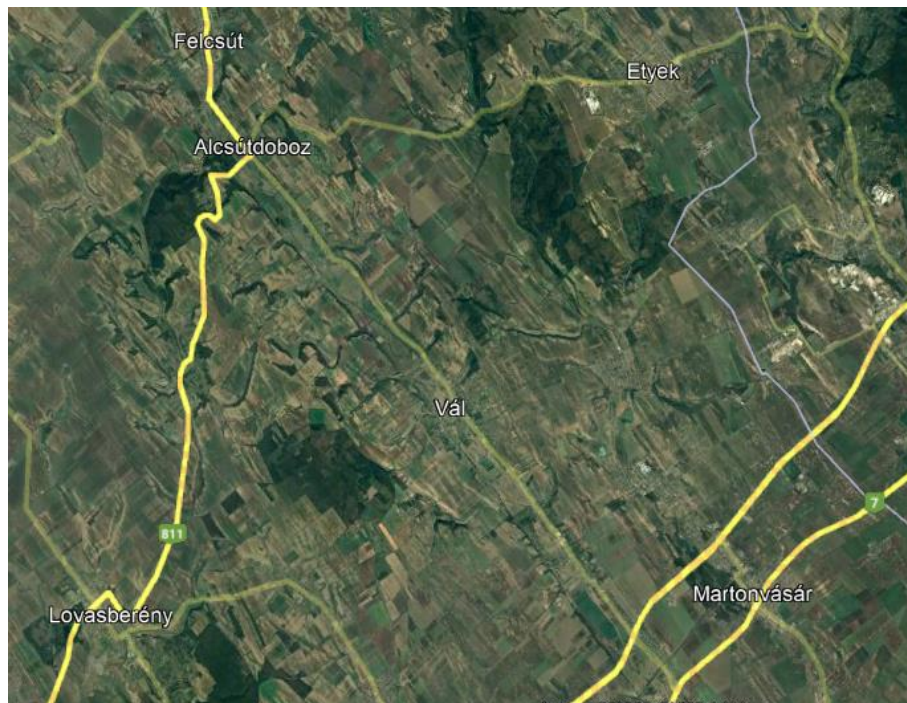
Erdők övezetének, valamint az erdőtelepítésre javasolt területek övezetének érintettsége

Kiváló és jó szántók övezetének érintettsége

Corine Land Cover (2018) szerinti felszínborítás a tervezett út környezetében

Google Earth úrfelvétel a tervezett út környezetéről

5.1.7. Egyéb környezeti hatások, hatótényezők

A tervezett rész módosítás tartós környezeti hatásai (területfoglalás; területrendezés-növényzetirtás; naperőműpark léte) az adott térség **zajterhelését** nem befolyásolják. Az adott térséget csak az építési tevékenység során érik átmeneti, viszonylag rövid ideig tartó, és várhatóan nem jelentős zajhatások. Így jelen vizsgálat szempontjából a zajvédelem nem releváns kérdés.

Hulladékgazdálkodási szempontból rész módosítás tartós környezeti hatásai (területfoglalás; területrendezés-növényzetirtás; naperőműpark léte) az adott térség hulladékgazdálkodását érdemben nem befolyásolja. Hulladékgazdálkodási szempontból a naperőművek felhagyása és a naperőmű parkok felszámolása jelenthet környezeti hatást, melyet az akkor hatályos hulladékgazdálkodási szabályozás alapján kell majd megtenni. A napelem panelek élettartama minőségtől függően általában 20-25 év. Ez nem azt jelenti, hogy ennyi idő után tönkremenetelükkel kell számolni, csak azt, hogy a gyártók ennyi időre garantálják, hogy - a környezeti amortizációt figyelembe véve - teljesítményük nem esik az előírt (ált. 80 %-os) teljesítmény alá. (A teljesítményromlást általában a napelemeket borító üveg fényáteresztő képessége romlása és a cellák sérülése okozza.) A tönkrement napelemek – mint minden elektronikai hulladék – veszélyes hulladékoknak minősülnek, azonban a fotovoltaiikus panelek nagyrészt újrahasznosíthatók⁵⁶ (anyagukban hasznosíthatók, megfelelő szétszerelés és osztályozás után).

5.1.8. Klíma

A **megyei stratégiai dokumentumok** (Fejér megye Területfejlesztési Konceptiója, Fejér megye Területfejlesztési Programja, Fejér Megye Klímastratégiája) is **rögzítik, hogy** – lásd: **2.7. fejezet** és **3.1.2. fejezet** – a **megújuló energia-felhasználás és termelés növelése kiemelt megyei cél**. A megújuló energiatermelés arányának növelése nemcsak a fosszilis energiaforrásoktól való függésünket csökkenti, hanem jelentősen mérsékli az üvegházhatású gázok (pl. CO₂) kibocsátásának csökkentését is, ami fontos EU-s energiapolitikai cél is egyúttal (lásd: **3. fejezet**).

A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet törlésével a megyei terv **elősegíti a megújuló energiaforrások arányának növelését, egyúttal az ÜHG kibocsátás csökkentését** a megyében (mitigációs intézkedés). Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy a **klímaváltozáshoz való alkalmazkodás** (adaptáció) **egyik kulcseleme a biodiverzitás megőrzése**, így kiemelten fontos a természeti értékek védelmének biztosítása a naperőművek elhelyezése során (ennek részletes elemzését az **5.1.4. fejezet** mutatta be).

Emellett a **fás szárú növényzet, gyepek, vizes élőhelyek CO₂ megkötő képessége** is kiemelő (lásd: alábbi ábra).

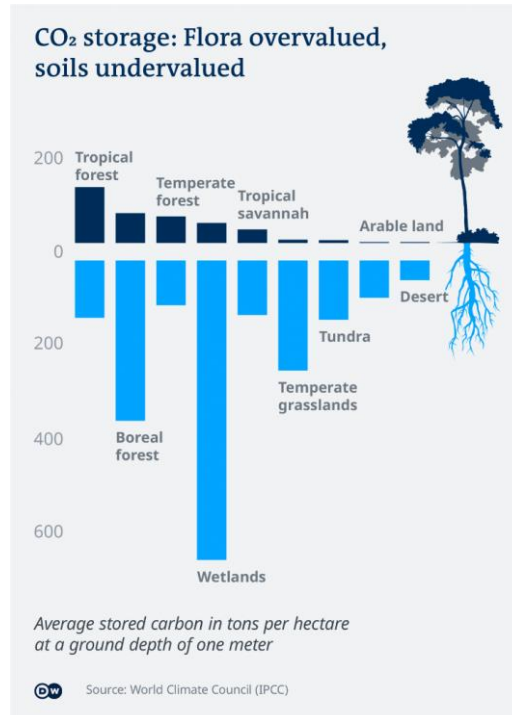
Az ábra szemléletes módon mutatja, hogy nem csak az erdők növényzete képes jelentős mennyiségű szén tárolására, hanem pl. a mérsékelt övi gyepeknek (temperate grasslands) is igen jelentős széntároló és ezzel összefüggésben szénmegkötő képessége van. A gyepek esetében a tárolt szénmennyiségnek csak kis részét képezi a felszín feletti növényi részek széntartalma, ugyanakkor a gyepek nagyon sűrű gyökérzetének és a gyepek alatt fejlődő talajokban huminanyagok formájában felhalmozódó, tárolt szén mennyiségnek az egységnyi felületre eső mennyisége jelentősen meghaladhatja a mérsékelt övi erdők (temperate forest) értékeit. Összességében megállapítható, hogy a gyepek széntároló és szénmegkötő képessége nagyságrendileg összevethető az erdők szénmegkötő képességével. Nagyon érdekes ugyanakkor, hogy a **vizes élőhelyek (wetlands) esetében** a talajfelszín (és üledékfelszín) fölötti növényi részekben egységnyi felületen tárolt szén mennyisége és a gyökérzetben, valamint a talajokban és a nagy szervesanyag-tartalmú lassan bomló üledékekben egységnyi felületen tárolt **szén együttes mennyisége jellemzően igen nagy, meghaladja az erdők és gyepek értékeit is**.

A napelempark elhelyezését célszerű olyan helyszínen megtenni, ahol lehetőség szerint fás szárú növényzet irtására nincs szükség (ezt egyébként elősegíti az az OTrT rendelkezés is, mely az erdők területén tiltja naperőművek elhelyezését), illetve vizes élőhelyet nem veszélyeztet a napelempark kijelölése, továbbá lehetőség szerint nem jár gyepek feltöréssel sem. (Megj. a gyakorlat alapján a

⁵⁶ https://napelem.blog.hu/2021/03/25/mi_a_teendo_a_tonkrement_napelemekkel

gyepgazdálkodás összeegyeztethető a napelemparkok kialakításával, mint pl. juhokkal történő legeltetés.)

5-16. ábra Különböző típusú élőhelyek széntároló képessége (tárolt C(t)/ha)

Forrás: <https://masfelfok.hu/2022/04/27/okosan-de-ne-mindenhova-ultess-magyarország-gyepok-lomboserdok-szerepe-eghajlatvaltozas-hazai-mersekles-alkalmazkodas/>

A fentiek mellett egyes kutatások megállapították, hogy a napelemparkok „hősziget hatást” okozhatnak a városi beépített, burkolt felületekhez hasonlóan: Barron-Gafford et al. (2016)⁵⁷ alapján a kutatásban vizsgált amerikai naperőművek hőmérséklete éjszaka 3–4 °C-kal volt melegebb, mint a környező, növényzettel borított élő területeken. (Ez azzal áll összefüggésben, hogy a fotovoltaikus erőművek megváltoztatják a terület albedóját, növényzetét és szerkezetét, ennek elkerülése érdekében is fontos a növényzetmentes területekre telepítés, vagy a gyephasznosítás megőrzése).

5.2. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők relevanciájának vizsgálata

A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletének 3.6.2. pontja a közvetett hatások vizsgálatát is előírja. Ezekről csak röviden szólnunk a következőkben, mert alapvetően nem mérvadóan az MTrT rész módosítása vonatkozásában. Elsősorban itt is azt vizsgáltuk, hogy a 2019-ben elkészült, és e tervfajta akkor is csak korlátozott mértékben vizsgálható megállapítások változtak-e a rész módosítás hatására.

Ezen korlátozó tényezőket figyelembe véve a közvetett hatások között értékelendő, jogszabályban elvárt tartalmi elemek vonatkozásában az alábbiak mondhatók el:

- **Új környezeti konfliktusok megjelenése, meglévők felerősödése:** A tervezett rész módosítás alapvető célja, hogy a naperőművek létesítésének helyzetén javítson, így hozzájárulhat a biztonságosabb energiaellátáshoz. A tervezett rész módosítás megvalósítása meglévő, elsősorban területfoglalás változásából eredő környezeti konfliktusok jellegét befolyásolhatja. A rész módosítás ezen hatásait – lásd szegélykonfliktusok megjelenése és kezelése (5.1.4. fejezet),

⁵⁷ <https://www.nature.com/articles/srep35070?fbclid=IwAR0C-fJnpx3ttBKexh3fNmQTMkBIbr6p0swqYqf7kEa5xFHUE36aL1pq1Eg>

tájhasználati, de főként tájképi hatások kezelésének lehetősége (5.1.6. fejezet) az előzőekben részletesen vizsgált, itt nem térünk ki újra ezekre. Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy az ilyen konfliktusok kezelésére a hatályos jogszabályi keretek között látunk lehetőséget.

- **Környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítése vagy korlátozása:** A megyei terv szemléletében eddig is környezettudatosságot, környezetbarát magatartást tükrözött. A megújuló energia hasznosításának további teret biztosítása szintén ez irányba mutat. A megújuló energiatermelés arányának növelése nemcsak a fosszilis energiahordozóktól való függésünket csökkenti, hanem jelentősen mérsékli az üvegházhatású gázok (pl. CO₂) kibocsátásának csökkentését is. Új erőműparkok megjelenése a megyében és ennek tudatosítása az itt élőkben tehát a fentieket segítheti. Ennek feltétele azonban az SKV javaslatának beépítése a helykiválasztási, tervezési, engedélyezési, megvalósítási folyamatba.
- **A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől és területfelhasználási módtól való eltérés fenntartása vagy létrehozása, a táj eltartó képességéhez alkalmazkodó helyi társadalmi-kulturális és gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése vagy korlátozása:** Jelen esetben csak megerősíteni tudjuk a 2019-ben leírtakat: „A megyei terv maga gyakorlatilag e szempontok megvalósításának alfája-omegája. Azaz jelen esetben nem egy közvetett hatásról, hanem éppen a cél szerinti hatásról van szó. A terv - kimondott célja szerint - meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, az erőforrások védelmére, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek, a hagyományos tájhasználat megőrzésére. Amennyiben tehát jó megyei terv készül el akkor ezen elvárásokat teljesíti. Jelen esetben is ezt látjuk, hozzáátve mindenkor, hogy a megvalósulás sok esetben eltérhet az elvektől.” (Lásd még 5.1.6. fejezet.)
- **A helyi vagy (nem helyi) térségi természeti erőforrások megújulása és hasznosítása:** A rész módosítás e szempontból kedvező, hiszen az övezet megszűnésével, még nagyobb tér biztosítható olyan létesítmények megvalósításának, mely kifejezetten a helyi erőforrásokra épít.

5.3. Az országhatáron átterjedő környezeti hatások

Megyei terv rész módosításának lényege: területi szempontból az ország közepén megvalósuló, egy övezet törlése. Így sem területileg, sem tartalmilag nem értelmezhető országhatáron átterjedő hatás. (Megyehatár – országhatár legközelebbi távolsága is több, mint 20 km. Egy naperőmű hatásterülete pedig a tapasztalatok szerint még a legnagyobb tájképi hatásterületi elem tekintetében sem haladja meg az 1-2 km-t.)

6. FENNTARTHATÓSÁGI VIZSGÁLAT

Az SKV tartalmával foglalkozó jogszabály és ezzel foglalkozó EU direktíva (Directive 2001/42/EC) sem írja elő fenntarthatósági vizsgálat végzését. Ennek ellenére minden tagországban a használat közben derült ki, hogy a SKV éppen nagyfokú döntéshozatalba integráltsága révén nem csupán, mint hatásvizsgálati eszköz jelentős, de szorosan kapcsolódik a fenntarthatóság eszméjéhez, s mint ilyen, a legközvetlenebb eljárás ahhoz, hogy a fenntarthatóság irányába való elmozdulás segítségével összehasonlítható módon értékelhető legyen. Ez a jogszabály bevezetés után készült EU SKV útmutatókban már megjelent.

A 2019-ben készült SKV-ban részletes fenntarthatósági vizsgálat is készült. Jelen munkában ebből csak a releváns szempontokat emeljük⁵⁸ ki az alábbiakban:

I. A szükségletek kielégítése és a természeti-környezeti értékek megőrzése között hosszú távú egyensúlyt kell elérni

<p>1. A lételemnek tekintett, feltételeken megújuló környezeti elemek (levegő, víz, föld, élővilág) készleteit és állapotát, valamint az általuk alkotott környezeti rendszer potenciálját, önszabályozó képességét a rendszer terhelhetőségének határára belül fenn kell tartani, illetve ahol ez szükséges a megfelelő célállapot érdekében terhelésüket csökkenteni kell.</p>	<p>Az energetikai fejlesztési elképzeléseket a táj- és természetvédelmi érdekek figyelembevételével, az értékes erdő- és mezőgazdasági területek megőrzésével kell megvalósítani. A naperőmű övezet törlése esetén ezt más szabályozásokban kell érvényesíteni.</p>
<p>2. A természeti erőforrásokkal való gazdálkodásban általánosan a feláldozott és a létrehozott értékek pozitív egyenlege kell, hogy érvényesüljön.</p>	<p>Az ökológiai hálózat és az erdőtértség érintettsége más jogszabályok alapján megvalósul, az egyéb érzékeny területek fizikai kiterjedésének megőrzését viszont más szabályozásokban kell érvényesíteni.</p>
<p>4. A rendelkezésre álló terület felhasználásánál az igénybe vehető területek nagyságát kemény felső korlátnak kell tekinteni, a fejlesztéseknél a területkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni. Ezt a szabályozás szintjén is érvényesíteni kell.</p>	<p>A barnamezős területek igénybevétele a naperőmű telepítések esetén is fontos lenne a zöldmezős területek helyett.</p>

II. A kardinális értékek elvesztésével járó folyamatok nem tűrhetők el.

<p>5. A biológiai sokféleség megőrzésének feltételeit, a természetesen előforduló fajok, és tenyésztett vagy természetett hagyományos fajták megőrzését és védelmét, a természetes és természet szerű élőhelyek fennmaradását, sokszínűségét, és térbeli koherenciáját biztosítani kell. Ez a természeti rendszerek környezeti változásokhoz való jobb alkalmazkodó képességét is szolgálja.</p>	<p>A védett (természeti) értékek védelme más jogszabályok alapján jórészt megvalósul (lásd védett és Natura területek kezelési, fenntartási terveit). Azonban a biológiai aktív felületek csökkenésével, minőségi romlásával járó fejlesztések is kerülendők.</p>
<p>6. Az ökoszisztéma szolgáltatásokat értéknek kell tekinteni, gazdasági értéküknek meg kell jelenniük a stratégiai fejlesztési döntésekben. A fejlesztések nem járhatnak az ökoszisztéma szolgáltatások károsodásával</p>	
<p>7. Az építészeti, táji és kulturális értékek fennmaradását biztosítani kell.</p>	<p>Más jogszabályok alapján megvalósul.</p>

⁵⁸ A sorszámok az eredeti táblázat számozása alapján. A hiányzó számok a jelen rész módosítás szempontjából nem releváns szempontok.

III. Biztosítani kell a természeti környezeti változásokhoz való alkalmazkodás lehetőségét egyéni és társadalmi szinten

8. A környezeti (pl.: klíma-) változásokhoz való alkalmazkodó képességet mind a társadalom, mind az érintett lakosság szintjén javítani kell.	A megújuló energiaforrásokra alapuló erőművek telepítési lehetőségeinek javítása ezt egyértelműen segítheti.
---	--

IV. Meg kell adni mindenkinek a lakóhelyén az emberhez méltó élet lehetőségét mind a jelenben, mind a jövőben

15. A helyi szinten kezelhető erőforrások használata elsősorban a helyi közösség közvetlen, vagy közvetett hasznát kell, hogy szolgálja.	A megújuló energiaforrás, így szerencsés, ha a helyi közösségek hasznosulnak az erőművek termeléséből.
--	--

V. A fenntartható fejlődést csak felelősségteljes ember érheti el – nincs releváns szempont

7. JAVASLATOK

7.1. Megyei terv rész módosítását befolyásoló javaslat

A Fejér megye területrendezési tervéről szóló Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlése 7/2020. (II.28.) rendeletének a **borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet kiegészítő szabályozására** vonatkozó javaslat megfogalmazására, mely tájhasználati és tájképi szempontból egyaránt indokolt lett volna (indoklását lásd: **5.1.6. fejezet**) tekintettel a következőkre nem volt lehetőség a naperóművekkel kapcsolatban:

- A 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 24. § (1) a) alapján az **egyedileg meghatározott megyei övezetre vonatkozó szabályozás** „*településrendezési terv készítésére, településrendezési tervekben meghatározott építési övezetek, övezetek kijelölésére, valamint az OTÉK-ban meghatározott, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek építési használatának megengedett határértékeinél megengedőbb követelmények megállapításának lehetőségére vonatkozhat*”.
- Az OTÉK (253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről) 32. § (1) 5. pontja alapján "*valamennyi építési övezetben, illetve övezetben - ha a helyi építési szabályzat másként nem rendelkezik - elhelyezhető (...) a megújuló energiaforrás műtárgya - kivéve szélérőmű, szélérőmű park - amely használata során az építési övezetben, övezetben az alaprendeltetésnek megfelelő használatot nem korlátozza vagy attól nem igényel védelmet*".

A fentiek alapján – értelmezésünk szerint – tekintve, hogy a megyei szabályozás övezetekre, építési övezetekre vonatkozhat (nem pedig építményekre, mint ahogy a naperómű esetén szükséges lenne), az OTÉK szerint pedig bármely övezetben létesíthető naperómű, a **megyei terv nem fogalmazhat meg egyedi övezetre korlátozást egyes építményekkel kapcsolatban**. Azonban a **megye borszőlő termőhelyi kataszteri I. és II. osztályú, valamint a volt zártkerti (kertes mezőgazdasági) területeinek** védelmét szükségesnek tartjuk, ezért javasoljuk a megyei ajánlások kiegészítésében ezt szerepeltetni (lásd alább).

A Fejér Megye Területrendezési Tervhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatról és a területrendezési ajánlásokról szóló Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 45/2020. (II. 27.) határozatában szereplő megyei területrendezési ajánlások mellett jelen módosítással összefüggésben javasolt **további megyei területrendezési ajánlások (a kiegészítéseket félkövér betűtípussal szürke háttérrel jelöltük)**:

- 2.2. Energetikai hálózatokra és egyedi építményekre vonatkozó kiegészítés:
Megújuló energiahordozó hasznosítására szolgáló közcélú villamosenergiát termelő, erőmű méretű létesítményt a jó termőhelyi adottságú szántóterületek, szőlőterületek, gyümölcsösök és kertek területén nem javasolt elhelyezni.
- **Megújuló energiahordozó hasznosítására szolgáló közcélú villamosenergiát termelő, erőmű méretű létesítményt elsősorban az épületek tetején, barnamezős területeken és gyengébb termőképességű szántóterületeken javasolt elhelyezni.**
- 3.3. Ökológiai hálózat pufferterületének övezetére vonatkozó kiegészítés:
- d) Az övezetben energetikai célú magasépítmény és **a háztartási méretű kiserőmű kivételével naperómű** elhelyezése nem javasolt.
- 3.5. Jó termőhelyi adottságú szántók övezetére vonatkozó kiegészítés:
- **Az övezetben a háztartási méretű kiserőmű kivételével naperómű elhelyezése nem javasolt.**
- 3.8. Tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó kiegészítés:
- f) A borvidéki települések I-II. szőlőkataszteri besorolású külterületi részein csak a szőlő- és borgazdálkodással, borturizmussal összefüggő, tájba illő fejlesztések támogatandók és **e területeken a háztartási méretű kiserőmű kivételével naperómű elhelyezése nem javasolt.**

- g) Javasolt a tájképvédelmi övezetben történő naperómű építés esetén a tájba illesztés igazolásának előírása a településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzat, tájképvédelmi rendelet), a tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről szabvány (MSZ 20378 'Tájvédelem. A tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről') alapján. A településrendezési eszközökben továbbá javasolt előírni előzetes egyeztetést az illetékes környezetvédelmi hatósággal, valamint a nemzeti park igazgatósággal a naperómű beruházások építési engedélyezési eljárásának megkezdése előtt, a helyszín kijelölésének egyeztetése céljából.
- Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetre vonatkozó kiegészítés:
- b) Az övezetbe tartozó települések borszőlő termőhelyi kataszteri I. és II. osztályú területein, valamint a volt zártkerti (kertes mezőgazdasági) területein a háztartási méretűnél nagyobb új naperómű nem helyezhető el.

A fentiek mellett szükséges a megyei terv rész módosításának javaslattevő munkarészében szereplő területi hatásvizsgálat környezeti hatásainak értékelését jelen SKV megállapításaival összhangba hozni.

7.2. Más hatósági eljárásoknál, a naperómű parkok helykiválasztásánál, megvalósításánál figyelembe veendő javaslatok

Az alábbi javaslatok általánosak, azaz nemcsak az övezet törlése miatt a korlátozás által érintett területekből kikerülő helyszínekre vonatkoznak, hanem általában minden naperómű park telepítésénél figyelembe veendő.

Az ökológiai hálózat felülvizsgálata:

- A Nemzeti Park Igazgatóságok által nyilvántartott nemzeti ökológiai hálózat elemeinek átsorolása megfontolandó oly módon, hogy a jelenleg Natura 2000 területen vagy országos védett természeti területen található ökológiai hálózati elemek mindegyike magterület vagy ökológiai folyosó besorolást kapjon. Így az OTrT felülvizsgálata során az országos ökológiai hálózat elemeinek övezeteire vonatkozó korlátozások – pl. a naperóművekkel kapcsolatban – is érvényesülhetnek e területekre. Az OTrT felülvizsgálatának megtörténte előtt – amennyiben időközben megtörténik a területi átsorolás – pedig a Nemzeti Park Igazgatóságok által szolgáltatott, ökológiai hálózatra vonatkozó adatok, térképes állományok pedig már a településrendezési tervek szintjén is tudná biztosítani ezen területek hatékonyabb védelmét.

Hatósági eljárásoknál:

- olyan esetekben ahol a tervezett naperómű park szomszédos bármilyen védett területtel a közvetett hatásokra is figyelemmel kell lenni a védett értékek sérülésének elkerülése érdekében

Naperóművek helykiválasztásánál, megvalósításánál, működtetésénél fontos lenne:

- a területi fejlettség kiegyenlítésére való törekvés szellemében a déli perifériák figyelembevétele;
- a tájsebek (pl. korábbi felszíni bányák, egyéb roncsolt felületek) rekultiválás egyik eszköze lehetne az ilyen területeken naperóművek létesítése;
- nagyobb vízfelületek közelében történő telepítés kerülése;
- olyan helyszínek kiválasztásának kerülése, ahol a telepítés jelentősebb fásszerű növényzet eltávolításával járna;
- ökológiai szempontból az országos ökológiai hálózat pufferterületein, nem védett gyepeken csak részletesebb vizsgálatok, felmérések alapján létesíteni naperómű parkot;
- a talajra történő hatások minimalizálása érdekében, hogy a napelemek rögzítését elsősorban talajcsavarral, illetve cölöpökkel oldják meg, a betonalapozás kerülendő;
- a klímaváltozás hatásainak enyhítésére fontos, hogy a naperóművek létesítésekor, ha az meglévő gyepeken történik, akkor minél kevésbé bolygassák meg azt a létesítmények telepítésekor;

- ha a telepítés nem gyepen történik, javasolt a terület gyepesítése;
- kerülni az olyan napelem alkalmazása, amelynek felülete csillogó, visszatükrözi a ráeső napsugarakat;
- olyan műszaki megoldások alkalmazása, mely az éghajlatváltozás hatásainak (pl. tartósabb hóhullámok, intenzívebb viharok) ellenáll.

Jó példaként említhető az ún. agrofotovoltaikus rendszerek⁵⁹ megvalósítása, melyek lényege, hogy egyazon földterületen történik mezőgazdálkodás és fotovoltaikus napelemekkel való villamosenergia-termelés egy időben (pl. a napelemparkok területe alkalmas lehet leveles zöldségek, bogyós gyümölcsök, almafélék termesztésére, de juhok, szamarak, baromfik legeltetésére is). Az agrofotovoltaikus rendszereknek három fő típusa lehetséges: földre telepített napelem panelsorok közötti mezőgazdálkodás, emelvényre helyezett napelem panelek alatti mezőgazdálkodás, valamint a napelemes üvegházak rendszere. Szintén előremutató a naperőműpark területeken a legeltetés megvalósítása.

Ökológiai szempontból fontos lenne a megvalósult naperőművek hatásainak monitorozása, főként a nagyobb vízfelületek közelében megvalósult ilyen létesítmények esetében a polarotaktikus fajokra vonatkozó hatások nyomonkövetésére. (Utóbbiak azonban a megyei tervezésen túlmutató feladatok.)

⁵⁹ <https://magyarmezogazdasag.hu/2022/09/20/agropv-napelemek-alatti-elelmiszervertermeles>

8. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Fejér megye korábbi Területrendezési Tervét 2009 februárjában fogadta el a megyei közgyűlés, majd 2019. évben felülvizsgálták ezt a Tervet. A felülvizsgálat célja a 2019. március 15-én hatályba lépett „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (TrTv.), a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, illetve más hatályos jogszabályi előírásokkal való összhang megteremtése, valamint tervi javaslatok megfogalmazása volt a megye fejlesztése érdekében. A felülvizsgálat teljesskörű volt, tehát a megyei terv minden a TrTv-ben megfogalmazott és a megyei célok érdekében kialakított övezetre kiterjedt.

A megyei tervben, annak 3.19. mellékletében lehatárolásra került a „Naperőmű létesítése céljából korlátozottan igénybevehető terület” övezete is. A jelenlegi energiaválságos helyzetben azonban a megújuló energiára alapozott energiaellátás szerepe előtérbe került. A megye több önkormányzatának polgármestere ezért megkereste a Fejér Megyei Önkormányzatot, hogy ezen övezet lehatárolását, szabályozási előírásait oldja fel, vagy enyhítse. Ezért a Fejér Megyei Közgyűlés 102/2022 (V.26.) határozatában a Fejér Megyei Területrendezési Terv módosításának elindításáról döntött. Meghívásos közbeszerzés alapján az Önkormányzat megbízta a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. a megyei területrendezési terv rész módosításával, illetve az ÖKO Környezeti, Gazdasági, Technológiai, Kereskedelmi Szolgáltató és Fejlesztési Zrt-t (1013. Budapest Attila út 16. I./2.) a szükséges stratégiai környezeti vizsgálati eljárás lebonyolításával.

A Terv rész módosítása jelen esetben a „Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet”-ének törlésére terjed ki. A módosított területrendezési terv természetesen a 2019. óta megvalósult és kötelezően feltüntetendő szerkezeti elemeket is tartalmazza, így az érintett övezet mellett a megye szerkezeti terve aktualizálásra került.

A megyei tervhez, mint minden területi tervhez kötelező (stratégiai) környezeti vizsgálatot (SKV) végezni, amelynek módját és tartalmát az „Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról” szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szabályozza. A rendelet 1. mellékletében szereplő tevékenységekre, így az 1. melléklet 1. pontjában szereplő „Területi tervek [1996. évi XXI. tv. 23. § (1) bekezdés]” esetén is minden alkalommal szükséges a környezeti vizsgálat elvégzése. (A jogszabály 1. § 2/b pontjában szereplő, az 1. mellékletbe nem tartozó tevékenységek kisebb módosítása esetén csak szükségesség, azaz a hatások jelentősége esetén kell a környezeti vizsgálati eljárást lefolytatni.)

Jelen munka tehát a Fejér megye területrendezési terv rész módosítása stratégiai környezeti vizsgálata, jelen fejezet ennek közérthető összefoglalója.

Az SKV feladata ilyen típusú terveknel általában az, hogy a megyei tervet környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontból vizsgálja, értékelje, megfogalmazza a terv rövid és hosszú távú környezeti és fenntarthatósági kockázatait, kiemelve a környezeti szempontból várható kedvező hatásokat és kidolgozza a fellépő kockázatok elhárítására, csökkentésére vonatkozó esetleges javaslatokat. **Jelen esetben azonban ezen elvárások is csak a megyei terv rész módosításának elemei vonatkozásában értelmezendők.**

A megyei területrendezési terv rész módosítása esetén a környezeti vizsgálat tehát főként arra terjedt ki, hogy megállapítsa a „Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet”- törlése a 2019-ben a megyei terv felülvizsgálatához készült SKV megállapításait befolyásolja-e és ha igen, milyen tekintetben. Azaz az alapkérdés az, hogy jelen tervben szereplő módosítás környezeti és fenntarthatósági szempontból elfogadható-e vagy sem.

A vizsgálat alapkérdése az, hogy **a 2019-ben elkészült SKV-hoz képest jelen helyzet, azaz az övezet törlése milyen változásokat okoz. Nem volt célunk a 2019-ben elkészült SKV-t teljes terjedelmében megismételni, vagy felülvizsgálni. A terv rész módosítására vonatkozó SKV arra tért ki, hogy a korábbi SKV megállapításai jelen helyzetben változatlanok-e, illetve, hogy miben, milyen mértékben változtak.**

A munkát a vonatkozó 2/2005. Korm. rendelet tartalmi követelményei, és a környezetvédelmi hatóságokkal egyeztetett tematika alapján végeztük el, a munkába a jogszabályban előírt szakértők bevonásra kerültek.

8.1. Fejér megye Területrendezési Terv Rész módosítása

A megyei területrendezési terv (továbbiakban: MTrT.) jelenlegi módosítása nem teljeskörű felülvizsgálat, csak rész módosítás, amelynek célja egyrészt a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet törlése a térségi övezetek közül, másrészt az időközben (2020 február óta) állami főépítésztől területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (jelen esetben erőművek) és két – engedéllyel még nem rendelkező – tervezett naperőmű ábrázolása a térségi szerkezeti terven. Továbbá a célok között szerepelt a 2020-ban tervezett, de időközben megvalósult más infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása.

Az MTrT. rész módosításának fogalomhasználata igazodik a településtervezés időközben megváltozott fogalomhasználatához, illetve a megye helyett a – 2023 január elsejétől használatos – vármegye kifejezés szerepel rendeletben és a térképi mellékletekben is.

Mivel a hatályos megyei területrendezési tervet alig több, mint két éve fogadták el – és az elfogadást megelőzően a megyei terv teljeskörű felülvizsgálata megtörtént – így a MTrT. dokumentuma kizárólag a módosítással érintett területrendezési tervi elemek változásainak háttérét mutatja be.

Ezek figyelembevételével a módosítás elemei a következők voltak:

- Települések közigazgatási határának változása Dunaújváros és Kisapostag esetében.
- A területfelhasználás Kisapostag területén változik (repülőtér és hulladéklerakó sajátos területfelhasználású térségbe kerül besorolásra)
- A gyorsforgalmi úthálózat elemei közül az M8 (az M7 és M6 gyorsforgalmi utak között) tervezett szakasza módosul (a legújabb tervek szerint kerül kijelölésre).
- Változik a Székesfehérvár-Szabadszabványán tervezett térségi szerepű összekötő út nyomvonala.
- A mellékúthálózat Balinka és Isztimér közötti szakasza (tervezett mellékút), illetve a Vereb-Vál-Gyúró-Etyek tervezett mellékút szakaszokon módosul.
- A Budapest-Balaton kerékpárút a megvalósult állapot alapján került ábrázolásra a térségi szerkezeti terven.
- Az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek köre bővül (a hatályos terv elfogadása óta kiadott állami főépítési területfelhasználási engedélyek alapján, illetve jelen terv módosításban Isztimér, Balinka és Székesfehérvár területén tervezett új erőművekkel).
- Térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózat egy eleme a tervezett kategóriából a meglévőbe kerül.
- A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület egyedileg meghatározott övezet a módosító javaslat szerint megszüntetésre kerül.
- A felzárkóztatandó belső periféria övezete kiegészül Lepsénnyel és Mezőszentgyörggyel (hibajavítás, mivel a két település része az Egyingyi járásnak, amely fejlesztendő járás a 2090/2014 Korm. rendelet alapján). Továbbá a Fejér Vármegyei Önkormányzat kérésére a vármegye integrált területi programjában a Mezőföldi Programban szereplő Előszállás, Nagykarácsony és Daruszentmiklós településekkel is kiegészül az övezet.
- A borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet esetében a szabályozás pontosodik.

Fentiek közül az alábbi, a Lechner tudásközpont által szerkesztett térképen az övezet törlése miatt a korábbi védelem alól kieső, és a 2018. évi CXXXIX. törvény által továbbra is védelem alatt álló területeket mutatjuk be (lásd: **8.2. fejezet**).

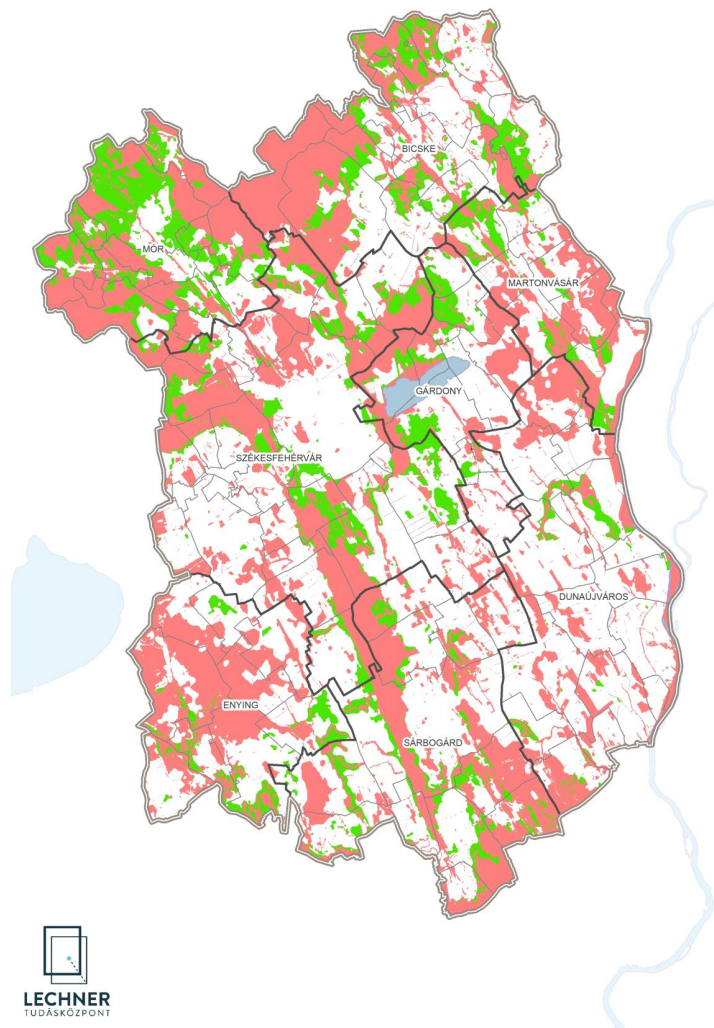
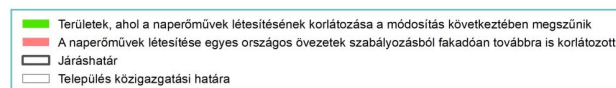
8.2. Az értékelés összefoglalása a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének törlése miatt

A 2019-ben elvégzett MTrT felülvizsgálatban a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete lehatárolásának elsődleges célja az volt, hogy orientálja a háztartási méretű erőműnél nagyobb naperőművek kijelölését, elkerülve azokat a területeket, amelyek természeti, kulturális és a természeti erőforrás védelmi szempontból értékesek. A konkrét telepítési helyet a településszerkezeti tervben kellett az elvárások szerint kijelölni.

Az övezet lehatárolásánál az alábbi területeket vették figyelembe:

- kiváló termőhelyi adottságú szántók
- erdőterületek
- ökológiai hálózat magterület és ökológiai folyosó
- országos jelentőségű védett természeti területek
- Natura 2000 területek
- tájképvédelmi területek

A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybevehető területek övezetének megszüntetése következtében erőmű létesítése által korlátozott övezet módosulása

Jelen SKV-ban ezen övezetek szerint vizsgáltuk a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete törlésének következményeit. Összefoglalva, a hatályos megyei tervben szereplő naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetét alkotó övezetek és egyéb területek szabályozása a területrendezési terv módosítása esetén a következőképpen alakul.

– **Kiváló termőhelyi adottságú szántók**

A 2018. évi CXXXIX. törvény 28. § (3) bek. a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében tiltja erőmű létesítését, a következők szerint: erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve, így a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeken továbbra is megmarad a korábbi szabályozás, e területeken nem várhatók a területrendezési terv módosításából adódó konfliktusok.

– **Erdőterületek**

A 2018. évi CXXXIX. törvény 30/A. §. erdők övezetében tiltja erőmű létesítését, a következők szerint: erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve, így az erdők esetén továbbra is megmarad a korábbi szabályozás, e területeken nem várhatók a területrendezési terv módosításából adódó konfliktusok.

– **Védett természeti területek**

A természetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvényi előírásait figyelembe véve az országos vagy helyi jelentőségű védett természeti területeken, illetve az ex lege védett természeti értékek és területek érintettsége esetén, az övezet törlését követően kizárólag az illetékes természetvédelmi hatóság (feltételekhez és előírásokhoz kötött) hozzájárulása esetén helyezhető el naperőmű. Ez azt jelenti, hogy az olyan védett természeti területeken, melyek nem esnek egybe ökológiai hálózat magterületével, ökológiai folyosójával és erdők területével, ott a naperőmű létesítésére más szabályozás (azaz a létesítés kizárása helyett szakhatósági eljárás alapján történő döntés) érvényesül. (Megjegyezzük, hogy a védett területek esetén a korábbi védelemből kieső területek kiterjedése minimális.)

– **Natura 2000 területek**

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet előírásait figyelembe véve azon Natura 2000 területek esetében, melyek nem esnek egybe ökológiai hálózat magterületével, ökológiai folyosójával és erdők területével, illetve védett természeti területtel ott a naperőmű létesítésére más szabályozás (elvi létesítés kizárása helyett szakhatósági eljárás Natura 2000 hatásbecslési eljáráshoz kötve) érvényesül. Natura 2000 területeken tehát csak Natura 2000 hatásbecslés alapján lehet és csak olyan tevékenységet végezni, mely a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, jelölő fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére, illetve a Natura 2000 területre kedvezőtlen hatással nem jár, továbbá nem ellentétes a jelölés céljaival. A hatósági eljáráshoz kapcsolt döntés a Natura 2000 területek kijelölését megalapozó értékek sérülését ki tudja zárni.

– **Országos ökológiai hálózat magterület és ökológiai folyosó**

A 2018. évi CXXXIX. törvény 25. § (6) bek. az ökológiai hálózat magterületének övezetében, a 26. § (6) bek. pedig az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében tiltja erőmű létesítését, a következők szerint: erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve, így az ökológiai hálózat magterülete és ökológiai folyosója esetén továbbra is megmarad a korábbi szabályozás, e területeken nem várhatók a területrendezési terv módosításából adódó konfliktusok.

– **Tájképvédelmi területek**

A tájképvédelmi területek 27%-án (kb. 37.500 ha-on) szűnik meg a naperőmű építés korlátozása a megyei területrendezési terv módosításával, így a jelenleg hatályos megyei tervhez képest megengedőbb szabályozási keretrendszer alakul ki. Fejér megye esetén a térségi jelentőségű tájképi értékek, megőrzendő elemek, elemegyüttesek közül elsősorban a hegylábi, dombsági mozaikos mezőgazdasági területek (kertek, gyümölcsösök, szőlőterületek) esetén merülhet fel

konfliktus. Ezen térségi jelentőségű konfliktusok jelen SKV-ban a „borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetre” megfogalmazott kiegészítő megyei ajánlások érvényre juttatásával, településrendezési szintű szabályozással előzhető meg.

A 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 4. § ugyanakkor előírja, hogy (nap)erőművet tájképvédelmi övezetben csak a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával lehet megvalósítani. Már e rendelet a településrendezési eszközök szintjére delegálja elsősorban a tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében az egyedi előírások megfogalmazását. Ezzel összhangban, a sajátos építményszíntűkre – mint a naperőmű is – a 2016. évi LXXIV. törvény 3. § (1) szerint a településképi rendeletekben lehet előírásokat megfogalmazni az adott építmény településképi illeszkedésének biztosítása érdekében. Mindezek adják az építési keretrendszert a naperőmű helyszínek kiválasztása szempontjából. A naperőmű, mint építmény létesítésének egyedi vizsgálatát a környezeti hatásvizsgálati eljárások vagy az építési engedélyezési eljárások írják elő, melyek egyúttal kötelezővé teszik a naperőmű tájképi hatásainak vizsgálatát is.

A környezeti vizsgálatok elkészítésekor törekszünk olyan kérdéseket feltenni a munka legelején, mely egy-egy terv, program környezeti-fenntarthatósági hatásait képes összefoglalóan feltárni. Tettük ezt a 2019-es MTrT felülvizsgálatkor, és a releváns kérdések esetében jelen rész módosítás értékelésekor is. Kérdésekre adott válasz az elvégzett értékelés tükrében a következő:

Fejér megye Területrendezési Terv rész módosításának megvalósulása esetén

– ***változnak-e a 2019-es SKV lényegi megállapításai a módosításokkal összefüggésben?***

A 2019-ben készült MTrT felülvizsgálathoz készült SKV megállapította, hogy a terv ajánlásai kifejezetten a környezeti, fenntarthatósági harmónia megteremtésére irányultak. Ennek része volt a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének kijelölése, hiszen ez egyértelműen és pontosan összesítette azon értékes megyei területrészeket, melyeket ilyen létesítmény telepítésével el kell kerülni, ezzel orientálva az új telephelyek kiválasztását a kevésbé értékes területekre. Vizsgálataink szerint az övezet törlése azonban számottevő értékvesztéssel nem járhat, mivel a korábbi övezetek egy részét (kiváló termőhelyi szántók, erdőterületek, ökológiai hálózat magterületei és folyosói) a 2018. évi CXXXIX. törvény kizárja a háztartási méretű kiserőműnél nagyobb méretű erőművek elhelyezését. Az országos jelentőségű védett területek esetén a természetvédelmi törvény, a Natura 2000 területek esetén a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet ad felhatalmazást arra, hogy hatósági döntés alapján lehessen ezen területeken bármilyen (nem szorosan a védelem érdekében végzett) tevékenységet megvalósítani.

Tájképvédelmi szempontból fontos változás, hogy a megye tájképvédelmi területeinek kb. 27%-án szűnik meg a naperőmű építés korlátozása a módosítással. A vonatkozó, hatályos szabályozás - 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet – alapján azonban (nap)erőművet tájképvédelmi övezetben csak a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával lehet megvalósítani. Az és a 2016. évi LXXIV. törvény biztosít jogi keretet arra, hogy a településrendezési eszközök meghatározhassák a helyi tájképvédelmi követelményeket, melyeket be kell tartani a tényleges helyszínek kiválasztás során. Emellett naperőmű, mint építmény létesítésének egyedi vizsgálatát a környezeti hatásvizsgálati eljárások vagy az építési engedélyezési eljárások is előírják, így a tájképvédelem érdekeit a jelenleg hatályos megyei terv helyett a módosításokat követően elsősorban a településrendezési eszközök és a létesítmény szintű engedélyezési eljárások biztosítják.

– ***változnak-e a megye környezetállapotának jellemzői, a meglévő környezeti konfliktusok milyen irányban mozdulnak el (azaz várható-e új konfliktusok megjelenése, vagy meglévők erősödése, enyhülése a módosítások következtében)?***

Az előző pontban leírtak azt jelentik, hogy az övezet törlése a korábbi megállapításainkat nem módosítja, a megye környezeti állapotát a megengedőbb szabályozás várhatóan nem rontja. A meglévő környezeti konfliktusok az övezet törlése miatt nem változnak, az esetlegesen

(elsősorban tájvédelmi szempontok miatt) felmerülő új konfliktusok nagyobb része az SKV javaslatának figyelembevétele esetén kezelhetőnek látszik.

– *a megye lakossága számára a térség élhetősége változik-e?*

Számottevő változással az övezet törlése miatt nem számolunk se pro, se kontra irányban.

– *javul-e a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás?*

Az ÜHG kibocsátás csökkentésének egyik eszköze lehet a megújuló energiaforrások előállításai és felhasználási arányának növelése, mely így hozzájárulhat az éghajlatváltozás hatásainak mérsékléséhez (mitigációs intézkedés). A szabályozásváltozás e szempontból egyértelműen kedvezőbb, tágabb teret ad e tevékenység megvalósításának. Azonban a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás (adaptáció) egyik fő kulcseleme a biodiverzitás csökkenésének megállítása, ily módon a napelemparkok helyszín kijelölése kulcsfontosságú kérdés (pl. természeti értékek ne sérüljenek). Emellett ügyelni kell, hogy a napelemparkok kialakítása olyan műszaki megoldásokkal történjen, mely az éghajlatváltozás hatásainak (pl. tartósabb hőhullámok, intenzívebb viharok) ellenáll.

8.3. Megyei terv rész módosítását befolyásoló javaslat

– A Fejér megye területrendezési tervéről szóló Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlése 7/2020. (II.28.) rendeletének a **borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet kiegészítő szabályozására** vonatkozó javaslat megfogalmazására, mely tájhasználati és tájképi szempontból egyaránt indokolt lett volna, tekintettel a következőkre nem volt lehetőség a naperóművekkel kapcsolatban:

- A 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 24. § (1) a) alapján az egyedileg meghatározott megyei övezetre vonatkozó szabályozás „településrendezési terv készítésére, településrendezési tervekben meghatározott építési övezetek, övezetek kijelölésére, valamint az OTÉK-ban meghatározott, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek építési használatának megengedett határértékeinél megengedőbb követelmények megállapításának lehetőségére vonatkozhat”.
- Az OTÉK (253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről) 32. § (1) 5. pontja alapján „*valamennyi építési övezetben, illetve övezetben - ha a helyi építési szabályzat másként nem rendelkezik – elhelyezhető (...) a megújuló energiaforrás műtárgya - kivéve szél erőmű, szél erőmű park - amely használata során az építési övezetben, övezetben az alaprendeltetésnek megfelelő használatot nem korlátozza vagy attól nem igényel védelmet*”.

A fentiek alapján – értelmezésünk szerint – tekintve, hogy a megyei szabályozás övezetekre, építési övezetekre vonatkozhat (nem pedig építményekre, mint ahogy a naperómű esetén szükséges lenne), az OTÉK szerint pedig bármely övezetben létesíthető naperómű, a megyei terv nem fogalmazhat meg egyedi övezetre korlátozást egyes építményekkel kapcsolatban. Azonban a **megye borszóló termőhelyi kataszteri I. és II. osztályú, valamint a volt zártkerti (kertés mezőgazdasági)** területeinek védelmét szükségesnek tartjuk, ezért javasoljuk a megyei ajánlások kiegészítésében ezt szerepeltetni Lásd alább).

A Fejér Megye Területrendezési Tervhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatról és a területrendezési ajánlásokról szóló Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 45/2020. (II. 27.) határozatában szereplő megyei területrendezési ajánlások mellett jelen módosítással összefüggésben javasolt **további megyei területrendezési ajánlások (a kiegészítéseket félkövr betűtípussal és szürke háttérrel jelöltük):**

– 2.2. Energetikai hálózatokra és egyedi építményekre vonatkozó kiegészítés:

Megújuló energiahordozó hasznosítására szolgáló közcélú villamosenergiát termelő, erőmű méretű létesítményt a jó termőhelyi adottságú szántóterületek, szőlőterületek, gyümölcsösök és kertek területén nem javasolt elhelyezni.

Megújuló energiahordozó hasznosítására szolgáló közcélú villamosenergiát termelő, erőmű méretű létesítményt elsősorban az épületek tetején, barnamezős területeken és gyengébb termőképességű szántóterületeken javasolt elhelyezni.

- 3.3. Ökológiai hálózat pufferterületének övezetére vonatkozó kiegészítés:
 - d) Az övezetben energetikai célú magasépítmény és **a háztartási méretű kiserőmű kivételével naperőmű** elhelyezése nem javasolt.
- 3.5. Jó termőhelyi adottságú szántók övezetére vonatkozó kiegészítés:

Az övezetben a háztartási méretű kiserőmű kivételével naperőmű elhelyezése nem javasolt.
- 3.8. Tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó kiegészítés:
 - f) A borvidéki települések I-II. szőlőkataszteri besorolású külterületi részein csak a szőlő- és borgazdálkodással, borturizmussal összefüggő, tájba illő fejlesztések támogatandók és **e területeken a háztartási méretű kiserőmű kivételével naperőmű elhelyezése nem javasolt.**
 - g) **Javasolt a tájképvédelmi övezetben történő naperőmű építés esetén a tájba illesztés igazolásának előírása a településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzat, tájképvédelmi rendelet), a tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről szabvány (MSZ 20378 'Tájvédelem. A tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről') alapján. A településrendezési eszközökben továbbá javasolt előírni előzetes egyeztetést az illetékes környezetvédelmi hatósággal, valamint a nemzeti park igazgatósággal a naperőmű beruházások építési engedélyezési eljárásának megkezdése előtt, a helyszín kijelölésének egyeztetése céljából.**
- Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezetre vonatkozó kiegészítés:
 - b) **Az övezetbe tartozó települések borszőlő termőhelyi kataszteri I. és II. osztályú területein, valamint a volt zártkerti (kertes mezőgazdasági) területein a háztartási méretűnél nagyobb új naperőmű nem helyezhető el.**

A fentiek mellett szükséges a megyei terv rész módosításának javaslattevő munkarésében szereplő területi hatásvizsgálat környezeti hatásainak értékelését jelen SKV megállapításaival összhangba hozni.

FEJÉR VÁRMEGYE
TERÜLETRENDEZÉSI TERVE RÉSZMÓDOSÍTÁSÁNAK
(STRATÉGIAI) KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA

A (Stratégiai) Környezeti Vizsgálat egyeztetési változatára érkezett vélemények és azok kezelése

Végleges jelentés

Budapest, 2023. július

Ssz.	Véleményező szervezet	RSsz.	Vélemény	SKV készítő válasza	Kezelése a Tervben vagy az SKV-ban
1.	FEJÉR VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVAT AL ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA Dr. Simon László kormány megbízott nevében és megbízásából Fakász Tamás állami főépítész	1/1.	<p>A „Fejér vármegye területrendezési terve rész módosításának stratégiai környezeti vizsgálata” megnevezésű véleményezési dokumentációt áttekintettem.</p> <p>Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 8.§ (3) bekezdés a) pontja szerint a kidolgozó megküldi a terv, illetve program egyeztetési dokumentációját a környezeti értékeléssel a környezet védelméért felelős szervezeteknek.</p> <p>A környezeti vizsgálat lefolytatásában az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal - a fenti rendelet 8. § (3) bekezdése a) pontja és 3. számú melléklet II.2. pont b) alpontja alapján, érintettség esetén - az épített környezet védelmére kiterjedően vesz részt.</p> <p>Az állami főépítési hatáskörében eljáró Fejér Megyei Kormányhivatal a környezeti értékeléssel kapcsolatosan az alábbi szakmai véleményt adja:</p> <p>A dokumentáció „5.1.5. épített környezet – ennek részeként a települési környezet, kulturális örökség - műemlékek, régészeti értékek” című alfejezetében a naperőművek létesítésével járó hatással kapcsolatban megállapításra került, hogy „az épített környezetet leginkább meghatározó elemek, a műemléki és régészeti értékek jelentős hányada koncentrálnak a belterületeken belül vagy azok közelében, így ez esetben számolni kell ezen értékeket is befolyásoló hatásra”. Ezt követően örökségvédelemmel kapcsolatos előírásokat említ a dokumentáció. Álláspontom szerint az épített környezetet nemcsak a világörökségi területek, régészeti területek és műemlékek alkotják.</p> <p>A területrendezési terv módosítása során a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete megszüntetésre kerül. A megszűnő övezet lefedte az ökológiai hálózat övezetét, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét, az erdők övezetét és a tájképvédelmi terület övezetét. Az ökológiai hálózat, a kiváló termőhelyi adottságú szántók és az erdők övezetében nem releváns az épített környezet, azonban a tájképvédelmi terület övezet esetében előfordul épített környezet.</p> <p>Kérem a tájképvédelmi terület övezet területén – ahol a módosítást követően lehetőség nyílik naperőművek létesítésére – az épített környezetre irányuló hatások vizsgálatával kiegészíteni a dokumentációt.</p>	<p>A tájképvédelmi övezet definíciója szerint a „természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak”, melynek valóban része az épített környezet is. Kiemelendő azonban, hogy a tájképvédelmi övezet lehatárolásánál főként a domborzat, területhasználatok, tájszerkezet és a védett területek lehatárolása játszott szerepet, így az épített környezet kevésbé hangsúlyos eleme a lehatárolási módszertannak. Az SKV-ban a tájképvédelmi övezetre vonatkozó szabályozások változását részletesen az 5.1.6. fejezet tárgyalja. Az SKV fő célja a stratégiai szintű várható környezeti konfliktusok azonosítása, így részletesen – létesítmény szintjén – nem tudja vizsgálni az épített környezet elemeit. Azonban a fejezetből kimaradt érték típusokkal – pl. helyi jelentőségű építmények, helyi értékvédelmi területek, településképvédelmi szempontból kiemelt területek – kiegészítésre kerül az SKV, emellett az épített környezetre gyakorolt főbb várható hatásokat is összefoglalja (pl. településszegélyek problémái).</p>	Kiegészítést lásd SKV 5.1.5. fejezete.
2.	FEJÉR VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVAT AL Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály Dr. Simon László főispán nevében és meg- bízásából Dr. Krisztián Erika főosztályvezető	2/1.	<p>A Fejér Megyei Jegyző FMÖ/46-2/2023. iktatószámú levelében az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 8. § (3) bekezdése alapján kérte véleményünket a Fejér Megyei Területrendezési Terv módosításához kapcsolódó SKV-környezeti értékelésről.</p> <p>Az E-TÉR-be feltöltött dokumentációt környezet és település-egészségügyi szempontból áttanulmányoztuk és megállapítottuk, hogy a Környezeti értékelés megfelel a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében meghatározott tartalmi követelményeknek. A környezeti értékelés vizsgálta a környezeti állapot feltárását, illetve a terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő, környezeti hatások előrejelzését, a terv környezeti szempontú értékelését, a káros hatások elkerülésére tett javaslatokat.</p> <p>A környezeti értékelés elfogadását javasoljuk.</p>	Köszönjük a támogató észrevételt.	Nincs teendő.
3.	BUDAPEST FŐVÁROS KORMÁNYHIVAT ALA NÉPEGÉSZSÉGÜG YI FŐOSZTÁLY dr. Sára Botond főispán megbízásából dr. Somogyi Rozália osztályvezető	3/1.	<p>Fejér vármegye településrendezési tervének módosítása és az E-TÉR-be feltöltött dokumentáció véleményezése kapcsán a népegészségügyi feladatkörében eljáró Budapest Főváros Kormányhivatala (a továbbiakban: BFKH) az alábbi tájékoztatást adja:</p> <p>A dokumentációban foglalt módosítás jellege nem gyakorol negatív hatást a természetes győgtényezőkre, ezért BFKH a megküldött Stratégiai Környezeti Vizsgálatot elfogadja, ellene kifogást nem emel.</p>	Köszönjük válaszat.	Nincs teendő.
		3/2.	<p>Érintettség esetén a BFKH, mint államigazgatási szerv feladatát a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 11. számú mellékletének 26. pontja állapítja meg.</p>	Köszönjük válaszat.	Nincs teendő.

Ssz.	Véleményező szervezet	RSsz.	Vélemény	SKV készítő válasza	Kezelése a Tervben vagy az SKV-ban
4.	NEMZETI NÉP-EGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT Dr. Müller Cecília országos tisztifőorvos nevében és megbízásából Dr. Surján Orsolya helyettes országos tisztifőorvos	4/1.	A Nemzeti Népegészségügyi Központ az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben meghatározott illetékességét figyelembe véve Fejér Vármegye területére elkészített környezeti értékelést áttekintette. Figyelemmel arra, hogy a fejlesztési célok között nem kerültek azonosításra kémiai biztonsági, hatáskört érintő fejlesztési elképzelések, érintettségét nem azonosítottunk. A dokumentációhoz észrevételt vagy módosítási javaslatot nem kívánunk tenni.	Köszönjük válaszát.	Nincs teendő.
5.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladék-gazdálkodási Főosztály Dr. Simon László főispán nevében és megbízásából Rákóczi Mária osztályvezető	5/1.	A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságként is eljáró Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladék-gazdálkodási Főosztályhoz benyújtott, Fejér Vármegye Területrendezési Terv rész módosítására és a rész módosítás Stratégiai Környezeti Vizsgálatára vonatkozóan az alábbi véleményt adjuk: Fejér Vármegye Területrendezési Terve által eddig megállapított naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete, ezáltal a naperóművek létesítésének érintett övezetbe tartozó területeken történő korlátozása hatékonyan járult hozzá a tájvédelmi és részben a természetvédelmi szempontok érvényesítéséhez. Az övezet kivezetésének egyik indoka, hogy Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.) 2022. ill. 1-től hatályos módosítása több olyan országos övezet esetében is szigorította az erőművek létesítésének lehetőségét, amelyeknél a vármegyei terv készítésekor ez még nem szerepelt a jogszabályban. Ezáltal a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetése leginkább a tájképvédelmi terület övezetének Trtv. egyéb korlátozással nem érintett részén jelentené a korlátozás csökkenését. A Stratégiai Környezeti Vizsgálat részletesen foglalkozik ezen, korlátozás alól kikerülő területek közül a védett természeti területekhez, Natura 2000 területekhez tartozó területrészekkel, foltokkal, szegély-területekkel, értékelve azok kiterjedését, elhelyezkedését is. Emellett a Stratégiai Környezeti Vizsgálat számba veszi ezen területekre vonatkozó, a naperóművek létesítése kapcsán figyelembe veendő, a természetvédelmi érdekek érvényesülését szolgáló egyéb jogszabályi előírásokat is. A Vizsgálat szerint ezen egyéb jogszabályi előírások betartása, illetve a naperóművek létesítésének engedélyezésével kapcsolatos további jogszabályi előírások kellő garanciát jelentenek az erőmű létesítéssel járó nemkívánatos hatások elkerülésére akkor is, ha ez az egyedileg meghatározott vármegyei övezet a területrendezési tervből törlésre kerül.	Köszönjük válaszát.	Nincs teendő.
		5/2.	Ennek kapcsán jelezni kívánjuk, hogy a naperóművek létesítésére túlnyomórészt beépítésre nem szánt területen kerül sor, mint az Isztimér és Balinka külterületén tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek is, így a létesítés a legtöbb esetben nem tartozik a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének 128. pontjában megjelölt tevékenységek közé (egyéb, az 1-127. pontba nem tartozó építmény vagy építmény együttes beépített vagy beépítésre szánt területen 2 ha területfoglalástól vagy védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén 0,5 ha területfoglalástól).	Egyetértünk, ezt az SKV 5.1. fejezetének elején is kiemeltük.	Nincs teendő.
		5/3.	Továbbá a Stratégiai Környezeti Vizsgálatban jelzésre került, hogy az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet rendelkezéseit az 1. § (3) bekezdésének a) pontja értelmében a sajátos építményfajtákkal kapcsolatos építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokra és ellenőrzésekre is alkalmazni kell. Ennek és a Korm. rendelet 11/A. § értelmében a Vizsgálat szerint a táj- és természetvédelmi szakkérdés vizsgálata esetén a kérelemhez csatolni kell az 5. mellékletben az adott szak- kérdéssel összefüggésben meghatározott dokumentációt, ezek között az építési tevékenység tájra gyakorolt hatását bemutató dokumentációt, illetve a tájba illesztés látványterven történő bemutatását. A Vizsgálat szerint mindezek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tájképvédelmi övezet Trtv. egyéb korlátozással nem érintett részén a táj védelmére szolgáló jogszabályi előírásokkal való összhang az egyedi hatósági eljárásokban megítélhető legyen. Ugyanakkor az előbbi Korm. rendelet 11/A. § szerint az 5. mellékletben az adott szakkérdéssel össze- függésben meghatározott dokumentációt akkor kell benyújtani, amennyiben az építésügyi és építésfel- ügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1.§-ában kijelölt építésügyi hatóság engedélyezési eljárásában van helye valamely szakkérdés vizsgálatának. Az építésügyi és építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. §	A véleménnyel a hivatkozott rendeletek alapján részben egyetértünk, azonban a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet előírásait is szükséges figyelembe venni. A 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 3.§ kijelöl építés hatóságot (fővárosi és vármegyei kormányhivatal). A 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 6. § (3) alapján a villamosenergia-ipari építésügyi engedélyezési eljárásokban a 4. számú melléklet 2. pontja szerinti szakkérdést az eljáró Hatóság vizsgálja. Itt a táblázat (értelmezésünk szerint ez a 2. pont, ami több szakkérdést magában foglal) 3. sora szerint pl. ha külterületen valósul meg a naplempark - ami a legtöbb esetben így van - az eljáró hatóság a következő szakkérdést vizsgálja: "Annak elbírálása kérdésében, hogy a tevékenység, az építmény természet védelmére vonatkozó nemzeti és	Kiegészítést lásd SKV 5.1.6. fejezete.

Ssz.	Véleményező szervezet	RSsz.	Vélemény	SKV készítő válasza	Kezelése a Tervben vagy az SKV-ban
			a) pontja azonban kifejezetten a sajátos építményfajták kivételével jelöli ki az építésügyi hatósági feladatokat ellátó általános építésügyi hatóságot, más építésügyi hatóságot pedig az érintett 1. § nem jelöl ki. Mindezeknek megfelelően a jelzett jogszabályok értelmében a naperóművek tájra gyakorolt hatását bemutató dokumentációt, illetve a tájba illesztés látványterven történő bemutatását a naperóművek létesítésének engedélyezése során nem kötelező benyújtani a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárás során.	közösségi jogi követelményeknek, valamint a tájvédelem jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e”. Eszerint tehát a hatóságnak vizsgálnia kell a tájképi szempontokat is az építési engedélyezési eljárás során. Azonban a szakkérdés vizsgálatára alkalmas dokumentum tartalmi követelményeit a 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet nem szabályozza. Ez viszont túlmutat a vármegyei terven, országos szintű szabályozást igényel. Bár az SKV 5.1.6.2. fejezet végén szerepel a 382/2007 Korm. rendelet említése, az SKV-t a fenti pontosításokkal kiegészítjük.	
		5/4.	A Vizsgálat szerint a telepítés során a tereprendezés jellemzően minimális beavatkozással jár, a területen humuszmentést nem kell végezni. Ez azonban csak ideális esetben, sík terület esetében van így, és több vármegyei példa van arra is, hogy még sík területen is bolygatásra került a talajfelszín nagy része az eróművek telepítése során.	Egyetértünk, ezzel kiegészítésre kerül az SKV.	Kiegészítést lásd SKV 5.1.3. fejezete.
		5/5.	Környezetvédelmi, illetve táj- és természetvédelmi szempontból összességében az övezet törlésének országos hatályú jogszabályi akadálya nincs, ugyanakkor - visszautalva a fentiekre - a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megállapítása hathatósabban járult hozzá a tájvédelmi és részben a természetvédelmi szempontok érvényesítéséhez.	Egyetértünk.	Nincs teendő.
		5/6.	Fejér Vármegye Területrendezési Tervében a módosítás keretében térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező eróművek mellett két további, nagy kiterjedésű területeken tervezett erómű (nap- erómű) is kijelölésre kerülne a tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű eróművek között Isztimér és Balinka külterületén, amely módosítást a napelemparkok fejlesztője kezdeményezte. A Stratégiai Környezeti Vizsgálat nem terjed ki ezen két új erómű létesítése környezeti hatásainak vizsgálatára, holott a Vizsgálat foglalkozik az eróművek tervezett elhelyezése miatt módosuló Balinka-Isztimér közötti mellékút nyomvonalának megváltozásának környezeti hatásaival is.	Az SKV kiegészítésre kerül ezen egyedi létesítmények környezeti hatásainak vizsgálatával. (Az SKV alapvetően stratégiai szintű környezeti konfliktusokat, kereteket vizsgál célszerűen, nem – vármegyei szinten nézve – pontszerűnek tekinthető objektumokat. Így mivel több véleményező hiányolta ezen helyszínek részletesebb vizsgálatát, kiegészítjük a dokumentumot.)	Kiegészítést lásd SKV 5.1. fejezete.
		5/7.	[Még a térségi területfelhasználási engedéllyel kijelölésre kerülő eróművek esetében is szükséges a vonatkozó jogszabályi előírások alapján a területi (környezeti, társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat elkészítése.]	Igen, ez meg is történt.	Nincs teendő.
		5/8.	Felhívjuk a figyelmet arra, hogy amennyiben a jelzett, az eróművek kapcsán létesülő nagyfeszültségű villamos vezeték légvezetéként létesül, a létesítés a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. § (1) melléklete és 3. számú mellékletének 76. pontja szerint előzetes vizsgálati eljárás köteles tevékenység.	Köszönjük a figyelemfelhívást!	Nincs teendő.
6.	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Füri András igazgató megbízásából Halász Antal általános igazgatóhelyettes	6/1.	A Fejér Vármegye Területrendezési Tervének módosítása tárgyában kidolgozott dokumentumokkal kapcsolatban Igazgatóságunk táj- és természetvédelmi szempontból az alábbi állásfoglalást adja: A tervezési feladatról: A megyei területrendezési terv jelenlegi módosítása nem teljeskörű felülvizsgálat, csak részmodosítás, amelynek célja egyrészt - a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet lehetőség szerinti törlése a térségi övezetek közül, másrészt - az időközben (2020 február óta) állami főépítész területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (jelen esetben naperóművek) és - két - engedéllyel még nem rendelkező - naperómű ábrázolása a térségi szerkezeti terven (Isztiméren és Balinkán). Az előbbiekből ismertett módosítási célok alapján az alábbi térségi szerkezeti tervi elemek változnak: • A mellékúthálózat Balinka és Isztimér közötti szakasza (tervezett mellékút) módosul. • Az 5-50 MW névleges teljesítőképességű eróművek köre bővül (a hatályos terv elfogadása óta kiadott állami főépítési területfelhasználási engedélyk alapján, illetve jelen tervmódosításban Isztimér és Balinka területén tervezett új eróművekkel). • Térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózat egy eleme (Székesfehérváron) a tervezett kategóriából a meglévőbe kerül. A térségi övezetek közül: • naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület egyedileg meghatározott övezet a módosító javaslat szerint megszüntetésre kerülne. Végül a tervezés során a megyei területrendezési terv fogalomhasználata igazodik a településtervezés időközben megváltozott fogalomhasználatához, illetve a megye helyett a - 2023 január elsejétől használatos - vármegye kifejezés szerepel a rendeletben és a térképi mellékletekben is.	Köszönjük a megerősítést, választ nem igényel.	Nincs teendő.

Ssz.	Véleményező szervezet	RSsz.	Vélemény	SKV készítő válasza	Kezelése a Tervben vagy az SKV-ban
		6/2.	Észrevételeink: Az állami főépítési területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (6 naperőmű) természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területet - országos jelentőségű védett, vagy védelemre tervezett természeti területet, európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területet (Natura 2000 területet), országos ökológiai hálózat övezetébe tartozó területet, egyéb természet- és tájvédelmi szempontból értékes területet nem érintenek.	Köszönjük a megerősítést.	Nincs teendő.
		6/3.	A két, engedéllyel még nem rendelkező, balinkai és isztiméri naperőmű beletartoznak a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban Trtv.) megállapított, továbbá a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 3. mellékletében lehatárolt tájképvédelmi terület övezetébe. Valamint részei a Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Fejér megye területrendezési tervéről szóló 7/2020. (II.28.) önkormányzati rendelete szerint a jelenleg törölni javasolt, a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének.	Köszönjük a megerősítést, választ nem igényel.	Nincs teendő.
		6/4.	STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT (SKV) Hiányoljuk az SKV-ból az engedéllyel még nem rendelkező, Isztimér és Balinka területén tervezett naperőművek hatásainak konkrét vizsgálatát, ha már a jelen módosítás részét képező tervi elemek, konkrétan nevesített módosítások, amelyek a szerkezeti terven újonnan jelennek meg.	Az SKV kiegészítésre kerül ezen egyedi létesítmények környezeti hatásainak vizsgálatával.	Kiegészítést lásd SKV 5.1.4. és 5.1.6. fejezetei.
		6/5.	Lényegesnek tartanánk az SKV-ban foglaltakon kívül a napelemek felmelegedését is vizsgálni. Továbbá lényegesnek tartanánk a naperőművek felhagyása utáni fázisra is vizsgálni a környezeti hatásokat, nemcsak a létesítés és üzemelés fázisára.	Az SKV hangsúlyosabban is kiegészítésre kerül ezen szempontokkal. (A napelemek felmelegedését, „hősziget” hatását az SKV 5.1.8. fejezete jelenleg is tartalmazza, illetve a felhagyást a hulladékgazdálkodással összefüggésben az SKV 5.1.7. fejezete említi.)	Kiegészítést lásd SKV 5.1. fejezetei.
		6/6.	HATÁROZATTERVEZET 3.8 g) <i>Javasolt a tájképvédelmi övezetben történő naperőmű építés esetén a tájba illesztés igazolásának előírása a településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzat, tájképvédelmi rendelet), a tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről szabvány (MSZ 20378 'Tájvédelem. A tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről') alapján.</i> Az MSZ 20378 szabvány beágyazottsága a magyar jogrendbe elégtelennek mondható, nem tisztázott, hogy a tartalma szerinti tájbaillesztési dokumentációt ki fogja bekérni, megkövetelni napelemparkok létesítése esetén, s milyen eljárásban? A Fejér Vármegye Területrendezési Tervhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatról és a területrendezési ajánlásokról szóló határozat a fentiek tisztázására megítélésünk szerint nem alkalmas jogi eszköz.	A javaslat az SKV tematika véleményezése során, a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály részéről beérkezett észrevételek alapján került a határozattervezetbe. A villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról 382/2007. (XII. 23.) Korm. rend. 4. sz. melléklet 2. pontja alapján a napelemparkok építési engedélyezési eljárása során – amennyiben nem készül EVD vagy KHT – a hatóság szakkérdésként köteles vizsgálni a tájvédelmi szempontokat. Így a tájbaillesztési dokumentációt az építési engedélyeztetés során célszerű bekérni , amennyiben a HESZ előírja, ezért is született a vármegyei ajánlás.	Kiegészítést lásd SKV 5.1.6. és 7.1. fejezetei.
		6/7.	<i>A 'Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete' tervezett törléséről általánosságban:</i> Az övezet kijelölésének eredeti célja az volt a megyei terv felülvizsgálatakor 2019-ben, hogy a napelemparkok (háztartási méretűnél nagyobb naperőművek) lehetőség szerint ne kerülhessenek valamilyen szempontból értékesnek tekinthető területre, azokat más területekre irányítani volt az eredeti szándék. Az övezet lehatárolásánál az alábbi területeket vették figyelembe: - kiváló termőhelyi adottságú szántók - erdőterületek - ökológiai hálózat magterület és ökológiai folyosó országos jelentőségű védett természeti területek - Natura 2000 területek - tájképvédelmi területek Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (II.28.) rendelete alapján az övezetre vonatkozó szabályok az alábbiak: - 15. § (1) A településrendezési eszközöket úgy kell kidolgozni, elkészíteni, hogy a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet területét érintően - a háztartási méretű kiserőművek kivételével - naperőmű ne legyen létesíthető. - 15. § (2) A településképi arculati kézikönyvekben és a településképi rendeletekben figyelembe kell venni a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető területeket.	Köszönjük a megerősítést, választ nem igényel.	Nincs teendő.

Ssz.	Véleményező szervezet	RSsz.	Vélemény	SKV készítő válasza	Kezelése a Tervben vagy az SKV-ban
		6/8.	A naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet törlésével mintegy 50.000 ha-nyi területen szűnik meg a naperómű építések korlátozása (és kb. 167.000 ha-on marad meg a korlátozás, melyet a Trtv. előírásai biztosítanak). Megszűnik tehát az automatikus korlátozás az ökológiai hálózat magterület és ökológiai folyosójának övezetébe, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetébe, valamint az erdők övezetébe nem tartozó védett természeti területeken és Natura 2000 területeken, nem védett gyepeken. Nyilvánvalóan a természetvédelmi törvény, a Natura 2000 Korm. rendelet, a Natura 2000 gyepekre vonatkozó Korm. rendelet előírásai hatályban maradnak, ami módot nyújthat a természeti kockázattal bíró telepítések megakadályozására, de az általános területrendezési iránymutatás megszűnik.	Egyetértünk, ezt az SKV-ban is részletesen kifejtettük. A korlátozás alól kikerülő Natura 2000 területek kiterjedése kb. 1364 ha, míg az országos jelentőségű védett természeti területek kiterjedése kb. 76 ha (lásd: SKV 5.1.4. fejezete). Célszerű ezen területeket a nemzeti ökológiai hálózat magterületébe vagy ökológiai folyosójába sorolni, erre vonatkozóan az SKV javaslatot is fogalmaz meg (az SKV jelen észrevételeket követő véglegesítésekor).	Kiegészítést lásd SKV 7.2. fejezete.
		6/9.	Igazgatóságunk egyetértett azzal, hogy a megyei terv eddig korlátozta ezeket a tevékenységeket az értékes természetközeli területeken. Az övezet törlése megítélésünk szerint természet - és tájvédelmi szempontból vissza lépés.	A létesítmény építési engedélyeztetése során EVD, KHT vagy az építési engedélyeztetés során szakkérdés vizsgálata (lásd részletesen: a határozattervezre vonatkozó észrevételre adott válasz) miatt az egyedi vizsgálatok során a természet-és tájvédelmi szempontok továbbra is érvényesíthetők.	Nincs teendő.
		6/10.	Véleményünk szerint ez azért is aggályos, mert napelem-parkok engedélyezési eljárása során nem minden esetben nevesített a természetvédelmi ágazat (a nemzeti park igazgatóságok sem), mint véleményező. Előzetes vizsgálatban, környezeti hatásvizsgálatban való részvételre, a táji-, természeti érdekek védelmére csak korlátozottan adódhat lehetőség a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. melléklet 128. sora alapján, de jogszabályban foglalt általános érvényű előírás, hogy véleményezni tudjuk az ilyen irányú engedélyezési terveket, nincsen. Ez adott esetben a természeti értékek károsítását is eredményezheti. Egyes napelem-park beruházók előzetesen megkérik pl. Igazgatóságunk véleményét a tervezett helyszínről, így közös gondolkodással választhatóak ki a megfelelő helyszínek. Javasoljuk a szabályozás pontosítását, amennyiben lehetséges, előzetes konzultáció előírását.	Véleményünk szerint országos szinten kellene kezelni ezt a helyzetet, az építési engedélyezési előírások pontosításával. Emellett a határozat-tervezetben javasoljuk az előzetes konzultáció előírását a NPI-vel településrendezési szinten (ugyanis a vármegyei terv elsősorban erre tud javaslatot megfogalmazni).	Mind az SKV javaslatait, mint a határozat-tervezetet kiegészítjük.
7.	Pusztavám Község Jegyzője	7/1.	Pusztavám Község Önkormányzat Képviselő-testületének Pusztavám Község Helyi Építési Szabályzatáról szóló 17/2004. (IX.30.) önkormányzati rendelete Fejér Megye Megyei Területrendezési Tervében szabályozni kívántakkal kapcsolatosan helyi szabályokat nem határoz meg, ezért észrevételt nem teszek.	Köszönjük válaszát.	Nincs teendő.

FEJÉR VÁRMEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

ELFOGADÁSI FÁZIS ELSŐ SZAKASZA
- MEGALAPOZÓ MUNKARÉSZEK

2023. ÁPRILIS

MEGBÍZÓ

Fejér Vármegyei Önkormányzat

VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZAT Dr. Molnár Krisztián

ELNÖKE:

VÁRMEGYEI FŐÉPÍTÉSZ: Igari Antal

KEDVEZMÉNYEZETT

Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft.

Térbeli Szolgáltatások Igazgatósága

Térségi és Téradat Főosztály

Térségi Szakértői Osztály

ÜGYVEZETŐ:

Dr. Földváry Gábor István

IGAZGATÓ:

Sik András PhD

FŐOSZTÁLYVEZETŐ:

Juhász Géza Péter

OSZTÁLYVEZETŐ:

Devecseri Anikó

VEZETŐ TERÜLETRENDEZŐ TERVEZŐK:

Hamar József (TR-13-0272)

Schneller Krisztián (TR-01-4953)

SZAKÉRTŐK:

Csősi Mónika

Szmuriga Orsolya

Teleki Mónika

Tartalom

Bevezetés	1
1. A területrendezési terv módosításainak háttere	2
1.1. Térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező műszaki infrastruktúra elemek térségi szerkezeti terven történő ábrázolása	2
1.2. Isztimér és Balinka területén tervezett naperóművek ábrázolása a térségi szerkezeti terven	2
1.3. Javaslat a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetésére	6
1.4. Az Mtrt. elfogadása után megvalósult műszaki infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása	8
1.5. A megyei területrendezési terv javaslattevő fázisában felmerülő vélemények alapján történő kiegészítő javítások	8
1.6. Az Mtrt. változással érintett elemei (a megyei terv módosításának céljai szerint)	15
2. Fejér megye térségi szerkezeti tervét érintő módosítások	17
2.1. A térségi területfelhasználás rendszere	17
2.2. Műszaki infrastruktúra hálózatokat és műszaki infrastruktúra egyedi építményeket érintő módosítások	18
3. Fejér megye Térségi övezeti tervét érintő módosítás	21
4. A területrendezési terv módosítását megalapozó területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat	23
4.1. A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése	23
4.2. A területi terv céljainak ismertetése	23
4.3. A terv célrendszerében (a változással érintett elemekre szűkítve) foglaltak hatásai, különös tekintettel a környezeti, gazdasági, társadalmi fenntarthatóság szempontjaira	24
4.4. A térségi szerkezeti terv módosításával összefüggő környezeti, társadalmi és gazdasági hatások a változásokkal érintett elemek vonatkozásában	25
4.5. A térségi övezetek felülvizsgálatával összefüggő környezeti, társadalmi és gazdasági hatások	27
4.6. Összegzés: a terv jelentősebb hatásainak ismertetése, a feltárt konfliktusok értékelése (a változással érintett elemek vonatkozásában)	29
4.7. A feltárt konfliktusok feloldására, a káros hatások ellentételezésére vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések meghatározása	29
4.8. Javaslat olyan környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú előírásokra, feltételekre, amelyeket a terv által befolyásolt más terveknél figyelembe kell venni	29
5. tervezői nyilatkozat és igazoló számítások	30
6. az elfogadásra kerülő munkarészekre vonatkozó összefoglaló indoklás	31

BEVEZETÉS

A területrendezési tervek a területfejlesztés környezeti, társadalmi és gazdasági céljaival összehangolt, hierarchikusan egymásra épülő, műszaki és ökológiai szempontok alapján elkészített tervek, amelyeknek alapvető feladata a térszerkezet meghatározása és a térségi területfelhasználás szabályozása. A területrendezés további célja a területfejlesztés lehetőségeinek és korlátainak definiálása, a természeti és épített környezeti értékek védelmének biztosítása mellett.

Fejér megye Közgyűlése Fejér megye hatályos területrendezési tervét 2020 februárjában fogadta el. Ezt megelőzően a korábbi – a 2010-ben elfogadott terv – részletes felülvizsgálatára került sor, amelyet elsősorban *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvénnyel* (továbbiakban Trtv.) való összhang megteremtése indokolt.

A megyei területrendezési terv (továbbiakban: Mtrt.) jelenlegi módosítása nem teljeskörű felülvizsgálat. A jelenlegi módosítás fő célja egyrészt a *naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület* övezetének lehetőség szerinti törlése a térségi övezetek közül, másrészt az időközben (2020. február óta) területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (jelen esetben erőművek) és két – engedéllyel még nem rendelkező – naperőmű ábrázolása a térségi szerkezeti terven.

Továbbá a célok között szerepelt a 2020-ban tervezett, de időközben megvalósult infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása.

Végül a tervezés során az MTrT. fogalomhasználata igazodik a településtervezés időközben megváltozott fogalomhasználatához, illetve a megye helyett a – 2023 január elsejétől használatos – vármegye kifejezés szerepel a rendeletben és a térképi mellékletekben is.

Mivel a hatályos megyei területrendezési tervet alig több, mint két éve fogadták el – és az elfogadást megelőzően a megyei terv teljeskörű felülvizsgálata megtörtént – így a jelen dokumentum szűkített tartalommal, az előbbieken ismertetett tervi elemekkel kapcsolatos változások háttérét mutatja be. A szűkített tartalom alkalmazásáról a tervezés megkezdése előtt a Fejér Megyei Önkormányzat egyeztetett a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Államtikárságával.

A javaslattevő dokumentum egyeztetése folyamán, a beérkezett vélemények alapján – a fenti célokon túl – a tervben kisebb pontosításokat és javításokat is végrehajtottunk. Ezek rövid ismertetésével kiegészül az egyeztetés eredményei alapján átdolgozott megalapozó dokumentum.

1. A TERÜLETRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁSAINAK HÁTTERE

1.1. Térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező műszaki infrastruktúra elemek térségi szerkezeti terven történő ábrázolása

A területfelhasználási engedéllyel rendelkező elemek (változások) kvázi részei a területrendezési tervnek, így tényleges tervi ábrázolásuk automatikusan történik. Az Mtrt. jelenlegi módosítása során a térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező infrastruktúra elemek a térségi szerkezeti terven kerülnek ábrázolásra. A Lechner Tudásközpont nyilvántartása alapján Fejér vármegyében hat erőmű kapott térségi területfelhasználási engedélyt a hatályos terv elfogadása óta. Ezt a vármegye állami főépítésze is megerősítette. Ezek mind az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek kategóriájába tartoznak. A térségi szerkezeti terven ábrázolandó, engedéllyel rendelkező erőművek az alábbi táblázatban (1. táblázat) szereplő jellemzőkkel rendelkeznek.

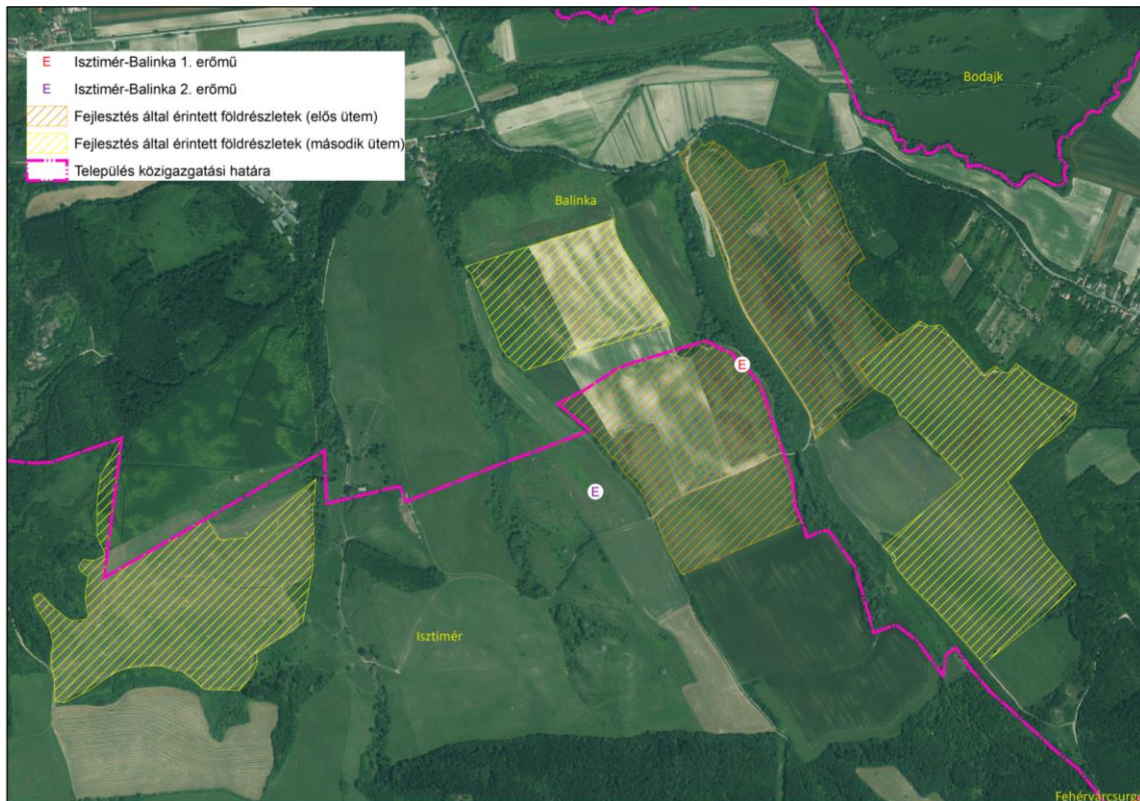
Beruházó	Érintett földrészek	Névleges teljesítőképesség (MW)	Engedély (határozat) nyilvántartási száma
Varuna Holding Kft.	2471 Baracska, hrsz: 05/15	49,9	FE/ÁF/00573-19/2022.
Varuna Holding Kft.	2471 Baracska, hrsz: 010/1, 010/2		
ABO WIND Hungary Kft.	Bicske, hrsz: 0105/33, 0105/34	11,5	FE/ÁF/00804-17/2022.
MEDON Holding Kft.	Telephelye: 8071 Magyaralmás, külterület hrs: 078/12, 078/15, 078/22, 078/23, 078/24, 078/25, 078/27, 078/28, 078/29, 078/33, 078/34	30	FE/ÁF/00342-18/2022.
VPP Solar Kft.	8151 Szabadbattyán, külterület hrsz: 013/25, 013/103	14,5	FE/ÁF/00284-16/2022.
Astrasun Solar Kft.	2432 Szabadegyháza külterület hrsz: 0113/, 0113/5, 0113/6	11,7	FE/ÁF/00130-17/2022.

1. táblázat: Térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező, a térségi szerkezeti terven ábrázolandó 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek

1.2. Isztimér és Balinka területén tervezett naperőművek ábrázolása a térségi szerkezeti terven

Az Mtrt-ben az állami főépítési engedéllyel rendelkező erőművek mellett két további erőmű (naperőmű) kerül jelölésre a tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek között. E módosítást a napelemparkok fejlesztője kezdeményezte. Mindkét erőmű telephelye érinti Isztimér és Balinka területét is. Az elsőként megvalósuló beruházás során egy 37,5 MW névleges teljesítőképességű napelempark állna üzembe, a második ütemben megvalósuló erőmű névleges

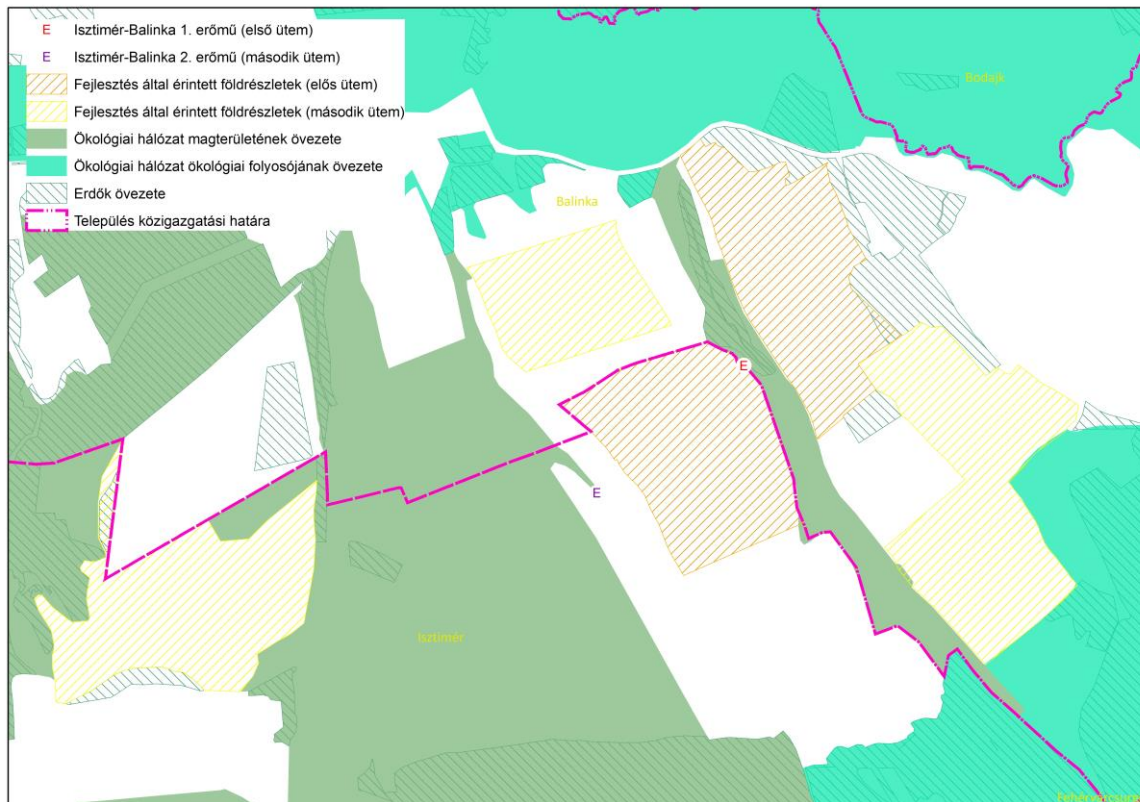
teljesítőképessége még nem ismert. Az első ütemhez kapcsolódóan egy 132 kV-os, körülbelül 70-100 méter hosszú távvezeték is megépülne (1. ábra).

1. ábra: Isztimér és Balinka területén tervezett naperőművek elhelyezkedése

Megvizsgálva a naperőmű beruházások területe által érintett telkek átfedését egyes területrendezési elemekkel, elmondható, hogy a telkek nagyobb része az Mtrt. mezőgazdasági térségébe esik, de kismértékben érintik az erdőgazdálkodási térséget is. Ugyanakkor a tényleges beruházási terület – a fejlesztő információja alapján – nem fed át az erdőgazdálkodási térséggel.

A fejlesztési terület övezeti érintettségét is elemezve elmondható, hogy a napelempark területe nem érinti sem az ökológiai hálózat magterületét és ökológiai folyosóját, sem a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét. A fejlesztés két földrészeslete kismértékben érinti az erdők övezetét, de a beruházó tájékoztatása alapján a tényleges beruházási helyszín nem fedi le a teljes telket, és így az erdők övezetét sem érinti a tervezett naperőmű területe (2. ábra). Mivel a fejlesztési területet nem érintik az előbbieken felsorolt övezetek, így a Trtv. alapján lehetséges az erőművek jelölése.

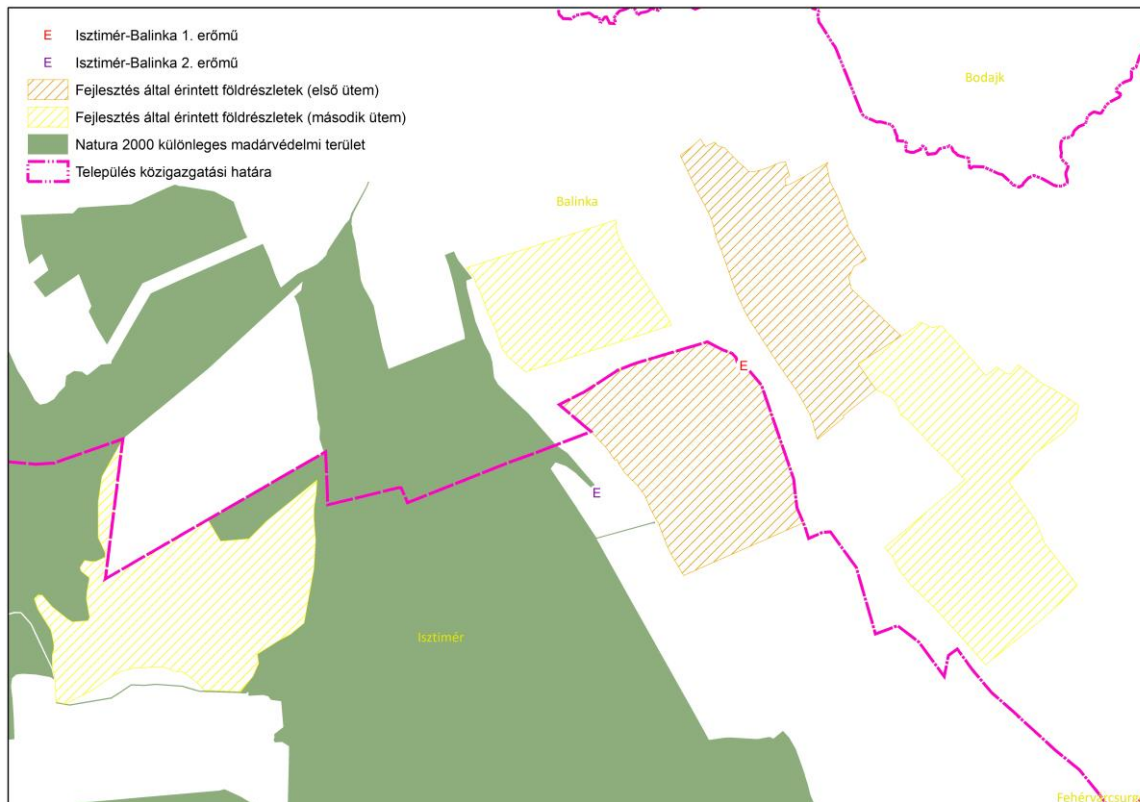

2. ábra: Isztimér és Balinka területén tervezett naperőművek és a naperőművek kijelölését korlátozó országos övezetek elhelyezkedése

Ugyanakkor mindkét tervezett naperőműpark érinti az Mtr. tájképvédelmi terület övezetét, valamint a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület egyedileg meghatározott megyei övezetet. Ez utóbbi a megyei területrendezési terv módosító javaslata alapján kikerül a térségi övezetek közül.

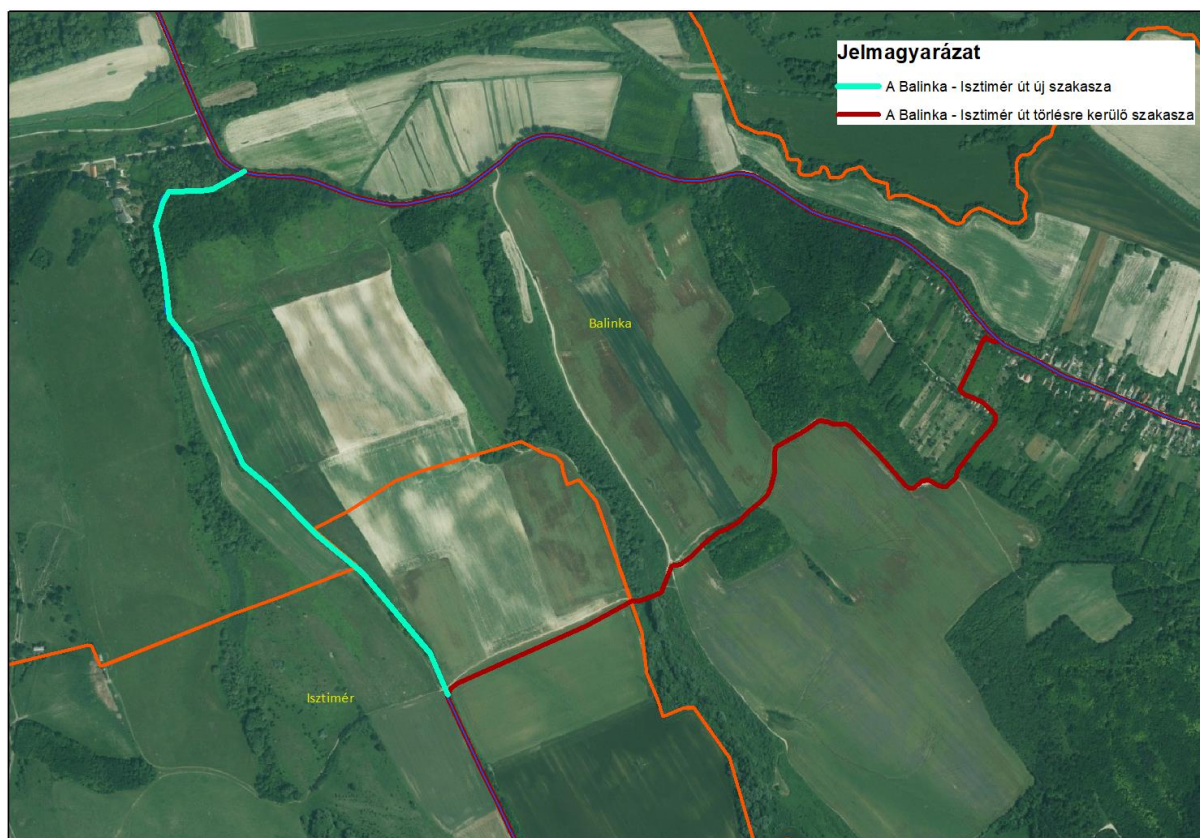
A tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó szabályok alapján viszont az erőműveket csak olyan műszaki megoldásokkal lehet megvalósítani, amelyek nem veszélyeztetik a hagyományos tájhasználatot és a tájképi egységet.

Végül megvizsgálva a természetvédelmi oltalom alatt álló területek átfedését a tervezett fejlesztéssel, megállapítható, hogy a naperőművek területei nem érintenek sem országos jelentőségű védett természeti területet, sem Natura 2000 területet (3. ábra).

3. ábra: Isztimér és Balinka területén tervezett naperőművek és Natura 2000 területek elhelyezkedése

Az erőművek első ütemében egy 132 kV-os nagyfeszültségű távvezeték is megvalósításra kerülne, amely az erőművet kapcsolná be a hálózatra. A vezeték a térségi szerkezeti terven is ábrázolásra kerül. Szintén az erőművek megvalósulása érdekében Isztimér és Balinka között a tervezett mellékút nyomvonala is változik. A hatályos tervben a tervezett út Isztimért elhagyva körülbelül 3,5 km után közel derékszögben jobbra fordulva éri el Balinkát. A módosítás során az út nem fordul el jobbra (ez a szakasz törlésre kerül), hanem közel egyenesen haladva a Bodajk - Balinka (8209) útba csatlakozik be. A módosítás indoka, hogy a törlésre javasolt tervezett út a tervezett naperőmű telkén haladna keresztül. A módosító javaslatban szereplő új útszakasz dűlőútként nyilvántartott földrészteten futna (4. ábra).

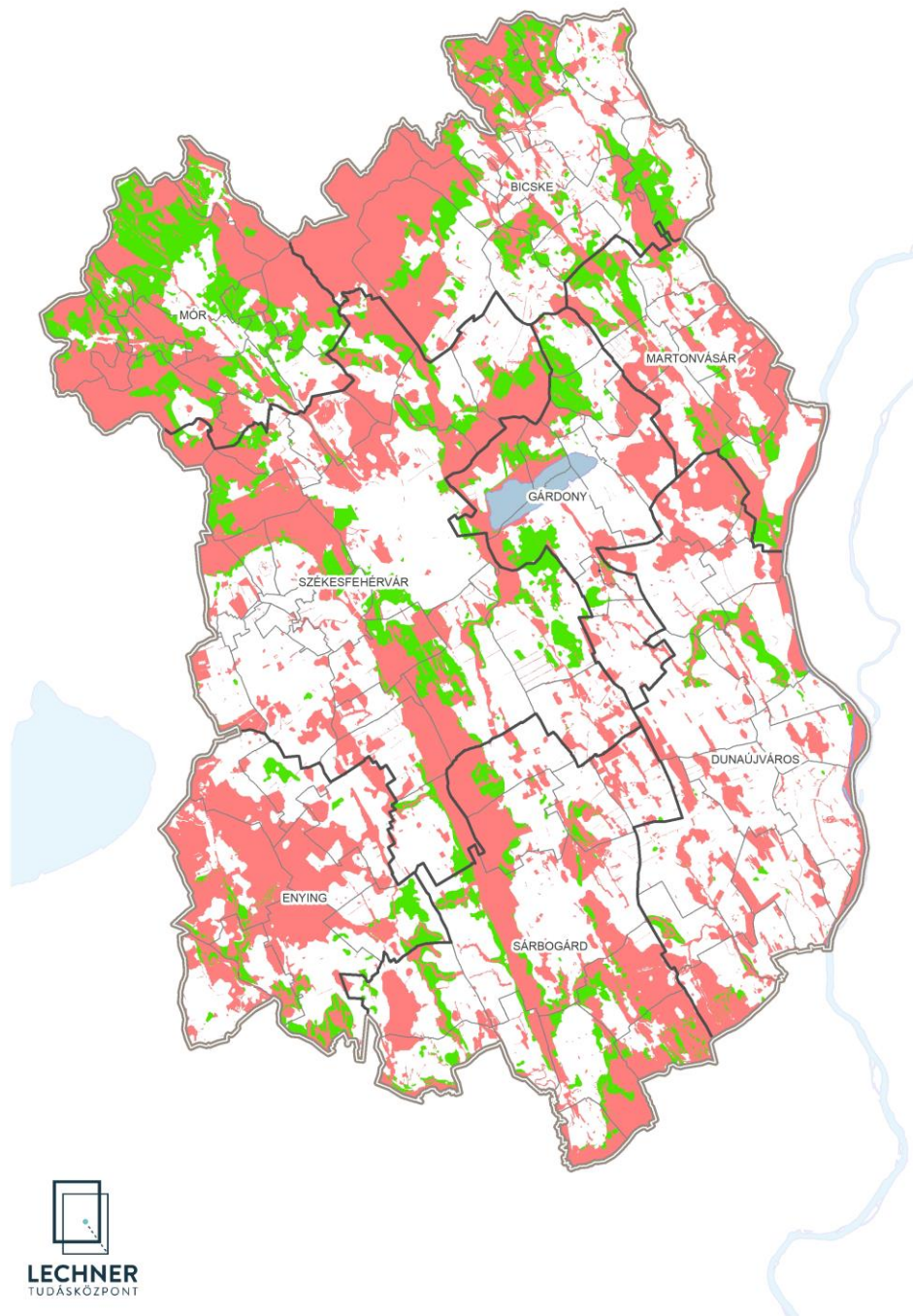
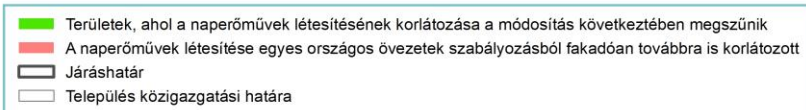
4. ábra: Isztimér és Balinka területén tervezett mellékút nyomvonalának változása

1.3. Javaslat a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetésére

Az övezet kijelölésének eredeti indítéka az volt, hogy bizonyos területeket - elsősorban természet- és tájképvédelmi, valamint termőföld- és erdővédelmi okokból - célszerű elkerülni a nagy területigényű naperőmű beruházásokkal.

Az övezeti kijelölés megszüntetését a települési önkormányzatok kezdeményezték. A területrendezési terv módosítási lehetőségét a megyei önkormányzat megvizsgálta, és ennek során újra áttekintésre került az erőművekre vonatkozó aktuális szabályozás tartalma.

A hatályos terv elfogadása óta változás állt be az erre vonatkozó országos szabályozásban is. A Trtv. 2022. 03. 01-től hatályos módosítása több olyan országos övezet esetében is szigorította az erőművek létesítésének lehetőségét, amelyeknél a megyei terv készítésekor ez még nem szerepelt a jogszabályban. Ilyen övezet: az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, valamint az erdők övezete. Ezen övezetek által érintett területen az új szabály értelmében csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve (tehát maximum 50 kV teljesítőképességű hálózatra kapcsolódó erőmű létesíthető). Az ökológiai hálózat magterületének övezetére vonatkozó szabályok között már 2021. március elseje előtt is szerepelt az erőművek kijelölésére vonatkozó korlátozás.

5. ábra: Naperőmű-létesítés korlátozásának csökkenése az övezet törlésének következményeként

A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetése így leginkább a tájképvédelmi terület övezetének Trtv. korlátozással nem érintett részén jelentené a korlátozás csökkenését. A területek nagyságát vizsgálva ez azt jelenti, hogy ha a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete megszűnik, a Trtv. országos övezetekre vonatkozó szabályai továbbra is védenének 167 ezer hektárnyi területet, a korlátozás viszont 50 ezer

hektáron megszűnne. (5. ábra) Ezek a területek alapvetően tájképvédelmi okokból kerültek a naperőmű létesítést korlátozó övezetbe. A tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó szabály nem tiltja, de feltételekhez köti az erőművek létesítését.

A 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó 4. § (4) bekezdése rögzíti, hogy az „energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.”

A természetvédelmi oltalom alatt álló területek (Natura 2000 területek, országos jelentőségű védett területek) nagy része átfed a naperőművek létesítést korlátozó országos övezetekkel. Továbbá a természetvédelmi törvény (1996. évi LIII. tv.) a védett természeti területekkel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy „tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja.”

A természeti védelem alatt nem álló Natura 2000 területekre vonatkozóan pedig a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet előírja, hogy „tilos engedély nélkül ...olyan beruházást végezni, amely ... a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.”.

A fenti jogszabályi előírások betartása kellő garanciát jelent az erőmű-létesítésekkel járó nemkívánatos hatások elkerülésére akkor is, ha ez az egyedileg meghatározott megyei övezet a területrendezési tervből törlésre kerül.

1.4. Az Mtrt. elfogadása után megvalósult műszaki infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása

Az elérhető adatbázisok alapján a Székesfehérvár Dél térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózati távvezeték megvalósult, ezért átkerül a tervezett elemek közül a meglévő elemek közé.

1.5. A megyei területrendezési terv javaslattevő fázisában felmerülő vélemények alapján történő kiegészítő javítások

Bár a megyei területrendezési terv módosítása a bevezetőben említett célokat szolgálta, az egyeztetés során felmerülő észrevételek alapján a jelzett hibák és időközi változások nagyobb része – ahol megfelelő információ rendelkezésre állt – átvezetésre kerültek a tervben. Ezek a korrekciók az alábbi tervi, illetve alaptérképi elemeket érintették:

Települések közigazgatási határának változása Dunaújváros és Kisapostag esetében

Dunaújváros és Kisapostag között a közigazgatási határ megváltozott, amelynek következtében Dunaújváros területe hozzávetőleg 16 ha-ral növekedett, Kisapostag területe pedig ugyanennyivel csökkent. A változás valamennyi térképlapon átvezetésre került. Továbbá a két település területfelhasználási mérlege is módosult.

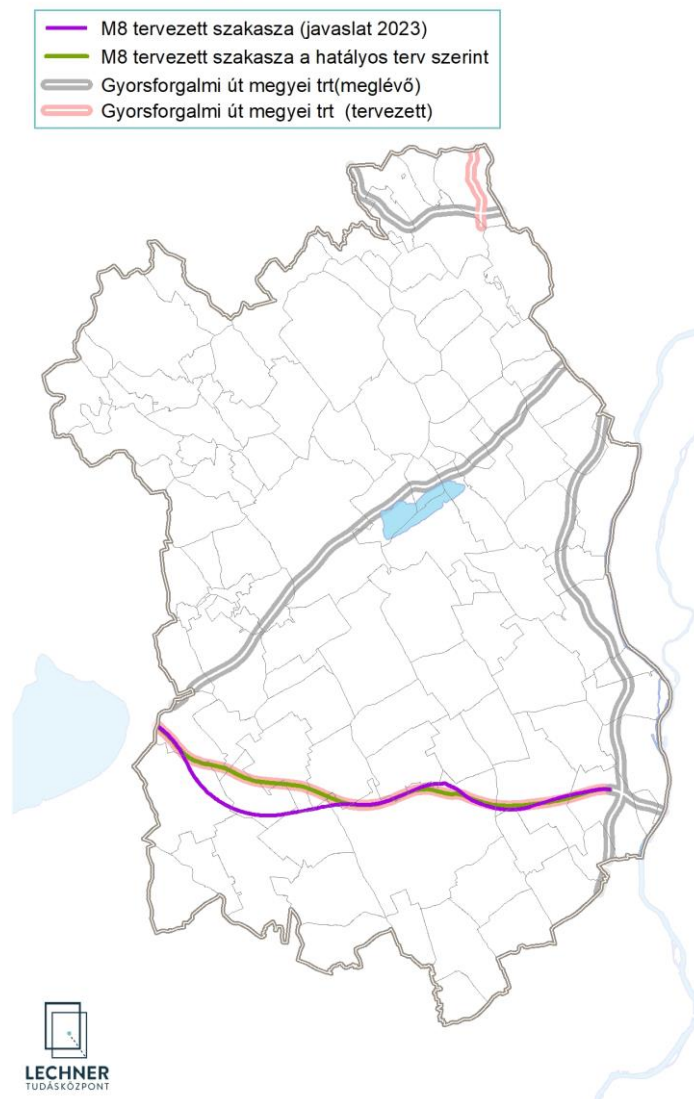
Térségi területfelhasználás rendszerének változása Kisapostag területén

A terv egyeztetésének folyamatában Kisapostag felhívta a figyelmet, hogy a település területén a

térségi repülőtér (településre eső része) és a térségi hulladéklerakó területe nem került be a sajátos területfelhasználású térség kategóriába. Az észrevétel alapján a két érintett területet sajátos területfelhasználású térségbe soroltuk.

M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának módosítása

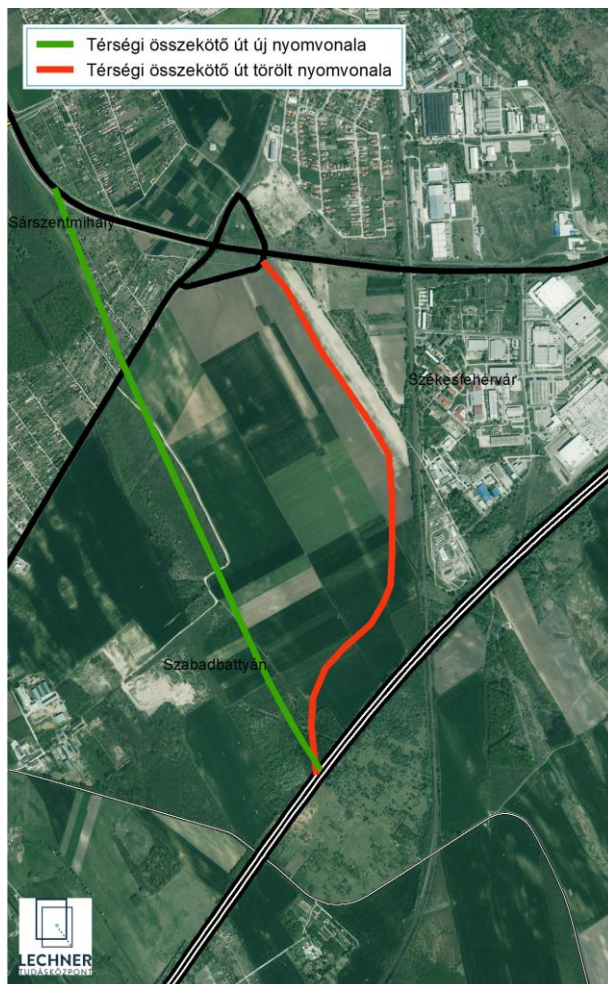
Fejér vármegye állami főépítésze észrevételében jelezte, hogy a hatályos megyei területrendezési terv ugyan tartalmazza az M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának nyomvonalát, azonban az útépitési tervek alapján a végleges nyomvonal eltér a hatályos megyei térségi szerkezeti terven ábrázolt nyomvonalától. Az M8 tervezett szakaszának változásáról a vármegyei önkormányzat egyeztetett az Építési és Közlekedési Minisztériummal, akik megküldték az új nyomvonal térinformatikai állományát az önkormányzat részére és megadták az engedélyt – a 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) 15.§ alapján – a tervi elem módosítására. A változás a vármegye térségi szerkezeti tervében került átvezetésre. (6. ábra)

6. ábra: M8 gyorsforgalmi út nyomvonalának változása

Székesfehérvár (7. sz. főút) - Szabadbattyán (M7)

Székesfehérvár önkormányzatának kérésére tervezett térségi szerepű Székesfehérvár (8. sz főút) – Szabadbattyán (M7) összekötő út eltérő nyomvonalon (Sárszentmihály (7. sz. főút) – Szabadbattyán (M7)) halad.

7. ábra: Székesfehérvár (8 sz. főút) – Szabadbattyán (M7) változása

Gyúró - Vál - Vereb és Gyúró - Etyek tervezett mellékút nyomvonalának módosítása

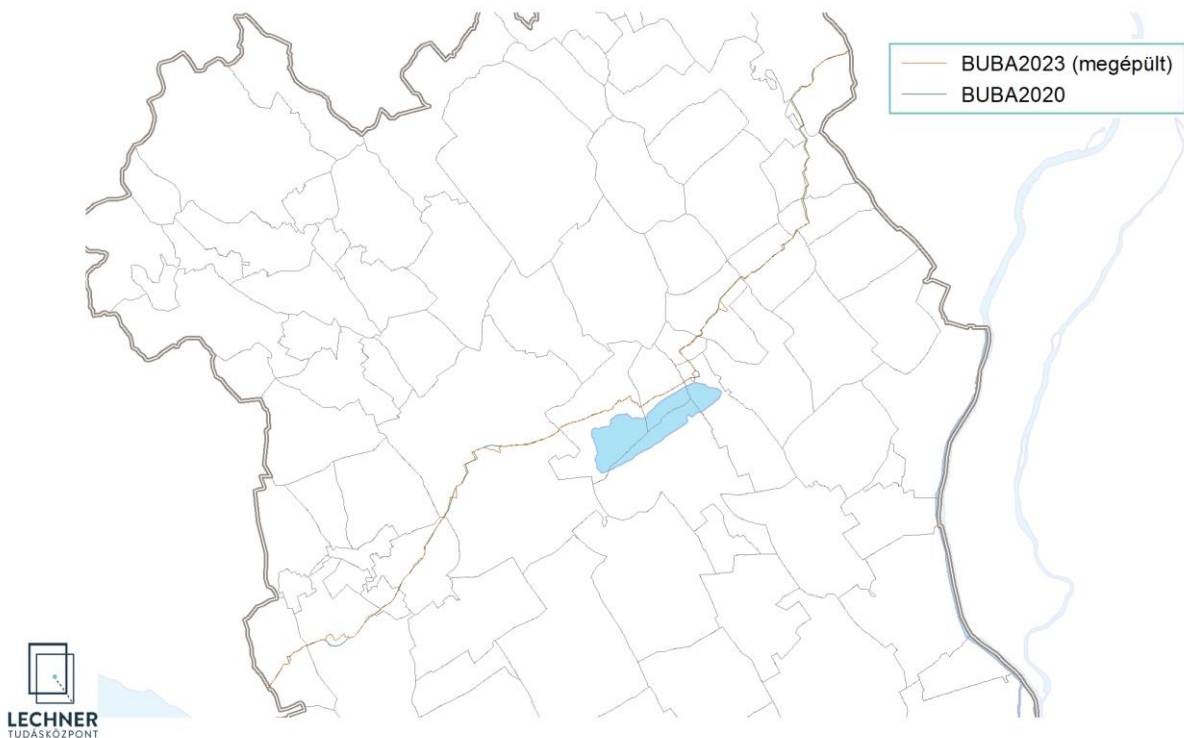
Fejér vármegye állami főépítésze észrevételében jelezte, hogy a hatályos megyei területrendezési terv ugyan tartalmazza a Gyúró - Vál - Vereb és a Gyúró - Etyek viszonylatot, mint tervezett mellékutakat, de az ábrázolt nyomvonalak eltérnek a végleges nyomvonal-változattól. Az állami főépítész javaslata és a tervezők részére átadott téradatok alapján a térségi szerkezeti terven módosult a Gyúró - Vál - Vereb és Gyúró - Etyek tervezett mellékút nyomvonala (8. ábra). A mellékutat a rendelet mellékletében egy sorban tüntetjük fel Etyek - Gyúró - Vál - Vereb néven.

8. ábra: Etyek - Gyúró - Vál - Vereb tervezett nyomvonalának változása

Budapest-Balaton kerékpárút módosítása

A Budapest-Balaton országos kerékpárút (BUBA) a hatályos terv elfogadása óta megépült, nyomvonala pedig – ha minimális mértékben is – eltér a hatályos megyei területrendezési tervben szereplő nyomvonaltól. A BUBA kerékpárút változásáról a vármegyei önkormányzat egyeztetett a Miniszterelnökséggel, akik megküldték az új nyomvonaltérinformatikai állományát az önkormányzat részére és megadták az engedélyt – a 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) 15.§ alapján – a tervi elem módosítására. A változás a térségi szerkezeti tervben átvezetésre került, a módosítás a 10-es és a 7.B kerékpárutakat érinti.

9. ábra: BUBA nyomvonalváltozása

Székesfehérvár (Börögöndi repülőtér szomszédsága) 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű jelölése

Az E.ON Hungária Csoport Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területén, a Börögöndi repülőtértől keletre (Székesfehérvár 020430/14, 020430/15, 020430/16) fekvő területen 5-50 MW névleges teljesítőképességű naperőmű elhelyezését tervezi. Az elhelyezhetőség érdekében a településrendezési eszközök folyamatban lévő módosítása során a terület általános gazdasági területből (Gá-K.4 jelű építési övezetből) különleges beépítésre szánt (megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló területbe K-En jelű építési övezetbe) kerül átsorolásra. Az erőmű már beépítésre szánt területen kerül kijelölésre (és készül hozzá környezeti hatástanulmány is), továbbá nem érint olyan térségi övezetet, amely korlátozná a naperőmű létesítését. Így a tervezett erőművet az „5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű” kategóriában ábrázoltuk a megye térségi szerkezeti tervén és rendelettervezet 1.3.mellékletében (9. ábra).

10. ábra: Székesfehérvár új tervezett naperőmű és a naperőmű kijelölést korlátozó övezetek

Felzárkóztatandó belső periféria övezetének módosítása

Lepsény Nagyközség Önkormányzata jelezte, hogy településük és Mezőszentgyörgy annak ellenére nem szerepelnek a felzárkóztatandó belső periféria övezete egyedileg meghatározott megyei övezetben, hogy a két település része az Enyingi járásnak. A 2090/2014 Korm. rendelet alapján az Enyingi járás a fejlesztendő járasok közé tartozik, így része az övezetnek. A hibát javítottuk, a két települést az övezet részeként tüntettük fel. Továbbá Fejér Vármegye Önkormányzatának kérésére a periférikus elhelyezkedésükből fakadóan a Fejér vármegye déli részén fekvő Előszállás, Nagykarácsony és Daruszentmiklós településekkel is kiegészítettük az övezetet. Az övezet fogalommeghatározását módosítottuk, és az 1.1 melléklet is kiegészítésre került.

11. ábra: A felzárkóztatandó belső periféria övezet változása

Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet

A turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet területe kiegészült a Budapest környéke turisztikai térség településeivel. Továbbá technikai pontosításként bekerült az övezetbe Ráckeresztúr is (a település a Pannónia Szíve térség része).

Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet szabályozásának pontosítása

A borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet esetében a szabályozás pontosodik. A zártkerti területeken új beépítésre szánt terület kijelölése szigorú feltételekhez kötött, így – többek között – csak akkor jelölhetők ki ilyen területek, ha azok belterülettel vagy beépítésre szánt területtel határosak. Ez részben ellentmond az övezetre vonatkozó szabályozás első pontjának. Az ellentmondás feloldása egy egyéni gazdálkodói javaslat alapján e szabály esetén kivételként jelenik meg a rendelettervezetben, hogy a beépítésre szánt különleges mezőgazdasági üzemi területnek nem feltétlenül kell kapcsolódnia a belterülethez vagy beépítésre szánt területhez.

Ökológiai hálózat magterület és pufferterület övezetek lehatárolásának pontosítása Zámoly község területén

A település közigazgatási területének északi részén található „Zámoly I. (Disznóhegyi bánya) - dolomit” megnevezésű bányatelek, mely Fejér megye területrendezési tervének térségi szerkezeti terve szerint sajátos területfelhasználású térségbe sorolt.

A bányatelekkel érintett területek közül a hatályos Mtrt. 3.1 melléklete szerint a 0155, illetve 0157/1 helyrajzi számú területek az országos ökológiai hálózat pufferterület övezetbe tartoznak, míg a 0159, 0161, 0162, valamint 0163/2 hrsz-ú területek az országos ökológiai hálózat magterület övezetének részét képezik. Ugyanakkor Zámoly Község 1/2019. (II.04.) sz. önkormányzati rendeletében foglaltak szerint ez utóbbi (0159, 0161, 0162, 0163/2) helyrajzi számú területek is az ökológiai övezet pufferterületébe tartoznak.

A jelenleg hatályos Trtv. 2019. március 15-i hatálybalépését megelőzően, az addig hatályos Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI törvény 12/A § (4) bekezdése lehetőséget adott az Önkormányzatoknak a magterület övezetének +/- 5%-os mértékű pontosítására. Az Önkormányzat ezzel a lehetőséggel élve Zámoly 0159, 0161, 0162, 0163/2 helyrajzi számú ingatlanokat az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetéből pufferterület övezetbe sorolta át a fent említett önkormányzati rendeletében.

A bánya bővítésének nincs jogszabályi akadálya, ahol az az országos ökológiai hálózat puffer területébe tartozik, azonban a Trtv. 25. § (5) bekezdése értelmében a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető az ökológiai hálózat magterületén.

A megyei rendezési terv az ökológiai hálózat övezetét az Agrárminisztérium nem közhiteles nyilvántartásából vette át, ahol az Önkormányzati rendelet szerinti módosítás még nem került átvezetésre. Ezért fentiek alapján az övezet elemeinek módosítása is szükségessé válik a Zámoly 0159, 0161, 0162, 0163/2 helyrajzi számú ingatlanok vonatkozásában (magterület helyett ezekre a pufferterület övezeti elem vonatkozik). Az átsorolásra a minisztériumi nyilvántartásban is sor kerül.

1.6. Az Mtrt. változással érintett elemei (a megyei terv módosításának céljai szerint)

Az előbbieken ismertetett módosítási célok alapján az alábbi **térségi szerkezeti tervi** elemek változnak:

- A területfelhasználás Kisapostag területén változik (repülőtér és hulladéklerakó sajátos területfelhasználású térségbe kerül besorolásra).
- A gyorsforgalmi úthálózat elemei közül az M8 (az M7 és M6 gyorsforgalmi utak között) tervezett szakasza módosul (a legújabb tervek szerint kerül kijelölésre).
- Változik a Székesfehérvár-Szabadbattyán tervezett térségi szerepű összekötő út nyomvonala.
- A mellékúthálózat Balinka és Isztimér közötti szakasza (tervezett mellékút), illetve a Etyek - Gyúró - Vál - Vereb tervezett szakaszokon módosul.
- A Budapest - Balaton kerékpárút a megvalósult állapot alapján került ábrázolásra a térségi szerkezeti terven.
- Az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek köre bővül (a hatályos terv elfogadása óta kiadott állami főépítészeti területfelhasználási engedélyek alapján, illetve jelen tervmódosításban Isztimér, Balinka és Székesfehérvár területén tervezett új erőművekkel).
- Térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózat egy eleme a tervezett kategóriából a

meglévőbe kerül.

A **térségi övezetek** közül:

- Zámoly község területén az ökológiai hálózat magterület és pufferterület övezete esetében technikai pontosítás történik.
- A naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület egyedileg meghatározott övezet a módosító javaslat szerint megszüntetésre kerül.
- A felzárkóztatandó belső periféria övezete kiegészül Lepsénnyel és Mezőszentgyörggyel (hibajavítás, mivel a két település része az Egyingi járásnak, amely fejlesztendő járás a 2090/2014 Korm. rendelet alapján). Fejér Vármegye Önkormányzatának kérésére a periférikus elhelyezkedésükből fakadóan a Fejér vármegye déli részén fekvő Előszállás, Nagymarás és Daruszentmiklós településekkel is kiegészítettük az övezetet.
- A turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet területe kiegészült a Budapest környéke turisztikai térség településeivel. Továbbá technikai pontosításként bekerült az övezetbe Ráckeresztúr is (a település a Pannónia Szíve térség része)
- A borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet esetében a szabályozás pontosodik.

Az **alaptérképi elemek** közül a települési közigazgatási határ változik. Időközben ugyanis módosult Dunaújváros és Kisapostag közigazgatási határa. Ez átvezetésre került valamennyi térképen, illetve kismértékben módosul a területfelhasználási kategóriák területi mérlege a két település esetében.

2. FEJÉR MEGYE TÉRSÉGI SZERKEZETI TERVÉT ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁSOK

2.1. A térségi területfelhasználás rendszere

A tervjavaslat a távlati területfelhasználást továbbra is öt területfelhasználási kategóriában jeleníti meg. Ezek a következők:

- 1) területi korlát nélkül ábrázolt térségek:
 - a) erdőgazdálkodási térség,
 - b) mezőgazdasági térség,
 - c) vízgazdálkodási térség,
 - d) települési térség,
- 2) legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség.

A megyei területrendezési terv jelenlegi módosítása során nem volt cél a térségi területfelhasználás felülvizsgálata. Kisapostag területén azonban az önkormányzat jelezte, hogy a térségi hulladéklerakó és a repülőtér településre eső része nem szerepel a sajátos területfelhasználású térség kategóriában. A vélemény alapján a két területet átsoroltuk a sajátos területfelhasználású térségbe. A térségi szerkezeti terv mellett kismértékben módosul a területfelhasználási kategóriák területi mérlege Kisapostag (átsorolások és határmódosulás) és a határmódosulással érintett Dunaújváros esetében.

2.2. Műszaki infrastruktúra hálózatokat és műszaki infrastruktúra egyedi építményeket érintő módosítások

2.2.1. Műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények

A 2020-ban elfogadott Mtrt-ben szereplő műszaki infrastruktúra elemek közül az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek köre és térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat változik.

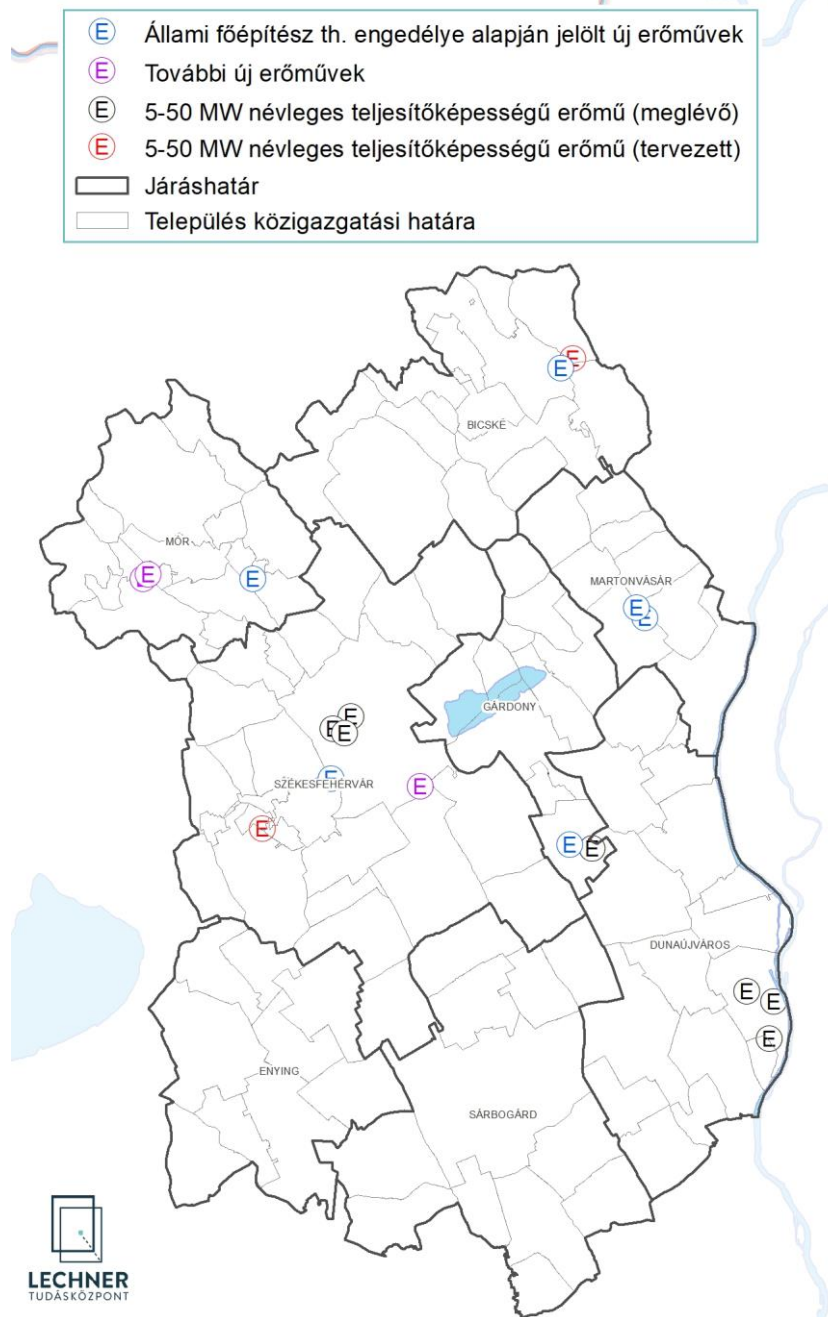
2.2.2. Műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények körének változásai

A térségi közlekedési hálózat változása

- Az M8 nyomvonala az új tervek szerint pontosításra kerül.
- Székesfehérváron változik egy térségi szerepű mellékút nyomvonala.
- Szintén az új tervek alapján módosul Etyek - Gyúró - Vál - Vereb tervezett mellékutak ábrázolása.
- A tervezett erőművek megvalósíthatósága érdekében kismértékben pontosításra kerül a Balinka-Isztimér tervezett mellékút nyomvonala.
- A kerékpárutak közül az időközben - a hatályos tervben szereplő nyomvonaltól eltérő nyomvonalon - megvalósult Budapest-Balaton kerékpárút ábrázolása szintén megváltozott (a megvalósult állapotnak megfelelően).

Az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek körének változása

A 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek köre az állami főépítész által kiadott területfelhasználási engedéllyel rendelkező erőművekkel, illetve Isztimér, Balinka és Székesfehérvár területén tervezett három további naperőművel bővül (10. ábra).

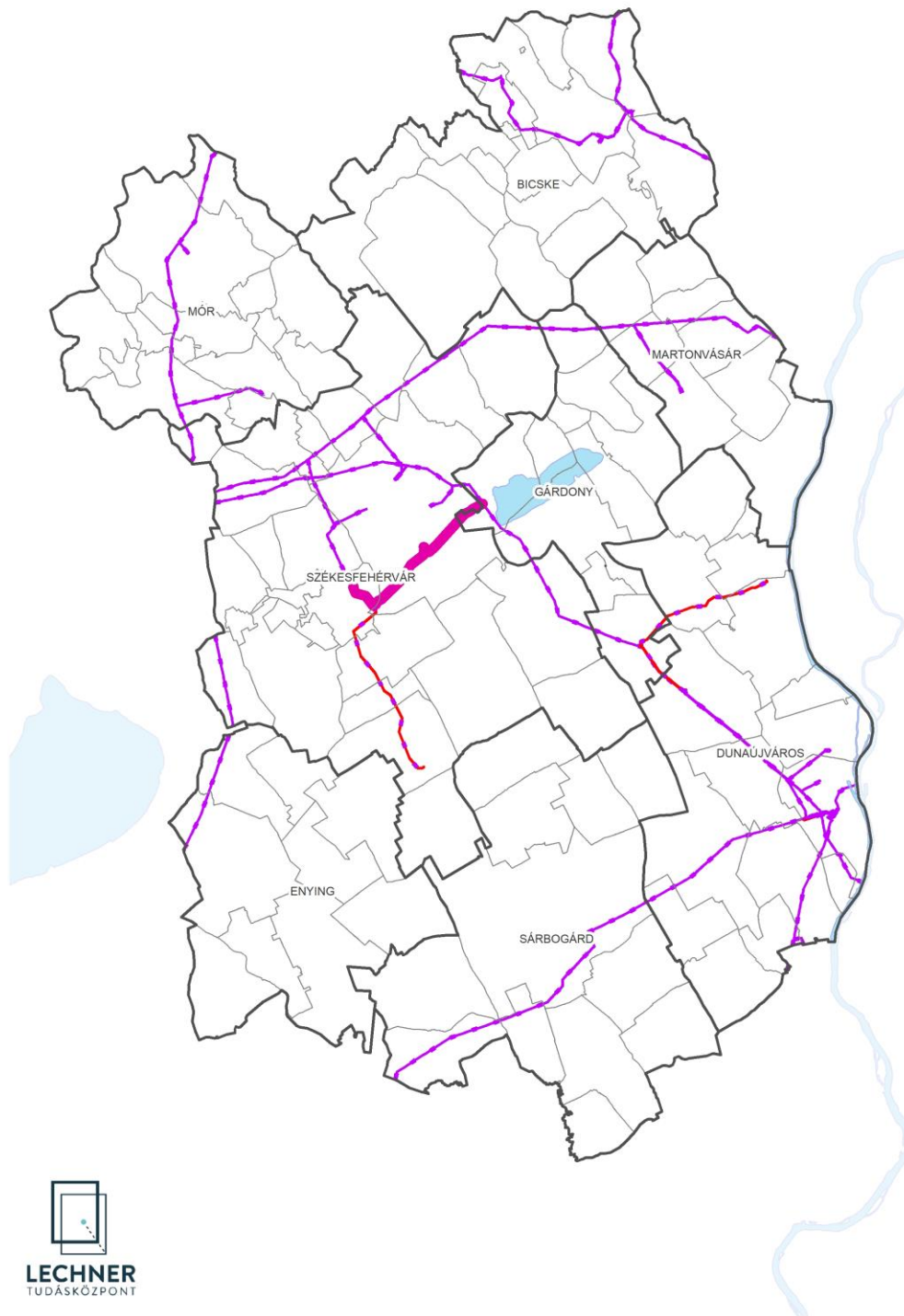

12. ábra: Az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek körének változása

Villamosenergia-hálózat változása

Székesfehérvár Dél tervezett térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózati infrastruktúra elem a módosítás során az Mtrt-ben meglévő elemként kerül ábrázolásra. Az Isztimér és Balinka területén megvalósuló erőművek bekötésére 70 m hosszú nagyfeszültségű (132 kV-os) vezeték épülne, amely tervezett elemként kerül feltüntetésre a térségi szerkezeti terven (10. ábra).

- Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat (meglévő)
- Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat (tervezett)
- Térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat (tervezettből meglévő)

13. ábra: Villamosenergia-hálózat változása

3. FEJÉR MEGYE TÉRSÉGI ÖVEZETI TERVÉT ÉRINTŐ MÓDOSÍTÁS

A térségi övezetek a területfelhasználási kategóriáktól függetlenül lehatárolt területi egységek, amelyek a természeti, tájképi és világörökségi értékek védelmét, a természeti kockázatokból eredő károk megelőzését és a természeti erőforrások megőrzését segítik elő. A hatályos Mtrt. 23 térségi övezetet foglal magába. A tervjavaslatban az övezeti rendszer a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetésével módosulna. Az Mtrt. térségi övezeti rendszere a módosító javaslat alapján az alábbi elemeket tartalmazza:

- 1) Országos övezetek:
 - a) ökológiai hálózat magterületének övezete,
 - b) ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete,
 - c) ökológiai hálózat puffertületének övezete,
 - d) kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete,
 - e) jó termőhelyi adottságú szántók övezete,
 - f) erdők övezete,
 - g) erdőtelepítésre javasolt terület övezete,
 - h) tájképvédelmi terület övezete,
 - i) világörökségi és világörökségi várományos területek övezete,
 - j) vízminőség-védelmi terület övezete,
 - k) nagyvízi meder övezete,
 - l) honvédelmi és katonai célú terület övezete.

- 2) Megyei övezetek:
 - a) ásványi nyersanyagvagyon övezete,
 - b) rendszeresen belvízjárta terület övezete,
 - c) földtani veszélyforrás terület övezete.

- 3) Egyedileg meghatározott megyei övezetek:
 - a) felzárkóztatandó belső periféria övezet,
 - b) turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet,
 - c) megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezet,
 - d) borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet,
 - e) kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet,
 - f) majorsági térség övezete,
 - g) karsztvízszint emelkedésével érintett terület övezete.

Az egyedileg meghatározott övezetek megnevezése a térképi mellékletekben is pontosodik, követi a rendelettervezet térségi övezetek alfejezetében szereplő megnevezéseket. Az egyedileg meghatározott megyei övezetek tényleges területe egybeesik a települések közigazgatási határaival, így az övezetek megnevezésében az „által érintett települések” kiegészítés félrevezető lehet. Ezt csak abban az esetben használjuk, ha a tényleges terület nem esik egybe a közigazgatási területtel (honvédelmi és katonai célú terület övezet, világörökségi és világörökségi várományos területek

övezete, ásványi nyersanyagvagyon övezete, földtani veszélyforrás terület övezete).

A térségi övezetek további változásai

- Zámoly község területén a 0159, 0161, 0162, 0163/2 helyrajzi számú ingatlanok „Zámoly I. (Disznóhegyi bánya) - dolomit” bányatelek által érintett részei az Országos Ökológiai Hálózat magterület övezetéből pufferterület övezetbe kerültek átsorolásra (technikai pontosítás az önkormányzat észrevétele és az Agrárminisztériumi állásfoglalás alapján).
- A felzárkóztatandó belső periféria övezete kiegészül Lepsénnyel és Mezőszentgyörggyel (hibajavítás, mivel a két település része az Egyingi járásnak, amely fejlesztendő járás a 2090/2014 Korm. rendelet alapján). Továbbá Fejér Vármegye Önkormányzatának kérésére a periférikus elhelyezkedésükből fakadóan a Fejér vármegye déli részén fekvő Előszállás, Nagykarácsony és Daruszentmiklós településekkel is kiegészítettük az övezetet. Az övezet fogalom meghatározását módosítottuk, és az 1.1 melléklet is kiegészítésre került.
- A turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet területe kiegészült a Budapest környéke turisztikai térség településeivel. Továbbá technikai pontosításként bekerült az övezetbe Ráckeresztúr is (a település a Pannónia Szíve térség része)
- A borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet esetében a szabályozás pontosodik. A zártkerti területeken új beépítésre szánt terület kijelölése szigorú feltételekhez kötött, így – többek között – csak akkor jelölhetők ki ilyen területek, ha azok belterülettel vagy beépítésre szánt területtel határosak. Ez részben ellentmond az övezetre vonatkozó szabályozás első pontjának. Az ellentmondás feloldása egy egyéni gazdálkodói javaslat alapján e szabály esetén kivételként jelenik meg a rendlettervezetben, hogy a beépítésre szánt különleges mezőgazdasági üzemi területnek nem feltétlenül kell kapcsolódnia a belterülethez vagy beépítésre szánt területhez.

4. A TERÜLETRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁSÁT MEGALAPOZÓ TERÜLETI (KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI) HATÁSVIZSGÁLAT

4.1. A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet szerint a területrendezési tervek kötelező megalapozó munkarésze a területrendezési terv környezeti, társadalmi, gazdasági hatásvizsgálata, amelynek részletes tartalmi követelményeit a rendelet 9/A. melléklete tartalmazza.

Az Mtrt. teljeskörű területi hatásvizsgálata a terv 2020-as elfogadását megelőzően elkészült, jelen dokumentumban a területi hatásvizsgálat csak a változással érintett elemekre vonatkozik.

4.2. A területi terv céljainak ismertetése

Az Mtrt. jelenlegi módosítása csak részmodosítás, amelynek célja egyrészt a Székesfehérvár Dél térségi ellátást biztosító 132 kV-os elosztó hálózat nyomvonalának térségi szerkezeti terven meglévő elemként történő ábrázolása, nyolc naperőmű létesítésével kapcsolatos beruházás területrendezési feltételeinek megteremtése, valamint a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete szükségességének felülvizsgálata.

4.3. A terv célrendszerében (a változással érintett elemekre szűkítve) foglaltak hatásai, különös tekintettel a környezeti, gazdasági, társadalmi fenntarthatóság szempontjaira

Az Mtrt. jelenlegi rész módosításának környezeti, társadalmi és gazdasági hatásai minimálisak. A naperőművek és a 132 kV-os elosztó hálózat megépítése elsősorban a termőföldeket, a tájképet és a mezőgazdasági termelést érintheti kedvezőtlenül.

Területfelhasználási kategóriák, térségi övezetek	Talaj	Víz	Levegő	Táj	Épített környezet	Élővilág	Emberi egészség és rekreáció feltételei	Társadalom biztonságérzete	Foglalkoztatottság	Gazdaság
Műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények										
<i>5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek körének változása</i>	+	0	0	++	+	+	0	+	+	+
Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete megszüntetése	+	0	0	++	+	+	0	+	+	+
+ igen gyenge, áttételes, vagy közvetett kapcsolat a környezeti elem, rendszer és a vizsgált kategória között ++ erős, közvetlen kapcsolat a környezeti elem, rendszer és a vizsgált kategória között 0 nincs kapcsolat vagy nehezen értelmezhető kapcsolat										

4.4. A térségi szerkezeti terv módosításával összefüggő környezeti, társadalmi és gazdasági hatások a változásokkal érintett elemek vonatkozásában

A tervezett változások környezeti, társadalmi és gazdasági hatásai kismértékűek. A naperóművek és a 132 kV-os elosztó hálózat megépítése a termőföld védelmére, a tájképre és a mezőgazdasági termelésre gyakorol kismértékű negatív hatást, míg a gazdaság és a klímavédelem szempontjából a beruházások megvalósításának minimális pozitív hatásával lehet számolni. A naperóművek létesítése esetén célszerű ezeket a beruházásokat már a beépített vagy alulhasznosított területeken, illetve a kevésbé értékes be nem épített területeken elhelyezni.

Tervezett elemek	A tervezett változások várható hatásai		
	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
5-50 MW névleges teljesítőképességű eróművek (Az állami főépítész által területfelhasználási engedéllyel rendelkező hat naperómű, illetve Isztimér és Balinka területén tervezett két további naperómű)	1.1. a termőföld mennyiségére: - területfoglalás 1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás 1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás 1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás 1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás 1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: - a felszámolás során a naperómű egységeinek hulladékkezelése 1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): - nem földalatti kábelfektetés esetén tájképi értékek sérülése	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás 2.2. a foglalkoztatásra: + új munkahelyek teremtése 2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás 2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + lakossági energiaigények biztonságos és folyamatos kiszolgálása okozta életminőség javulás - a környéken élő népesség egészségügyi állapotára esetlegesen gyakorolt negatív hatás 2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - a naperóművek korlátozzák a területhasználatot 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): + napenergia hasznosítása 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + az ipari nagyfogyasztók biztonságos ellátása, kiegyenlítettebb terheléelosztás biztosítása 3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás

	<ul style="list-style-type: none"> - a védősávban a tájhasználatot korlátozzák 1.8. az épített környezetre: - nem földalatti kábelfektetés esetén településképi értékek sérülése 1.9. a kulturális örökségre (múemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): - helytelen tervezés és kialakítás esetén ökológiai adottságok károsítása 	<ul style="list-style-type: none"> + energia-közmű ellátás biztonságának növekedése 	<p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vezetékek biztonsági övezetének biztosítása <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + fejlettebb energiaellátással javul az eltartóképesség, versenyképesség</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): + fejlettebb energiaellátással vonzóbb gazdasági, vállalozási környezet</p> <p>3.11. az energiaellátásra: + a megújuló energiára épülő energiatermelés arányának növekedése, energiafüggőség csökkentése + az energiaellátás javulása</p>
--	---	--	---

4.5. A térségi övezetek felülvizsgálatával összefüggő környezeti, társadalmi és gazdasági hatások

A naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének lehetőség szerinti megszüntetése következtében 50 ezer ha-on szűnik meg az erős védelem, a területek többsége, 167 ezer ha továbbra is védelem alatt áll, naperóművek létesítése ezeken a területeken nem lehetséges. Az övezet megszüntetése pozitív hatással bír a megújuló energiára épülő energiatermelésre és az energiaellátásra, továbbá új munkahelyek teremtését is lehetővé teszi.

1. Övezetek	2. Az övezeti lehatárolások várható hatásai		
	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
A naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete megszüntetése	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: - területfoglalás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): - tájképi értékek sérülése - tájhasználat korlátozása</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: + új munkahelyek teremtése</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + lakossági energiaigények biztonságos és folyamatos kiszolgálása okozta életminőség javulás - a környéken élő népesség egészségügyi állapotára esetlegesen gyakorolt negatív hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - a naperóművek korlátozzák a területhasználatot</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): + napenergia hasznosítása</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + az ipari nagyfogyasztók biztonságos ellátása, kiegyenlítettebb terhelésselosztás biztosítása</p>

	<p>1.8. az épített környezetre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>településképi értékek sérülése</i> <p>1.9. a kulturális örökségre (múemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>naperómű létesítése a természet, az élőhelyek zavarásával jár</i> - <i>naperómű helytelen tervezése és kialakítása az ökológiai viszonyok károsításával jár</i> 	<p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>+ <i>energia-közmű ellátás biztonságának növekedése</i></p>	<p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>területfoglalás</i> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vezetékek biztonsági övezetének biztosítása</i> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>+ <i>fejlettebb energiaellátással javul az eltartóképesség, versenyképesség</i></p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>+ <i>fejlettebb energiaellátással vonzóbb gazdasági, vállalkozási környezet</i></p> <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <p>+ <i>a megújuló energiára épülő energiatermelés arányának növekedése, energiafüggőség csökkentése az energiaellátás javulása</i></p>
--	---	---	--

4.6. Összegzés: a terv jelentősebb hatásainak ismertetése, a feltárt konfliktusok értékelése (a változással érintett elemek vonatkozásában)

A terv hatása a 2020-as elfogadáshoz képest csak minimális mértékben változik. A feltárt konfliktusok a 2020-as módosítást megalapozó dokumentumban részletesen bemutatásra kerültek. A várható negatív hatások közül ki kell emelni: a tájra gyakorolt zavaró hatást.

4.7. A feltárt konfliktusok feloldására, a káros hatások ellentételezésére vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések meghatározása

Az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek esetén a tájra, tájképre gyakorolt negatív hatás csökkentése érdekében a naperőművet a tájképi egység megőrzését nem veszélyeztető műszaki megoldásokkal kell megvalósítani.

4.8. Javaslat olyan környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú előírásokra, feltételekre, amelyeket a terv által befolyásolt más terveknél figyelembe kell venni

A 2020-as Mtrt. megalapozó vizsgálata szerint.

5. TERVEZŐI NYILATKOZAT ÉS IGAZOLÓ SZÁMÍTÁSOK

A térségi területfelhasználás rendszere, illetve az egyes térségi területfelhasználási kategóriák területe és elhelyezkedése nem változik. Így továbbra is a 2020-ban adott tervezői nyilatkozat marad érvényben.

Megnevezés	Fejér megye területrendezési terve, 2023 (ha)	OTrT 2018, Fejér megyei rész (ha)	OTrT és FMTrT közötti százalékos megfelelés
Erdőgazdálkodási térség	77811,70	75642,77	102,87
Mezőgazdasági térség	296451,8	297633,73	99,60
Vízgazdálkodási térség	9485,57	9145,62	103,72
Települési térség	48828,61	53381,53	91,47
Sajátos területfelhasználású térség	3225,97	-	-

2. táblázat: az OTrT. megfelelést igazoló számítás

6. AZ ELFOGADÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZEKRE VONATKOZÓ ÖSSZEFOGLALÓ INDOKLÁS

A megyei területrendezési terv jelenlegi módosítása nem teljeskörű felülvizsgálat, csak rész módosítás, amelynek során az alábbi térségi szerkezeti tervi elemek egyrészt a javaslattevő fázisban foglaltak szerint változnak:

- az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek köre bővül (hat területfelhasználási engedéllyel rendelkező erőmű, illetve Isztimér és Balinka esetében 2 erőmű létesül);
- *Székesfehérvár Dél* térségi ellátást biztosító 132 kV-elosztó hálózati infrastruktúra elem meglévő elemként kerül ábrázolásra, Isztimér és Balinka területén épülő erőmű hálózatba történő bekötését biztosító nagyfeszültségű (132 kV) vezeték tervezett elemként szintén a térségi szerkezeti terv részét képezni.

A javaslat szerint a térségi övezetek közül a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet kerül kivezetésre.

A területfelhasználási engedéllyel rendelkező módosítások kvázi részei a területrendezési tervnek, így a terven történő tényleges ábrázolásuk automatikus. A megyei területrendezési terv jelenlegi módosítása során a térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező infrastruktúra elemek a térségi szerkezeti terven kerülnek ábrázolásra. A Lechner Tudásközpont nyilvántartása alapján Fejér megyében hat erőmű kapott térségi területfelhasználási engedélyt a hatályos terv elfogadása óta. Ezek mind az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek kategóriájába tartoznak.

Az Mtrt-ben – az állami főépítési engedéllyel rendelkező – erőművek mellett három további erőmű kerül jelölésre a tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek között. E módosítást egyrészt a beruházó kezdeményezte, másrészt a terv egyeztetése folyamán Székesfehérvár Önkormányzata jelezte egy naperőmű feltüntetésére vonatkozó igényét. A három erőmű megvalósítási helyszínét megvizsgálva elmondható, hogy nem érintenek természetvédelmi oltalom alatt álló területeket és a területrendezési korlát sem áll fenn abban az esetben, ha a jelenlegi módosítással a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete megszüntetésre kerül (Székesfehérvár esetében ez a korlát nem állt fenn). A naperőmű beruházások feltételeinek biztosítása érdekében változik a Balinka-Isztimér tervezett mellékút nyomvonala is.

Székesfehérvár Dél tervezett térségi ellátást biztosító 132 kV-elosztó hálózati infrastruktúra elem a módosítás során az Mtrt-ben meglévő elemként kerül ábrázolásra, mivel az infrastruktúra elem időközben megvalósult.

A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete megszüntetését települési önkormányzatok kezdeményezték. Az övezet megszüntetését elsősorban az tenné lehetővé, hogy a Trtv. 2022-es módosítása során bővítette azon országos övezetek körét, ahol a naperőművek létesítése korlátozott. Az egyedi megyei övezet megszüntetése esetén a Trtv. védelemből kimaradó, elsősorban a tájképvédelmi terület övezetébe tartozó (amely a csak megyei erőmű-létesítés korlátozásának része) területek szabályozása viszont olyan feltételekhez köti a létesítést, amely az esetek egyedi kezelését is lehetővé teszi.

A Trtv. és a 9/2019 MVM rendelet előírásai garanciát jelenthetnek az erőmű-létesítésekkel járó nemkívánatos hatások elkerülésére akkor is, ha ez az egyedi megyei övezet a területrendezési tervből

törlésre kerül.

Az egyeztetés eredményei alapján a területfelhasználás, a közlekedési infrastruktúra, az ökológiai hálózat, és a felzárkóztatandó belső periféria övezet változása alapvetően pontosítás és hibajavítás.

Fejér vármegye területrendezési tervének egyeztetése – észrevételek és válaszok

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
1.	Innovációs és Technológiai Minisztérium Hajózási Hatósági Főosztály (ÉKM)	1	Fejér Vármegye megyei településrendezési tervének részleges módosítása tárgyában, az Építési és Közlekedési Minisztérium Hajózási Hatósági Főosztályához beérkezett megkereséssel kapcsolatban a hajózási hatóság az alábbi nyilatkozatot teszi: Fejér Vármegye területe a vízi úttá nyilvánított belvizek tekintetében a Dunával, mint VI/C osztályú nemzetközi víziúttal, valamint a Sió csatornával, mint teljes szakaszán csak időszakosan hajózható IV. osztályú víziúttal, továbbá a II. osztályba sorolt Velencei-tóval érintett. A vizsgálati tanulmány vízi közlekedésre vonatkozó része a Dunaújvárosi, mint országos jelentőségű kikötőt, továbbá az Adonynál, Gárdonyban, Velencén és Pákozdnál található térségi kikötőket nevesíti, valamint két dunai kompátkelőhelyet nevez meg Adonynál és Erccsinél. A dokumentáció a vízi közlekedés tekintetében fejlesztési elképzeléseket nem tartalmaz, így a hajózási hatóság a véleményezési dokumentációval szemben kifogást nem emel, észrevételt, javaslatot nem kíván tenni. Kérem nyilatkozatom szíves figyelembevételét.	Köszönjük a nyilatkozatot és a vízi közlekedéssel kapcsolatos besorolások megerősítését.
2.	Zámoly Község Önkormányzata	2	A „Fejér Megye Megyei területrendezése terv” vonatkozásában Zámoly Község Önkormányzata észrevételt nem tesz, kifogást nem emel, az abban foglaltakkal egyetért.	Köszönjük a választ!
3.	Tolna Vármegyei Önkormányzata	3	A tervezett módosítással kapcsolatban nincs észrevételünk.	Köszönjük!
4.	Szabadbattyán Nagyközség Önkormányzata	4	Az Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszerbe (E-TÉR) véleményezésre feltöltött, Fejér Vármegye területrendezési tervének rész módosításával kapcsolatos dokumentumokra vonatkozóan észrevételem, javaslatom nincs.	Köszönjük!
5.	Adony Város Önkormányzata	5	Adony Város Önkormányzata Képviselő-testülete a "Fejér Vármegye területrendezési tervének rész módosítása - véleményezése" című előterjesztést megvitatta, és a véleményezési szakaszban javaslatot, észrevételt, kifogást nem kíván tenni.	Köszönjük!
6.	Országos Vízügyi Főigazgatóság	6/1	Tájékoztatom Önt, hogy a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Kormányrendelet kapcsán véleményezéssel a Belügyminiszter (mint a vízvédelemért, illetve a vízgazdálkodásért felelős miniszter) és a működési területtel érintett Vízügyi Igazgatóság (a továbbiakban: VIZIG) a jogosult szerv, azonban közvetlenül az Országos Vízügyi Főigazgatóság is megkeresésre került a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által üzemeltetett Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszerben (a továbbiakban: E-TÉR). Az OVF a véleményezést az E-TÉR-be feltöltött meghatalmazással és összesített VIZIG véleménnyel kívánja teljesíteni. Továbbá tájékoztatom, hogy a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Kormányrendelet 10. melléklet 56-76. sorszámán előírt adatszolgáltatását kizárólag az OVF teljesíti a Lechner Tudásközpont felé, mely adatok az E-TÉR-ből érhetőek el.	Köszönjük az általános tájékoztatást!
7.	Országos Vízügyi Főigazgatóság	6/2	1. számú melléklet Az E-TÉR-en indult eljárásban, tárgyi ügyben a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatósággal közösen az alábbi véleményt adjuk: • A "Területrendezési ajánlások" című dokumentum "3.11. Nagyvízi meder övezete" fejezetébe "a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról" szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet értelmében kérjük beilleszteni a következőt: "A nagyvízi mederben a termőföld más célú hasznosításának megvalósítása, a művelési ág megváltoztatása, a nagyvízi mederből a nemzeti vagyona tartozó vizek medrét nem érintő mederanyagok nem minősülő, ásványi nyersanyag kitermelése, valamint építménynek a nagyvízi mederben történő elhelyezése a folyószakasz mederkezelőjének vonatkozó hozzájárulásával végezhető." • Új úszómű létesítéséhez „a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről” szóló 510/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Úszómű Rendelet) szerinti létesítési engedélyt kell megkérni. Az engedélyező hatóság Budapest Főváros Kormányhivatala Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály Kikötői Osztálya (továbbiakban: Hatóság). Az Úszómű	Köszönjük a javaslatokat! Ugyanakkor a kormányrendeletekben (illetve kormányhatározatokban) rögzített előírások megismétlése nem szükséges a területrendezési javaslatok között, mivel a kormányrendelet (és a határozat is) a jogszabályok hierarchikus rendszerében magasabb szinten helyezkedik el, mint a megyei önkormányzati határozat. Így a megyei területrendezési ajánlásoktól függetlenül a vízügygel kapcsolatos

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>Rendelet 4. § (1) bekezdésének d) pontja szerint: 2020.I.1-től a 25 m² alatti úszóműves kikötők és úszóművek vonatkozásában nincs szükség az engedélyezési eljárás lefolytatására, csak a vagyonkezelő hozzájárulását szükséges beszerezni, továbbá az üzemeltető előzetesen köteles bejelenteni a kikötő használatbavételét a Hatóságnak. • Igazgatóság a saját vagyonkezelésében lévő területek vonatkozásában új sólyapálya (csónakleeresztő) létesítéséhez csak akkor járul hozzá, ha közösségi céllal – az érintett Önkormányzat hozzájárulásával, vagy üzemeltetésével – nem pedig magáncélú felhasználásra jön létre. • Felhívjuk a figyelmet továbbá, hogy Fejér Vármegye közigazgatási területe érinti az igazgatóságunk működési területéhez tartozó Duna Budapest-Dunaföldvár között (AOC753) „Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről” szóló 1242/2022. (IV.28.) Korm. határozat által elfogadott Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervben (VGT) kijelölt felszíni víztestet, ezért az itt tervezett beavatkozásoknak összhangban kell lenniük a VGT-ben szereplő, erre a víztestre vonatkozó intézkedési tervekkel, melyek az Európai Unió Víz Keretirányelvében (2000/60/EK) megfogalmazott célkitűzések elérését teszik lehetővé. • Felhívjuk a figyelmet az alábbi jogszabályok előírásainak betartására: – az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet – a folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet – a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet – a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet – a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet – A kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről szóló 510/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet • Fejér vármegye területrendezési tervének rész módosítása – Javaslattevő fázis – Elfogadásra kerülő munkarészek-Rendelet” című dokumentum 38. oldalán található, 1.4. mellékletben szereplő „Országos és térségi vízi létesítmények” című fejezet „B” pontjával kapcsolatban megjegyezzük, hogy „a létfontosságú vízgazdálkodási rendszer elemek és vízellétesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről” szóló 541/2013. (XII.30.) Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdésében foglaltak alapján a Fehérvár-csurgóitározó völgyzárógátja létfontosságú vízgazdálkodási rendszer elem.</p>	<p>kormányrendeletekben (illetve kormányhatározatokban) szereplő előírásokat be kell tartani. A kiemelt jelentőségű vízi létesítmények országos jelentőségű elemek, kijelölésük a vármegyei területrendezési tervben az Országos Területrendezési Terv (OTrT.) alapján történt. Amennyiben a vízügy a Fehérvár-csurgóitározó völgyzárógátját e kategóriában kívánja szerepeltetni, az az OTrT. következő felülvizsgálatánál lehetséges, majd ezt követően – a vármegyei tervek felülvizsgálata során – a megye térségi szerkezeti tervén is ábrázolható az elem.</p>
8.	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	7/1	<p>Új úszómű létesítéséhez „a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről” szóló 510/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Úszómű Rendelet) szerinti létesítési engedélyt kell megkérni. Az engedélyező hatóság Budapest Főváros Kormányhivatala Országos Közúti és Hajózási Hatósági Főosztály Kikötői Osztálya (továbbiakban: Hatóság). Az Úszómű Rendelet 4. § (1) bekezdésének d) pontja szerint: 2020.I.1-től a 25 m² alatti úszóműves kikötők és úszóművek vonatkozásában nincs szükség az engedélyezési eljárás lefolytatására, csak a vagyonkezelő hozzájárulását szükséges beszerezni, továbbá az üzemeltető előzetesen köteles bejelenteni a kikötő használatbavételét a Hatóságnak. Igazgatóság a saját vagyonkezelésében lévő területek vonatkozásában új sólyapálya (csónakleeresztő) létesítéséhez csak akkor járul hozzá, ha közösségi céllal – az érintett Önkormányzat hozzájárulásával, vagy üzemeltetésével – nem pedig magáncélú felhasználásra jön létre.</p>	Köszönjük az információt!
9.	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	7/2	<p>Felhívjuk a figyelmet továbbá, hogy Fejér Vármegye közigazgatási területe érinti a KDVVÍZIG működési területéhez tartozó Duna Budapest-Dunaföldvár között (AOC753) „Magyarország 2021. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről” szóló 1242/2022. (IV.28.) Korm. határozat által elfogadott Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervben (VGT) kijelölt felszíni víztestet, ezért az itt tervezett beavatkozásoknak összhangban kell lenniük a VGT-ben szereplő, erre a víztestre vonatkozó intézkedési tervekkel, melyek az Európai Unió Víz Keretirányelvében (2000/60/EK) megfogalmazott célkitűzések elérését teszik lehetővé.</p>	Köszönjük az információt!
10.	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	7/3	<p>Felhívjuk a figyelmet az alábbi jogszabályok előírásainak betartására: - az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet - a folyók mértékadó árvízszintjeiről szóló 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet - a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról szóló 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet - a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre</p>	Köszönjük az információt!

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV.29.) Korm. rendelet - a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III.14.) Korm. rendelet - A kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről szóló 510/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet	
11.	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	7/4	Fejér vármegye területrendezési tervének rész módosítása – Javaslattevő fázis – Elfogadásra kerülő munkarészek-Rendelet” című dokumentum 38. oldalán található, 1.4. mellékletben szereplő „Országos és térségi vízi létesítmények” című fejezet „B” pontjával kapcsolatban megjegyezzük, hogy „a létfontosságú vízgazdálkodási rendszer elemek és vízilétesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről” szóló 541/2013. (XII.30.) Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdésében foglaltak alapján a Fehérvárcsurgói-tározó völgyzárógátja létfontosságú vízgazdálkodási rendszer elem.	A kiemelt jelentőségű vízi létesítmények országos jelentőségű elemek, kijelölésük a vármegyei tervben az Országos Területrendezési Terv (OTrT.) alapján történt. Amennyiben a vízügy a Fehérvárcsurgói-tározó völgyzárógátját e kategóriában kívánja szerepeltetni, az az OTrT. következő felülvizsgálatánál lehetséges, majd ezt követően – a vármegyei tervek felülvizsgálata során – a megye térségi szerkezeti tervén is ábrázolható az elem.
12.	Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	7/5	A "Területrendezési ajánlások" című dokumentum "3.11. Nagyvízi meder övezete" fejezetébe "a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról" szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet értelmében kérjük beilleszteni a következőt: "A nagyvízi mederben a termőföld más célú hasznosításának megvalósítása, a művelési ág megváltoztatása, a nagyvízi mederből a nemzeti vagyona tartozó vizek medrét nem érintő mederanyagok nem minősülő, ásványi nyersanyag kitermelése, valamint építménynek a nagyvízi mederben történő elhelyezése a folyószakasz mederkezelőjének vonatkozó hozzájárulásával végezhető."	Köszönjük a javaslatot! Ugyanakkor a kormányrendeletekben (illetve kormányhatározatokban) rögzített előírások megismétlése nem szükséges a területrendezési javaslatok között, mivel a kormányrendelet (és a határozat is) a jogszabályok hierarchikus rendszerében magasabb szinten helyezkedik el, mint a megyei önkormányzati határozat. Így a megyei területrendezési ajánlásoktól függetlenül a vízüggyel kapcsolatos kormányrendeletekben (illetve kormányhatározatokban) szereplő előírásokat be kell tartani.
13.	Fejér Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési, Mérésügyi és Fogyasztóvédelmi Főosztály Útügyi Osztály	8	A dokumentációt áttanulmányoztam, és megállapítottam, hogy a tervben foglaltak a hatáskörömbé tartozó útügyi érdeket nem sértenek, így azokat nem kifogásolom. Kérem, hogy jóváhagyás után a jóváhagyó önkormányzati rendelet és határozat, valamint a terv egy példányát küldjék meg részünkre.	Köszönjük a választ!
14.	Építési és Közlekedési	9/1	Melléklet teljes szövege	Köszönjük a vélemények egy dokumentumban történő megküldését,

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
	Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár			válaszainkat külön-külön adjuk az egyes véleményekre (véleménycsoportokra).
15.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/2	Kísérőlevél és Melléklet - aláírt szkennelt aktapéldány, PDF Az eredeti postázása megtörtént.	Köszönjük a tájékoztatást!
16.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/3	Melléklet Észrevételek és ajánlások Fejér Vármegye Területrendezési Terve részmodosításának egyeztetési anyagához (továbbiakban: MTrTmód.) Általánosságban: Kérem, hogy az állami főépítési nyilatkozathoz, illetve a miniszteri állásfoglaláshoz a Térségi Szerkezeti Terv módosuló elemeinek rétegei – a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 11. §-ának és 17. § (1a) bekezdésének megfelelő formátumban is – feltöltésre kerüljenek a digitális egyeztető felületre. Felhívom a figyelmet a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (továbbiakban: Tftv.) 23/C. § (3) és (4) bekezdésére, miszerint a vármegyei területrendezési terv elfogadása előtt, a területrendezésért felelős miniszter állásfoglalásának beszerzéséhez – a rendelettervezet, valamint az elfogadott és el nem fogadott vélemények megválaszolása mellett – az állami főépítész záró nyilatkozatát is csatolni kell.	A vármegyei területrendezési terv térképi rétegeit az állami főépítési nyilatkozathoz az E-TÉR felületére feltöltjük. A megválaszolt véleményeket és az állami főépítész záró nyilatkozatát is csatoljuk a miniszteri állásfoglaláshoz. Ezeket szintén az E-TÉR egyeztető felületére töltjük fel.
17.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/4	Megvizsgálva az MTrTmód. tartalmát, az alábbi főbb módosítandó elemeket jelöli meg. • Az „A” módosítási elemcsoport eseti és technikai, a rajzi munkarészek közül a Térségi Szerkezeti Tervet érinti: • A/1. A vármegyei területrendezési terv elfogadása óta állami főépítési területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (jelen esetben 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek) és két – engedéllyel még nem rendelkező – naperőmű ábrázolása a térségi szerkezeti terven. • A/2. A mellékúthálózat Balinka és Isztimér közötti szakaszának (tervezett mellékút) módosítása. • A/3. A Balinka és Isztimér területén épülő erőmű hálózatba történő bekötését biztosító nagyfeszültségű (132 kV) vezeték tervezett elemként való feltüntetése. • A/4. A vármegyei területrendezési terv elfogadása óta megépült 132 kV elosztó hálózat egy eleme meglévőként való feltüntetése (Székesfehérvár Dél). • A „B” módosítási elemcsoport között erős belső összefüggés áll fenn, mivel két naperőműpark létesítésével kapcsolatos konkrét beruházás feltételeinek megteremtésére irányul, de ezeken jóval túlmutató, könnyítő módosításokat fogalmaz meg: • B/1. A területrendezési terv módosítását igénylő háttérindok. • B/2. A naperőművek létesítésének korlátozásával érintett egyedi övezet meghatározásának és lehatárolásának módszertani, ezáltal térbeli kiterjedésbeli megváltoztatása, továbbá egyes szabályok törlése.	A kérdésekre az egyes vélemények részletes leírásánál adunk választ.
18.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/5	Kísérőlevél Igari Antal részére vármegyei főépítész Fejér Vármegyei Önkormányzat Székesfehérvár Szent István tér 9. 8000 Iktatószám: EPAT/ /2023/TTFO Ügyintéző: Kormos Petra Telefonszám: +36 (1) 896 7389 E-mail: petra.kormos@ekm.gov.hu Hivatkozási szám: - Tárgy: Fejér Vármegye Területrendezési Terve részmodosításának véleményezése Tisztelt Főépítész Úr! A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 16. §-ában foglaltak alapján véleményezésre megkapott Fejér Megye Területrendezési Terve – naperőmű parkok kialakítását biztosító és egyes műszaki infrastruktúra elemeit technikailag pontosító – részmodosításának tervezetére vonatkozó észrevételeket	Köszönjük a tájékoztatást!

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			és ajánlásokat jelen levellem Melléklete tartalmazza. Tájékoztatom, hogy a miniszteri véleményt – az Építési és Közlekedési Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 2/2022. (XII.28.) ÉKM utasítás 78. § (2) bekezdés a) pontja alapján – a miniszter nevében gyakorolt kiadmányozási jogkörömben adom ki. Fejér Vármegye Területrendezési Tervének módosításáról szóló önkormányzati rendelet-tervezetet a Mellékletben közölt észrevételek és ajánlások figyelembevételével javasolnom előkészíteni	
19.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/6	Általánosságban a B/1-B/2 módosítások háttéréről A MTrTmód. ezen változtatásai nyolc, a vármegyei területrendezési terv készítése és elfogadása idején még nem ismert, tervezett naperőműpark beruházás helyszínéből indulnak ki. Ezek nagyrésze (6db) az állami főépítész területfelhasználási engedélyt adott ki, azonban két további naperőműre érkezett be igény, melyek még nem rendelkeznek térségi területfelhasználási engedéllyel. Utóbbiak Isztimér és Balinka települések közigazgatási határának találkozásánál, több települést érintve helyezkednek el. • A véleményezésre megküldött anyag megállapítása szerint térszerkezeti a tervezett létesítmények Isztimér települést érintve főleg mezőgazdasági, kisebb mértékben erdőgazdálkodási térséget érintenek. A vonatkozó, a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.) szabályozása értelmében a vármegyei területrendezési terv Térségi Szerkezeti Tervének módosítását igényli a térségi területfelhasználási kategóriák lehatárolásának változtatásával. • A szabályozási övezetek tekintetében a tervmódosításban foglaltak szerint egyik tervezett helyszín se érinti az ökológiai hálózat övezeteit, se a kiváló- és jó termőhelyi adottságú szántók övezeteit. A nem érintett kiemelt védelmi célú övezeteken túl ugyanakkor érintett szabályozási övezet a tájképvédelmi terület övezete, illetve a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület egyedi vármegyei övezet.	Válaszaink a B1 és a B2 észrevételnél olvashatók.
20.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/7	B/1. Észrevételek a MTrTmód. Háttér alfejezetével kapcsolatosan B/1.–1. A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 3. melléklete által lehatárolt tájképvédelmi terület övezete érinti a Balinka és Isztimér naperőműparkok tervezett területét. Kérem szakmailag bemutatni, hogy az MvM rendelet 4. § (4) bekezdésben foglaltakra való tekintettel miképp lehetséges a tájképi egységet megőrizni, és mely, a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető megoldások lehetségesek.	Az SKV keretében vizsgáljuk a kérdést, ugyanakkor a vármegyei területrendezési terv nem írhatja elő a beruházó számára, hogy milyen műszaki feltételekkel valósuljon meg a fejlesztés. Véleményünk szerint a 9/2019 MvM rendelet 4. § (4) bekezdésének érvényesítésére a tervezett létesítmény megvalósításának engedélyezési szakaszában lenne lehetőség, akkor írhatók elő a konkrét műszaki feltételek is. Erre a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról 382/2007. (XII. 23.) Korm. rend. 4. sz. melléklet 2. pontja biztosíthat lehetőséget.
21.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/8	B/2. Észrevételek naperőmű létesítésének korlátozásával érintett egyedi vármegyei övezet törlésével kapcsolatosan B/3.–1. A naperőmű létesítésének korlátozásával érintett egyedi vármegyei övezet módosítása az időjárásfüggő erőműtípusok elhelyezésének, orientálásának megváltoztatását célozza. Ezen egyedi övezet a jellemzően védelmi célt szolgáló övezetek sajátos módszer alapján azok uniójából felépülő, a 2019/2020. évi környezeti vizsgálat által „környezetorientáltak” minősített övezet. Az övezet eredeti kijelölésének célja a hatályos terv megalapozó munkarészei szerint a nagy területigényű naperőműparkok elhelyezésének orientálása volt oly módon, hogy a leginkább értékes, be nem épített területek védelmét szolgálja, mert egyes területeket az ilyen beruházások során célszerű elkerülni természet- és tájképvédelmi, valamint termőföld- és erdővédelmi okokból. Az övezet környezeti vizsgálata minden érdemi környezeti szempontból kedvező (pozitív) volt. Jelenlegi módosítás az övezet kiterjedésére nézve csökkenést jelentene, ugyanis az teljesen törlésre kerülne, de ennek szakmai alapja nem került bemutatásra.	A szakmai alapok bemutatása részletesebben az SKV-ban olvasható. Mivel az ÉKM nem jogszabály szerinti véleményezője az SKV-nak, így a dokumentum a vármegyei önkormányzat honlapjáról érhető el és erről tájékoztattuk az ÉKM-et. Továbbá: A naperőmű létesítésének korlátozásával érintett egyedileg meghatározott

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				<p>vármegyei övezet kivezetését több települési önkormányzat együttesen, valamint külön is kezdeményezte.</p> <p>A vármegyei önkormányzat megvizsgálta ennek lehetőségét. Ennek során az alábbiakat vette figyelembe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) időközben (2021 márciusában) módosult. A módosítás vélhető célja a naperómű kérdéskör országos szintű szabályozása volt. Ennek során a törvény az ökológiai hálózat magterületének övezete mellett, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében és az erdők övezetében is korlátozza a naperóművek létesítését. Ugyanakkor a tájképvédelmi terület övezete nem került be azon övezetek közé, ahol a naperómű létesítését korlátozza a törvény. Az új országos szabályozás, így a kérdés országos szintű rendezése a megyei rendezés felülbírálatát is szükségessé tette. • A tájképvédelmi terület övezetének szabályozását megvizsgálva a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet megalkotója nem kívánta tiltani az eróművek elhelyezését, hanem azt feltételekhez kötötte. A feltételeket alapvetően az engedélyezés folyamatában lehet és kell biztosítani. A tájképi értékekre, a tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó előírások érvényben maradnak, a településrendezési eszközök módosításánál az illetékes környezetvédelmi hatóságok

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				véleményt alkothatnak, kikötéseket tehetnek.
22.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/9	<p>B/3.-2. A módosítás hatályon kívül helyezné a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetét mind az övezeti tervből, mind szabályozás szempontjából. Felhívom figyelmét, hogy a hatályon kívül helyező rendelkezéssel kapcsolatban felmerül az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében és XXI. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjogok érintettsége. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlatának a részét képezi az a tartalmi követelmény, hogy a környezetvédelem egyszer már elért védelmi színvonal ne csökkenjen. A visszalépés tilalmát a környezetvédelem és a természetvédelem vonatkozásában egyaránt abból a megállapításból vezette le a testület, hogy a visszalépés, a védelem csökkentése visszafordíthatatlan folyamatokat indíthat meg, amelyeket az (egészséges) élet alapjainak a megőrzése érdekében meg kell előzni. A Magyarország egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezési alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről 16/2022. (VII. 14.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a Trtv. kapcsán említi a visszalépés tilalmának intézményét: vizsgálandó, hogy a jogszabályok rendelkezései visszalépést jelentenek-e az adott szabályozási területen a természet védelmének jogszabállyal biztosított védelmi szintjéhez képest, és amennyiben igen, úgy a visszalépés megfelel-e az elsődleges alapjogi tesztnek. A 13/2018. (IX. 4.) AB határozat megállapításai értelmében, ha egy szabályozás vagy intézkedés érintheti a környezet állapotát, a jogalkotónak kell igazolnia, hogy a szabályozás nem jelent visszalépést és ezáltal nem okoz adott esetben akár visszafordíthatatlan károkozást, és amennyiben egy szabályozás esetében nem igazolható kétséget kizáróan, hogy az nem valósít meg visszalépést, akkor vizsgálni kell a visszalépés alkotmányosságát. A környezetvédelmi típusú szabályozás módosításakor a viszonyítási pont a normával korábban lefektetett védelmi szint, nem pedig a környezet érintetlen, eredeti állapota és nem is a tudományosan esetlegesen igazolható elvárt színvonal. Ugyanakkor az egészséges környezethez való jog sem abszolút jog, az is korlátozható az Alaptörvény által lefektetett alapjog-korlátozási teszt szerint. A testület értelmezésében a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan. A fentiek alapján javaslom a védelmi szint csökkenésének lehetőségét alaposabban megvizsgálni, a választott jogszabályi módosítást indokolni, illetve igazolni, hogy az nem jelent visszalépést a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjében, vagy igazolni, hogy a visszalépés más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. Mivel az övezet törlése megkérdőjelezi a korábbi jogalkotás indokoltságát, ezáltal a Trtv. 24. §-ában a vármegeyi önkormányzat számára biztosított lehetőség létjogosultságát, megfontolásra javaslom az övezet hatályon kívül helyezése helyett a határai és szabályai felülvizsgálatát a napelemes beruházással érintett területek vonatkozásában. E lehetőség mellőzését is javaslom indokolni.</p>	<p>Az észrevételben felvetett kérdéseket az SKV keretében vizsgáltuk. Mivel az ÉKM nem jogszabály szerinti véleményezője az SKV-nak, így e-mail-ben tudjuk eljuttatni az anyagot a minisztériumhoz, illetve a dokumentum a megyei önkormányzat honlapján is olvasható.</p> <p>Az SKV-ban bemutatjuk, hogy a területrendezési oltalom alól kieső országos jelentőségű védett természeti területek és Natura 2000 területek aránya kismértékű és a természetvédelmi jogszabályok előírásai által ezekben az esetekben is biztosított a védelem. A tájképvédelmi terület övezetének vonatkozásában véleményünk szerint a 9/2019 MvM rendelet 4.§ (4) elvi, a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról 382/2007. (XII. 23.) Korm. rend. 4. sz. melléklet 2. pontja pedig érdemi lehetőséget biztosít a környezetvédelem számára a tájképvédelmi szempontok figyelembevételére az engedélyezési eljárásokban, amint azt feljebb (a 9/8 véleményazonosító sz. Véleményre adott válaszukban) is kifejtettük. A módosítással törlendő megyei övezet létrehozása után, a feljebb kifejtettek szerint, a 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) korábban életbe lépett, országos szintű, napelemparkok elhelyezhetőségére vonatkozó szigorítások életbe lépése által a nevezett megyei övezet jórészt létjogosultságát veszítette. A zöld, megújuló energiaforrásokra való átállítására, és az ország energiatartótlanságának növelésére irányuló törekvések a törvényi szigorítások következtében a korábbi kijelölés felülvizsgálatát tették szükségessé.</p>

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				<p>Az alapjogok tekintetében az alábbiakat is figyelembe kell venni: az egészséges környezethez való jog az Alkotmánybíróság gyakorlatában alapjogként jelenik meg. Sajátossága, hogy szubjektív jogot ugyan nem biztosít (hiszen alanya „mindenki”, az „emberiség), hanem alapvetően az állam intézményvédelmi kötelezettsége a jogérvényesülés biztosítása.</p> <p>A magyar Alkotmánybíróság már 1994-ben meghatározta a környezetvédelmi status quo követelményét, előírta, hogy az állam a védelem jogszabályokkal biztosított követelményét főszabályként nem csökkentheti, csökkentésre kivételesen és csak akkor kerülhet sor, ha az alapjogkorlátozás feltételei (a szükségesség és az arányosság) fennállnak. A védelmi szint csökkentésének tilalma a természetvédelem, a természeti környezet és az épített környezet védelmére is kiterjed. [28/1994. (v.20.) AB határozat]</p> <p>Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerint a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Ez megfelel annak a tartalomnak, amely szerint az Alaptörvény Hitvallásában kiemelt hangsúlyt kapott a jövő nemzedékekért vállalt felelősség: <i>„Vállaljuk, hogy [...] a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.”</i></p>

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				<p>A megújuló erőforrások alkalmazása, így köztük a naperőművek is – szemben a hagyományos szén- és gázalapú energiatermeléssel – hozzájárulnak a fenntartható fejlődéshez és az egészségesebb környezethez. A megújuló energia használatát számos hazai és más stratégia támogatja, így egyebek között a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról, Nemzeti Energiastratégia 2030, Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv, Nemzeti Energia- és Klímaterv.</p> <p>A Vet. 9. § (1) bekezdése ezt úgy határozza meg, hogy „A környezet és a természet védelme, a felhasználók ellátása, az elsődleges energiaforrások felhasználásának megtakarítása, valamint a felhasználható energiaforrások bővítése érdekében elő kell segíteni a megújuló energiaforrás, valamint a hulladék, mint energiaforrás felhasználását”.</p> <p>A tájképvédelmi szempontok és a megújuló energia használata egyaránt a hivatkozott P) cikkben megfogalmazott államcél megvalósításához szükségesek, mindkét terület a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét szolgálja. Ebben az esetben tehát nem két alapjog konkurál egymással, hanem két, ugyanazon cél szolgáltatába állítható eszköz: a tájképvédelem és a megújuló energia használata.</p> <p>Jelen esetben az egészséges környezethez való jog, és ezen keresztül tágabb értelemben a P) cikkben megfogalmazott államcél megújuló energiára vonatkozó elérni kívánt legitim célja érdekében, a másik P) cikkben megfogalmazott cél, a tájképi megjelenés védelmének korlátozásával járhat. Azonban a mérlegelési lehetőség, azaz annak</p>

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				vizsgálata, hogy az emberi egészség védelme érdekében alkalmazott különféle eszközök egyensúlya megmaradhasson és semelyik eszköz ne jelentsen a másik eszközre nézve jelentős korlátozást, azaz ne legyen aránytalanság a különböző azonos célt szolgáló eszközök között, az más jogszabályok figyelembevételével és megfelelő alkalmazásával biztosítható.
23.	Építési és Közlekedési Minisztérium Területi Tervezésért és Építésügyi Igazgatásért Felelős Helyettes Államtitkár	9/10	C. Észrevételek a határozattervezettel kapcsolatosan C–1. A határozattervezetben 4.8. pontként továbbra is szerepel, az elméletileg megszüntetésre szánt naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete, az összhang megteremtése szükséges.	Köszönjük az észrevételt! A megszüntetésre javasolt övezetre vonatkozó javaslatot (4.8) töröljük a határozattervezetből is.
24.	Komárom-Esztergom Vármegyei Önkormányzat	10	Iktatószám: VI. 98-2/2022 Tárgy: Fejér megyei területrendezési terv véleményezése Ügyintéző: Tóth Krisztián Hiv: - Dr. Molnár Krisztián Fejér Vármegyei Közgyűlés Elnöke Székesfehérvár Szent István tér 9. Tisztelt Elnök Úr! Köszönettel megkaptam E-TÉR felületen a Fejér vármegyei területrendezési terv (továbbiakban: Mtrt.) módosítás véleményezésére felkérő levelét 2023. február 9-én, melyet áttanulmányoztam és a Komárom-Esztergom Megye 6/2020 (VI.25.) Kgy. rendelettel elfogadott Területrendezési Tervvel (KEMTrT) összevettem. Az alátámasztó munkarész szerint a Fejér megyei területrendezési terv (továbbiakban: Mtrt.) jelenlegi módosítása nem teljeskörű felülvizsgálat, csak rész módosítás, amelynek célja egyrészt a naperómű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet lehetőség szerinti törlése a térségi övezetek közül, másrészt az időközben (2020 február óta) állami főépítész területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (jelen esetben erőművek) és két – engedéllyel még nem rendelkező – naperómű ábrázolása a térségi szerkezeti terven. Továbbá a célok között szerepel a 2020-ban tervezett, de időközben megvalósult infrastruktúra elemek meglévő elemként történő ábrázolása. Megállapítottam, hogy a fenti rész módosítás az övezetekre vonatkozóan, az infrastruktúra elemek, naperóművek ábrázolása a KEMTrT-vel nem ellentétesek. A módosításokon kívül a két megyét érintően a következő közlekedési kapcsolatokra vonatkozólag hívom fel a figyelmet: A) Gyorsforgalmi utak és főutak: a. M1 autópálya 2x3 sávossá történő bővítése b. M100 tervezett gyorsforgalmi út megvalósítása c. 81. sz. főút kapacitásbővítése, 2x2 sávra fejlesztése (konkrét nyomvonalról még nincs tudomásom, de előzetes tájékoztatás alapján külön nyomvonalon épül majd a meglévőtől. Ennek nyomvonala tisztázandó). d. Mór – Oroszlány új főúti nyomvonal megvalósításának előkészítése B) Egyéb tervezett mellékutak: a. Gyermely [Gyarmatpuszta] – (Csabdi) b. Súr – (Nagyveleg) c. Aka - Nagyveleg C) Vasút: a. V0 vasúti gyűrű kiépítése– a jelenlegi tervek szerint Szárligetnél ágazik le az 1. sz. vasúti fővonalból. b. Budapest-Brassó új nagysebességű vasútvonal terve (Tudomásomra jutott utolsó verzió szerint eltér az ábrázoltaktól. Bakonysárkány mellett lép be K-E Vármegyébe. Ennek nyomvonala tisztázandó). D) Kerékpárutak: a. Tarján - (Bicske) b. Tornó – (Bicske) c. Bokod - Oroszlány – (Mór) d. Kisbér – (Mór) e. Súr - (Bakonycsernye) f. Szárliget – (Szár) Kérem tájékoztatásom elfogadását és szíves tudomásul vételét. Tatabánya, 2023. február 27. Tisztelettel: Tóth Krisztián vármegyei főépítész	Köszönjük az észrevételeket és javaslatokat! <ul style="list-style-type: none"> Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség, az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése. Mór-Oroszlány tervezett főút, Gyermely-Csabdi, Súr-Nagyveleg és Aka-Nagyveleg tervezett mellékutak szerepelnek a vármegye térségi szerkezeti tervén. A V0 vasútvonal a megyébe Szárnál lép be. A jelenleg a térségi szerkezeti terven szereplő Hegyeshalom-Röszke vonal változik, ezt az OTrT. felülvizsgálatnál lehet majd

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				<p>ábrázolni, azt követően alkalmazza a megyei területrendezési terv is az elemet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kerékpárutak csatlakozását rendben találtuk.
25.	Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata	11	<p>Áttekintettük a Fejér Vármegyei Területrendezési Terv rész módosítása (továbbiakban FM TrT) című anyagot és az alábbi észrevételeket tesszük: - Dunaújváros Megyei Jogú Város és Kisapostag közigazgatása határa 2021-ben módosult, Dunaújvároshoz került 162299 m² földterület. Kérjük, hogy a térképi mellékleteken már mindenhol az új közigazgatási határ szerepeljen. - Az FM TrT 1.2. melléklet D. Országos és térségi kerékpárút-hálózat Fejér vármegyét érintő elemei című pontjának 2. Térségi kerékpárútvonalak című alpontjában javasoljuk a 12. sz. útvonal Gárdony (Agárd) – Seregélyes – (Dunaföldvár) helyett – ami lényegében megegyezik a 15. sz. útvonallal – a 12. sz. útvonal a Gárdony (Agárd) – Seregélyes – Perkáta – Dunaújváros – (Dunavecse) nyomvonalon haladjon. - A FM TrT 3.2. melléklet: Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és jó termőhelyi adottságú szántók övezete című tervlapján a kiváló és jó termőhelyi szántóknak kijelölt területek kis mértékben meghaladja Magyarország Területrendezési Terve (továbbiakban MaTrT) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és Jó termőhelyi adottságú szántók övezete című mellékletek szerint területet. Kérem a MaTrT-ben szereplő kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezetét vegyék figyelembe az FM TrT elfogadása során. - Javasoljuk, hogy a FM TrT 3.14. mellékleten bővüljenek Dunaújváros gazdaságfejlesztési övezete által érintett települése az alábbiakkal: Baracs, Daruszentmiklós, Mezőfalva, Előszállás és Perkáta. A szerkezeti tervvel kapcsolatos észrevételeink az alábbiak: - A csoportos gépkocsitárolók elhelyezését biztosító különleges építési övezet a város egyetlen részén van bejelölve. Kérjük, hogy egységesen kerüljenek jelölésre ezek a területek.</p>	<p>Köszönjük az észrevételeket!</p> <ul style="list-style-type: none"> • A közigazgatási határ változását átvezetjük. • A vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarészének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTRT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. • A kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezeteit a 2020-as tervmódosításhoz küldött szakági adatszolgáltatás alapján határoltuk le. A lehatárolásból a települési területeket kivettük. Amennyiben az önkormányzat megküldi a településrendezési terv legújabb elfogadott változatát, a tervmódosítást követő időszakban kijelölt beépítésre szánt területekről töröljük a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét. • A megyei területrendezési terv nem jelöl csoportos gépkocsitárolót.
26.	Daruszentmiklós Község Önkormányzata Rauf Norbert	12	<p>Fejér Vármegye szerkezeti terv lapján azt látjuk, hogy az M81 jelű autópályát nem került feltüntetésre. Szeretnénk jelezni, hogy Daruszentmiklós és Baracs között már közmű egyeztetés alatt van egy összekötő út, amely Daruszentmiklóson a következő helyrajzi számokat érinti Daruszentmiklós 0456, 0455, 0457/32, emiatt kérnénk ennek feltüntetését a terven 3.12. melléklet a ... sz. rendelethez - Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Daruszentmiklós és Baracs közötti tervezett önkormányzati utat, mint önkormányzati (mezőgazdasági) utat kívánják fejleszteni, így

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>Javaslatunk szerint a felülvizsgálatra települési szinten kerüljenek a járási szinttel szemben. Indoklás: a Fejér vármegye déli települései járási szempontból ugyan nem hátrányos helyzetűek, valamint a 105/2015 (IV.23.) Korm. rendelet alapján sem besorolt települések, ennek ellenére több szempontból is az elmaradott települések közé tartoznak (pl.: csatorna hiánya, infrastrukturális fejlesztések hiánya, intézmények fejlesztésének hiánya)</p> <p>3.13. melléklet a ... sz. rendelethez - Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet által érintett települések: Szeretnénk kérni, hogy a Fejér vármegye déli települései is kerüljenek bele turisztikai fejlesztési területbe, mivel minden településnek van turisztikai sajátossága. Daruszentmiklós esetében a teljesség igénye nélkül például a helyi védettségű Klebelsberg Népiskola etalon épülete, Előszállás-Daruszentmiklós határán lévő Gulya Carp Lake országos hírű horgász paradicsom.</p> <p>3.14. melléklet a ... sz. rendelethez - Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezete által érintett települések: Véleményünk szerint a Megyei jogú városok vonzáskörzetébe azok a települések is bele kell, hogy tartozzanak, mint esetünkben Dunaújvároshoz szorosan kapcsolódó települések Baracs, Mezőfalva, Előszállás, Nagykarácsony, Daruszentmiklós. Mindegyik település Dunaújvároshoz szorosan kötődik, mind a munkahelyek, mind közintézmények, iskolai orvosi ellátás tekintetében pláne, hogy a települések nagy része az autópályák és egyéb úthálózat kapcsán 10-15 perc alatt elérhető, tehát a gazdasági élet részei.</p> <p>3.16. melléklet a ... sz. rendelethez - Kulturális örökségi-történelmi fejlesztési övezet által érintett települések: A déli térség minden települése véleményünk szerint szintén fejlesztendő terület ebből a szempontból, hiszen már az avar korban lakott településekről beszélünk és kiegészíthetnénk a római kori és egyéb történelmi sajátosságokkal.</p>	<p>országos hálózatban történő szerepeltetése nem releváns.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági eljárás keretében történő beillesztése. • Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarészének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. Kivétel ez alól a belső „felzárkóztatandó belső periféria övezet”, ahol az időközben elfogadott Fejér Vármegye Integrált Területi Programjában (2021-2027) szereplő Dél-Mezőföld programba tartozó települések is az övezet részévé válnak. Így Daruszentmiklós is az övezet részeként szerepel. A változás az övezet fogalom meghatározásába is átvezetésre került.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
27.	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	13/1	1. Az E.ON Hungária Csoport Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területén, a Börgöndi repülőtértől keletre fekvő területen 5-50 MW névleges teljesítőképességű naperőmű elhelyezését tervezi. Az elhelyezhetőség érdekében a településrendezési eszközök folyamatban lévő módosítása során a terület általános gazdasági területből (Gá-K.4 jelű építési övezetből) különleges beépítésre szánt - megújuló energiaforrás hasznosításának céljára szolgáló területbe (K-En jelű építési övezetbe) kerül átsorolásra. Kérjük az „5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű (tervezett)” piktogram ábrázolását Fejér vármegye térségi szerkezeti tervén (a mellékelt 1. ábra szerinti helyen), valamint kérjük a tervezett erőmű 3.2 mellékletben történő szerepeltetését. Az érintett helyrajzi számok: Székesfehérvár 020430/14, 020430/15, 020430/16). Az erőmű tervezett pontos teljesítménye jelenleg még nem ismert.	Mivel az érintett földrészletek települési térségben helyezkednek el, így az erőművet ábrázoljuk a térségi szerkezeti terven (az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek kategóriában).
28.	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	13/2	2. A „Komárom - Kisigmánd (M1) - Kisbér - Székesfehérvár (M7) - Sárbogárd (M8) út” nyomvonalának kijelölése megtörtént, környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik. Problémát okoz, hogy a településrendezési eszközök módosítása során az állami főépítész a nyomvonal ábrázolását kéri, ugyanakkor kötelezően ábrázolni kell a Fejér Megyei Területrendezési Tervben szereplő, eltérő nyomvonalon haladó 7. számú főút és az M7 autópálya közötti tervezett térségi szerepű összekötő utat is. Kérjük megvizsgálni, hogy Fejér Vármegye Területrendezési Tervében a nyomvonal ábrázolásának jog-szabályi akadály van-e, és amennyiben nincs, javasoljuk ábrázolni Fejér Vármegye térségi szerkezeti tervén, valamint a vonatkozó mellékletben is nevesíteni, valamint ezzel párhuzamosan javasoljuk törölni Székesfehérvár MJV vonatkozásban a 7. számú főút és az M7 autópálya közötti tervezett térségi szerepű összekötő utat. Amennyiben jogszabályi akadály van a „Komárom - Kisigmánd (M1) - Kisbér - Székesfehérvár (M7) - Sárbogárd (M8) út” ábrázolásának, akkor javasoljuk a 7. számú főút és az M7 autópálya közötti tervezett térségi jelentőségű összekötő út nyomvonalát a „Komárom - Kisigmánd (M1) - Kisbér - Székesfehérvár (M7) - Sárbogárd (M8) út” nyomvonalával egyezően ábrázolni”, a mellékelt 2. ábra szerint.	<ul style="list-style-type: none"> • A tervezett térségi szerepű összekötő utat töröljük. • Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség, az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése. Így M200 érintett szakaszát tervezett térségi szerepű összekötő útként tudjuk ábrázolni.
29.	Tabajd Község Önkormányzata	14/1	1.Tabajd Község Önkormányzata képviselőjében eljáró polgármester az alábbi kifogásokkal él a Fejér Vármegyei Rendezési tervére vonatkozóan a térségi szerkezeti terv alapján: - A településen átmenő úthálózat tervezett gyorsforgalmi úthálózattá történő fejlesztését nem javaslom A gyorsforgalmi utak a településeket elkerülő, nagyobb városokat, országrészeket, országokat összekötő útvonalak, ilyen jellegű és forgalmú út kialakítását a meglévő nyomvonal sem belterület, sem külterületi szakasza nem teszi lehetővé.	A vélemény később visszavonásra került.
30.	Tabajd Község Önkormányzata	14/2	2. Tabajd Község Önkormányzata képviselőjében eljáró polgármester az alábbi kifogásokkal él a Fejér Vármegyei Rendezési tervére vonatkozóan a térségi szerkezeti terv alapján: - A tervezett nagysebességű vasútvonal nyomvonalának kialakítása helyi jelentőségű védett természeti területen, ökológiai hálózat magterületén történne, ezért nem javaslom ezen nyomvonal kijelölését. Továbbá kérem és javaslom, hogy a tervezett nagysebességű vasútvonal nyomvonala a település bel- és külterületét kerülje el.	A nagysebességű vasút kijelölése az OTTrT-ben történt meg. A nyomvonalról csak az ÉKM engedélyével lehet eltérni. Ehhez viszont a vonal áttervezésére van szükség. Ez esetben sem biztosítható az ökológiai hálózat teljes elkerülése, így a megvalósításánál kell olyan műszaki megoldásokat alkalmazni, amelyek biztosítják az élőhelyek és az ökológiai kapcsolatok fennmaradását (2018. évi CXXXIX. törvény 26 § (4).

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
31.	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	15/1	<p>Tisztelt Elnök Úr! A Fejér Vármegye Területrendezési Tervének módosítása tárgyában kidolgozott dokumentumokkal kapcsolatban Igazgatóságunk táj- és természetvédelmi szempontból az alábbi állásfoglalást adja: A tervezési feladatról: A megyei területrendezési terv jelenlegi módosítása nem teljeskörű felülvizsgálat, csak rész módosítás, amelynek célja egyrészt - a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet lehetőség szerinti törlése a térségi övezetek közül, másrészt - az időközben (2020 február óta) állami főépítész területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (jelen esetben naperőművek) és - két – engedéllyel még nem rendelkező – naperőmű ábrázolása a térségi szerkezeti terven (Isztiméren és Balinkán). Az előbbieken ismertetett módosítási célok alapján az alábbi térségi szerkezeti tervi elemek változnak: • A mellékúthálózat Balinka és Isztimér közötti szakasza (tervezett mellékút) módosul. • Az 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek köre bővül (a hatályos terv elfogadása óta kiadott állami főépítész területfelhasználási engedélyk alapján, illetve jelen tervmódosításban Isztimér és Balinka területén tervezett új erőművekkel). • Térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózat egy eleme (Székesfehérváron) a tervezett kategóriából a meglévőbe kerül. A térségi övezetek közül: • naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület egyedileg meghatározott övezet a módosító javaslat szerint megszüntetésre kerülne. Végül a tervezés során a megyei területrendezési terv fogalomhasználata igazodik a településtervezés időközben megváltozott fogalomhasználatához, illetve a megye helyett a – 2023 január elsejétől használatos – vármegye kifejezés szerepel a rendeletben és a térképi melléletekben is. Észrevételeink: Az állami főépítész területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (6 naperőmű) természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területet - országos jelentőségű védett, vagy védelemre tervezett természeti területet, európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területet (Natura 2000 területet), országos ökológiai hálózat övezetébe tartozó területet, egyéb természet- és tájvédelmi szempontból értékes területet nem érintenek. A két, engedéllyel még nem rendelkező, balinkai és isztiméri naperőmű beletartoznak a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben (a továbbiakban Trtv.) megállapított, továbbá a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 3. mellékletében lehatárolt tájképvédelmi terület övezetébe. Valamint részei a Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Fejér megye területrendezési tervéről szóló 7/2020. (II.28.) önkormányzati rendelete szerint a jelenleg törölni javasolt, a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének. MEGALAPOZÓ MUNKARÉSZ 6. old. A Trtv. 2022. III. 1-től hatályos módosítása több olyan országos övezet esetében is szigorította az erőművek létesítésének lehetőségét, amelyeknél a megyei terv készítésekor ez még nem szerepelt a jogszabályban. Ezek az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete, valamint az erdők övezete. Ezen övezetek által érintett területen csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve (tehát 50 kV-nál nem nagyobb teljesítőképességű, kifeszültségű hálózatra kapcsolódó erőmű). A Trtv. az ökológiai hálózat magterületének övezetében is ilyen korlátozást. (ld. Trtv. 25. § (6)), kérjük a szöveget kiegészíteni.</p>	<p>Megalapozó munkarész: Az ökológiai hálózat magterületének övezetére vonatkozó, és a naperőművek létesítését korlátozó szabály 2021. 03. 01. előtt is szerepelt az OTTrT-ben, ezért nem említettük a változás leírásánál, de kiegészítjük a szöveget, hogy a magterület övezetére már ezt megelőzően is vonatkozott az erőművek kijelölését korlátozó szabályozás.</p>
32.	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	15/2	<p>STRATÉGIAI KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT (SKV) Hiányoljuk az SKV-ból az engedéllyel még nem rendelkező, Isztimér és Balinka területén tervezett naperőművek hatásainak konkrét vizsgálatát, ha már a jelen módosítás részét képező tervi elemek, konkrétan nevesített módosítások, amelyek a szerkezeti terven újonnan jelennek meg. Lényegesnek tartanánk az SKV-ban foglaltakon kívül a napelemek felmelegedését is vizsgálni. Továbbá lényegesnek tartanánk a naperőművek felhagyása utáni fázisra is vizsgálni a környezeti hatásokat, nemcsak a létesítés és üzemelés fázisára. HATÁROZATTERVEZET 2. melléklet 1.1 a) A mezőgazdasági térséget a településszerkezeti terveknek általános, illetve kertés mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 29. § (2a) c) értelmében a mezőgazdasági terület a földhasználat módja és természetbeni állapota figyelembevételével kertés és általános mezőgazdasági terület mellett lehet tájgazdálkodási mezőgazdasági terület is, kérjük ennek a lehetőségnek a megőrzését a megyei tervben. 3.8 g) Javasolt a tájképvédelmi övezetben történő naperőmű építés esetén a tájba illesztés igazolásának előírása a településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzat, tájképvédelmi rendelet), a tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről</p>	<p>SKV: Az SKV kiegészítésre kerül ezen egyedi létesítmények környezeti hatásainak vizsgálatával. Az SKV hangsúlyosabban is kiegészítésre kerül ezen szempontokkal. (A napelemek felmelegedését, „hősziget” hatását az SKV 5.1.8. fejezete jelenleg is tartalmazza, illetve a felhagyást a hulladékgazdálkodással összefüggésben az SKV 5.1.7. fejezete említi.) Határozattervezet 1.1:</p>

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>szabvány (MSZ 20378 'Tájvédelem. A tájba illesztést igazoló dokumentáció műszaki követelményeiről') alapján. Az MSZ 20378 szabvány beágyazottsága a magyar jogrendbe elégtelennek mondható, nem tisztázott, hogy a tartalma szerinti tájbaillesztési dokumentációt ki fogja bekérni, megkövetelni napelem-parkok létesítése esetén, s milyen eljárásban? A Fejér Vármegye Területrendezési Tervhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatról és a területrendezési ajánlásokról szóló határozat a fentiek tisztázására megítélésünk szerint nem alkalmas jogi eszköz. A 'Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete' tervezett törléséről általánosságban: Az övezet kijelölésének eredeti célja az volt a megyei terv felülvizsgálatakor 2019-ben, hogy a napelemparkok (háztartási méretűnél nagyobb naperőművek) lehetőség szerint ne kerülhessenek valamilyen szempontból értékesnek tekinthető területre, azokat más területekre irányítani volt az eredeti szándék. Az övezet lehatárolásánál az alábbi területeket vették figyelembe: - kiváló termőhelyi adottságú szántók - erdőterületek - ökológiai hálózat magterület és ökológiai folyosó - országos jelentőségű védett természeti területek - Natura 2000 területek - tájképvédelmi területek Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 7/2020. (II.28.) rendelete alapján az övezetre vonatkozó szabályok az alábbiak: – 15. § (1) A településrendezési eszközöket úgy kell kidolgozni, elkészíteni, hogy a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet területét érintően - a háztartási méretű kiserőművek kivételével - naperőmű ne legyen létesíthető. – 15. § (2) A településképi arculati kézikönyvekben és a településképi rendeletekben figyelembe kell venni a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető területeket. A naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet törlésével mintegy 50.000 ha-nyi területen szűnik meg a naperőmű építések korlátozása (és kb. 167.000 ha-on marad meg a korlátozás, melyet a Trtv. előírásai biztosítanak). Megszűnik tehát az automatikus korlátozás az ökológiai hálózat magterület és ökológiai folyosójának övezetébe, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetébe, valamint az erdők övezetébe nem tartozó védett természeti területeken és Natura2000 területeken, nem védett gyepeken. Nyilvánvalóan a természetvédelmi törvény, a Natura 2000 Korm. rendelet, a Natura2000 gyepekre vonatkozó Korm. rendelet előírásai hatályban maradnak, ami módot nyújthat a természeti kockázattal bíró telepítések megakadályozására, de az általános területrendezési iránymutatás megszűnik.</p>	<p>A határozattervezetben a tájgazdálkodási mezőgazdasági területtel kiegészítjük a mezőgazdasági térség besorolásának lehetőségét.</p> <p>Határozattervezet: 3.8: A javaslat az SKV tematika véleményezése során, a Fejér Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály részéről beérkezett észrevételek alapján került a határozattervezetbe. A villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról 382/2007. (XII. 23.) Korm. rend. 4. sz. melléklet 2. pontja alapján a napelemparkok építési engedélyezési eljárása során – amennyiben nem készül EVD vagy KHT – a hatóság szakkérdésként köteles vizsgálni a tájvédelmi szempontokat. Így a tájbaillesztési dokumentációt az építési engedélyeztetés során célszerű bekérni, amennyiben a HÉSZ előírja, ezért is született a megyei ajánlás.</p>
33.	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság	15/3	<p>Igazgatóságunk egyetértett azzal, hogy a megyei terv eddig korlátozta ezeket a tevékenységeket az értékes természetközeli területeken. Az övezet törlése megítélésünk szerint természet – és tájvédelmi szempontból visszalépés. Véleményünk szerint ez azért is aggályos, mert napelem-parkok engedélyezési eljárása során nem minden esetben nevesített a természetvédelmi ágazat (a nemzeti park igazgatóságok sem), mint véleményező. Előzetes vizsgálatban, környezeti hatásvizsgálatban való részvételre, a táji-, természeti érdekek védelmére csak korlátozottan adódhat lehetőség a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. melléklet 128. sora alapján, de jogszabályban foglalt általános érvényű előírás, hogy véleményezni tudjuk az ilyen irányú engedélyezési terveket, nincsen. Ez adott esetben a természeti értékek károsítását is eredményezheti. Egyes napelem-park beruházók előzetesen megkérlik pl. Igazgatóságunk véleményét a tervezett helyszínről, így közös gondolkodással választhatóak ki a megfelelő helyszínek. Javasoljuk a szabályozás pontosítását, amennyiben lehetséges, előzetes konzultáció előírását. Állásfoglalásunkat a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet, valamint az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1. § (2) a) és 1. számú melléklet 1. pontja, valamint a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 19. § f) pontja alapján adtuk meg. Budapest, 2023. március 10. Tisztelettel: Fűri András igazgató megbízásából Halász Antal általános igazgatóhelyettes</p>	<p>Véleményünk szerint országos szinten kellene kezelni ezt a helyzetet, az építési engedélyezési előírások pontosításával. Emellett a határozattervezetben javasoljuk az előzetes konzultáció előírását a NPI-vel településrendezési szinten (ugyanis a megyei terv elsősorban erre tud javaslatot megfogalmazni).</p>
34.	Tác Község Önkormányzata	16/1	<p>Javasolom, hogy a "turizmus szempontjából kiemelten fejlesztendő övezetek" közé kerüljön be a Táci Gorsium hiszen Európa egyik legnagyobb régészeti parkja. Megfelelő fejlesztés esetén a vármegye és az ország sőt Kelet-Európa egyik legkiemelkedőbb turisztikai attrakciójává válhatna.</p>	<p>Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az</p>

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.
35.	Tác Község Önkormányzata	16/2	Javaslom a Tác Gorsium régészeti parkot a "kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet" besorolni szíveskedjenek	A hatályos területrendezési terv szerint Tác része a kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezetnek.
36.	Csősz Község Önkormányzata	17	Kérem Csősz is kerüljön a "Kulturális örökségi - történeti fejlesztési övezetbe", mivel Szabadbattyán- Káloz tengelybe Csősz is beletartozik. A közösen indított beruházások egységesen tudnak megvalósulni.	Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.
37.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Iroda	18/1	Az aláírt FE/ÁF/00203-2/2023 iktatószámú vélemény.	Köszönjük az aláírt dokumentumot.
38.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítési Iroda	18/2	1. A tervdokumentáció szerint a „jelenlegi módosítás nem teljeskörű felülvizsgálat, csak részmodosítás”. Ugyanakkor a Fejér Megye Területrendezési Tervhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatról és a területrendezési ajánlásokról szóló határozattervezet és Fejér vármegye területrendezési tervéről szóló rendelet tervezet szerkesztése nem módosításra utal, hanem arra, hogy új határozat és új rendelet kerül elfogadásra.	Jelenlegi módosítást megelőzően a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Államtitkárával egyeztetve a folyamatban lévő módosítás a 218/2009 Korm. rendeletnek megfelelően készül, de úgy, hogy az egyes dokumentumokban csak a megalapozó munkarészek bevezetőjében ismertetett célokkal összefüggő változások kerülnek részletesen bemutatásra. A javaslattevő fázisban a könnyebb érthetőség céljából a változásokat is magában foglaló egységes szerkezetben került megküldésre a rendelet és határozattervezet. A rendelet előreláthatólag megtartja az eredeti számát (a részmodosítás elnevezés szintén

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				a könnyebb érthetőséget szolgálja, de a továbbiakban a módosítás kifejezést használjuk).
39.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda	18/3	2. Amennyiben a rendelet jelen formában kerül elfogadásra, felhívom figyelmét a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009 (X. 6.) Korm. rendelet 11. § g) pontjára, miszerint a vármegyei területrendezési tervben a világörökségi és világörökségi várományos területek övezetét, a honvédelmi és katonai célú terület övezetét, az ásványi nyersanyagvagyon övezetét, valamint a földtani veszélyforrás terület övezetét az érintett települések közigazgatási területének megjelölésével is meg lehet meghatározni; a vármegyei területrendezési tervekben alkalmazott, továbbá ott megállapított egyéb térségi övezeteket pedig tényleges kiterjedésüknek megfelelően kell lehatárolni. A rendelet tervezet 3.12., 3.13., 3.14., 3.15., 3.16., 3.17. és 3.18. mellékleteiben egyedileg meghatározott megyei övezetek lehatárolása során a fent idézett előírást figyelembe kell venni. Továbbá, amennyiben nem rendelet módosítás történik, hanem új rendelet megalkotása, akkor annak minden elemét felül kell vizsgálni a hatályos jogszabályok alapján.	A 3.12-3.18 térségi övezetek esetében a tényleges terület egybeesik a települések közigazgatási határaival. Az érintett övezetek elnevezését pontosítjuk, hogy ez egyértelmű legyen.
40.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda	18/4	3. A rendelet tervezetben javításra kerültek a településtervezéshez kapcsolódó fogalmak az új kifejezéseknek megfelelően, valamint a megye szó használata vármegyére változott, azonban a határozattervezetben nem történtek meg a javítások.	Köszönjük az észrevételt! A határozatban is javítjuk a kifejezéseket.
41.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda	18/5	4. A határozattervezet a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetét továbbra is tartalmazza az egyedileg meghatározott megyei övezetekre vonatkozó ajánlások közt a 4.8. pontban.	Köszönjük az észrevételt! Javítjuk és töröljük a kérdéses pontot.
42.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda	18/5	5. A rendelet tervezet 1.3. melléklet 2. és 3. pontja nevesíti az 5-50 MW közötti névleges teljesítőképességű meglévő és tervezett erőműveket. Az erőművekkel kapcsolatban meghatározásra került az engedélyes neve, telephelye, erőmű teljesítménye. Megjegyzem, hogy az engedélyes neve, a telephely, az erőmű teljesítménye változhat, mely változás a területrendezési terv módosítását vonja maga után. Feleslegesnek tartom az adatok ilyen részletezését, javasolom csak olyan adatok használatát, mely más egyedi építmény esetén is használatos.	Köszönjük az észrevételt! Egyszerűsítjük a leírást.
43.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Állami Főépítészeti Iroda	18/6	6. Az FE/ÁF/00106-1/2023 iktatószámú levelemben a Fejér Vármegyei Önkormányzati Hivatal felkérésére javaslatot adtam Fejér vármegye területrendezési tervének módosítására vonatkozóan. Az országos és térségi közlekedési hálózatokra, a térségi energetikai hálózatokra, a változó közigazgatási határra, valamint az országos és térségi kerékpárút hálózatokra vonatkozó javaslatom nem került feldolgozásra a módosításban. Célszerű lett volna a jelen módosítás során az FE/ÁF/00106-1/2023 iktatószámú levelemben felvetett javaslatoknak a területrendezési tervben történő átvezetése.	<ul style="list-style-type: none"> A kért változtatások közül azokat, amely megvalósításához a szükséges téradatot, illetve a 2018. évi CXXXIX. törvény 17. §-a szerinti ágazati hozzájárulást megkaptuk, átvezettük. A minisztériumi hozzájárulások és téradatok nem érkeztek meg az egyeztetés megkezdéséig, de időközben mindkét minisztérium (ÉKM, ME) küldött választ és téradatot is. Így az egyeztetés alapján felülvizsgált dokumentumban már szerepeltetjük a kért változtatások nagyobb részét.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				<ul style="list-style-type: none"> Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése. Az országos és térségi kerékpárút-hálózat elemeit első lépésben az OTrT. következő felülvizsgálatakor lehet összhangba hozni a megyei kerékpárút-hálózat fejlesztésének elképzeléseivel (ezt követően a megyei tervben).
44.	Veszprém Vármegye Önkormányzata	19	Veszprém vármegye hatályos Veszprém megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és övezeteiről szóló 15/2019. (XII. 13.) rendeletével (a továbbiakban: VmTrT) összevetve megállapítottuk, hogy a tervezett változás nem érint vármegyehatáron átívelő hálózati elemet, sem olyan területet, ami Veszprém vármegyére, annak területrendezési tervére hatással lenne. Ennek alapján a tervezett módosítás ellen kifogást nem emelünk.	Köszönjük a választ!
45.	Seregélyes Község Önkormányzata	20	Horváth Sándor polgármester, Seregélyes Nagyközség Önkormányzata képviselőjeként eljárva nyilatkozom, hogy a Fejér vármegye területrendezési tervének módosítását, az abban foglaltakat megismertem, azzal egyetértek.	Köszönjük a választ!
46.	Nagykarácsony Község Önkormányzata	21	<p>Fejér Vármegye szerkezeti terv lapján azt látszik, hogy az M81 jelű autóút nem került feltüntetésre. Szeretnénk jelezni, hogy Daruszentmiklós és Baracs között már közmű egyeztetés alatt van egy összekötő út, amely Daruszentmiklóson a következő helyrajzi számokat érinti Daruszentmiklós 0456, 0455, 0457/32, emiatt kérnénk ennek feltüntetését a terven</p> <p>3.12. melléklet a ... sz. rendelethez - Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések: Javaslatunk szerint a felülvizsgálatra települési szinten kerüljenek a járási szinttel szemben. Indoklás: a Fejér vármegye déli települései járási szempontból ugyan nem hátrányos helyzetűek, valamint a 105/2015 (IV.23.) Korm. rendelet alapján sem besorolt települések, ennek ellenére több szempontból is az elmaradott települések közé tartoznak (pl.: csatorna hiánya, infrastrukturális fejlesztések hiánya, intézmények fejlesztésének hiánya)</p> <p>3.13. melléklet a ... sz. rendelethez - Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet által érintett települések: Szeretnénk kérni, hogy a Fejér vármegye déli települései is kerüljenek bele turisztikai fejlesztési területbe, mivel minden településnek van turisztikai sajátossága. Daruszentmiklós esetében a teljesség igénye nélkül például a helyi védettségű Klebelsberg Népiskola etalon épülete, Előszállás-Daruszentmiklós határán lévő Gaya Carp Lake országos hírű horgász paradicsom.</p> <p>3.14. melléklet a ... sz. rendelethez - Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezete által érintett települések:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése. Nagykarácsony esetében a Daruszentmiklósról és Baracsra vonatkozó vélemény nem releváns.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>Véleményünk szerint a Megyei jogú városok vonzáskörzetébe azok a települések is bele kell, hogy tartozzanak, mint esetünkben Dunaújvároshoz szorosan kapcsolódó települések Baracs, Mezőfalva, Ellőszállás, Nagykarcsony, Daruszentmiklós. Mindegyik település Dunaújvároshoz szorosan kötődik, mind a munkahelyek, mind közintézmények, iskolai orvosi ellátás tekintetében pláne, hogy a települések nagy része az autópályák és egyéb úthálózat kapcsán 10-15 perc alatt elérhetők, tehát a gazdasági élet részei.</p> <p>3.16. melléklet a ... sz. rendelethez - Kulturális örökségi-történelmi fejlesztési övezet által érintett települések: A déli térség minden települése véleményünk szerint szintén fejlesztendő terület ebből a szempontból, hiszen már az avar korban lakott településekről beszélünk és kiegészíthetnénk a római kori és egyéb történelmi sajátosságokkal.</p>	<p>Egyébként erre vonatkozóan ld. a 26. sorszám alatt adott választ.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Egyedileg meghatározott megyei övezetek:</i> Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarészének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. Kivétel ez alól a belső „felzárkóztatandó belső periféria övezet”, ahol az időközben elfogadott Fejér Vármegye Integrált Területi Programjában (2021-2027) szereplő Dél-Mezőföld programba tartozó települések is az övezet részévé válnak. Így Nagykarcsony is az övezet részeként szerepel. A változás az övezet fogalom meghatározásába is átvezetésre került.
47.	Somogy Vármegye Önkormányzat	22	E-TÉR felületen megkeresés érkezett Somogy Vármegyei Önkormányzat Megyei Főépítésze részére Fejér Vármegye Területrendezési Terv módosításának véleményezése tárgyban. A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 64.§, (3) bekezdés b) pontja alapján, a főépítési tevékenységről szóló 190/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 9. §-a szerinti hatáskörömben eljárva az alábbiakról tájékoztatom: A módosítással kapcsolatban <u>kifogást nem emelek</u> .	Köszönjük a választ!
48.	Isztimér Község Önkormányzata	23	A megkapott Fejér Vármegyei Rendezési Terv rész módosításának megalapozó munkarész dokumentációját átnéztem. A tervezett módosítások a napelem beruházásokra vonatkozóan a korábbi állapothoz képest feloldják a vármegyei szintű korlátozást, és kitérnek az érintett területek tájvédelmi érintettségére, ezen területek országos védelmére. A Isztimér község területét illetően a tervezett módosítással kapcsolatban a véleményem egyetértő. A tervezett módosítást jóváhagyásra javaslom.	Köszönjük a választ!
49.	Sárosd Nagyközség Önkormányzata	24	Sárosd Nagyközség Önkormányzata (2433 Sárosd, Fő u. 2.) nevében eljáró Dunkl Gergely polgármester nyilatkozom, hogy Fejér vármegye területrendezési tervének módosítását megtekintettem, az abban foglaltakkal egyetértek.	Köszönjük a választ!

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
50.	Pest Vármegye Önkormányzata	25	<p>egyeztető felületén a Fejér Megyei Területrendezési Terv (továbbiakban: Mtrt.) részleges módosításának véleményezésével kapcsolatban.</p> <p>Az Mtrt. jelenlegi rész módosítása elsősorban a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezet törlésére, másrészt az időközben (2020 február óta) térségi területfelhasználási engedélyt kapott műszaki infrastruktúra elemek (erőművek) és két - engedéllyel még nem rendelkező - naperőmű ábrázolására irányul a térségi szerkezeti terven. Jelen módosítás kiterjed egy 2020-ban tervezett, de időközben megvalósult infrastruktúra elem (térségi ellátást biztosító 132 kV elosztó hálózat egy eleme) meglévő elemként történő ábrázolására is.</p> <p>A véleménykérő levelükben, valamint a tervdokumentációban foglaltakat áttanulmányozva a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendeletben előírtaknak megfelelően a Pest Vármegyei Önkormányzat nevében az alábbi észrevételeket teszem.</p> <p>A tervezeteket áttekintve megállapítható, hogy az elfogadásra kerülő tervanyag közvetlen Pest megye közigazgatási területét érintő előírásokat nem tartalmaz.</p> <p>A Fejér megyével szomszédos Pest megyei települések a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: területrendezési törvény), illetve az annak részét képező Budapesti Agglomeráció területrendezési tervének területi hatálya alá tartoznak, így e területekre a törvény előírásai vannak érvényben. Mivel a Szerkezeti terven ábrázolt műszaki infrastruktúra-hálózatok megyehatáron történő kapcsolódásai nem módosulnak, így azok vonatkozásában nem teszek észrevételt.</p> <p>Felhívom szíves figyelmét arra, hogy a rendelet bevezetőjében a Kormányhivatalnál nem mindenhol lett átjavítva Pest Megye Vármegyére. Köszönöm a lehetőséget a véleménynyilvánításra, és a területrendezési terv módosításának közgyűlési jóváhagyását támogatom.</p>	<p>Köszönjük a választ!</p> <p>A megyét javítjuk vármegyére a kormányhivatal esetében is.</p>
51.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály	26	<p>Fejér Vármegyei Területrendezési Tervének rész módosítását a termőföld mennyiségi védelme szempontjából 2/2005 arra, hogy a Balinka 032/12 és Isztimér 0236/1 hrsz. hasznosítása 13060/2021. számon már engedélyezésre került A kiadmányozási jog gyakorlása a Fejér Megyei Kormányhivatal kiadványozásról szóló 36/2022. (XI. 21.) utasítása és a Fejér Megyei Kormányhivatal vezetőjének az ügyrendről szóló 35/2022. (XI. 21.) utasítása alapján történt.</p>	<p>Köszönjük a választ</p>
52.	Kincsesbánya Község Önkormányzata	27	<p>A megkapott Fejér Vármegyei Rendezési Terv rész módosításának megalapozó munkarész dokumentációját átnéztem. A tervezett módosítások a napelem beruházásokra vonatkozóan a korábbi állapothoz képest feloldják a vármegyei szintű korlátozást, és kitérnek az érintett területek tájvédelmi érintettségére, ezen területek országos védelmére. Kincsesbánya község területét illetően a tervezett módosítással kapcsolatban a véleményem egyetértő. A tervezett módosítást jóváhagyásra javaslom.</p>	<p>Köszönjük a választ!</p>
53.	Kisapostag Község Önkormányzata	28	<p>Kisapostag község nevében köszönettel vettem a Fejér Vármegyei Területrendezési terv módosítás véleményezési lehetőségét.</p> <p>A módosítási szándékot értjük és támogatjuk, azonban a településünket érintő - korábban is jelzett - hibák javítására jelen módosítás során van lehetőség, amit ezúton ismételten kérünk.</p> <ol style="list-style-type: none"> Mivel a (rendelettervezet 4. § (1) bekezdés) a Vármegyei területfelhasználási kategóriák területi korlát nélkül ábrázolt térségei közé tartozik a települési térség és a legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség, ezért ismételten kérjük, hogy az 1970-es évek végétől Kisapostag területén lévő repülőteret lehetőleg sajátos vagy települési területfelhasználású térségbe tenni szíveskedjenek! A repülőter baracsi része sajátos területfelhasználásban van, ezért végképp nem érthető, hogy a Kisapostagon lévő rész, ami ráadásul a működéshez szükséges épületeket is tartalmazza mezőgazdasági térségként jelöli a terv. A hatályos rendelet 	<p>Köszönjük az észrevételt!</p> <ol style="list-style-type: none"> A repülőtér Kisapostag közigazgatási területére eső részét sajátos térségbe soroljuk. A Dunaújvárost és Kisapostagot érintő határváltozást átvezetjük.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>és a rendelettervezet 1.2 mellékletében is szerepel a térségi repülőtérnél. Annál is inkább furcsa, mivel a korábban hatályos területrendezési terv sem mezőgazdasági térségként jelölte.</p> <p>Igaz ugyan, hogy a település vonatkozásában nem éri el az 5 ha (4,43 ha), de nem választható el a baracsi résztől. Összességében mintegy 1,13 km²-nyi területről van szó, amit nem a közigazgatási határ szerint kellene jelölni. Éppen ezért, tisztelettel kérem a sajátos települési térségbe való sorolását, vagy ha ez nem lehetséges, települési térségbe való sorolását a 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban Trtv.) 5. § alapján.</p> <p>A korábbi észrevételek mellett szeretném felhívni a figyelmet az alábbiakra, és ezekkel kapcsolatban is kérem a területrendezési terv javítását.</p> <ol style="list-style-type: none"> Kisapostag-Dunaújváros közigazgatási határa megváltozott 2020-ban. Az ezzel kapcsolatos földhivatali nyilvántartás is megváltozott. A szükséges alaptérkép a tervekészítők birtokában van, tehát a szükséges javítás elvégezhető valamennyi tervlapon. A vonatkozó településrendezési tervmódosítás megküldésre került a Lechner Nonprofit Kft. részére. A Kisapostag-Dunaújváros közigazgatási határán lévő csaknem 1 ha-nyi elektromos állomás ismételen mezőgazdasági térségben maradt, miközben jelentős térségi műszaki létesítmény, ami szintén sajátos térségi besorolást érdemelne, de legalábbis települési térségi besorolást. A közigazgatási határmódosítás a települési lehatárolással érintett övezetek szempontjából különösen a <i>Kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet által érintett települések övezet</i> vonatkozásában igényel javítást. A Dunanett Kft. a régi hulladéklerakó területének egy részén 83 típusú hulladék térségi hulladéklerakó építését kezdte meg 2021-ben. A térségi hulladéklerakó nagysága 5,7517 ha, ami alapján mindenképp sajátos térségi jelölést igényel a vármegyei területrendezési tervben. A vonatkozó településrendezési tervmódosítás megküldésre került a Lechner Nonprofit Kft. részére. A hatályos rendelet és a rendelettervezet 1.5 mellékletében is szerepel a térségi hulladékkezelőnél. <p>Mivel a jelen módosítás elsősorban a műszaki infrastruktúra elemek térségi szerkezeti terven történő ábrázolásának javítására/pontosítására irányul, kérem az észrevételeifigyelmebevételét: a felsoroltaknak megfelelően a térségi szerkezeti tervlap, valamint az övezeti tervlapok, és a kapcsolódó, függelékben szereplő <i>Területfelhasználási térségek területi mérlege településenként</i> című táblázat értékeinek (Kisapostag és Dunaújváros) javítását.</p> <ol style="list-style-type: none"> Megjegyzem még, hogy a határozattervezet 2. sz. melléklete még mindig tartalmazza a <i>4.8. Naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete</i> - vonatkozó ajánlásokat. 	<p>3. Az állomás területe a 2018. évi CXXXIX. törvény alapján nem sorolható sajátos területfelhasználású térségbe.</p> <p>4. A hulladéklerakó területét átsoroljuk sajátos területfelhasználású térségbe.</p> <p>5. A határozatból töröljük a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetére vonatkozó ajánlást.</p>
54.	Balinka Község Önkormányzata	29	Balinka Község Polgármestereként áttekintettem Fejér vármegye területrendezési tervének módosítását, az abban foglaltakkal egyetértek.	Köszönjük a választ!
55.	Lajoskomárom Nagyközség Önkormányzata	30	<ul style="list-style-type: none"> Egyetértek a 3.12. „Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések” lehatárolással és az ehhez kapcsolódó „Fejér Megye Területrendezési Tervhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatról és a területrendezési ajánlásokról” szóló tervezet 2. melléklet 4. pontja szerinti intézkedési javaslattal. Hiányolom, hogy a 3.13. „Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet” lehatárolásában pontosan a 3.12. pont szerint lehatárolt Dél-Fejér felzárkóztatandó térsége nem szerepel. Annak ellenére sem, hogy egyik kitörési pontot jelenthetné a Mezőföld térsége számára. Kiemelt jelentőséggel bírna az itt folyó mezőgazdasági tevékenység diverzifikálásával a falusi turizmus területén; melyre már jelenleg is rengeteg jó példa található e térségben. Másrészt a 	Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>terveken szerepel a Sió-völgyében a kerékpárút megépítése, tervezett a Sió hajózhatóvá tétele. A térségben több már megújult turisztikai pont, attrakció található (Lsd. Dég Festetics Kastély; Bozót-patak völgye, Sárvíz mentén található kálózi Zichy-kastély, Sárrét horgász turizmusa; Sárpuszta, Enying - Kabókapusztá lótenyésztése; térség vadászati lehetőségei, mint borvidékhez /É-tolnai/ tartozó területek jelentős a szőlőtermesztés, borászat; fejlődő pincesorok található és kialakulóban a borturizmus). Ehhez kapcsolódóan a turisztikai fejlesztési lehetőségek valódi felzárkóztatást jelenthetnének a vármegye e térségében is. Ezért mindenképpen javaslom az Enyingi és Sárbogárdi Járásokat ezen övezetbe besorolni!</p> <ul style="list-style-type: none"> Lajoskomárom települést javaslom Enying - Mezőszilas között elhelyezkedően szerepeltetni a 3.17. melléklet „Majorsági térség övezete által érintett települések” között. Lajoskomárom a Mezőföld egyik meghatározó mezőgazdasági települése, jelentős számú Óstermelő Családi Gazdasággal (ÖCSG száma: 93 db, mely 302 tagot fog össze, Egyéni őstermelők száma további: 67 fő, Mezőgazdasági üzem száma: 10 db). E gazdasági egységek számára fontos az övezet kínálta fejlődési lehetőség biztosítása. 	felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.
56.	Magyar Faluszövetség	31	A Magyar Faluszövetség képviseletében ezúton jelzem, hogy a Fejér megyei Területrendezési Terv javasolt részmodosításához észrevételt nem teszünk. Üdvözlettel Szabó Gellért elnök	Köszönjük a választ!
57.	Országos Atomenergia Hivatal	32	A tervezési terület egyes részeinek 30 km-es körzetében az OAH hatáskörébe tartozó létesítményként az Energiatudományi Kutatóközpont kutatóreaktora, és a Budapesti Műszaki Egyetem oktatóreaktora üzemel. Tájékoztatom ugyanakkor, hogy a tervezettek az OAH hatáskörébe tartozó közvetlen biztonsági kérdéseket nem érintenek, ezért az eljárás következő szakaszaiban nem kívánunk részt venni.	Köszönjük a választ!
58.	Sárszentágota Község Önkormányzata	33	<p>Javasoljuk a térségi kerékpárútvonal Káloz-Sárszentágota-Nagylók-Hantos vagy Káloz- Sárszentágota-Nagylók-Erdőmajor-Mezőfalva nyomvonallal történő kibővítését, a rendezési tervben való szerepeltetését, későbbi megvalósítását.</p> <p>Indokaink:</p> <p>Sárszentágota és Nagylók települések földrajzi közelsége, természeti adottságai kifejezetten igényli a kerékpárral való megközelítés lehetőségét. Mivel mindkét település kimarad az országos és a térségi kerékpárút hálózatból, így fejlődésüket jelentős hátrány éri.</p> <p>A javasolt kerékpárút Kálozon az országos hálózatba, míg Mezőfalva/Hantos közelében a térségi nyomvonalba csatlakozik bele.</p> <p>Sárszentágotán a Szent Ágota kegyhely, mint vallásturizmus lehetősége, valamint a térséget is érintő települési rendezvények; a nagy erdőterület és természetvédelmi területe miatt a természethez kötődő állat megfigyelések, rekreáció, vadász turizmus, és ezen dolgokhoz kötődő falusi turizmus lehetőségét hordozza magába.</p> <p>Nagylókon a Piroska és Lóki horgásztó, Tavipalota turistaház, Iringó tanösvény elérhetősége, Mezőföld gyalogos és kerékpáros teljesítménytúra, kettes fogathajtó verseny, egyéb települési rendezvényekhez való természetközeli hozzáférés.</p> <p>Gazdaságfejlesztés témakörében az M8 és az „új 63-as gyorsforgalmú út” nyomvonala és megépítésével a leszakadó-fejlesztendő térségek kaphatnának egy kis kiemelt, pár mondatos bekezdést a tervben.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség az út 76/2009

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
				Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése.
59.	Honvédelmi Minisztérium hatósági Főosztály	34	<p>Tárgy: Fejér Vármegye Területrendezési tervének módosítása</p> <p>Tisztelt Elnök Úr!</p> <p>Megkeresésükre értesítem, hogy a tárgyi dokumentációt megvizsgáltam és azzal kapcsolatban az alábbi állásfoglalást adom:</p> <p>Fejér Vármegye közigazgatási területén - Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.) 3/5 melléklete és a törvény II. rész IV. fejezet 19.§ (1) bekezdés 13. pont alapján az országostérségi övezetbe sorolt honvédelmi és katonai célú terület övezettel érintett települések a következők: Aba; Alap, Bakonycsérnye, Bakonykúti; Balinka; Baracs; Csór; Daruszentmiklós; Ercsi; Füle; Hantos; Iszkaszentgyörgy; Isztimér; Kincsesbánya; Jenő; Káloz; Kőszárhegy; Kisláng; Lovasberény; Mátyásdomb; Mezőszentgyörgy; Mezőfalva; Mór; Nadap; Nagyvenyim; Nádasdladány; Nagyvenyim; Pákozdi; Pátka; Sárbogárd; Sukoró; Székesfehérvár; Pázmánd; Polgárdi; Sárosd; Sárszentágota; Seregélyes; Tác; Úrhida, Vereb.</p> <p>A fent nevesített településeken olyan honvédelmi rendeltetésű ingatlanok találhatóak, amelyekre a honvédelmi tárca a hosszú távú, korlátozásmentes, honvédelmi célú használatára</p> <p>- a Magyar Honvédség alapfeladatai rendeltetészerű, szakszerű és jogszerű ellátása, Magyarország védelmi képességeit alapvetően meghatározó vagy a NATO-tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt kötelességeinek teljesítése érdekében - továbbra is igényt tart.</p> <p>A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2021. évi CXL. törvény (továbbiakban: Hvt.) 42. § (1) bekezdése értelmében a honvédelem nemzeti ügy, az 53. § (1) bekezdése értelmében a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyongazdálkodásában lévő ingatlanok elsődleges rendeltetése a honvédelmi feladatok ellátásának biztosítása, a területeknek a HM vagyongazdálkodásban tartásáig az elsődleges honvédelmi használatukban nem korlátozhatók.</p> <p>Tájékoztatatom, hogy Fejér Vármegye közigazgatási területén a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) más államigazgatási szervektől eltérően sajátos összetételű és védelmet igénylő területekkel, építményekkel és egyéb nem nyilvános érdekeltségekkel is rendelkezik.</p> <p>Az MH területei és sajátos építményei közül is kiemelten kezeltek a veszélyes katonai objektumok, lő- és gyakorlóterek, laktanyák, hadiutak, hadikikötők, repülőterek, lőszerraktárak, üzemanyagraktárak, honvédelmi erdők, védett objektumok, radarállomások, híradó építmények, stb.</p> <p>Az MH által használt rendszerekre és azok működési területeire vonatkozó adatok egy <u>része nem nyilvános, más része minősített, ezért a nyílt, mindenki számára nyilvános</u> településrendezési eszközökben ezen adatok nem adhatók ki, a tervekben nem jeleníthetők meg és a tervezéshez ezekről a tárca nem adhat ki teljes körűen adatokat és téradatokat.</p> <p>Fejér Vármegye közigazgatási területén a középmagas vagy magas építmények esetleges beépítése érinthetik a MH működési területét.</p> <p>A honvédelmi létesítmények működési vagy védőterületein belül tervezett építmények építésének, használatának a honvédelmi, katonai területek és építmények működésére gyakorolt hatását és megvalósíthatóságát a konkrét engedélyezési tervdokumentációk, tanulmányok alapján vizsgálni szükséges.</p> <p>A honvédelmi tárca olyan településrendezési eszközöket támogat, amely a fentiekben jelzett, a Magyar Honvédség</p>	Köszönjük a tájékoztatást!

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>alaprendeltesből adódó feladatai végrehajtása szempontjából fontos objektumok működőképességének folyamatos, korlátozásmentes fenntartásának és fejlesztésének lehetőségét - az objektumok funkciójának megfelelően - hosszútávon biztosítják.</p> <p>Tájékoztatom, hogy a hatályos Fejér Vármegyei Területrendezési Terv nem tartalmazza a Trtv. 3/5 melléklete és a törvény II. rész N. fejezet 19.§ (1) bekezdés 13. pont alapján az országos térségi övezetbe sorolt honvédelmi és katonai célú terület övezettel érintett, Aba; Daruszentmiklós; Füle; Hantos; Jenő; Káloz; Kőszárhegy; Mátyásdomb; Mezőszentgyörgy; Nagyvenyim; Pákozdi; Polgárdi; Sárosd; Sárszentágota; Seregélyes; Tác; Úrhida; Kisláng településeket.</p> <p>A jogbiztonság megteremtése érdekében kérem, hogy a fenti honvédelmi és katonai célú terület övezettel érintett településeket is az új megyei területrendezési tervben egyértelműen megjeleníteni szíveskedjenek.</p> <p>A 419/2021. (XI. 8.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján a fejlesztési terv és a rendezési terv (a továbbiakban együtt: településtervezési terv), a kézikönyv, valamint a településképi rendelet az országos, a kiemelt térségi és a vármegyei területrendezési tervek, valamint a területfejlesztési koncepciók és programok alapján kerülnek kidolgozásra, ezért ezzel összefüggésben is tájékoztatom a honvédelmi területekre vonatkozó főbb hatályos jogszabályi előírásokról:</p> <p>Az OTvT. 12/A. § (1) és (2) bekezdései értelmében megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési eszközök készítése során a kiemelt fontosságú honvédelmi és honvédelmi terület övezete által érintett területeket a Honvédelmi Minisztérium előzetes adatszolgáltatása figyelembevételével kell lehatárolni, és a megyei területrendezési tervben a kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezetét és a honvédelmi terület övezetét az érintett települések közigazgatási területének megjelölésével kell meghatározni.</p> <p>Az OTvT. 16/C. § és 27. § alapján a kiemelt fontosságú honvédelmi terület és honvédelmi terület övezeteket a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni, és a településszerkezeti tervben beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület vagy erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni.</p> <p>Az OTvT. II. rész V. fejezet 32. § szerint a Honvédelmi és katonai célú terület övezetét a településrendezési eszközökben tényleges kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni és minden területfelhasználási kategóriában beépítésre szánt, vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület területfelhasználási egységbe, vagy erdők övezete általi (és nem zárt bekerített katonai objektum) érintettség esetén honvédelmi célú erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni.</p> <p>A településrendezési eszközökben kijelölt, lehatárolt Honvédelmi és katonai célú terület övezetébe sorolt terület kijelölésének módosítása csak a honvédelemért felelős miniszter hozzájárulásával lehetséges.</p> <p>A jogbiztonság fenntartása érdekében a településrendezési eszközökben a norma címzettjei számára, világosan, egyértelműen és a jogintézmények kiszámíthatóságát biztosítva - az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK.) 38. § (1) bekezdését figyelembe véve - a jogalkotó kötelessége a honvédelmi érdeket (nemzeti érdeket) szolgáló területek korlátozásmentes működését szolgáló védőterületek kijelölése, a környező, nem katonai területeken folytatott tevékenységek és területhasználatok biztosítása érdekében.</p> <p>Az OTÉK. 38. § (2) bekezdés szerint „a védőterület kiterjedését, felhasználásának és beépítésének lehetőségét, módját és feltételeit a vonatkozó jogszabályok - ennek hiányában az illetékes hatóságok előírásai - alapján kell meghatározni. A településrendezési eszközök készítése, felülvizsgálata vagy módosítása során a honvédelmi és katonai célú építmények működési és védőterületét a honvédelmi miniszter adatszolgáltatása alapján kell kijelölni.”</p> <p>Az OTÉK 32. § (2) bekezdés szerint, honvédelmi és katonai, valamint nemzetbiztonsági építmények valamennyi építési övezetben, illetve övezetben - a telek megengedett beépített területére és beépítési magasságára a rendeletben, továbbá a helyi építési szabályzatban meghatározott előírásokra tekintet nélkül - elhelyezhetők, továbbá az épített környezet</p>	

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.). 20. § (7) e) pontja szerint a honvédelmi területre építési tilalom, korlátozás nem jelölhető ki.</p> <p>Az OTÉK 24. § (1) bekezdés szerint a különleges honvédelmi területen az elhelyezhető építmények rendeltetésük miatt jelentős hatást gyakorolnak a környezetükre, vagy a környezetük megengedett külső hatásaitól is védelmet igényelnek, ezért a különleges honvédelmi terület beépítési előírásait és a terület honvédelmi funkcióját, célját a helyi építési szabályzatban minden esetben meg kell határozni.</p> <p>A Magyar Honvédség működési és a honvédelmi területek védőterületén belül - az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben nevesített általános, és sajátos építményszabályzatoknál - az engedélyezési eljárásokba a Honvédelmi Minisztériumot, mint szakhatóságot be kell vonni az adott építményszabályzatokra vonatkozó építésügyi, építésfelügyeleti, hatósági eljárások (lásd: 531/2017.(XII.29.) kormányrendelet) szerint.</p> <p>Az eljárások keretében a Honvédelmi Minisztérium köteles vizsgálni, hogy a működési és védőterületeken belül a Magyar Honvédség nemzeti és szövetségi védelmi feladatai hogyan és milyen további feltételek mellett biztosíthatók.</p> <p>A jogbiztonság megalapozásához nélkülözhetetlen, hogy a fenti jogszabályokban a szakhatóságok bevonásának feltételéül meghatározott működési és védőterületek az OTÉK 38.§ (2) bekezdés alapján (a Honvédelmi Minisztérium adatszolgáltatása alapján) egyértelműen ki legyenek jelölve a településrendezési eszközökben.</p> <p>Fentiekre figyelemmel kérem, hogy Fejér Vármegye Területrendezési Tervének módosítása során a Tervben a Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett településeket a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6) Korm. rendelet</p> <p>(továbbiakban: rendelet) 1. melléklet 1.2 ag) alpontja szerint térképi ábrázolással jelenítsék meg a területrendezési tervben.</p> <p>Nyilatkozom, hogy a további véleményezési eljárásban részt kívánok venni, a véleményezési dokumentációra elektronikus formában tartok igényt.</p> <p>Jelen állásfoglalást, mint a 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 14. sz. mellékletének 14. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára.</p> <p>Állásfoglalásomat a honvédelemért felelős miniszter nevében, a Honvédelmi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2022. (VII. 29.) HM utasítás 1. melléklet 6. függelék B) táblázat (54)-(55)-(56) pontja alapján adtam ki.</p> <p>Budapest, „időbélyegző szerint”</p> <p>Tisztelettel:</p> <p>Szalay-Bobrovniczky Kristóf honvédelemért felelős miniszter nevében és megbízásából</p> <p>Bucsánszky Zoltán alezredes településrendezési hatósági osztályvezető</p>	
60.	Kálóz község Önkormányzata	35	Kálóz Község Önkormányzata Fejér vármegye területrendezési tervének módosítását megismerte, észrevételt nem kíván tenni.	Köszönjük a választ!

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
61.	Sárbogárd Város Önkormányzata		<p>A mai napon átnéztük a honlapon található dokumentációt, melyre a következő véleményt adom:</p> <p>A Megyei Területrendezési Terv rész módosítása két fő részre bontható, úgy, mint a Balinka és Isztimér 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőmű köre, illetve Székesfehérvár Dél térségi ellátását biztosító 132 kV-elosztó hálózat infrastruktúra.</p> <p>A területrendezési tervben Sárbogárd és közvetlenül szomszédos települések nagyrésze továbbra is Felzárkóztandó belső periféria övezetbe tartozik, Káloz kivételével.</p> <p>Azzal nem értek feltétlenül egyet, hogy Sárbogárd teljes közigazgatási területe Honvédelmi és Katonai célú területként szerepel a Tervben.</p> <p>Viszont azt hiányolom, hogy sem Vízminőségvédelmi, sem Turisztikai szempontból nem jelöli ezen rész módosítás, Sárbogárdot, pedig már több alkalommal jeleztük, hogy pl. a Rétszilasi Tavak TT milyen lehetőségek rejlenének, amiket kilehetne aknázni. A vízminőségvédelem tekintetében Sárbogárd közigazgatási területén, több helyen viszonylag nagy kiterjedésű Hidrológiai védő idom található, mely a felszín alatti ivóvíz készletet védi.</p> <p>A Térségi Szerkezeti Terv a tervezett M8-as út nyomvonalát jelöli, viszont a tervezett M63-as útét vagy ha úgy tetszik az M81-es Székesfehérvár és Sárbogárd közötti szakaszát nem.</p> <p>A naperőművek létesítését megkönnyítő rendelkezés bevezetése, avagy a korlátozás kivezetése ellen nincs kifogásom.</p>	<p>Köszönjük az észrevételeket!</p> <ul style="list-style-type: none"> A vízminőség-védelmi terület övezete Országos Területrendezési Tervben jelölt elem. Az övezet lehatárolása az Országos Vízügyi Főigazgatóság adatszolgáltatása alapján történt. Turisztika: Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarészenek bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv során következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv során következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése.
62.	Szabadhídvég Község Önkormányzata		<p>Fejér Vármegye rendezési terv módosításával kapcsolatban csatoltan megküldöm Szabadhídvég Község észrevételeit.</p> <p>Szabadhídvég észrevételei:</p> <p>3.1. melléklet a ... sz. rendelethez - Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffertérületének övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.2. melléklet a ... sz. rendelethez - Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és a jó termőhelyi adottságú szántók</p>	<ul style="list-style-type: none"> A világörökségi és világörökség várományos területek övezete, az erdőtelepítésre javasolt terület övezete, az erdők övezete, a vízminőségvédelmi terület övezete, és a tájképvédelmi terület övezete az Országos Területrendezési Tervben megállapított övezetek.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.3. melléklet a ... sz. rendelethez - Erdők övezete és az erdőtelepítésre javasolt terület övezete: Szabadhídvég közigazgatási területén több erdőterületet is lehetne tervezni.</p> <p>melléklet a ... sz. rendelethez -Tájképvédelmi terület övezete: Szabadhídvég területén van halastó, ez nincs feltüntetve ebben az övezetben, továbbá két kis- parcellás szőlőterülettel rendelkezik a település, amelyből az övezeti térképen csak az egyik kapott jelölést, kérjük szíveskedjenek korigálni az övezetbe tartozó területeket.</p> <p>3.5. melléklet a ... sz. rendelethez - Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések: Véleményünk szerint a vármegyében sokkal több olyan történelmi érték található, amely a világörökség része lehet. A jelenlegi javaslat például Dél-Fejér területén egyetlen erre érdemes települést sem említ, pedig a vármegyei rendezési tervnek arra kellene törekednie, hogy részletesen feltárja a lehetséges területeket, a helyi értéktárakban összegyűjtött, a világörökséggé válás feltételeit teljesíthető helyek rögzítésével. A megye több településen vannak még rejtett értékeink: Például Szabadhídvégen van egy föltárás előtt álló földvár, a Szabadhídvég- Pusztavár, amely a Magyar Nemzeti Múzeum adattárában is szerepel és 1949. óta vezetik a feltárási dokumentációt: https://archeodatabase.hnm.hu/hu/node/32691. Nem tudhatjuk, hogy miből lehet világörökség, ezért sokkal szélesebb körben kellene meghatározni a lehetséges területeket.</p> <p>melléklet a ... sz. rendelethez - Vízminőség-védelmi terület övezete: Szabadhídvégen az ivóvizet saját fúrt kút biztosítja. Ezeket az ivóvizet biztosító rendszereket nem kell szerepeltetni a vízminőség-védelmi terület övezetében? Azért fontos kérdés ez, mert a településen még nincs csatornahálózat, azért a vízminőségre fokozottan figyelni kellene.</p> <p>melléklet a ... sz. rendelethez - Nagyvízi meder övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.8. melléklet a ... sz. rendelethez - Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.9. melléklet a ... sz. rendelethez - Ásványi nyersanyagvagyron övezete által érintett települé- sek: nincs észrevétel.</p> <p>3.10. melléklet a ... sz. rendelethez - Rendszeresen belvízjárta terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.11. melléklet a ... sz. rendelethez - Földtani veszélyforrás területe övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.12. melléklet a ... sz. rendelethez - Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.13. melléklet a ... sz. rendelethez - Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet ál- tal érintett települések: A turizmus fejlesztés véleményünk szerint az egész vármegyére vonatkozik, főként azokra az eddig még ki nem aknázott turisztikai attrakciókra, amelyek további lehetőségeket biztosíta- nak az idegenforgalmi fellendülésnek. Szabadhídvégen az épülő Siófok-Tamási kerékpárút (a településen áthalad az épülő kerékpárút), valamint az egyre fejlődő kerékpáros turizmus miatt növekszik a szálláshelyek iránti igény, illetve a Sió csatorna adta víziturisztikai lehetőségek is fejlesztés előtt állnak, amely</p>	<p>Lehatárolásuk a szakterületért felelős államigazgatási szervek adatszolgáltatása alapján történt. Ettől eltérni csak a szakterület hozzájárulásával lehet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tájképvédelmi terület övezetének helyi pontosítását a településrendezési terv felülvizsgálatakor javasolt elvégezni, de ebben az esetben is szükséges a nemzeti park hozzájárulása a változtatáshoz. • A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetébe az UNESCO Világörökségi Listájára (Jegyzékébe) már felvett, továbbá a Világörökségi Várományosi Helyszínek jegyzékében (27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet alapján) szereplő területek tartoznak. A vármegyei területrendezési terv ennek megfelelően jelölte az övezetet. • Egyedileg meghatározott megyei övezetek: Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>szintén indokolja a település turizmus szempontjából fejlődő települési besorolását.</p> <p>3.14. melléklet a ... sz. rendelethez - Megyei jogú városok vonzaskörzete gazdaságfejlesztési övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.15. melléklet a ... sz. rendelethez - Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.16. melléklet a ... sz. rendelethez - Kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet által érintett települések: Szabadhídvég kimaradt ebből a lehatárolásból, pedig a településen van országos műemlék, az 1790-ben épült református templom, továbbá régészeti emlékek is találhatóak a településen (https://archeodatabase.hnm.hu/hu/node/32691.), ezért kérjük a övezet településre való kiterjesztését, mert nálunk is található fejlesztésre érdemes kulturális örökségi-történeti érték.</p> <p>3.17. melléklet a ... sz. rendelethez - Majorsági térség övezete által érintett települések: Szabadhídvégen is van majorsági terület, ez az övezetben nincs feltüntetve.</p> <p>3.18. melléklet a ... sz. rendelethez - Karsztvízszint emelkedésével érintett terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p>	
63.	Vajta Község Önkormányzata		<p>Vajta Község Önkormányzata az alábbi észrevételeket teszi Fejér Vármegye Területrendezési tervének módosítása tárgyában érkezett megkeresésükre:</p> <p>Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet (3.13 melléklet)</p> <p>Ebben az övezet meghatározásban nem szerepel Vajta közigazgatási területe, amivel nem értünk egyet, mivel a Vajtán található termásvíz megyehatárokon átnyúlóan is kiemelten fontos jelentőségű turizmus szempontjából, az övezet területén támogatni, fejleszteni szükséges a turisztikai infrastruktúrát.</p> <p>Turizmus szempontjából kiemelt jelentőségű a vajtai Zichy kastély melyet Pollack Mihály tervei alapján, 1923-ban építtette gróf Zichy Aladár.</p> <p>Jelenleg a Zichy-Vajta Konferencia és Rendezvény Központ elnevezéssel működik.</p> <p>Kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet (3.16 melléklet)</p> <p>A rész módosítási tervben meghatározottak szerint: " Az övezetben biztosítani szükséges az országos és helyi, egyedi és területi örökségvédelmi értékek meglévő kulturális értékek védelmét. Az érintett területeken indokolt elkerülni a település hagyományos szerkezetének és jellegének megváltoztatását."</p> <p>Vajta abban a kivételes helyzetben van, hogy két kastély is található a településen, mégsem szerepel a kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezetben.</p> <p>Az egyik kastély a már említett Pollack Mihály tervei alapján neoklasszicista stílusban épült Zichy kastély, mely idén ünnepli 100.évfordulóját.</p> <p>A másik a műemlékvédelem alatt álló Zichy-Wenckheim kastély, a Zichy család első vajtai kastélya, mely 1800 körül épült. Sokáig általános iskola üzemelt a falai között, de 2005 óta üresen áll.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. A tájképvédelmi terület övezete helyi pontosítását a településrendezési terv felülvizsgálatakor lenne célszerű elvégezni. Ez esetben is a nemzeti park igazgatóság hozzájárulása szükséges a változások átvezetéséhez.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>Állapota folyamatosan romlik, fejlesztése kiemelt fontosságú.</p> <p>A harmadik észrevételünk csupán technikai dolog: a Fejér vármegye Területrendezési tervének rész módosítása című tervezet 18.oldalán a 103.sorban Vajta esetében nem került x az ásványi nyersanyagvagon övezete által épített érintett település oszlopban.</p> <p>Kérjük a Fejér Vármegye Területrendezési tervének módosítását észrevételeink figyelembe vételével módosítani szíveskedjenek!</p>	<ul style="list-style-type: none"> Köszönjük! Az ásványi nyersanyagvagon övezet általi érintettséget feltüntetjük.
64.	Lepsény Nagyközség Község Önkormányzata		<p>Fejér Vármegye rendezési tervének módosításával kapcsolatban Lepsény Nagyközségi Önkormányzat nevében eljárva, az alábbi észrevételeket teszem:</p> <p>1. , Kérem a rendelettervezet 3. oldalán „Lepsény Község Önkormányzata” megnevezése helyett „Lepsény Nagyközség Önkormányzata” megnevezést használni. (Lepsény 1913 óta nagyközség)</p> <p>.., Észrevételek az övezeti besorolásokhoz:</p> <p>3.1. melléklet a ... sz. rendelethez - Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffertérületének övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.2. melléklet a ... sz. rendelethez - Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és ajó termőhelyi adottságú szántók övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.3. melléklet a ... sz. rendelethez - Erdők övezete és az erdőtelepítésre javasolt terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>melléklet a ... sz. rendelethez - Tájképvédelmi terület övezete.</p> <p>Lepsény szőlőhegye az észak-balatoni borvidék utolsó nyúlványa, a település határában található a „fekete mocsár” (asszonytava, a hozzá kötődő mondával). Bár magántulajdonban van jelenleg, de településünk nagy értéke a Nádasdy kúria és a hozzá tartozó 7,5 hektáros ősfás park.</p> <p>Lepsény jellemzően falusi környezet, vannak értékes, a történelmi örökség részét képező épületeink, ezért kérjük, hogy az övezetet szíveskedjenek településünkre is kiterjeszteni.</p> <p>3.5. melléklet a ... sz. rendelethez - Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések:</p> <p>Véleményünk szerint a vármegyében sokkal több olyan történelmi érték található, amely a világörökség része lehet. A jelenlegi javaslat Dél-Fejér területén egyetlen erre érdemes települést sem említ, pedig a vármegyei rendezési tervnek arra kellene törekednie, hogy részletesen feltárja a lehetséges területeket, a helyi értéktárakban összegyűjtött, a világörökséggé válás feltételeit teljesíthető helyek rögzítésével. A megye több településen vannak még rejtett értékeink.</p> <p>melléklet a ... sz. rendelethez - Vízművelődési terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>melléklet a ... sz. rendelethez - Nagyvízi meder övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.8. melléklet a ... sz. rendelethez - Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.9. melléklet a ... sz. rendelethez - Ásványi nyersanyagvagon övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Köszönjük az észrevételt, javítjuk a megnevezést nagyközségre. A tájképvédelmi terület övezetének helyi pontosítását a településrendezési terv felülvizsgálatakor javasolt elvégezni. A módosítás a szakterület (nemzeti park igazgatóság) egyetértésével történhet. A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetében az UNESCO Világörökségi Listájára (Jegyzékébe) már felvett, továbbá a Világörökségi Várományosi Helyszínek jegyzékében (27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet alapján) szereplő területek tartoznak. A vármegyei területrendezési tervben ennek megfelelően történt az övezet kijelölése. Egyedileg meghatározott megyei övezetek: Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>3.10. melléklet a ... sz. rendelethez - Rendszeresen belvízjárta terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.11. melléklet a ... sz. rendelethez - Földtani veszélyforrás területe övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.12. melléklet a ... sz. rendelethez - Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések: A tervezetben felzárkóztatandó területként a Dél-Fejér térség szerepel, azonban az Enyingi járáshoz tartozó Lepsény és Mezőszentgyörgy települések a felzárkóztatandó övezetből kimaradtak, annak ellenére, hogy sem gazdaságilag, sem infrastrukturálisan nem vagyunk, kedvezőbb helyzetben, mint Dél-Fejér többi települése, akik viszont az övezetbe kerültek. Kérjük, hogy szíveskedjenek a határvonalat korigáljni, mert mi is Dél-Fejérhez tartozunk.</p> <p>3.13. melléklet a ... sz. rendelethez - Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet által érintett települések: Fejér vármegye jelentős idegenforgalmi lehetőségekkel bír, de sajnos a vármegye déli része, ezen belül térségünk ezen a téren elmaradt a lehetőségek ellenére. A kiváló közlekedés.foldrajzi adottságok, a Balaton közelsége, a rohamosan.fejlődő kerékpáros turizmus, a szomszédos Balatonfőlkajáron épülő motorversenypálya kiváló lehetőséget kínál arra, hogy Lepsény és közvetlen környezete felkerüljön a turisztikai térképre. Településünkön egyre többször érezzük szükségét a falusi turizmus fejlesztésének, és egyre többen kezdenek a turizmushoz kapcsolódó vállalkozásokba. (pl.: falusi szálláshely létesítése, horgásbolt üzemeltetése, stb) Kérjük, hogy ezen indokok alapján térségünk is kerüljön be a turizmus szempontjából kiemelt fejlesztendő övezet által érintett települések sorába.</p> <p>3.14. melléklet a ... sz. rendelethez-Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.15. melléklet a ... sz. rendelethez - Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.16. melléklet a ... sz. rendelethez - Kulturális örökségi-történelmi fejlesztési övezet által érintett települések: Lepsény kimaradt ebből a lehatárolásból, pedig több országos műemlékkel (Nádasdy kúria, Purgly kúria) rendelkezünk. Rendkívül gazdag történelmi múlttal, elismerésre méltó helyi értéktárral szaporítjuk vármegyénk kulturális örökségét. 2026-ban lesz 800 éves évfordulója településünk első írásos említésének, de Lepsény bizonyítottan már az őskorban is lakott volt. Több régészeti lelőhely található közigazgatási területünkön. A Hungarikum pályázat keretében jelenik meg a jövő hónapban településünket bemutató kiadvány, mely kétségtelenül bizonyítja, hogy Lepsénynek kifejezetten indokolt a kulturális örökségi-történelmi fejlesztési övezet által érintett települések sorába tartozni.</p> <p>melléklet a ... sz. rendelethez - Majorsági térség övezete által érintett települések: nincs észrevétel</p> <p>3.18. melléklet a ... sz. rendelethez - Karsztvízszint emelkedésével érintett terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p>	<p>oron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.</p> <ul style="list-style-type: none"> A belső periféria övezetbe a 290/2014. Korm.rendelet szerinti fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járások tartoznak, így az övezetbe az Enyingi járás (fejlesztendő) és a Sárbogárdi járás (komplex programmal fejlesztendő) került be. <p>Így javítjuk az övezeti lehatárolást és Lepsényt, illetve Mezőszentgyörgyöt is feltüntetjük az övezet részeként.</p>
65.	Nagylók Község Önkormányzata		<p>Köszönettel vettem a Fejér vármegye területrendezési tervével kapcsolatban megküldött anyagot. Áttanulmányozás és Sárszentágota polgármesterével településeink közös fejlesztése érdekében folytatott egyeztetésünk alapján mellékelten küldöm a tervvel kapcsolatos javaslatunkat.</p> <p>Kérem szíveskedjenek figyelembe venni és beépíteni a tervbe. Köszönettel:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarészének bevezetőjében szereplő célok

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>Tóth József polgármester Nagylók Község Önkormányzat</p> <p>Fejér vármegye területrendezési tervével kapcsolatban az alábbi módosítási javaslatot tesszük:</p> <p>1.</p> <p>Javasoljuk a térségi kerékpárútvonal Káloz-Sárszentágota-Nagylók-Hantos vagy Káloz-Sárszentágota-Nagylók-Erdőmajor-Mezőfalva nyomvonallal történő kibővítését, a rendezési tervben való szerepeltetését, későbbi megvalósítását.</p> <p>Indokaink:</p> <p>Sárszentágota és Nagylók települések földrajzi közelsége, természeti adottságai kifejezetten igényli a kerékpárral való megközelítés lehetőségét. Mivel mindkét település kimarad az országos és a térségi kerékpárút hálózatból, így fejlődésüket jelentős hátrány éri.</p> <p>A javasolt kerékpárút Kálozon az országos hálózatba, míg Mezőfalva/Hantos közelében a térségi nyomvonalba csatlakozik bele.</p> <p>Sárszentágotán a Szent Ágota kegyhely, mint vallásturizmus lehetősége, valamint a térséget is érintő települési rendezvények; a nagy erdőterület és természetvédelmi területe miatt a természethez kötődő állat megfigyelések, rekreáció, vadász turizmus, és ezen dolgokhoz kötődő falusi turizmus lehetőségét hordozza magába.</p> <p>Nagylókon a Piroska és Lóki horgásztó, Tavipalota turistaház, Iringó tanösvény elérhetősége, Mezőföld gyalogos és kerékpáros teljesítménytúra, kettes fogathajtó verseny, egyéb települési rendezvényekhez való természetközeli hozzáférés.</p> <p>2.</p> <p>Gazdaságfejlesztés témakörében az M8 és az „új 63-as gyorsforgalmú út” nyomvonala és megépítésével a leszakadó-fejlesztendő térségek kaphatnának egy kis kiemelt, pár mondatos bekezdést a tervben.</p>	<p>megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése.
66.	Mezőkomárom Község Önkormányzata		<p>Mezőkomárom Község észrevételeit.</p> <p>Mezőkomárom észrevételei:</p> <p>2. melléklet a ... határozathoz - Területrendezési ajánlások 1. A térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó ajánlások 1. 1. c) bekezdése:</p> <p>Mezőkomáromban jó minőségű termőföldek találhatóak. Amennyiben a termőföld más célú hasznosítása, művelésből való kivonása elsősorban a gyengébb minőségű termőföldeken, és csak a legszükségesebb mértékben valósítható meg, úgy a település belterületén, illetve közvetlen külterületén termőfölddel rendelkező tulajdonosnak akadályt jelent, ha beruházást kíván megvalósítani.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetében az UNESCO Világörökségi Listájára (Jegyzékébe) már felvett, továbbá a Világörökségi Várományosi Helyszínek jegyzékében (27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet alapján) szereplő területek tartoznak. A vármegyei területrendezési

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>3.1. melléklet a ... sz. rendelethez - Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.2. melléklet a ... sz. rendelethez - Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és a jó termőhelyi adottságú szántók övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.3. melléklet a ... sz. rendelethez - Erdők övezete és az erdőtelepítésre javasolt terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.4. melléklet a ... sz. rendelethez - Tájképvédelmi terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.5. melléklet a ... sz. rendelethez - Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések:</p> <p>Véleményünk szerint a vármegyében sokkal több olyan történelmi érték található, amely a világörökség része lehet. A jelenlegi javaslat például Dél-Fejér területén egyetlen erre érdemes települést sem említ, pedig a vármegyei rendezési tervnek arra kellene törekednie, hogy részletesen feltárja a lehetséges területeket, a helyi értéktárakban összegyűjtött, a világörökséggé válás feltételeit teljesíthető helyek rögzítésével. A megye több településén vannak még rejtett értékeink: például Mezőkomáromban van az 1800-as években épült Baranyai Gépgyár, amelynek ekéit Amerikában is használták. Az épület ma már önkormányzati tulajdonban van, felújítása, fejlesztése ipari örökségünk részévé válhat, de régészeti örökség van a településen. Nem tudhatjuk, hogy miből lehet világörökség, ezért sokkal szélesebb körben kellene meghatározni a lehetséges területeket.</p> <p>1. melléklet a ... sz. rendelethez - Vízminőség-védelmi terület övezete:</p> <p>Mezőkomáromban az ivóvizet saját fűrt kút biztosítja. Ezeket az ivóvizet biztosító rendszereket nem kell szerepeltetni a vízminőség-védelmi terület övezetében? Azért fontos kérdés ez, mert a településen még nincs csatornahálózat, azért a vízminőségre fokozottan figyelni kellene.</p> <p>3.2. melléklet a ... sz. rendelethez - Nagyvízi meder övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.3. melléklet a ... sz. rendelethez - Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.4. melléklet a ... sz. rendelethez - Ásványi nyersanyagvagyon övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.5. melléklet a ... sz. rendelethez - Rendszeresen belvízjárta terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3.6. melléklet a ... sz. rendelethez - Földtani veszélyforrás területe övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.7. melléklet a ... sz. rendelethez - Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.8. melléklet a ... sz. rendelethez - Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet által érintett települések:</p> <p>A turizmus fejlesztés véleményünk szerint az egész vármegyére vonatkozik, főként azokra az eddig még ki nem aknázott</p>	<p>tervben ennek megfelelően történt az övezet kijelölése.</p> <ul style="list-style-type: none"> A vízminőségvédelmi terület övezete az Országos Vízügyi Főigazgatóság adatszolgáltatása alapján került lehatárolásra. Egyedileg meghatározott megyei övezetek: Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarészének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>turisztikai attrakciókra, amelyek további lehetőségeket biztosítanak az idegenforgalmi fellendülésnek. Mezőkomáromban az épülő Siófok-Tamási kerékpárút, valamint az egyre fejlődő kerékpáros turizmus miatt növekszik a szálláshelyek iránti igény, illetve a Sió csatorna adta víziturisztikai lehetőségek is fejlesztés előtt állnak, amely szintén indokolja a település turizmus szempontjából fejlődő települési besorolását.</p> <p>3.9. melléklet a ... sz. rendelethez - Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.10. melléklet a ... sz. rendelethez - Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>3.11. melléklet a ... sz. rendelethez - Kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet által érintett települések: Mezőkomárom kimaradt ebből a lehatárolásból, pedig a településen van országos műemlék, itt található a termékeiről világhíres Baranyai Gépgyár, továbbá több jeles szülötte is van a településnek, illetve régészeti értékekkel is rendelkezünk - a településen több fel nem tárt régészeti lelőhely is található, amely Árpád-kori és kelta emlékeket rejt, a sírhegyen egy tatárjárás kori templom romjait is megtalálták a régészek - ezért kérjük a övezet településre való kiterjesztését, mert nálunk is található fejlesztésre érdemes kulturális örökségi-történeti érték.</p> <p>3.12. melléklet a ... sz. rendelethez - Majorsági térség övezete által érintett települések: Mezőkomáromban is van majorsági terület, ez az övezetben nincs feltüntetve.</p> <p>3.13. melléklet a ... sz. rendelethez - Karsztvízszint emelkedésével érintett terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p>	
67.	Mezőszentgyörgy Község Önkormányzata		<p>1. melléklet a ... sz. rendelethez - Ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat puffterületének övezete: nincs észrevétel.</p> <p>2. melléklet a ... sz. rendelethez - Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete és a jó termőhelyi adottságú szántók övezete: nincs észrevétel.</p> <p>3. melléklet a ... sz. rendelethez - Erdők övezete és az erdőtelepítésre javasolt terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>4. melléklet a ... sz. rendelethez - Tájképvédelmi terület övezete: Mezőszentgyörgy területén található egy feltöltődött tó, melynek helyreállítása a település rendezési tervében és a képviselő-testület által megalkotott fejlesztési stratégiában is szerepel, ezért kérjük, hogy ez a terület kerüljön bele a tájképvédelmi területbe. Mezőszentgyörgy is jellemzően falusi környezet, vannak értékes, a történelmi örökség részét képező épületeink, ezért kérjük, hogy az övezetet szíveskedjenek településünkre is kiterjeszteni.</p> <p>5. melléklet a ... sz. rendelethez - Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések:</p>	<ul style="list-style-type: none"> A tájképvédelmi terület övezetének helyi pontosítását a településrendezési terv felülvizsgálatakor javasolt elvégezni. A módosítás a szakterület (nemzeti park igazgatóság) egyetértésével történhet. A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetében az UNESCO Világörökségi Listájára (Jegyzékébe) már felvett, továbbá a Világörökségi Várományosi Helyszínek jegyzékében (27/2015. (VI. 2.) MvM rendelet alapján) szereplő területek tartoznak. A vármegyei területrendezési

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>Véleményünk szerint a vármegyében sokkal több olyan történelmi érték található, amely a világörökség része lehet. A jelenlegi javaslat például Dél-Fejér területén egyetlen erre érdemes települést sem említ, pedig a vármegyei rendezési tervnek arra kellene törekednie, hogy részletesen feltárja a lehetséges területeket, a helyi értéktárakban összegyűjtött, a világörökséggé válás feltételeit teljesíthető helyek rögzítésével. A megye több településen vannak még rejtett értékeink.</p> <p>6. melléklet a ... sz. rendelethez - Víztisztaság-védelmi terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>7. melléklet a ... sz. rendelethez - Nagyvízi meder övezete: nincs észrevétel.</p> <p>8. melléklet a ... sz. rendelethez - Honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>9. melléklet a ... sz. rendelethez - Ásványi nyersanyagvagyon övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>10. melléklet a ... sz. rendelethez - Rendszeresen belvízjárta terület övezete: nincs észrevétel.</p> <p>11. melléklet a ... sz. rendelethez - Földtani veszélyforrás területe övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>12. melléklet a ... sz. rendelethez - Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések:</p> <p>A tervezetben felzárkóztatandó területként a Dél-Fejér térség szerepel, azonban az Enyingi járáshoz tartozó Lepsény és Mezőszentgyörgy települések a felzárkóztatandó övezetből kikerültek, holott egyáltalán nem vagyunk jobb helyzetben, mint Dél-Fejér többi települése, akik viszont az övezetbe kerültek. Kérjük, hogy szíveskedjenek a határvonalat korrigálni, mert mi is Dél-Fejérhez tartozunk.</p> <p>13. melléklet a ... sz. rendelethez - Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet által érintett települések:</p> <p>A turizmus fejlesztés véleményünk szerint az egész vármegyére vonatkozik, főként azokra az eddig még ki nem aknázott turisztikai attrakciókra, amelyek további lehetőségeket biztosítanak az idegenforgalmi fellendülésnek. Mezőszentgyörgy szempontjából jelentős igény van a szálláshely fejlesztésre a Balaton közelsége, illetve a környező kerékpáros lehetőségek egyre nagyobb kihasználtsága következtében, ezért elfogadhatatlannak tartjuk, hogy a vármegyei terv a település adottságait figyelmen kívül hagyja, mert Mezőszentgyörgynek a Balaton közelsége, valamint a fejlődő kerékpáros turizmus miatt kiemelten fejlesztendő övezetbe kellene tartoznia.</p> <p>14. melléklet a ... sz. rendelethez - Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p> <p>15. melléklet a ... sz. rendelethez - Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet által érintett települések: nincs észrevétel.</p>	<p>tervben ennek megfelelően történt az övezet kijelölése.</p> <ul style="list-style-type: none"> Egyedileg meghatározott megyei övezetek: Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarészének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. A belső periféria övezetbe a 290/2014. Korm.rendelet szerinti fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járások tartoznak, így az övezetbe az Enyingi járás (fejlesztendő) és a Sárbogárdi járás (komplex programmal fejlesztendő) került be. Így javítjuk az övezeti lehatárolást és Lepsényt, illetve Mezőszentgyörgyöt is feltüntetjük az övezet részeként.

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>16. melléklet a ... sz. rendelethez - Kulturális örökségi-történeti fejlesztési övezet által érintett települések:</p> <p>Mezőszentgyörgy kimaradt ebből a lehatárolásból, pedig országos műemlékkel rendelkezünk, valamint több történelmi szempontból fontos elemmel: református templomunk 1795-ben készült el, de már a kora középkortól volt templom a településen; itt született Eötvös Károly író, európai hírvédelem és politikus, akinek lakóházában ma könyvtár működik, amely az ország első népkönyvtára volt, mivel 1823-ban a település már körzeti könyvtári funkciókat látott el. Innen indult útjára 1969-ben az Olvasó Néperért Mozgalom is. Kérjük, hogy Mezőszentgyörgyre is szíveskedjenek kiterjeszteni az övezetet.</p> <p>17. melléklet a ... sz. rendelethez - Majorsági térség övezete által érintett települések: Mezőszentgyörgyön is van majorsági terület, ez az övezetben nincs feltüntetve.</p> <p>18. melléklet a ... sz. rendelethez - Karsztvízszint emelkedésével érintett terület övezete által érintett települések: nincs észrevétel.</p>	
68.	Előszállás Nagyközség Önkormányzata		<p>A megyei területrendezési tervet áttanulmányoztam, és a polgármester kollégáimmal is egyeztettünk erről. Ennek alapján az alábbi véleményünk alakult ki.</p> <p>A saját véleményem Előszállással kapcsolatban:</p> <p>Fejér megye déli térségének Dunaújvárosi Járása abba a speciális helyzetbe tartozik, hogy míg a járás nem hátrányos helyzetű (ez köszönhető a két város: Dunaújváros, Rácalmás rendkívül jó anyagi helyzetének), de vannak települések, melyek fejlesztésre szorulnak továbbra is. A Járáshoz tartozó települések közül Nagykarácsony, Daruszentmiklós és Előszállás érintettek ezen a területen. Ezek rendszeresen kerülnek a „kedvező” (nem hátrányos térség) besorolás miatt olyan helyzetbe, hogy nem tudnak megfelelő anyagi forrás miatt pályázatokat elérni (pl. VP-s pályázatok 5 %-os önrésze helyett 25 %-os stb.) Éppen ezért kérem, hogy legalább fejlesztési célként szerepeljenek ezen települések a Felzárkóztatandó belső periféria övezet nevű mellékletben és az írásos anyagban is a Dunaújvárosi járás: Daruszentmiklós, Előszállás, Nagykarácsony szerepeljen.</p> <p>Továbbá szeretném kérni, hogy a megyei jogú városok vonzáskörzeténél (Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezet) a dunaújvárosi körzetet célszerűség okán déli irányba kitolni. Legalább azon településeket is megjelölni, melyek önálló felhajtóval rendelkeznek az M6-os autópályára (Kisapostag, Daruszentmiklós, Előszállás). Ezen településekről mind a megyei jogú város, mind a főváros könnyedén elérhető nagyon rövid idő alatt. A város ipari területének hiányát ezen települések tudnák ellensúlyozni.</p> <p>Az úthálózat fejlesztéseknél szeretném, ha bekerülne Előszállás-Nagykarácsony és Előszállás-Daruszentmiklós összekötő út fejlesztése.</p> <p>A helyi örökségvédelem fejezetéhez Előszállást a Zirci Cisztercita Rendház megléte miatt javasolom bevonni. Ugyanezen ok miatt a turisztikai térképen is javasolnám Előszállást megjelölni. Javasolom a területi országgyűlési képviselők véleményét is kikérni, esetleg egyeztetni a közlő fejlesztési elképzelésekkel kapcsolatban, melyek nagymértékben befolyásolhatják a települések turisztikai vonzerejét (különösen Nagykarácsony és Előszállás települések tekintetében).</p> <p>Fejér vármegye területrendezési tervének módosításával kapcsolatban az alábbi észrevételeket tennénk a közös egyeztetésünk alkalmával elhangzottak alapján, mint Dél-Fejér település polgármesterei (Baracs, Daruszentmiklós, Előszállás, Kisapostag, Mezőfalva Nagykarácsony, közös véleményünk):</p> <p>Fejér Vármegye szerkezeti terv lapján azt látjuk, hogy az M81 jelű autópályát nem került feltüntetésre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Az M200-as utat – mivel országos elem és jelenleg nem szerepel az OTrT-ben – az Országos Területrendezési Terv soron következő felülvizsgálatakor lehet ábrázolni az Ország Szerkezeti Tervén, ezt követően építhető be a megye térségi szerkezeti tervébe. Másik lehetőség az út 76/2009 Korm. rendelet alapján területrendezési hatósági keretében történő beillesztése. • Előszállás-Nagykarácsony és Előszállás-Daruszentmiklós mellékútként szerepel a térségi szerkezeti terven. • Egyedileg meghatározott megyei övezetek: Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>3.12. melléklet a ... sz. rendelethez - Felzárkóztatandó belső periféria övezete által érintett települések: Javaslatunk szerint a felülvizsgálatra települési szinten kerüljenek a járási szinttel szemben. Indoklás: a Fejér vármegye déli települései járási szempontból ugyan nem hátrányos helyzetűek, valamint a 105/2015 (IV.23.) Korm. rendelet alapján sem besorolt települések, ennek ellenére több szempontból is az elmaradott települések közé tartoznak (pl.: csatorna hiánya, infrastrukturális fejlesztések hiánya, intézmények fejlesztésének hiánya)</p> <p>3.13. melléklet a ... sz. rendelethez - Turizmus szempontjából kiemelt, fejlesztendő övezet által érintett települések: Szeretnénk kémi, hogy a Fejér vármegye déli települései is kerüljenek bele turisztikai fejlesztési területbe, mivel minden településnek van turisztikai sajátossága. Daruszentmiklós esetében a teljesség igénye nélkül például a helyi védettségű Klebelsberg Népiskola etalon épülete, Előszállás-Daruszentmiklós határán lévő Gulya Carp Lake országos hírv horgász paradicsom. Nagykarácsonyon a mikulás ház projekt szintén fontos szerepet fog játszani a megyében a jövőt illetően.</p> <p>3.14. melléklet a ... sz. rendelethez - Megyei jogú városok vonzáskörzete gazdaságfejlesztési övezete által érintett települések: Véleményünk szerint a Megyei jogú városok vonzáskörzetébe azok a települések is bele kell, hogy tartozzanak, mint esetünkben Dunaújvároshoz szorosan kapcsolódó települések Baracs, Mezőfalva, Ellőszállás, Nagykarácsony, Daruszentmiklós. Mindegyik település Dunaújvároshoz szorosan kötődik, mind a munkahelyek, mind közintézmények, iskolai orvosi ellátás tekintetében pláne, hogy a települések nagy része az autópályák és egyéb úthálózat kapcsán 10-15 perc alatt elérhető, tehát a gazdasági élet részei.</p> <p>3.16. melléklet a ... sz. rendelethez - Kulturális örökségi-történelmi fejlesztési övezet által érintett települések: A déli térség minden települése véleményünk szerint szintén fejlesztendő terület ebből a szempontból, hiszen már az avar korban lakott településekről beszélünk és kiegészíthetnénk a római kori és egyéb történelmi sajátosságokkal.</p>	<p>oron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség. Kivétel ez alól a belső „felzárkóztatandó belső periféria övezet”, ahol az időközben elfogadott Fejér Vármegye Integrált Területi Programjában (2021-2027) szereplő Dél-Mezőföld programba tartozó települések is az övezet részévé válnak. Így Előszállás is az övezet részeként szerepel. A változás az övezet fogalom meghatározásába is átvezetésre került.</p>
69.	Dég Község Önkormányzata	34	<p>Az övezeti besorolást tartalmazó 13. számú térkép véleményem szerint ellentmondásban van a határozati javaslatban, az azt kifejtő 4.2 ponttal. A határozati javaslat 4.2 pontját ellentétesnek találom a 13. számú övezeti besorolási térképpel. A határozati javaslat - nagyon helyesen - az egész megye területét javasolja turisztikai szempontból fejleszteni, ezzel szemben a 13. övezeti térkép csak a vármegye bizonyos északi területeit jelöli annak. Ez mindenképpen sérelmes a déli térség számára és az ellentétet is szükségesnek tartom feloldani. Amennyiben a vármegye teljes területe kiemelten fejlesztendő területté válna, az szerintem mindenki számára elfogadható lenne és az ellentmondás is feloldásra kerülne. Kérem javaslatom szíves fogadását és további megfontolását.</p>	<p>Egyedileg meghatározott megyei övezetek: Köszönjük az észrevételt, de a vármegyei önkormányzatnak jelenleg csak a területrendezési terv megalapozó munkarésének bevezetőjében szereplő célok megvalósítására van lehetősége. Az egyedileg meghatározott vármegyei övezetek és a térségi infrastruktúra felülvizsgálatára a vármegyei területrendezési terv soron következő – az OTrT. felülvizsgálatot követő – módosításakor lesz lehetőség.</p>
70.	Tabajd Község Önkormányzata		<p>Tabajd község Önkormányzata nevében eljáró polgármesterként az Önök részére megküldött 1. számú véleményt visszavonom. A vélemény a térképi jel nem megfelelő értelmezése miatt került sajnálatos módon tévesen kialakításra.</p>	<p>Köszönjük a helyesbítést!</p>
71.	Fejér Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály		<p>Dr. Kovács Zoltán jegyző úr részére Fejér Vármegyei Önkormányzati Hivatal Székesfehérvár Szent István tér 9. 8000 Tisztelt Jegyző Úr! A Fejér Vármegye Önkormányzata kezdeményezte Fejér Vármegye Területrendezési Tervének részmodosítását. Az E-TÉR-be feltöltött módosításra vonatkozó dokumentációt áttanulmányoztam, és az abban foglaltak alapján, a tervezett módosítások ellen közegészségügyi, környezet-egészségügyi szempontból kifogást nem emelünk. A terv elfogadását javasoljuk. Közegészségügyi szakkérdésben véleményemet az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991.</p>	<p>Köszönjük a választ!</p>

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
	Közegészségügyi Osztály		évi XI. törvény 2. § (1) bekezdés c), d) pontja, a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés c) pontja és az egyes tervek, illetve az egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján adtam ki.	
72.	Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály		<p>Tisztelt Jegyző Úr!</p> <p>A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságként is eljáró Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályhoz benyújtott, Fejér Vármegye Területrendezési Terv rész módosítására és a rész módosítás Stratégiai Környezeti Vizsgálatára vonatkozóan az alábbi véleményt adjuk: Fejér Vármegye Területrendezési Terve által eddig megállapított naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezete, ezáltal a naperőművek létesítésének érintett övezetbe tartozó területeken történő korlátozása hatékonyan járult hozzá a tájvédelmi és részben a természetvédelmi szempontok érvényesítéséhez. Az övezet kivezetésének egyik indoka, hogy Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.) 2022. III. 1-től hatályos módosítása több olyan országos övezet esetében is szigorította az erőművek létesítésének lehetőségét, amelyeknél a vármegyei terv készítésekor ez még nem szerepelt a jogszabályban. Ezáltal a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megszüntetése leginkább a tájképvédelmi terület övezetének Trtv. egyéb korlátozással nem érintett részén jelentené a korlátozás csökkenését. A Stratégiai Környezeti Vizsgálat részletesen foglalkozik ezen, korlátozás alól kikerülő területek közül a védett természeti területekhez, Natura 2000 területekhez tartozó területrészekkel, foltokkal, szegélyterületekkel, értékelve azok kiterjedését, elhelyezkedését is. Emellett a Stratégiai Környezeti Vizsgálat számba veszi ezen területekre vonatkozó, a naperőművek létesítése kapcsán figyelembe veendő, a természetvédelmi érdekek érvényesülését szolgáló egyéb jogszabályi előírásokat is. A Vizsgálat szerint ezen egyéb jogszabályi előírások betartása, illetve a naperőművek létesítésének engedélyezésével kapcsolatos további jogszabályi előírások kellő garanciát jelentenek az erőmű létesítéssel járó nemkívánatos hatások elkerülésére akkor is, ha ez az egyedileg meghatározott vármegyei övezet a területrendezési tervből törlésre kerül.</p> <p>2</p> <p>Ennek kapcsán jelezni kívánjuk, hogy a naperőművek létesítésére túlnyomórészt beépítésre nem szánt területen kerül sor, mint az Isztimér és Balinka külterületén tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek is, így a létesítés a legtöbb esetben nem tartozik a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének 128. pontjában megjelölt tevékenységek közé (egyéb, az 1-127. pontba nem tartozó építmény vagy építmény együttes beépített vagy beépítésre szánt területen 2 ha területfoglalástól vagy védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén 0,5 ha területfoglalástól).</p> <p>3</p> <p>Továbbá a Stratégiai Környezeti Vizsgálatban jelzésre került, hogy az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet rendelkezéseit az 1. § (3) bekezdésének a) pontja értelmében a sajátos építményfajtákkal kapcsolatos építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokra és ellenőrzésekre is alkalmazni kell. Ennek és a Korm. rendelet 11/A. § értelmében a Vizsgálat szerint a táj- és természetvédelmi szakkérdés vizsgálata esetén a kérelemhez csatolni kell az 5. mellékletben az adott szak-</p>	<p>álaszaink az SKV-hoz érkezett véleményekre adott válaszok között szerepelnek az alábbi bontásban.</p> <p>1. Köszönjük válaszat.</p> <p>2. Egyetértünk, ezt az SKV 5.1. fejezetének elején is kiemeltük.</p> <p>3. A véleménnyel a hivatkozott rendeletek alapján részben egyetértünk, azonban a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet előírásait is szükséges figyelembe venni. A 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 3.§ kijelöl építéshatóságot (fővárosi és vármegyei kormányhivatal). A 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet 6. § (3) alapján a villamosenergia-ipari építésügyi engedélyezési eljárásokban a 4. számú melléklet 2. pontja szerinti szakkérdést az eljáró Hatóság vizsgálja. Itt a táblázat (értelmezésünk szerint ez a 2. pont, ami több szakkérdést magában foglal) 3. sora szerint pl. ha külterületen valósul meg a napelempark - ami a legtöbb esetben így van - az eljáró hatóság a következő szakkérdést vizsgálja: "Annak elbírálása kérdésében, hogy a tevékenység, az építmény természet védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek, valamint a tájvédelem jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint vagy további feltételek mellett megfelel-e". Eszerint tehát a hatóságnak vizsgálnia kell a tájképi szempontokat is az építési engedélyezési eljárás során. Azonban a szakkérdés vizsgálatára alkalmas dokumentum tartalmi követelményeit a 382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet nem szabályozza. Ez viszont túlmutat a megyei terven, országos szintű szabályozást igényel. Az SKV-t a fenti pontosításokkal kiegészítjük (bár az SKV 5.1.6.2. fejezet végén szerepel a 382/2007 Korm. rendelet említése, lehetséges, hogy nem sikerült kellő hangsúllyal kiemelni).</p> <p>4. Egyetértünk, ezzel kiegészítésre kerül az SKV.</p> <p>5. Egyetértünk</p>

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			<p>kérdéssel összefüggésben meghatározott dokumentációt, ezek között az építési tevékenység tájra gyakorolt hatását bemutató dokumentációt, illetve a tájba illesztés látványterven történő bemutatását. A Vizsgálat szerint mindezek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tájképvédelmi övezet Trtv. egyéb korlátozással nem érintett részén a táj védelmére szolgáló jogszabályi előírásokkal való összhang az egyedi hatósági eljárásokban megítélhető legyen.</p> <p>Ugyanakkor az előbbi Korm. rendelet 11/A. § szerint az 5. mellékletben az adott szakkérdéssel összefüggésben meghatározott dokumentációt akkor kell benyújtani, amennyiben az építésügyi és építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. §-ában kijelölt építésügyi hatóság engedélyezési eljárásában van helye valamely szakkérdés vizsgálatának. Az építésügyi és építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § a) pontja azonban kifejezetten a sajátos építményfajták kivételével jelöli ki az építésügyi hatósági feladatokat ellátó általános építésügyi hatóságot, más építésügyi hatóságot pedig az érintett 1. § nem jelöl ki.</p> <p>Mindezeknek megfelelően a jelzett jogszabályok értelmében a naperőművek tájra gyakorolt hatását bemutató dokumentációt, illetve a tájba illesztés látványterven történő bemutatását a naperőművek létesítésének engedélyezése során nem kötelező benyújtani a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárás során.</p> <p>4. A Vizsgálat szerint a telepítés során a tereprendezés jellemzően minimális beavatkozással jár, a területen humuszmentést nem kell végezni. Ez azonban csak ideális esetben, sík terület esetében van így, és több vármegyei példa van arra is, hogy még sík területen is bolygatásra került a talajfelszín nagy része az erőművek telepítése során.</p> <p>5. Környezetvédelmi, illetve táj- és természetvédelmi szempontból összességében az övezet törlésének országos hatályú jogszabályi akadálya nincs, ugyanakkor – visszautalva a fentiekre – a naperőmű létesítés céljából korlátozottan igénybe vehető terület övezetének megállapítása hathatósabban járult hozzá a tájvédelmi és részben a természetvédelmi szempontok érvényesítéséhez.</p> <p>6. Fejér Vármegye Területrendezési Tervében a módosítás keretében térségi területfelhasználási engedéllyel rendelkező erőművek mellett két további, nagy kiterjedésű területeken tervezett erőmű (nap-erőmű) is kijelölésre kerülne a tervezett 5-50 MW névleges teljesítőképességű erőművek között Isztimér és Balinka külterületén, amely módosítást a napelemparkok fejlesztője kezdeményezte. A Stratégiai Környezeti Vizsgálat nem terjed ki ezen két új erőmű létesítése környezeti hatásainak vizsgálatára, holott a Vizsgálat foglalkozik az erőművek tervezett elhelyezése miatt módosuló Balinka-Isztimér közötti mellékút nyomvonalának megváltozásának környezeti hatásaival is.</p> <p>7. [Még a térségi területfelhasználási engedéllyel kijelölésre kerülő erőművek esetében is szükséges a vonatkozó jogszabályi előírások alapján a területi (környezeti, társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat elkészítése.]</p>	<p>6. Az SKV kiegészítésre kerül ezen egyedi létesítmények környezeti hatásainak vizsgálatával. (Az SKV alapvetően stratégiai szintű környezeti konfliktusokat, kereteket vizsgál célszerűen, nem – megyei szinten nézve – pontszerűnek tekinthető objektumokat. Így mivel több véleményező hiányolta ezen helyszínek részletesebb vizsgálatát, kiegészítjük a dokumentumot.)</p> <p>7. Igen, ez meg is történt.</p>
73.	Martonvásár Város Önkormányzat		Dr. Molnár Krisztián Fejér Megyei Közgyűlés elnöke Fejér Megyei Önkormányzati Hivatal Székesfehérvár Szent István tér 9. 8000 Tisztelt Elnök Úr! Köszönettel vettem Fejér Vármegye Területrendezési tervének rész módosítására vonatkozó E-TÉR rendszerbe	Köszönjük a választ!

Sorszám	Véleményező szervezet	Vélemény-azonosító	Vélemény (szó szerinti)	Megbízóval egyeztetett tervezői válasz
			feltöltött véleményezési dokumentációt. A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 20. § alapján az alábbi véleményt adom: A tervdokumentációt áttekintettem, megállapítottam, hogy a tervezett módosítások Martonvásár érdekeit nem ellentétesek. A tervezett területrendezési tervet és szerkezeti tervet érintő módosítások, a területhasználatokban tervezett változások a település szempontjából nem relevánsak, ezért kifogást nem emelek. Kérem, hogy jóváhagyás után elektronikus formában a jóváhagyó vármegyei rendeletet és határozatot részemre megküldeni szíveskedjenek. Martonvásár, 2023. március 27. Tisztelettel: Dr. Szabó Tibor polgármester	
74.	Nagy Norbert		<p>Tisztelt Közgyűlés!</p> <p>A Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlésének a Fejér megye területrendezési tervéről szóló 7/2020. (11.28.) önkormányzati rendeletének (továbbiakban: FMTrT) folyamatban lévő módosítása kapcsán szeretném felhívni a figyelmet a következőkre:</p> <p>A Fejér Megyei Önkormányzat Közgyűlése a magasabb rendű jogszabályokban kapott felhatalmazásával élve az FMTrT-ben több egyedileg meghatározott megyei övezetet állapít meg, melyek közül az egyik a Borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet.</p> <p>Az FMTrT 2 § 4. alapján a megyei övezet a szőlő-, és borgazdálkodás, valamint a gyümölcs-, és zöldségtermesztés innovatív fejlesztésének támogatása céljából került megállapításra. A megyei övezetre vonatkozó előírások a FMTrT 11.§-ában kerültek megfogalmazásra. A 11.§</p> <p>(1) bekezdése kifejti, hogy a megyei övezetbe tartozó települések esetében a kertés mezőgazdasági területeken támogatni kell a szőlő- és borgazdálkodást és gyümölcsstermesztést, beépíthetőséget csak e cél érdekében szabad levetővé tenni. Az előírás szerint kertés mezőgazdasági területen kerülni kell a beépítésre szánt területek és a mezőgazdasági birtokközpontok kijelölését, kivéve, ha az szőlészeti-borászati, kertgazdasági funkciót, illetve ehhez kapcsolódó lakó, szállás és vendéglátó funkciót szolgál.</p> <p>A rendelkezés céljaival teljes mértékben egyetértve szeretném felhívni a figyelmet arra az ellentmondásra, hogy) míg a FMTrT 11 § (1) bekezdés elismeri a szőlészeti-borászati és kertgazdasági funkcióhoz tartozó beépítésre szánt területek létjogosultságát, addig a (2) bekezdés a) pontja a kertés mezőgazdasági területek beépítésre szánt területté való átminősítését olyan feltételekhez köti, melyeknek a gyakorlatban szinte lehetetlen megfelelni <i>EL</i> a szigorú korlátozás a beépítésre szánt területek valamennyi típusára vonatkozik, nem reagálva az (1) bekezdésben megfogalmazott kivételekre.</p> <p>A borvidéki és kertgazdálkodási fejlesztési övezet megállapításának fő céljával nem volna ellentétes, sőt, ösztönzőleg hatna, ha a kertés mezőgazdasági területeken megtermelt termények feldolgozására helyben sort lehetne keríteni, ehhez azonban a legtöbb esetben szükséges üzemi épületek építése.</p> <p><i>tisztelettel</i></p> <p>Nagy Norbert fiatal mezőgazdasági termelő őstermelői családi gazdálkodó 2476 Pázmánd Gesztenye fasor 2/1.</p>	<p>A vélemény határidőn belül, de nem az e-tér felületre érkezett, azonban oda már nem lehetett a határidőn belül feltölteni.</p> <p>A vélemény egy belső ellentmondásra hívja fel a figyelmet. Ennek során nem egyéni probléma orvoslását, hanem az általános szabályozást kívánjuk pontosítani.</p> <p>Az övezeti szabályozás (12. §) második bekezdése alapján a zártkerti területeken új beépítésre szánt terület kijelölése szigorú feltételekhez kötött, így - többek között - csak akkor jelölhető ki ilyen területek, ha azok belterülettel vagy beépítésre szánt területtel határosak.</p> <p>Ez bizonyos esetekben (mezőgazdasági üzemek létesítése) ellentmond az övezetre vonatkozó szabályozás első pontjával, amely a beépíthetőséget mg üzemek esetében engedélyezi.</p> <p>A javaslat alapján a 12. § (1) a) pontja esetén kivételként szerepeltetjük a különleges mezőgazdasági üzemi területet, így feloldva az övezet célja és szabályozása közötti belső ellentmondást.</p>

Fejér vármegye területrendezési terve – állami főépítési észrevételek és az erre adott válaszok

Állami főépítész észrevételei/javaslatai	Megyei önkormányzati válasza
<p>Térségi területfelhasználásokkal kapcsolatos észrevételek:</p> <p>A Trtv 10. §-a szerint: „(1) Az országos területfelhasználási kategóriák területén belül a vármegyei területfelhasználási kategóriák területének kijelölése során a) az erdőgazdálkodási térség területének legalább 95%-át erdőgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni; b) a mezőgazdasági térség területének legalább 95%-át mezőgazdasági térség kategóriába kell sorolni; c) a települési térség területének legalább 90%-át települési térségbe kell sorolni. (2) A vízgazdálkodási térség területét vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani. (3) Az 5 ha-nál nagyobb külfejtéses művelésű bányaterületet, hulladékártalmatlanító létesítmény elhelyezésére szolgáló területet, egészségügyi, sportolási, közlekedési és honvédelmi területet a vármegyei területrendezési tervben sajátos területfelhasználású térségbe kell sorolni. A sajátos területfelhasználású térségbe sorolt országos területfelhasználási kategória területét az (1) bekezdés szerinti számításnál figyelmen kívül kell hagyni.”</p> <p>Az „Elfogadási fázis első szakasza - Megalapozó munkarészek” megnevezésű tervdokumentáció 5. Tervezői nyilatkozat és igazoló számítások fejezetében lévő „OTrT megfelelést igazoló számítás” megnevezésű táblázat alapján az országos és a megyei területfelhasználási kategóriák százalékos aránya nem tér el a Trtv-ben meghatározottaktól.</p>	<p>Köszönjük! Nem igényel választ.</p>
<p>Országos és megyei övezetekkel kapcsolatos észrevételek:</p> <p>A Trtv. 23. § (1) bekezdése szerint: „A vármegyei területrendezési tervek készítésénél az OTrT. vagy a területrendezésért felelős miniszter 19. § (4) bekezdésében meghatározott rendelete szerinti térségi övezeteinek lehatárolásához képest a térségi övezetek – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott – illetékes téradatgazdák egyetértése esetén változtathatók meg, kivéve a 22. § szerinti esetet. Ha az illetékes téradatgazdának az országos övezet lehatárolására vonatkozó pontosított adatszolgáltatása eltér az OTrT-ben vagy a területrendezésért felelős miniszter 19. § (4) bekezdése szerinti rendeletében meghatározott övezeti lehatárolástól, a vármegyei területrendezési tervben a vármegyei önkormányzat számára kedvezőbb lehatárolás szerepeltethető, kivéve, ha az jogszabályba ütközik.”</p>	<p>Köszönjük! Nem igényel választ.</p>

<p><i>A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól</i> szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet (továbbiakban: Kr.) 9/A. § (1) bekezdés alapján „a kiemelt térségi és vármegyei területrendezési terv, valamint a vármegyei területrendezési terv hatálya alá tartozó település településrendezési tervének és helyi építési szabályzatának készítése vagy módosítása során a 14. mellékletben felsorolt térségi övezetek kiterjedését az ott meghatározott államigazgatási szervek előzetes adatszolgáltatása alapján kell lehatárolni, a <i>Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről</i> szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben rögzített eltérésekkel.” A Kr. 14. melléklet 2. és 4. sora szerint a vármegyei területrendezési terv készítése vagy módosítása során előzetes adatszolgáltatásra kötelezett államigazgatási szerv a természetvédelemért felelős miniszter.</p> <p>Az FVTrT 3. mellékletében Zámoly község területét érintő ökológiai hálózat magterületének és puffertérületének lehatárolása az Agrárminisztérium Természetvédelemért Felelős Államtitkárának TMF/239-6/2023 iktatószámú levele alapján történt, ezzel teljesül a Trtv. 23. § (1) bekezdésébe foglalt előírás.</p>	
<p>Műszaki infrastruktúra-hálózatokkal és egyedi építményekkel kapcsolatos észrevételek:</p> <p>A Trtv. 15. § (1) bekezdés szerint: „(1) A kiemelt térségek, illetve a vármegyék területrendezési tervében</p> <p>a) az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek helyét az Ország Szerkezeti Tervében meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,</p> <p>b) az országos műszaki infrastruktúra-hálózatoknak az Ország Szerkezeti Tervében megállapított nyomvonalától, a térbeli rendtől és a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolásától az adott műszaki infrastruktúra kijelölése tekintetében feladat- és hatáskörrel rendelkező miniszter egyetértése esetén lehet eltérni.”</p> <p>Az M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának nyomvonala eltér a Trtv. 2. mellékletében (az Ország Szerkezeti tervén) ábrázolt nyomvonalától. A Közlekedési Minisztérium Közlekedésstratégiáért Felelős Helyettes Államtitkár KIFEF/9903-1/2023-ÉKM számú – a Trtv. 15. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozó – egyetértő levele alapján került ábrázolásra az FVTrT 2. mellékletében az M8 gyorsforgalmi út tervezett szakaszának nyomvonala.</p> <p>A Budapest – Balaton kerékpárút nyomvonala minimálisan eltér a Trtv. 2. mellékletében (az Ország Szerkezeti tervén) ábrázolt nyomvonalától. A Miniszterelnökség Aktív Mobilitási</p>	<p>A vármegyei területrendezési terv ábrázolhatja a tervezett főúti településselkerülő szakaszokat a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 1.2.2.1. pontja alapján.</p> <p>Fejér vármegye térségi szerkezeti tervén a Sárkeresztes és Moha között futó tervezett elkerülő szakasz átveszi a jövőben a főúti szerepet, ezért a korábbi nyomvonal melléküttá minősül az utak párhuzamossága és hálózati szerepe miatt.</p> <p>Ugyanakkor a 1. mellékletben javítjuk a leírást az alábbiak szerint:</p> <p>Székesfehérvár (7. sz. főút) Iszkaszentgyörgy (801. sz főút) – Kisbér – Győr (1. sz. főút)”.</p>

Főosztályának AMFÁ/48/2 (2023) számú – a Trtv. 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti – hozzájáruló levele alapján került ábrázolásra az FVTrT 2. mellékletében az országos kerékpárút nyomvonalára.

A módosítási pontok között ugyan nem szerepel a 81. számú főút, azonban a főúttal kapcsolatban az alábbi észrevételt teszem:

A Trtv. 2. melléklete alapján, valamint a 4/1. melléklet 3.1. táblázat 105. sora szerint a 81. sz. főút viszonylata: „Székesfehérvár (7. sz. főút) – Kisbér – Győr (1. sz. főút)”. Ennek megfelelően az FVTrT

.2. melléklete a meglévő főutak közt nevesíti a Székesfehérvár (7. sz. főút) – (Kisbér – Győr (1. sz. főút))” szakaszt. Azonban az FVTrT 2. melléklete a 81. sz. főutat tervezett mellékútként ábrázolja Fehérvárcsurgó és Székesfehérvár között. A meglévő 81. számú főút tervezett mellékútként történő feltüntetése a vármegye szerkezeti tervlapján ellentmond a Trtv. 15. § (1) bekezdés a) pontjának.

(Ezen túl ellentmondás van a vármegye szerkezeti tervlapja és az FVTrT 1.2. melléklete között is.) Javaslom jelen rendeletmódosítás keretében a hibát javítani.

Balinka, Isztimér és Székesfehérvár területén jelölésre került tervezett egyedi építmények (5 – 50 MW névleges teljesítőképességű erőmű) közül Balinka és Isztimér esetében – a tervdokumentáció szerint –

„két földrészlet kismértékben érinti az erdők övezetét, de a beruházó tájékoztatása alapján a tényleges beruházási helyszín nem fedi le a teljes telket, és így az erdők övezetét sem érinti a tervezett naperőmű területe”. Mivel a módosítás során a tervezett naperőművek csak piktogrammal kerülnek jelölésre és nem pontos terület lehatárolással, így nem ellentétes a Trtv. 30/A. §-sal, miszerint az erdők övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

Feladatköröm *a területfejlesztésről és a területrendezésről* szóló 1996. évi XXI. törvény 23/C. § (4) bekezdése állapítja meg. Illetékességemet megállapító jogszabály *a főépítési tevékenységről* szóló 190/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése. A kiadmányozási jog gyakorlása a Fejér Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének *a kiadmányozásról* szóló 2/2023. (II. 20.) utasítása alapján történt.

Fejér vármegye területrendezési terve – minisztériumi (nem térinformatikai-technikai jellegű) észrevételek és az erre adott válaszok

A minisztérium észrevételei/javaslatai	Megyei önkormányzati válasz
a mellékút rétegben szerepel olyan attribútum, melyhez geometria nem kapcsolódik	Javítjuk.
a Ráckeresztúr meglévő mellékút száma kitöltetlen	Kitöltjük.
a Pusztaszabolcs meglévő mellékút száma kitöltetlen	Kitöltjük.
a Székesfehérvár-Pátka-Lovasberény-Vértesacsá-Alcsútdoboz-Felcsút-Óbarok meglévő főútvonal száma kitöltetlen	Kitöltjük.
A településeken átvezető főutak csak a mellékút rétegen szerepelnek, így nem alkotnak egységes hálózatot jelenlegi állapotukat tekintve	A főutak egységes hálózatot alkotnak, mivel a tervezett főúti településselkerülő szakaszok is a főúthálózat részét képezik. Ahol települési főúti elkerülő szakaszt jelölünk, ott a párhuzamos - jelenlegi főútként nyilvántartott - út távlati mellékútként kerül ábrázolásra.
A településeket összekötő főutak hiányoznak: mind geometriájukat tekintve nem teljesek, mind pedig leírásukban (pl. 6702 sz. út vagy a 6209 sz. út)	A térségi szerepű összekötő utak között szerepelnek.
A térségi kerékpárút réteg a már átadott térségi nyomvonalakat nem tartalmazza	A térségi kerékpárút réteg a meglévő és tervezett elemeket nem ábrázolja külön.
Honvédelmi és katonai célú terület övezetének kiterjedése eltér az OTrT övezeteh képest, mivel Nádásdladány település újonnan került ábrázolásra az övezeti tervlapon.	A hatályos megyei területrendezési terv készítésének kezdetekor a megyei önkormányzat a HM részére is küldött adatkéréssel kapcsolatos levelet. A HM válaszlevelében felsorolta azokat a településeket, amelyek honvédelmi területtel érintettek. Ezek között Nádásdladány is szerepelt. A jelenlegi módosításhoz érkezett HM észrevétel is megerősítette Nádásdladány honvédelmi terület általi érintettségét. Ezen felül kiegészítettük az övezetet a márciusi HM levélben szereplő, honvédelmi területtel érintett további településekkel is.